

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

EĞİTİMDE 4+4+4 DÜZENLEMESİ İLE GETİRİLEN UYGULAMALARIN
EĞİTİM BİLEŞENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurten KARAKAŞ

TOKAT

Haziran, 2022

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**EĞİTİMDE 4+4+4 DÜZENLEMESİ İLE GETİRİLEN UYGULAMALARIN
EĞİTİM BİLEŞENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurten KARAKAŞ

Danışman: Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER

TOKAT

Haziran, 2022

Etik Sözleşme

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER danışmanlığında hazırlamış olduğum “Eğitimde 4+4+4 Uygulamalarının Eğitim Bileşenlerinin Görüşlerine Göre Analizi” adlı Yüksek Lisans tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

.../.../...

Nurten KARAKAŞ

Tez Yazarı

Jüri Kabul ve Onay

Nurten KARAKAŞ tarafından hazırlanan “**Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesi İle Getirilen Uygulamaların Eğitim Bileşenlerinin Görüşlerine Göre Analizi**” adlı tez çalışmasının savunma sınavı 24.06.2022 tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen Jüri tarafından Oy Birliği ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı’nda Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Üye (Başkan) :

.....

Üye :

.....

Üye :

.....

ONAY

...../...../.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

Teşekkür

Ciddi bir emek ve özveri ile hazırladığım, yüksek lisans tezimi tamamlamanın heyecanını ve gururunu yaşıyorum. Bu bölümü çalışmanın en başından sonlandığı ana kadar bana sonuna dek güvenerek yardımlarını esirgememiş insanlara teşekkür etmek için kullanacağım.

Öncelikle danışmanlığımı üstlenen, tezimin her aşamasında sabırla tüm sorularımı cevaplayan, her vazgeçmemde ve yorulduğumda beni sürekli yüreklendiren, konu seçiminden araştırmanın yürütülmesine dek desteğini esirgemeyen danışmanım Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER'e, yüksek lisans eğitimimin ilk gününden bugüne dek bana sonuna kadar güvenip bugünlere gelmemde büyük emeği olan canım hocam Doç. Dr. Gülay ASLAN'a, diğer yüksek lisans hocalarıma, yoğun çalışmalarım sırasında sabır gösterip her daim yanımda olan fedakâr eşim Umut KARAKAŞ'a, çocukluklarının en güzel ve değerli zamanlarını tez yazmaya harcadığım Taha Kaan'a, Burak Efe'ye, Bilge Zümra'ya ve bugünlere gelmemde emeği geçen değerli aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Nurten KARAKAŞ

Tokat-2022

Sevgili eşim Umut ve çocuklarım
Taha Kaan, Burak Efe ve Bilge Zümra'ya...

Özet

EĞİTİMDE 4+4+4 UYGULAMALARININ EĞİTİM BİLEŞENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ANALİZİ

Karakaş, Nurten

Yüksek Lisans, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Erdal Küçük

Haziran, 2022, xvi + 168 sayfa

Bu araştırmanın amacı, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinin 2012-2020 yılları arasındaki uygulama sonuçlarının, Kocaeli ilinin Gölcük ilçesinde 2012-2013 öğretim yılında ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin, bu öğrencilerin velilerinin, 2012-2020 yılları arasında görev yapmış öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin görüşlerine göre incelenmesidir. Tarama modelinde olan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması tekniği kullanılmıştır. Çalışma grubu, Kocaeli ili Gölcük ilçesinde 2012-2013 öğretim yılında ilkokul birinci sınıfa başlamış 29 dokuzuncu sınıf öğrencisi, 11 dokuzuncu sınıf velisi, 2012-2020 yılları arasında görev yapmış 10 ilkokul yöneticisi, 10 ortaokul yöneticisi, 19 ilkokul öğretmeni ve 18 ortaokul öğretmeninden oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi ile betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akranlarından geri kalmasına ve akademik başarılarının düşmesine, hazırbulunuşluk yetersizliği yaşamalarına, aynı sınıf içinde farklı yaş gruplarının olmasına ve akran zorbalığına neden olmuştur. Okula erken yaşta giden çocukların derslere ve okula karşı isteksiz olduğu, fiziksel yetersizlikten dolayı yazı yazmak istemediği, devamlı oyun oynamak istediği görülürken, okulların fiziki yetersizlikten dolayı artan seçmeli derslerin verimli işlenmesinde zorlandığı ve ayrıştırılamayan okullarda ikili eğitim yapılmak zorunda kalındığı görülmüştür. Okulların ayrıştırılması ile birçok sınıf öğretmeni norm fazlası duruma düşmüş, alan değişikliği yapan öğretmenler ise mesleki yetersizlik yaşamıştır. Beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınmasıyla öğrencilerin branş derslerine ve branş öğretmenlerine alışmada, okula uyum sürecinde, iletişim kurmada ve sosyal ilişkilerde sorunlar yaşadıkları görülmüştür. Beşinci sınıf öğrencilerinin ortaokul

kademesi için yeterli hazırbulunuşluğa sahip olmamasından dolayı ortaokul müfredatının ağır geldiği, derslerde akademik olarak zorlandıkları, üst sınıflardaki öğrenciler tarafından akran zorbalığına maruz kaldıkları, ortaokul öğretmenlerinin ise beşinci sınıfların seviyesine inmede zorlandıkları görülmüştür.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda geliştirilen önerilerin bazıları şu şekildedir: Öğrencilerin aynı yaş grubuyla okula gitmeleri sağlanabilir. İlkokula kayıt yaşı, veli isteğine bırakılmadan öğrencilerin olgunluk testlerinden geçirilerek yeterli hazırbulunuşluğun kazanılmış olmasına bakılarak, 72-84 yaş aralığında olacak şekilde düzenlenebilir. Beşinci sınıfların tekrar ilkokul kademesine alınması yönünde eğitim uzmanlarının ve üniversitelerin de görüşleri alınarak değişikliğe gidilebilir. Ortaokul öğretmenlerine yönelik beşinci sınıf seviyesine uygun öğretim yöntem ve teknikleri konusunda uygulamaya dönük hizmetiçi eğitimler artırılabilir. Beşinci sınıfların öğretim programı sadeleştirilerek ders sayısı ve yoğunluğu azaltılabilir. Eğitim ortamları beşinci sınıfların ve ilkokul çağındaki çocukların gelişim özelliklerine uygun şekilde tasarlanarak uygun öğrenme ortamları oluşturulabilir. Aile eğitimleri artırılabilir ve rehberlik servisleri işlevsel hale getirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Örgün eğitim, Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi, Ortaokul beşinci sınıf, Okula başlama yaşı, Hazırbulunuşluk

Abstract

ANALYSIS OF 4+4+4 IMPLEMENTATIONS IN EDUCATION ACCORDING TO THE OPINIONS OF EDUCATIONAL CONSTITUENTS

Karakaş, Nurten

Master of Science, Department of Educational Sciences

Education Administration and Supervision Program

Thesis Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Erdal Küçüker

June, 2022, xvi + 168 pages

The aim of this research is to examine the results of the implementation of the 4+4+4 regulation in education between the years 2012-2020, according to the opinions of the students who started the first grade of primary school in the 2012-2013 academic year in the Gölcük district of Kocaeli province, the parents of these students, and the teachers and school administrators who worked between 2012-2020. In this study, which is in the survey model, the case study technique, which is one of the qualitative research methods, was used. The study group consists of 29 ninth grade students, 11 ninth grade parents, 10 primary school administrators, 10 secondary school administrators, 19 primary school teachers and 18 secondary school teachers who worked between 2012-2020 in Gölcük district of Kocaeli province. A semi-structured interview form was used to collect data. Content analysis and descriptive analysis methods were used to analyze the data.

According to the results of the research, reducing the age to start primary school has caused students to fall behind their peers and decrease their academic success, lack of readiness, different age groups in the same class, and peer bullying. While it is seen that children who go to school at an early age are reluctant to lessons and school, do not want to write due to physical inadequacy, and want to play games all the time, it has been observed that schools have difficulties in the efficient processing of elective courses due to physical inadequacy, and that dual education is required in schools that cannot be separated. With the segregation of schools, many classroom teachers became more than the norm, and teachers who changed their fields experienced professional inadequacy. It was observed that the students experienced problems in getting used to the branch lessons and branch teachers, in the process of adaptation to the school, in communicating and in

social relations after the fifth graders were admitted to the secondary school level. It has been observed that the secondary school curriculum is heavy due to the fact that the fifth grade students do not have sufficient readiness for the secondary school level, they have academic difficulties in the lessons, they are exposed to peer bullying by the students in the upper grades, and the secondary school teachers have difficulty in descending to the level of the fifth graders.

Some of the suggestions developed in line with the results of the research are as follows: It can be ensured that students go to school with the same age group. The primary school enrollment age can be rearranged to be between the ages of 72-84, without leaving the parent's request, considering that the students have passed the maturity tests and sufficient readiness has been achieved. Changes can be made by taking the opinions of education experts and universities so that the fifth grades will be at the primary school level again. Practical in-service training on teaching methods and techniques suitable for the fifth grade level for secondary school teachers can be increased. The number and intensity of lessons can be reduced by simplifying the curriculum of the fifth graders. Concrete learning environments can be created by designing educational environments in accordance with the developmental characteristics of fifth grade and primary school children. Family education can be increased and guidance services can be made functional.

Keywords: Formal education, 4+4+4 Regulation in education, Middle school fifth grade, School starting age, Readiness

İçindekiler

	Sayfa
Etik Sözleşme.....	i
Jüri Kabul ve Onay.....	ii
Teşekkür	iii
Özet	v
Abstract.....	vii
İçindekiler.....	ix
Tablolar Listesi	xiii
Kısaltmalar	xvi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem.....	1
Okula Başlama Yaşının 60 Aya İndirilmesi	2
İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesi ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılması	4
Amaç	7
Önem.....	9
Sayıtlılar.....	9
Sınırlılıklar.....	10
Tanımlar.....	10
BÖLÜM II	12
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	12
İlgili Alanyazın	12
Eğitim	12
İlköğretim	13
Ortaöğretim.....	14
Zorunlu Eğitim	14
Zorunlu Eğitim Uygulamalarının Gelişimi	15
Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesi	24
İlgili Araştırmalar	27

Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesi İle İlgili Araştırmalar	27
Okula Başlama Yaşı İle İlgili Araştırmalar	34
Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Alınması İle İlgili Araştırmalar	42
BÖLÜM III	46
YÖNTEM	46
Araştırma Modeli.....	46
Çalışma Grubu	47
Veri Toplama Aracı.....	51
Veri Toplama Süreci	52
Verilerin Analizi	53
Geçerlik ve Güvenirlik	54
BÖLÜM IV	56
BULGULAR	56
Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular	56
İlkokul Yöneticileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular	56
Ortaokul Yöneticileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular.....	59
İlkokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular	62
Ortaokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular.....	64
Dokuzuncu Sınıf Öğrencileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular....	67
Dokuzuncu Sınıf Velileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular.....	70
İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Bütün Katılımcılarla Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Ortak Bulgular	72
İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular	74
İlkokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular	74
Ortaokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular	77
İlkokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular	79
Ortaokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular	81
Dokuzuncu Sınıf Velilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular	83
Tüm Katılımcıların Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Aldıkları Önlemlere İlişkin Ortak Bulgular	84

Tüm Katılımcıların Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Ortak Bulgular	85
Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular	86
İlkokul Yöneticileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular	86
Ortaokul Yöneticileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular.....	89
İlkokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular	92
Ortaokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular.....	95
Dokuzuncu Sınıf Öğrencileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular....	99
Dokuzuncu Sınıf Velileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular.....	102
İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Ortak Bulgular	105
İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Olumsuz Etkilerine İlişkin Ortak Bulgular	105
İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Olumlu Etkilerine İlişkin Ortak Bulgular	107
Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular.....	108
Ortaokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular	108
Ortaokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular	110
Dokuzuncu Sınıf Velilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular	112
Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Tüm Katılımcıların Aldıkları Önlemlere İlişkin Ortak Bulgular	114
Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dahil Edilmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Tüm Katılımcıların Çözüm Önerilerine İlişkin Ortak Bulgular	115
BÖLÜM V	116
TARTIŞMA	116
İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkileri	116
Okula Başlama Yaşının Düşürülmesi İle İlgili Yaşanan Sorunlara Karşı Alınan Önlemler ve Çözüm Önerileri.....	122
Okula Başlama Yaşının Düşürülmesi İle İlgili Olarak Alınan Önlemler.....	122
Okula Başlama Yaşının Düşürülmesi İle İlgili Çözüm Önerileri.....	123
Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesinin Etkileri	125
Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesi İle Alınan Önlemler ve Çözüm Önerileri	132

Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesi İle Alınan Önlemler.....	132
Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesi İle İlgili Çözüm Önerileri	133
BÖLÜM VI	135
SONUÇ VE ÖNERİLER	135
Sonuçlar	135
Okula Başlama Yaşının Düşürülmesine İlişkin Sonuçlar	135
Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesiyle İlgili Sonuçlar	136
Öneriler	137
KAYNAKÇA	139
EKLER	154
Ek 1. İlkokul Yöneticisi Görüşme Formu	155
Ek 2. İlkokul Öğretmeni Görüşme Formu	157
Ek 3. Ortaokul Yöneticisi Görüşme Formu	158
Ek 4. Ortaokul Öğretmeni Görüşme Formu	160
Ek 5. Öğrenci Görüşme Formu.....	162
Ek 6. Veli Görüşme Formu	163
Ek 7. Etik Kurul Kararı.....	165
Ek 8. Özgeçmiş	166

Tablolar Listesi

	Sayfa
Tablo 1. Görüşme Yapılan Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler	48
Tablo 2. Görüşme Yapılan Öğrenci Velilerine İlişkin Kişisel Bilgiler	49
Tablo 3. Görüşme Yapılan İlkokul Öğretmenlerine İlişkin Kişisel Bilgiler.....	49
Tablo 4. Görüşme Yapılan Ortaokul Öğretmenlerine İlişkin Kişisel Bilgiler	50
Tablo 5. Görüşme Yapılan İlkokul Yöneticilerine İlişkin Kişisel Bilgiler	50
Tablo 6. Görüşme Yapılan Ortaokul Yöneticilerine İlişkin Kişisel Bilgiler	51
Tablo 7. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin İlkokul Yöneticileri İle Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=10)	57
Tablo 8. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Ortaokul Yöneticileri İle Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=10)	59
Tablo 9. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Olarak İlkokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=19)	62
Tablo 10. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Olarak Ortaokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=18)	65
Tablo 11. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Olarak Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular (n=29)	67
Tablo 12. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Olarak Dokuzuncu Sınıf Velileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=11)	70
Tablo 13. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Olumsuz Etkilerine İlişkin Tüm Katılımcılar ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=96)	73
Tablo 14. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Olumlu Etkilerine İlişkin Tüm Katılımcılar ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=4)	74
Tablo 15. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı İlkokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=9)	75
Tablo 16. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Ortaokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=8)	77
Tablo 17. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı İlkokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=17)	79

Tablo 18. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Ortaokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=13)	81
Tablo 19. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Dokuzuncu Sınıf Velilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=9).....	83
Tablo 20. Tüm Katılımcıların Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Alınan Önlemlere İlişkin Ortak Görüşlerine Ait Bulgular (n=42).....	85
Tablo 21. Tüm Katılımcıların Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Ortak Görüşlerine Ait Bulgular (n=40).....	86
Tablo 22. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin İlkokul Yöneticilerinin Görüşlerine Ait Bulgular (n=10).....	87
Tablo 23. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Ortaokul Yöneticilerinin Görüşlerine Ait Bulgular (n=10).....	90
Tablo 24. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin İlkokul Öğretmenlerinin Görüşlerine Ait Bulgular (n=19).....	93
Tablo 25. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Ortaokul Öğretmenlerinin Görüşlerine Ait Bulgular (n=18).....	95
Tablo 26. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfı Ortaokul Kademesinde Okuma İle İlgili Öğrencilerin Olumlu ve Olumsuz Yaşantılara İlişkin Bulgular (n=29)	99
Tablo 27. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Velilerin Görüşlerine Ait Bulgular (n=11).....	102
Tablo 28. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Tüm Katılımcıların Görüşlerine Ait Bulgular (n=89).....	106

Tablo 29. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Olumlu Etkilerine İlişkin Tüm Katılımcıların Görüşlerine Ait Ortak Bulgular (n=31).....	107
Tablo 30. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesi ile İlgili Ortaokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=10)	108
Tablo 31. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Ortaokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=18).....	110
Tablo 32. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Ortaokul Kademesinin Dört Yıl Olması İle İlgili Dokuzuncu Sınıf Velilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=11).....	112
Tablo 33. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Ortaokul Kademesinin Dört Yıl Olması İle İlgili Tüm Katılımcıların Aldıkları Önlemlere İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=30)	114
Tablo 34. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Tüm Katılımcıların Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=29)	115

Kısaltmalar

AKP: Adalet ve Kalkınma Partisi

BDP: Barış ve Demokrasi Partisi

CHP: Cumhuriyet Halk Partisi

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

Eğitim Bir-Sen: Eğitimciler Birliği Sendikası

Eğitim-İş: Eğitim ve Bilim İş Görenleri Sendikası

Eğitim-Sen: Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

ERG: Eğitim Reformu Girişimi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TDV: Türk Diyanet Vakfı

TTB: Türk Tabipler Birliği

TTKB: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Türk Eğitim Sen: Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölüm, araştırmanın problemi, amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve tanımlarından oluşmaktadır.

Problem

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi, alan yazında çoğunlukla “4+4+4 eğitim sistemi” olarak ifade edilen düzenlemeleri içermektedir. Bu düzenlemeler 30 Mart 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen ve 11 Nisan 2012 tarihinde 28261 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile uygulamaya konulmuştur. Kanun, eğitim sisteminde birçok değişikliği beraberinde getirmiştir.

6287 sayılı Kanun ile zorunlu eğitim süresi, sekiz yıldan, ilkokul dört yıl, ortaokul dört yıl ve lise dört yıl olmak üzere on iki yıla çıkarılmıştır. Zorunlu eğitim süresinin on iki yıla çıkarılması genel olarak olumlu karşılanan ancak eksik olduğu düşünülen bir düzenlemedir. Özellikle eğitim sendikaları ve eğitim ile ilgili araştırmalar yapan sivil toplum örgütleri, bu düzenlemeye çeşitli eleştiriler getirmiştir.

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (2012), eğitimde 4+4+4 düzenlemesiyle zorunlu eğitim süresinin sekiz yıldan on iki yıla çıkarılmasını olumlu karşılarlarken zorunlu eğitim süresine okulöncesi eğitimin de dâhil edilerek on üç yıl olması gerektiğini ifade etmiştir. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (2012), yapılan değişikliği pedagojik olarak desteklememiş, bu düzenlemeyi ideolojik ve eğitime yönelik bir “post modern darbe” olarak nitelendirmiştir. Eğitim Sen, kesintisiz zorunlu eğitimin 15 (2+9+4) yıl olmasını -iki yıl okulöncesi eğitimi, dokuz yıl temel eğitim, dört yıl ortaöğretim ve ortaöğretimin dokuzuncu ve onuncu sınıfları mesleki yönlendirme sınıfı-, önermiştir.

ERG (2012), eğitimde 4+4+4 düzenlemesiyle ortaöğretimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasını, ortaöğretim sistemini fiziki ve pedagojik olarak zorlayacağı düşüncesiyle eleştirmiştir. Sınavla öğrenci alan liseler ve imam hatip liseleri alınan

karardan olumsuz şekilde etkilenmezken, meslek liselerinin öğrenci sayılarında ciddi artışlar yaşanacağı ve bu süreçten olumsuz etkilenecekleri öngörülmüştür. Meslek liselerinde öğrencilerin çok fazla devamsızlık yapması ve okul terklerinin yüksek olması, genel liselerin puanla öğrenci alan Anadolu liselerine dönüştürülmesinin ve sınırlı sayıda öğrenci almasının bir sonucu görülerek, öğrencileri zorunlu olarak mesleki eğitime yönlendiren bu değişiklik eleştirilmiştir (Eğitimciler Birliği Sendikası, 2012; ERG, 2012).

Okula Başlama Yaşının 60 Aya İndirilmesi

Zorunlu ilköğretim çağı 6-13 yaş olarak değiştirilerek ilkokula başlama yaşı 72 aydan 60 aya indirilmiştir. Yapılan değişiklikle ilkokula kayıt, 66 aylık çocuklarda zorunlu iken 60 aylık çocuklarda velilerin tercihine bırakılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı (Milli Eğitim Bakanlığı, 2012a) tarafından yayınlanan bir genelgede 2012-2013 öğretim yılında 66 ayını tamamlayan çocukların kayıtlarının e-okul sistemi üzerinden yapılacağı, 60-66 ay arasında olan ve ilkokula başlamak için gelişim yönünden hazır olduğu düşünülen çocukların da velisinin isteği ile ilkokul birinci sınıfa kayıtlarının yapılması öngörülmüştür. 2013-2014 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı (MEB, 2013) tarafından yayınlanan başka bir genelge ile ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde değişiklik yapılarak bu uygulamadan vazgeçilmiştir. Yapılan değişiklikle 66, 67 ve 68 aylık çocukların velilerinin tercihine göre okulöncesi eğitime devam etme imkânı getirilmiştir. Yine 66, 67 ve 68 aylık çocuğu olan ve ilkokula kayıt yaptırmak istemeyen velilere okula verecekleri dilekçe ile kaydı bir yıl erteleme hakkı verilmiştir. Çocuğu 69, 70 ve 71 ayını doldurmuş velilerin ise doktordan alacakları rapor ile ilkokul kaydının bir yıl ertelenebileceği yapılan değişiklikler arasındadır. Yetmiş iki aylık çocukların ise ilkokula başlaması 2012 öncesindeki gibi zorunlu hale getirilmiştir. Bu değişiklikle bir anlamda 2012 öncesine dönülmüş, ancak yine de 60 aylık çocukların ilkokula kayıt edilmesine devam edilmiştir.

İlkokula başlama yaşının 60 aya indirilmesine karşı üniversiteler, sivil toplum kuruluşlarından bazıları, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ve kamuoyu tarafından çeşitli itiraz ve eleştiriler gelmiştir. İlkokula başlama yaşının 60 aya çekilmesi, yasayı destekleyenler tarafından da eleştirilmiştir (Eğitim Bir-Sen, 2012). Zorunlu eğitimin beş yaşında başlaması, çocukların somut işlemler dönemine geçmemiş olmasından dolayı uygun görülmemiştir. Sınıf öğretmenlerinin 60 aylık çocuklara ders verecek pedagojik yeterliliğe sahip olmadığı ifade edilmiştir. Okula başlama yaş aralığı çocukların somut

işlemler dönemine geçmediklerinden, okuma-yazma ve temel matematik işlemleri için yeterli bilişsel seviyede olmadıkları belirtilerek 60-66 ay yaş grubu çocukların okula başlamaları eğitsel açıdan uygun görülmemiştir. Pedagojik gerekçeli bu tartışmaların yanında eğitimde 4+4+4 düzenlemesine bağlı olarak okula başlama yaşının erkene alınması ile ilkokul birinci sınıfların mevcutlarının çok kalabalık olacağı öngörülmüştür (Ankara Üniversitesi, 2012; Boğaziçi Üniversitesi, 2012; Türk Tabipler Birliği, 2012; ODTÜ, 2012).

Eğitim-Sen (2012), Eğitim-İş (2012), Eğitim Bir-Sen (2012) ve Türk Eğitim-Sen (2012) tarafından hazırlanan raporlarda, beş yaşındaki çocukların yeterli bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimini tamamlamadan, öz bakım becerilerini kazanmadan, kalem tutabilmek için yeterli kas-sinir koordinasyonunu oluşturmadan temel eğitime başlamalarının sakıncalı olduğu belirtilmiştir. Altı yaş altındaki çocuklar arasındaki bedensel ve zihinsel gelişim ile üst yaş grupları arasındaki çocukların bedensel ve zihinsel gelişimleri farklıdır. Altmış ayını tamamlamamış çocuklarda öz bakım becerilerinde eksiklikler olduğu ve 60-72 aylık çocukların aynı sınıf ortamında bulunmasının sakıncalı olacağı gibi hususlar dikkate alınarak, 66-72 ay aralığındaki çocukların velilerinin isteğine bağlı olarak, 72 aylık çocukların zorunlu olarak ilkokul birinci sınıfa başlamaları önerilmiştir (Eğitim-Sen, 2012; Eğitim- İş, 2012).

Boz ve Yıldırım (2014) tarafından yapılan çalışmada, yeni öğretim programının uygulama sürecinde birinci sınıf öğretmenlerinin temel ve akademik becerileri kazandırmada 66-71 aylık öğrencilerle orta düzeyde, 60-65 aylık çocuklarda daha fazla sorunla karşılaşıldığı görülmüştür. Özden, Kılıç ve Aksu (2014) tarafından yapılan çalışmada, ilkokula 60-66 aylıkken başlayan öğrencilerin akademik başarılarının diğer öğrencilere göre daha düşük olduğu ifade edilmiştir. Bu görüşü destekler nitelikte, Küçük (2016) tarafından yapılan araştırmada da 73-84 ayda okula başlayan öğrencilerin, 60-66 ayda okula başlayan öğrencilere göre, akademik anlamda daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karakaya (2019) tarafından yapılan çalışmada ilköğretim birinci sınıfa başlayacak öğrencinin, yalnız takvim yaşına bakılmaması, öğrencinin sosyal, fiziksel, zihinsel özelliklerinin de göz önünde bulundurulması önerilmiştir.

Çeşitli araştırmalarda, ilkokula farklı aylarda kayıt olan çocuklar arasında akademik başarı ve sosyalleşme bakımından farklılıklar incelenerek altmış aylık

çocuklardaki olumsuz yaşantılar gözlemlenmiştir. Bir araştırmada 60-66 aylık çocukların öz bakım becerilerinin gelişmemiş olduğu, okul ortamının bu yaş grubuna göre düzenlenmediği, ders saatlerinin bu yaş grubuna göre uzunluğu ve dinlenme aralarının yetersizliği, aynı sınıf ortamında farklı yaş gruplarında öğrenci olmasından kaynaklanan sorunlar ifade edilmiştir (Kapçı, Artar, Avşar, Daşçı ve Çelik, 2013). Bu görüşleri destekler nitelikte Özenç ve Çekirdekçi (2013) tarafından yapılan çalışmada 60-66 aylık öğrencilerin okula başlamaları için gerekli hazırbulunuşluğa sahip olmadıkları ve okulun fiziki ortamlarının bu yaş grubu öğrenciler için uygun olmadığı ifade edilmiştir. Durmuşçelebi ve Bilgili (2014) tarafından yapılan çalışmada da okula başlama yaşının düşürülmesi ve ilköğretim kademesinin dört yıla indirilmesi desteklenmeyen değişiklikler olarak görülmüştür.

Yeni düzenleme sonrasında öğretmenlerin programı uygulamadaki hazırbulunuşluk eksikliği ve adaptasyon sorunları, eski sistemi sürdürme ısrarları devam etmiştir. Bu sorunların yanında, çeşitli araştırmalarda 60-66 aylık çocukların gelişimine uygun bir program hazırlanmaması, eğitsel materyal eksikliği, birçok okulda yeterli oyun alanının olmaması, sınıfların kalabalık oluşu yeni sistemin getirdiği sorunlar olarak tespit edilmiştir (Doğan, Demir ve Pınar, 2014; Memişoğlu ve İsmetoğlu, 2013; Şahin, 2014).

İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesi ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılması

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesiyle sekiz yıl kesintisiz eğitim yapan ilköğretim okulları, ilköğretim ve ortaokul olarak bölünmüştür. Bu düzenlemeden, ilk olarak 2012-2013 öğretim yılında dördüncü sınıfta olan ilköğretim öğrencileri etkilenmiştir. Bu öğrenciler beşinci sınıfta başka bir okula (ortaokula) kayıt yaptırmak zorunda kalmışlardır.

Eğitim Bir-Sen (2012), ilköğretim ile ortaokulun birbirinden ayrılması ile akran baskısı, okul içi şiddet ve taciz olaylarının azalacağı düşünmüştür. Bu karar, MEB tarafından, birinci sınıf ile sekizinci sınıf öğrencilerinin okulun ortak alanlarını kullanmak zorunda kaldıklarını ve büyük yaştaki öğrencilerin küçük yaştaki öğrencileri ezdikleri ifade edilerek savunulmuştur (MEB, 2012a).

ERG (2012) tarafından yayınlanan bir raporda da ilköğretim okullarının ilköğretim ve ortaokul şeklinde bölünmesi sakıncalı bulunarak, gelişmiş ülkelerde ilköğretim ve

ortaokulların kademeli olarak ayrılmadığı ifade edilmiştir. İlkokul süresi beş yıldan dört yıla indiğinde ilkokullarda sınıf öğretmenlerinin norm fazlası durumuna düşeceği ve ortaokullarda branş öğretmeni eksikliği yaşanacağı ifade edilmiştir (Gür, 2012; Gümüş, 2012). Bu görüşleri destekler biçimde Eğitim-İş (2012) tarafından hazırlanan raporda okulların dönüştürülmesinin, birçok öğrenciyi ve öğretmeni okullarından uzaklaştıracağı, binlerce sınıf öğretmenini norm fazlası durumuna düşüreceği ve birçok öğrenciyi ve veliyi mağdur edeceği öngörülmüştür. İlkokul ve ortaokulun ayrılmasını destekleyen Eğitim Bir-Sen (2013), bir yıllık uygulama sonucunda ilkokul ve ortaokul binalarının tamamının ayrılmadığını tespit etmiştir. Aynı binada ilkokul, ortaokul ve imam hatip ortaokulunun bulunması ve bu okulların amaçlarının, giriş-çıkış saatlerinin ve haftalık ders saatlerinin farklı olmasının okullarda düzen ve disiplin sağlama açısından sorun yarattığı ileri sürülmüştür.

İlkokul ve ortaokulların birbirinden ayrılmasının ikili eğitim yapan okul sayısının artmasına sebep olacağı ifade edilirken, yeterli alt yapı ve fiziki donanımın olmaması sebebiyle birleştirilmiş sınıf uygulamasının artacağı öngörülmüştür (Eğitim-İş, 2012). Okulların bölünmesi sonrasında okul müdür ve müdür yardımcılarının kadro durumlarında belirsizlik yaşanmıştır. Norm fazlası durumuna düşen sınıf öğretmenlerine alan değişikliği yapma hakkı verilmiş, ancak alan değişikliği yapan öğretmenlerin geçtikleri alanda yetersiz kaldıkları görülmüştür (Eğitim Bir-Sen, 2013).

Özden, Kılıç ve Aksu'nun (2014) tarafından yapılan çalışmada ikinci kademe (ortaokul) için beşinci sınıfların hazırbulunuşluk düzeylerinin yetersiz olduğu, branş öğretmenlerinin küçük yaş gruplarının seviyesine inemedikleri, artan ders yükü nedeniyle velilerin çocuklarıyla ve okul idaresiyle problemler yaşadığı ifade edilirken, seçmeli derslerin de artmasıyla birçok okulda branş öğretmeni eksikliği yaşandığı vurgulanmıştır. Aynı çalışmada, yaş grubu farklılıklarından dolayı sınıf yönetiminin güçleştiği, okul olgunluğu yeterli düzeyde olmayan öğrenciler için öğretim hizmeti dışında sorunlarla karşılaştığı ve birçok sınıf öğretmenin norm fazlası durumuna düştüğü ifade edilmiştir (Özden, Kılıç ve Aksu, 2014).

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesine bağlı olarak üniversiteler alınan kararla ilgili olarak dördüncü sınıfı bitiren bir çocuğun 7-11 yaş somut işlemler döneminin tam ortasında iken ortaokula geçmesinin öğrencilerin gelişimi açısından uygun olmadığını ileri sürmüştür. İkinci dört yılın mesleki ve teknik yönlendirmeyi içermesi, on yaşındaki

bir çocuğun ilgi, yeti, bilgi ve becerileri kalıcı hale gelmediğinden, bu çocukları ömür boyu çalışacakları alanlara yöneltmek üniversiteler tarafından yayınlanan raporlarda da uygun görülmemiştir (Ankara Üniversitesi, 2012; Boğaziçi Üniversitesi, 2012, Hacettepe Üniversitesi, 2012; ODTÜ, 2012).

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ile birlikte ortaöğretim zorunlu eğitim kapsamına alınarak lise eğitiminin Açık Öğretim Lisesi'nde de tamamlanabilmesi yönünde değişiklik yapılmıştır. Kız çocukların okul devamsızlığı/terki (Küçükler, 2018) ve çocuk işçiliği (Aydın, 2018) sorunları devam ederken, öğrencilerin ikinci kademedен sonra açık öğretim, mesleki eğitim ve evde eğitim gibi seçeneklerle öğrenim görebilmesi çeşitli çevrelerce eleştirilmiştir. Yapılan değişikliğin dezavantajlı (kızlar, yoksullar, engelliler vb.) çocukların üst öğrenime devam etme olanaklarını ortadan kaldırarak okul dışına çıkarılmasına ve okul terklerine sebep olacağı ileri sürülmüştür (Eğitim Tercih, 2012). Bu görüşleri destekler biçimde Mıhçı (2012) tarafından yapılan çalışmada da eğitimde 4+4+4 düzenlemesiyle ülkenin geleneksel yapısı gereği kız çocukların eğitim dışına çıkarılmasının, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini arttıracığından ve dört yıllık birinci kademe sonunda staj ve çıraklık uygulamaları kapsamında erken yaşlarda çocuk işçiliği ile karşılaşılabilceğinden sakıncalı görülmüştür.

İlköğretim programında yapılan değişiklikle haftalık ders saatinin artırılması, özellikle ikili eğitim yapmak zorunda olan okullarda derslerin çok erken saatlerde başlayıp çok geç biteceği öngörüldüğünden, eleştirilen bir değişiklik olmuştur (Bu Müfredat, 2012). Ayrıca taşımali eğitim yapan okullarda beşinci sınıfların derslerinin bitiş saatinin diğer sınıfların derslerinin bitiş saati ile farklı olmasının sorunlara yol açabileceği düşünülmüştür (ERG, 2012b).

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde, ilkököl programının hazırlık aşamasında uzman görüşünden yeterince yararlanılmaması, ders kitaplarının sisteme uygun hazırlanmaması eleştirilmiştir (Memişoğlu ve İsmetoğlu, 2013; Doğan, Demir ve Pınar, 2014; Şahin, 2014). Gökçe (2015) tarafından yapılan çalışmada, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinin aceleyle getirilerek, hazırlık aşamasının iyi planlanmaması, uygulamada derslerin sayıca fazla olması, haftalık ders dağılımlarında ve ders dağılımlarının plana uygulanmasında zorluklar yaşanması bakımından yararlı görülmemiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde eğitimde 4+4+4 düzenlemesini ideolojik-politik değer yargılarıyla destekleyen ya da eleştiren yaklaşımlar da olmuştur. Bu görüşü destekleyen çeşitli araştırmalar mevcuttur (Örn. Güven, 2012; Noyan, 2019). Bu araştırmalarda, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinin ideolojik etkilerden uzaklaşarak bilimsel ve özgür eğitimi sağlayacak çağdaş bir yapıya kavuşturulması gerektiği savunulmuştur.

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ile ilgili araştırmalar, düzenlemenin birçok yönüyle ilgili olumsuz sonuçları ile kayda geçtiği söylenebilir. Özellikle okula başlama yaşının düşürülmesi konusunda MEB de geri adım atmış ve okula kayıt olma yaşını 2012 öncesinde olduğu gibi 69-72 ay aralığına geri getirmiştir. Ancak hala 60 aylık çocukların ilkokula kayıt olmalarına izin verilmektedir. Öte yandan ilkokul süresinin dört yıla indirilmesine bağlı olarak beşinci sınıf öğrencilerinin ortaokula başlatılmasının sakıncaları da uygulamanın üzerinden on yıl geçmesine karşın artarak devam etmektedir. Bu çerçevede konu ile ilgili çok sayıda araştırma yapılmış olmasına karşın sorunun MEB tarafından çözüme kavuşturulmamış olması, bu alanda yeni araştırmalar yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu çalışmanın yapılmasının tek gerekçesi, problemin varlığını sürdürmesi değildir. Bu çalışma, sorunun ele alınış biçimi ve sorunun tüm taraflarının görüşlerine başvurulması yönleriyle konu ile ilgili diğer araştırmalardan farklılaşmaktadır. Bu çalışmada sorunu ele alış biçimi, uygulamanın ilk yılında okula başlayan öğrencilerin (araştırma verilerinin toplandığı yıl bu öğrenciler dokuzuncu sınıftaydı) hem okula başlama yaşının düşürülmesi hem de beşinci sınıfların ortaokula dâhil edilmesinin akademik başarılarına etkisini bir tür izleme anlayışını yansıtmaktadır. Çalışma grubu ise uygulamanın ilk yılı okula başlayan öğrencilerin ilkokul ve ortaokul öğretmenleri ve yöneticileri ile velilerini de kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Bu çerçevede araştırmanın problemi, 2012-2020 yılları arasındaki eğitimde 4+4+4 düzenlemesinin ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasına bağlı olarak ilkokula ve ortaokula erken başlamanın etkisinin katılımcıların görüşlerine göre incelenmesidir.

Amaç

Bu araştırmanın amacı, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinin 2012-2020 yılları arasındaki uygulama sonuçlarının, Kocaeli ilinin Gölcük ilçesinde 2012-2013 öğretim yılında ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin, bu öğrencilerin velilerinin ve 2012-

2020 yılları arasında çalışmış öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin görüşlerine göre incelenmesidir.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinin uygulama sürecinde ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin etkilerine ilişkin;

- a. İlkokul yöneticilerinin görüşleri nelerdir?
- b. Ortaokul yöneticilerinin görüşleri nelerdir?
- c. İlkokul öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- d. Ortaokul öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- e. Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin görüşleri nelerdir?
- f. Dokuzuncu sınıf velilerinin görüşleri nelerdir?

2. Okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara karşı;

- a. İlkokul yöneticilerinin aldıkları önlemler ve çözüm önerileri nelerdir?
- b. Ortaokul yöneticilerinin aldıkları önlemler ve çözüm önerileri nelerdir?
- c. İlkokul öğretmenlerinin aldıkları önlemler ve çözüm önerileri nelerdir?
- d. Ortaokul öğretmenlerinin aldıkları önlemler ve çözüm önerileri nelerdir?
- e. Dokuzuncu sınıf velilerinin aldıkları önlemler ve çözüm önerileri nelerdir?

3. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinin uygulama sürecinde ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkilerine ilişkin;

- a. İlkokul yöneticilerinin görüşleri nelerdir?
- b. Ortaokul yöneticilerinin görüşleri nelerdir?
- c. İlkokul öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- d. Ortaokul öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- e. Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin görüşleri nelerdir?
- f. Dokuzuncu sınıf velilerinin görüşleri nelerdir?

4. Beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesinden kaynaklanan sorunlara karşı;

- a. Ortaokul yöneticilerinin aldıkları önlemler ve çözüm önerileri nelerdir?

- b. Ortaokul öğretmenlerinin aldıkları önlemler ve çözüm önerileri nelerdir?
- c. Dokuzuncu sınıf velilerinin aldıkları önlemler ve çözüm önerileri nelerdir?

Önem

Eğitim, plansız yapılan değişikliklerden olumsuz etkilenen bir süreçtir. Bu süreç üzerinde iktidarların siyasi ideolojileri ve sürekli değişikliğe uğratılan eğitim politikalarının etkisinin büyük olduğu söylenebilir. Türkiye’de eğitim sisteminde 2012-2013 öğretim yılında yapılan eğitimde 4+4+4 düzenlemesi de ani yapılan değişiklikler arasındadır. Herhangi bir alt yapı hazırlığı yapılmadan, eğitim bileşenlerinin yeni sistemden yeteri kadar bilgisi olmadan, ülke genelinde uygulamaya geçirilen düzenlemenin ilk etkilediği öğrenci grubunun araştırılması ve uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi bu çalışmayı önemli kılmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde, eğitimde 4+4+4 düzenlemesine bağlı olarak okula başlama yaşının düşürülmesi ve beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesi ile ilgili araştırmaların çokluğu dikkat çekicidir. Fakat bu araştırmaların büyük bir kısmında ya eğitim kademelerinden sadece birinin incelendiği ya da eğitim bileşenlerinin sadece öğretmen ve okul yöneticisi görüşlerinin ele alındığı görülmektedir. Bu araştırma, sistem değişikliğinden ilk etkilenen öğrencilerin ve velilerin ilkokul-ortaokul kademelerindeki yaşantıları ile ilkokul-ortaokul yöneticilerinin ve ilkokul-ortaokul öğretmenlerinin yaşadıkları sorunları birlikte ele alındığı bir çalışmadır. Çalışma, bu yönüyle konu ile ilgili diğer araştırmalardan farklılaşmaktadır. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesiyle ilkokula başlama yaşının beş yaşa (60 aya) indirilmesi ve beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesinin etkilerinin katılımcıların görüşlerine göre incelendiği bu çalışmanın, karşılaşılan sorunları birlikte ele alarak eğitim sisteminde görülen eksikliklerin giderilmesinde, eğitim programlarının hazırlanmasında, müfredat programlarının tekrar yapılandırılmasında yardımcı olacağı düşünülmektedir. Araştırmanın bu boşluğa katkı sunması ve eğitim sisteminde kanun koyuculara yol gösterici olması umulmaktadır.

Sayıtlar

1. Katılımcıların, yarı yapılandırılmış görüşme formlarına doğru ve içten yanıt verdikleri varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

1. Araştırma, 2012-2020 yılları ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma, Kocaeli Gölcük ilçesindeki bulunan ilkokul ve ortaokullarda görev yapan öğretmen ve yöneticiler ile 2012-2013 yılında ilkokul birinci sınıfa başlamış olan lise öğrencileri ve öğrenci velileri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi: 2012 yılında, zorunlu eğitim süresini kesintili olarak on iki yıla çıkaran, okula başlama yaşını yetmiş iki aydan altmış aya düşüren, ilköğretim okullarını ilkokul ve ortaokul şeklinde kademelere ayıran, ilkokul süresini beş yıldan dört yıla indiren, ortaokul süresini üç yıldan dört yıla çıkaran, ortaokul ve lise ders programlarına seçmeli dersler ekleyen, ilköğretim programlarını yeniden düzenleyen ve toplumda 4+4+4 olarak bilinen yasal düzenlemedir.

Eğitim Bileşenleri: Okul ile doğrudan ilgili olan öğrenciler, öğretmenler, okul yöneticileri ve velileri kapsamaktadır.

Hazırbulunuşluk: Hazırbulunuşluk, çocuğun herhangi bir duygusal karışıklığa uğramadan kolayca ve yeterli olarak öğrenebilmesidir. İlkokula hazırlık, ilkokula başlamadan önce tüm gelişimlerinin desteklenerek, ilkokul için gerekli becerilerin kazandırıldığı sistemli çalışmaların bütünü şeklinde ifade edilmektedir (Oktay ve Unutkan, 2005).

İlkokul: Zorunlu öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocukların eğitim ve öğretimini sağlayan, 12 yıllık zorunlu eğitim kademesinin ilk dört yılını oluşturan öğretim kurumudur.

İlköğretim: İlköğretim, dört yıl süreli ve zorunlu ilkokullar ile dört yıl süreli ve zorunlu programlar arasında tercihe imkân veren ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarından oluşan eğitim ve öğretim kurumudur.

Okul olgunluğu: Okul olgunluğu, çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimi açısından belirli bir düzeye gelmesi, okulda kendisinden beklenenleri başarılı bir şekilde yerine getirebilecek hazırbulunuşluğa sahip olmasıdır (Carlton ve Winsler, 1999).

Okula başlama yaşı: 66-68 aylık çocukların veli isteği ile ilkokula başlatıldığı, 69-71 aylık çocukların veli dilekçesi ile anasınıfına devamının sağlandığı ve 72-83 aylık çocukların zorunlu olarak birinci sınıfa başlatıldığı yaş aralığıdır.

Ortaokul: İlkokulu başarıyla bitiren kız ve erkek öğrencilerin eğitim ve öğretimlerini sağlayan zorunlu eğitimin ikinci dört yıllık kademesini oluşturan kurumdur.

Zorunlu Eğitim: Zorunlu eğitim, bir yurттаşın belirtilen bir yaşı gelinceye kadar gösterilen eğitim kurumlarında belli bir süre öğrenim görmesini zorunlu kılan yasal bir deyimdir. Zorunlu eğitim vatandaşın hukuki düzenlemeler yoluyla ortak bir program ve süreye bağlı olarak "okullu olma" sürecidir (Akçabay, 2012).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölüm, iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda konu ile ilgili kavramlar, İlgili Alanyazın başlığı altında ele alınmıştır. İkinci kısım ise İlgili Araştırmalar başlığını taşımaktadır. Bu başlık altında eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ile ilgili araştırmalar özetlenmiştir.

İlgili Alanyazın

Bu kısımda eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, zorunlu eğitim ile ilgili konular açıklandıktan sonra eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

Eğitim

Eğitim sözcüğünün İngilizce karşılığı olan education, Latince kökenli bir sözcüktür. Kökünde “educare” ve “educere” sözcükleri yer alır. “Educare” sözcüğü öğreneni özel bir kabiliyetle donatmak için talim ettirmek anlamına gelirken, “educere” sözcüğüne göre ise eğitim, öğrenenin, keşfetmenin yanında kendini de tanıyabilmesini sağlayan, fikirlerinin takip edilerek, becerilerinin gelişmesinde katkıda bulunan bir eylem olarak tanımlanır (Billington, 1997).

Eğitim, birçok düşünür, eğitim bilimci ya da sosyal bilimci tarafından tanımlanmıştır. Örneğin Tolstoy’a (2008’den akt: Karaman Kepenekci ve Taşkın, 2019, s. 18) göre eğitim, “bir insanın karşısındakini kendi gibi kılma eğilimidir”. Holt (2008’den akt: Karaman Kepenekci ve Taşkın, 2019, s. 18) eğitim için, “bazı insanların bilmesi gereken şeylerin öğretilmesi, kişileri belli bir kalıba sokmayı amaçlayan bir sistem” demiştir. Althusser, eğitimin ideolojik yönüne vurgu yapmıştır: “Toplumun yeniden üretimini mümkün kılan ideolojik devlet aygıtı” (2003’ten akt: Karaman Kepenekci ve Taşkın, 2019, s. 18) Akyüz ise eğitimi, bireyin zihinsel, duygusal, toplumsal kabiliyetlerinin toplumdaki davranışlarının istenilen hedefler doğrultusunda yeni bilgi ve davranış yetileri kazandırma çalışmaları olarak tanımlamaktadır (Akyüz, 2014’ten akt. Karaman Kepenekci ve Taşkın, 2019, s. 18).

Günümüzde meydana gelen hızlı gelişim ve ilerlemelere bağlı olarak ülkenin siyasi politikaları ve tüm sistemlerin amaçları değiştiği gibi eğitim kurumlarının da amaçları değişmektedir. Bu nedenle eğitimin amacı, çağın gerektirdiği teknoloji, bilim, sanat ve toplumsal gelişmelere bağlı olarak bilimsel, teknolojik ve sosyal değişimlere uyum sağlayabilecek, bilimsel, bedensel, duyuşsal ve sosyal yönlerden gelişmiş bireyler yetiştirmektir (Aybek ve Arslan, 2015). Bu amaçlara dönük olarak yapılandırılmış olan eğitim sistemleri, çeşitli düzeylerdeki okullardan oluşmaktadır.

İlköğretim

Zorunlu ilk aşama olarak bilinen ilköğretim, “her yurttaşın görmesi gereken temel eğitimidir” (İlköğretim ve Eğitim Yasası, 1961). İlköğretim, “kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretim” (İlköğretim ve Eğitim Yasası, 1961) olarak tanımlanmaktadır. İlköğretim, bireyin eğitim hayatındaki en önemli okul kademesidir. İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde (1992) ilköğretimin amaçları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- 1) Öğrencileri ilgi ve yetenekleri doğrultusunda geliştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamak.
- 2) Öğrencilerin el becerisi ile zihinsel çalışmalarını harmanlayarak çok yönlü gelişmelerini sağlamak.
- 3) Öğrencilerin mesleki ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkararak gelecekteki meslek seçimlerini kolaylaştırmak.
- 4) Öğrencilere gelecekte geçimlerini sağlayacak ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunacak bir mesleğin ön hazırlıklarını yaptırarak mesleğe girişini kolaylaştırmak ve mesleğe uyumu sağlayacak davranışlar kazandırmak.

Kavak (1997), ilköğretimin çocuk sağlığı, beslenme ve eğitimi üzerindeki getirilerinin yanında, toplumların ekonomik büyüme, kazanç ve verimlilik, gelir dağılımı ve nüfus artışı üzerinde de sayısız katkısı bulunduğunu ifade etmektedir. Fidan ve Baykul’a (1994) göre ilköğretim, çocuğun toplumda etkinliğini artıracak bilgi ve becerilere sahip olmasını sağlarken, onlara toplumun amaçlarını, değerlerini ve normlarını öğretmekle toplumsal değer sistemi oluşmasına katkıda bulunmaktadır. Aydın’a (2000) göre ilköğretimin toplumsal yararları yanında ekonomik, sosyal, kültürel, düşünsel ve teknoloji gibi daha birçok alanda bireysel ve toplumsal faydaları bulunmaktadır. Bu açıdan ilköğretim, kültürel sürekliliği sağlamada ve demokratik bir

toplumun oluşturulması, yaşam düzeyinin yükseltilmesi ve bunun sürekliliğinin sağlanmasında toplumlar için vazgeçilmez bir ön koşuldur.

Ortaöğretim

1973 yılında çıkartılan 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 26'ncı maddesi ile ortaöğretim “temel eğitime dayalı, en az üç yıllık eğitim veren genel, meslekî ve teknik öğretim kurumlarının tümü (liseler)” olarak tanımlanmıştır (Millî Eğitim Temel Kanunu, 1973). Bu madde, 2 Aralık 2016 tarihli 6764 sayılı “Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile “İlköğretime dayalı dört yıllık zorunlu örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumları ile mesleki eğitim merkezlerinin tümünü kapsar” şeklinde düzenlenmiştir. Ortaöğretim kurumlarının amacı 1739 sayılı Kanunun 28'inci maddesinde şu şekilde sıralanmıştır (Millî Eğitim Temel Kanunu, 1973):

Millî Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

1. Bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanıma, çözüm yolları aramak ve yurdun iktisadi sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırmak,

2. Öğrencileri, çeşitli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yükseköğretime, hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır.

Bu görevler yerine getirilirken öğrencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplum ihtiyaçları arasında denge sağlanır.

Türkiye’de ilköğretim ve ortaöğretim, 12 yıllık zorunlu eğitim kademelerini oluşturmaktadır.

Zorunlu Eğitim

Demirel ve Ün (1987) zorunlu eğitimi, eğitim kurumlarında öğrencilerin belli bir yaştan başlayıp belirli bir yaşa kadar süren yasal süreç olarak tanımlamıştır. Bireylerin temel öğrenme gereksinmelerinin sabit bir standardı yakalayabilmesi, eğitim uygulamalarında sürekliliği sağlaması ve örgün eğitimin en fazla önemsenen bölümü olması bakımından zorunlu eğitim, tüm devletlerin önem verdiği bir alan olmuştur (Aydın, 2006; Baş, 2004). Zorunlu eğitimin uluslararası yasal dayanaklarını İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı oluşturmaktadır. Bu yasal dayanaklara göre devletler, eğitim hakkını, himayesindeki tüm

toplum fertlerine eşit olarak sağlamak durumundadır (Güven, 2012). Özoğlu (2012), her ülkenin zorunlu eğitim uygulamasının sahip oldukları sosyal kültürel ve ekonomik etkenlere göre değiştiğini ifade etmiştir. Eğitimin zorunlu hale getirilmesinde eğitimin dışsallıklarının da yeri büyüktür. Bir toplumdaki zorunlu eğitim süresinin artırılması, ülkelerin gelişmişlik ve kalkınmışlık düzeyleriyle paralel tutulmuştur. Toplumun refah düzeyi ile eğitim seviyesi arasında pozitif yönlü ilişki, toplumdaki okullaşma oranlarının da artırılmasını zorunlu hale getirmiştir. Okullaşmanın artışının da ancak zorunlu eğitim süresinin artırılmasıyla sağlanacağı düşünülmüştür.

Zorunlu Eğitim Uygulamalarının Gelişimi

Osmanlı döneminde, ilköğretim zorunlu hale getirilmeden önce “sıbyan mektepleri” ve “mahalle mektepleri” ilk eğitim kurumlarıydı. Bu okullar, kendi dönemlerinde toplumun ihtiyacına cevap vermişlerse de 18’inci yüzyılın sonlarına gelindiğinde çağa uyum sağlayamaz duruma gelmişlerdir. İkinci Mahmut tarafından 1824’te İstanbul’da, 1826’da eyaletlerde yayınlanan bir ferman, ilköğretim zorunluluğu getiren ilk belge olması bakımından Türk eğitim tarihi için önemli bir yere sahiptir. 6 Nisan 1848 Talimatnamesi ile çocukların sıbyan ve rüştiye mekteplerinde toplam altı yıl okumaları zorunlu hale getirilmiş, ancak bu okullarda okuduktan sonra işe ve sanata girmelerine izin verilmiştir (Gündüz, 2011).

1869 yılında Maarif Nazırı Saffet Paşa tarafından hazırlanan Maarif-i Umumiye Nizamnamesi, günümüzde de geçerli olan eğitim sistemindeki kademelerin kaynağı olarak kabul edilmektedir (Türkiye Diyanet Vakfı, 1996, s. 21). Nizamnamede birinci kademe olarak düzenlenen Mekteb-i İptidaiye üç yıl süreli ve bütün kız ve erkek çocuklar için zorunlu okullardır (Cicioğlu, 1985). Nizamnamede eğitimin ikinci kademesi olarak yer alan Mekteb-i Rüşdiye, İptidaiyeler üzerine dayalı ve yine üç yıllık okullardır. Bu okullarda öğretim, 3+3 gibi iki kademeli bir yapı sergilemektedir (Cicioğlu, 1985, s. 13). Bu Nizamname, okullarda verilecek eğitim ve öğretimin niteliğini artırmayı amaçlamış, sıbyan mekteplerinin her belde ve köyde en az bir tane açılmasını hedefleyerek bu okulların kız, erkek, Müslim ve gayrimüslim olmak üzere dört yıllık okullar haline getirilmesini planlamıştır (Çağır ve Türk, 2017).

1876 tarihli Kanun-i Esasi’de ilk eğitimin “bütün Osmanlı tebaasına mecburi olduğu” hükmü getirilmiştir. İlköğretim, rüştiye mekteplerini de kapsar şekilde altı yıla

çıkarılmıştır. Ancak 1877-1878 yıllarındaki Osmanlı-Rus Savaşı bahanesiyle Meclis-i Mebusan kapatılmış ve Kanun-i Esasi'nin uygulama imkânı olmamıştır (Akyüz, 2012). 1908 yılında II. Meşrutiyet Dönemi'nde Kanun-i Esasi tekrar yürürlüğe girmiştir. Kanun-i Esasi'nin uygulandığı dönemde çıkarılan Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-u Muvakkati adlı kanun ile Mekteb-i İptidaiye ve Mekteb-i Rüşdiye birleştirilerek Mekatib-i İptidaiye-i Umumiye adını almıştır. Yapılan değişiklik ile ilköğretim her biri iki yıl süreli olan üç devreye ayrılmış ve süresi altı yıl olarak düzenlenmiştir (Akyüz, 2012, s. 294; Cicioğlu, 1985, s. 33).

Cumhuriyet ilan edildikten sonra medrese ve mektep ikiliğinin ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir. Bu amaçla öğretimin birleştirilmesini öngören Tevhid-i Tedrisat Kanunu 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilmiştir. Eğitim alanında yapılan diğer bir değişiklik II. Heyet-i İlmiye görüşmelerinden sonra ilköğretim süresinin altı yıldan beş yıla indirilmesidir (Cicioğlu, 1985, s. 35).

1926 yılında Maarif Teşkilatına Dair Kanun kabul edilerek ilköğretimde bazı değişikliklere gidilmiştir. İlköğretim okulları, şehir ve kasaba gündüzlü, şehir ve kasaba yatılı, köy gündüzlü ve köy yatılı okulları olarak türlere ayrılmıştır. Kabul edilen kanun gereği köy okulları ve şehir okulları birbirinden ayrılarak, köy okullarının üç yıl olmasına karar verilmiştir (Cicioğlu, 1985, s. 34). 1939 yılında Birinci Maarif Şurası'nda köy okullarının sınıf sayıları üçten beşe çıkarılmıştır. Alınan bu kararlar köy okulları ile şehir okulları arasındaki öğretim süresi farkı da kaldırılmıştır (Cicioğlu, 1985, s. 50). 1942 yılında Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilatı Yasası kabul edilerek eylül ayı itibarıyla altı yaşını bitirmiş çocukların, ilkokula kayıt olmaları zorunlu hale getirilmiştir (Uluğbay, 2012).

1946 yılında Üçüncü Millî Eğitim Şûrası'nda zorunlu eğitim konusu ele alınarak, şehir merkezlerindeki ilkokul ile ortaokulların birleştirilmesi ve öğrenim süresinin sekiz yıla çıkarılması önerilmiştir (Örmeci, 2012). Şûra'da, ilkokul ve ortaokullar arasında bütünlük sağlanması ve eğitim ilkelerine uygun programlar üzerinde değişikliklere gidilmesi gerektiği düşünülmüştür. Fakat asıl toplanma gayesi mesleki ve teknik öğretim kurumları olmasından dolayı ilkokul ve ortaokulların birleştirilip zorunlu hale getirilmesi konusunda olumlu bir sonuca ulaşamamıştır (MEB, 1999).

1953 yılında toplanan Beşinci Millî Eğitim Şûrası'nda zorunlu ilköğretimle ilgili bazı değişikliklere gidilmiştir. Kabul edilen İlköğretim Kanunu Tasarısı'na göre, köye en yakın okula üç kilometre mesafede olan çocuklar için ilkokula kaydın zorunlu olması, daha uzak mesafede ise çocuğun kayıttan muaf tutulması kararı alınmıştır (Deniz, 2001, s. 32).

27 Mayıs 1960 askeri darbesinden sonra 1961 tarihinde 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu kabul edilmiştir. Bu Kanunla ilköğretim 6-14 yaş grubu için zorunlu hale getirilmiştir. Geçici maddede kanunda geçen zorunluluk hükmü sadece ilkokul kademesi için zorunlu kılınmıştır (MEB, 1999, s. 6). 1962 yılında toplanan Yedinci Millî Eğitim Şûra'sında zorunlu eğitimin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi planlanmıştır (Deniz, 2001).

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu (1973) ile sekiz yıl süreli eğitim zorunlu hale getirilmiştir. İlköğretimin, 7-14 yaş arası çocukları kapsadığı ve onları ilgi, gelişim ve kabiliyetleri yönünde geliştiren, hayat ve üst öğrenime hazırlayan en az sekiz yıl süreli bir eğitim olduğu açıklanmıştır. Yapısal olarak da ilkokullarla ortaokulların birleştirilip ilköğretim adını alması kararlaştırılmıştır. Ancak geçici ikinci maddede yer alan, ortaokulların planlı bir şekilde ve yeterli düzeyde tüm yurttaki yaygınlaştırılmasına kadar, ilköğretimin sadece ilkokul kısmının zorunlu olması hükmü ile zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılması fiilen gerçekleştirilememiştir (MEB, 1999, s. 8).

1980 askeri darbesinden sonra toplanan Onuncu Millî Eğitim Şûrası'nda ilkokul ve ortaokul programlarının, temel eğitim olarak bütünleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Şûra kararlarına göre, okula başlama yaşının altıya indirilmesi ve zorunlu eğitimin beş yıldan, temel eğitimin tümünü kapsayacak biçimde sekiz yıla çıkarılması kararlaştırılmıştır. Temel eğitimin yaygınlaştırılması amacıyla bulunulan çevrenin şartlarına göre yatılılık, taşınmalı eğitim gibi eğitime erişim seçeneklerinin kullanılması öngörülmüştür (Deniz, 2001, s. 56). Sekiz yıllık ilköğretim uygulaması, ilk kez 1981-1982 öğretim yılında üç ilde pilot çalışma ile başlatılmıştır. Pilot çalışmanın olumlu sonuçlar vermesi sekiz yıllık kesintisiz eğitim çalışmalarının da hızlanmasına sebep olmuştur. Buna bağlı olarak 1990-1991 öğretim yılında kırsal kesimde fırsat eşitliğini sağlamak ve eğitime erişimi kolaylaştırmak için taşınmalı eğitim uygulamasına geçilmiştir.

1996 tarihinde toplanan On Beşinci Millî Eğitim Şûrası'nda, temel eğitim kavramı yerine, ilköğretim kavramının kullanılması kararlaştırılmıştır. Şurada beş-altı yaş aralığındaki okulöncesi eğitim kademesinin ilköğretim bünyesine alınması, ilköğretimin kesintisiz sekiz yıl zorunlu olarak uygulanması, öğrencilere tek diploma verilerek, dokuzuncu sınıfın lise ya da mesleki eğitime yönlendirme yılı olarak görülmesi ve ilköğretimde zorunlu 2+8+1 sisteminin gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Ayrıca zorunlu eğitim süresinin on sekiz yaşını da içine alacak şekilde düzenlenmesi kararı alınmıştır (Deniz, 2001, s. 83).

Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim, 16 Ağustos 1997 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanunlaştırılarak çıkarılan 4306 sayılı Yasa (1997) ile uygulamaya konulmuştur. Böylece ilköğretime yeni başlayan öğrencilerin başka kurumlara gitmeleri kanunen engellenerek Anadolu liseleri, imam hatip liseleri ve meslek liselerinin orta kısımları kapatılmıştır.

2010 yılında toplanan On Sekizinci Millî Eğitim Şûrası'nda, zorunlu eğitimin öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak 1+4+4+4 olmak üzere toplam on üç yıl olarak düzenlenmesi kararı alınmıştır (Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2010). Bu amaç doğrultusunda okulöncesi eğitimde okullaşma oranı %50'nin üzerinde olan 32 ilde, 2009-2010 öğretim yılından itibaren 60-72 aylık çocuklar için zorunlu okulöncesi eğitim pilot uygulaması başlatılmıştır. Belirlenen bir takvim ve öngörülen standartlarda 2013-2014 öğretim yılında zorunlu okulöncesi eğitimin Türkiye geneline yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Planlanan hedefler doğrultusundaki uygulamalara devam edilirken 29.03.2012 tarihinde TBMM'de kabul edilen 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun getirdiği yasal düzenlemeler ile okulöncesi eğitimin ülke genelinde zorunlu hale getirilmesi hedefinden vazgeçilmiştir. Aynı süreçte, 6287 sayılı Kanun ile zorunlu eğitim, kesintili ve ortaöğretime de kapsayacak şekilde 4+4+4=12 yıl süreli olarak uygulamaya konulmuştur (MEB, 2012b).

Bazı Ülkelerde Zorunlu Eğitim

Eğitimin değişim ve dönüşüm için en önemli faktör haline geldiği söylenebilir. Bundan dolayı, uluslararası toplumda, ilköğretim düzeyindeki eğitimin yetersiz kaldığı ve tüm nüfusun en azından lise düzeyinde eğitim alması gerektiğini öngörülmüştür.

1970’li yıllardan itibaren Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütüne (OECD) üye ülkelerde, lise eğitiminin çağ nüfusunun tamamına yaygınlaştırılması ve üniversite öncesi eğitimin süresinin uzatılarak, genç nüfusun mümkün olduğunca uzun süre eğitim alması yönünde politikalar oluşturulmuştur (MEB, 2012a). Bu amaçla, hemen tüm ülkelerin eğitim sistemlerinde çocuk ve gençlere temel becerilerin kazandırılması için daha uzun ve zorunlu eğitime doğru genel bir yönelim gözlenmektedir (Eorustat, 2012). Bazı ülkelerin zorunlu eğitim uygulamalarını aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

Almanya’da zorunlu eğitim. Almanya’da altı yaşını tamamlayan her çocuk için okula gitme zorunluluğu vardır. Altı yaşından önceki eğitim isteğe bağlıdır. Geleneksel Alman eğitim sisteminde dört yıl süren ilköğretim, altı-on yaşlar arasındaki çocukların eğitimini kapsamaktadır. İlkokulu bitiren her çocuk altı yıl süreyle performansına uygun okullardan birine gitmek zorundadır. Bütün eyaletlerde zorunlu eğitim on iki yıldır ve altı-on sekiz yaş arasını kapsamaktadır. Bu sürenin on yılı tam zamanlı, geri kalan iki yılı ise yarısı okulda verilen teorik eğitim, yarısı ise meslek eğitiminden oluşmaktadır (Aydın, 2006, s. 25).

Danimarka’da zorunlu eğitim. Danimarka’da çocuklar yedi yaşında okula başlamaktadır. Danimarka’da zorunlu eğitim döneminin tümünü kapsayan ve folkeskole (ilköğretim) diye adlandırılan zorunlu bir eğitim basamağı bulunmaktadır. Zorunlu eğitim süreci, Avrupa Birliği ülkelerinin çoğunda olduğu gibi ilk ve orta kısım olarak ikiye ayrılmamaktadır. Çocuk, okulöncesi dönemden başlayarak, onuncu sınıfa kadar öğrenim görmektedir. Bu sürenin bir yılı isteğe bağlı olup dokuz yıl olan zorunlu eğitim ücretsizdir (Aydın, 2006; Örmeci, 2012).

Fransa’da zorunlu eğitim. Fransa’da zorunlu temel eğitimin süresi on yıldır. Altı-on altı yaş arasındaki çocukları kapsayan zorunlu eğitimin beş yılı ilköğretimde, dört yılı ortaöğretimin birinci devresinde verilmektedir. Ortaöğretimin birinci devresini bitiren öğrencilerin, zorunlu temel eğitimlerini tamamlayabilmeleri için, ortaöğretimin ikinci basamağında, genel eğitim, teknik eğitim veya mesleki eğitim liselerinden birinde bir yıl daha tam zamanlı öğrenim görmeleri zorunludur (Aydın, 2006). Fransa’da zorunlu eğitim anasınıflarını da kapsamaktadır. Bütün çocuklar altı yaşında ilköğretime başlayarak eğitimleri alt orta öğretime kadar devam etmektedir (Arslan ve Kılıç, 2000; Aydın, 2006; Örmeci, 2012).

Hollanda’da zorunlu eğitim. Hollanda’da zorunlu eğitim beş-on yedi yaş arası çocuklara verilen eğitimi kapsamakta ve süresi 12 yıldır. Dört yaşındaki çocukların ilköğretime kaydı mümkün olduğundan okulöncesi eğitim basamağı kaldırılmış, dört-beş yaş grubu da zorunlu ilköğretime dâhil edilmiştir. Zorunlu eğitimin sekiz yılı ilköğretimde, altı yılı ortaöğretimde olmak üzere toplam on dört yıl olarak düzenlenmiş, ancak son iki yılın yarı zamanlı olarak yürütülmesine imkân verilmiştir. On altı yaşını bitiren öğrenciler, on sekiz yaşını dolduruncaya kadar tam zamanlı veya yarı zamanlı eğitim görmek zorundadır ve bu eğitimin iki yıllık kısmı çıraklık eğitimi kapsamındaki meslek okullarında verilmektedir (Aydın, 2006; Örmeci, 2012).

Finlandiya’da zorunlu eğitim. Finlandiya’da çocuklar yedi yaşında okula başlamaktadır. Okulöncesi kurumlar zorunlu olmamakla birlikte kırsal kesimlerde çok fonksiyonlu gündüz bakımevi olan ilköğretim okulları mevcuttur (Göksoy, 2013).

Birleşik Krallık’ta zorunlu eğitim. İngiltere’de yasal okul çağı beş yaşından on altı yaşına kadar sürmektedir. Zorunlu eğitim, Galler ve İskoçya’da on bir yıl, Kuzey İrlanda’da on iki yıl olarak uygulanmaktadır (Göksoy, 2013). İlkokul beş-yedi yaş arası birinci devre, yedi-on bir yaş arası ikinci devre okullar olarak ikiye ayrılmıştır. İlköğretim beş ile on bir yaş arasını kapsamaktadır. On bir yaşından sonra öğrenciler genel okullar, gramer okulları, orta modern ve teknik okullar arasında seçim yapmaktadır (Arslan ve Kılıç, 2000).

İsveç’te zorunlu eğitim. İsveç’te eğitim sistemi genel kategoride yedi-on altı yaş arası çocuklar için dokuz yıllık bir süreyi kapsamaktadır. Zorunlu eğitimin tamamı ücretsizdir. Okulöncesi sınıfı genellikle zorunlu temel okulların bünyesindedir. Belediyelerin altı yaşındaki çocuklar için bu okullarda okulöncesi sınıflar açma zorunluluğu vardır ve çocuğun okulöncesi eğitime katılımı isteğe bağlıdır (Aydın, 2006; Örmeci, 2012).

Yunanistan’da zorunlu eğitim. Yunanistan’da okulöncesi eğitim ve ilköğretim zorunludur. Zorunlu eğitimin süresi dokuz yıldır. Bunun altı yılı zorunlu olan ilkokullar, üç yılı ise ortaöğretimin birinci kademesidir. Ortaöğretimin ikinci kademesi olan okullar dört yıldır. Zorunlu olan üç yıl süreli ortaokullardan sonra mesleki eğitim ve teknik okullarının yer aldığı üst ortaokullar bulunmaktadır (Aydın, 2006; Örmeci, 2012).

Japonya’da zorunlu eğitim. Japonya’da eğitim altı-on beş yaş arasında zorunludur. Bununla beraber ortaokul mezunlarının büyük kısmı eğitime devam etmek istemekte ve lise eğitimi vazgeçilmez bir nitelik taşımaktadır. Japonya eğitim sistemi kademelidir. Anaokulu bir veya üç yıl, ilkokul altı yıl, ortaokul altı yıl, lise üç yıl, üniversite ise dört yıldır (Örmeci, 2012).

Amerika Birleşik Devletleri’nde zorunlu eğitim. Amerika Birleşik Devletleri’nde eğitim kurumları, ilkokul, ortaokul ve liseler olmak üzere yapılandırılmıştır. Üç ana sistem vardır. 8+4 sistemi, 6+3+3 sistemi ve 6+6 sistemi. Aileler bu sistemlerden herhangi birini seçebilmektedirler. Zorunlu eğitim eyaletlere göre 10-13 yıl arası değişir ve çocuklar eyaletlere bağlı olarak beş, altı veya yedi yaşlarında okula başlamaktadır ve federal yasalar gereği en az on altı yaşına kadar mecburi eğitim devam etmektedir (Örmeci, 2012).

Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Fransa’da temel eğitim ilkokul ve ortaokul gibi farklı kademelerden oluşmasına rağmen, öğrencilere ortaöğretime kadar ortak bir öğretim programı verilmektedir. Bu ülkelerdeki çocuklar 16 yaşına kadar temel eğitim dışında başka bir programla karşılaştırılmayıp, mesleki yönlendirme de yapılmamaktadır. Öğrencilerin ders dışı yetenekleri seçmeli derslerle ve ders dışı faaliyetlerle desteklenmektedir (Şaşmaz, 2012).

Eğitim Reformu Girişimi’nin Temel Eğitim Kademelendirilmesi Sürecinin İzlenmesi Raporu’nda (2012) incelenen 207 ülkenin 126 tanesinde ilkokullar altı yıl, 108 tanesinde ise ortaokullar üç yıl eğitim vermektedir. Türkiye gibi Bulgaristan, Macaristan, Hırvatistan, Avusturya, Sırbistan ve Romanya gibi ülkelerde de ilkokullar ve ortaokullar dörder yıl süren bir eğitim sistemine sahiptirler. Aynı rapor, dünyada en sık uygulanan sistemin 6+3 yıl süren eğitim sistemi olduğunu ifade etmektedir (Gürkan, Koyuncu, Şaşmaz ve Dinçer, 2014).

Sekiz Yıllık Kesintisiz Zorunlu Eğitim

18 Ağustos 1997 tarihinde 23084 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 4306 sayılı Yasa (1997), Türk eğitim sisteminde birçok yenilik ve gelişmeyi beraberinde getirmiştir. İlköğretim kurumlarının yapısını ve işleyişini değiştiren 4306 sayılı Yasada, ilkokul ve ortaokul ibareleri ilköğretim okulu olarak değiştirilmiştir. İlköğretimi bitirenleri bir

mesleğe hazırlamak amacıyla çıraklık dönemine kadar iş yerlerinde eğitilmesi, çırak olarak çalışabilmesi için on dört yaşını doldurması ve ilköğretimi bitirme zorunluluğu getirilmiştir. İlköğretimin son döneminde öğrencilere ortaöğretimdeki okul ve programlar hakkında bilgi verilmesi, meslek seçiminde öğrencilere doğru karar verebilmelerinde rehberlik servislerinin gerekli çalışmaları yapması, milli eğitim sisteminin öğrencileri ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda yöneltmeyi yapabilecek şekilde düzenlenmesi, aynı amaçla ortaöğretim kurumlarına eğitim programlarının hedeflerine uygun hazırlık sınıflarının konulabileceği öngörülmüştür. 1997-1998 öğretim yılından itibaren uygulanan sekiz yıllık zorunlu eğitimi bitirenlere “ilköğretim diploması” verilmesi karara bağlanmıştır.

Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitimin uygulanmasıyla okullaşma oranında hızlı bir artış sağlanmıştır. 1997-2001 yılları arası erkek ve kız öğrencilerin okullaşma oranlarındaki artış sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim sisteminin 1997 yılından itibaren ilkokul ve ortaokulun ilköğretim adı altında zorunlu hale getirilmesiyle gerçekleştirilmiştir (DPT, 2005, s. 20).

Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitimin kabulüyle yapısal değişikliğe gidilmesine rağmen programda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. İlkokul haftalık ders saati yirmi beş iken ortaokul ve liselerdeki seviyeye çıkarılarak haftalık otuz saat olarak değiştirilmiştir. Bu durum ilkokul seviyesindeki küçük yaştaki çocukların daha fazla ders yükü ile zorlanmalarına sebep olmuştur. İlkokul ve ortaokul kademelerinin birleştirilmesinin, ilkokul birinci sınıf öğrencileri ile ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin okulun ortak alanlarını kullanmalarından dolayı küçük yaştaki çocukların psikolojik, sosyolojik, fizyolojik yönlerden problem yaşamalarına sebep olduğu iddia edilmiştir (Mert, 1999, s. 21).

Toplumun bazı kesimlerince sekiz yıllık zorunlu eğitim yasasının asıl gerekçesi olarak imam hatip ortaokullarının ve Kur'an kurslarının kapatılması gösterilmiştir (Mert, 1999, s. 21). Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitime yapılan olumsuz eleştirilerin yanında destekler de mevcuttur. Bütün öğrencilerin aynı eğitim kurumlarında sekiz yıl eğitim göreceği olması, fırsat eşitliği bakımından olumlu görülmüştür (Türkoğlu, 1997, s. 121). Çocuk işçiliğinin önüne geçildiği, erken yaşta suç işleme oranının düştüğü, devlete bağlılığın arttığı, kırsal kesimden taşınmalı ve yatılı olarak eğitim alan çocuklarda Türkçeyi düzgün kullanabilmede artış sağlandığı görülmüştür (Yabancı, 2004, s. 45-69).

Sekiz yıllık zorunlu eğitim süresinin uzatılmasında, eğitimin dışsallıklarının önemi büyüktür. Dezavantajlı ve ekonomik durumu iyi olmayan ailelerin okuma-yazma oranlarının yükseltilmesi, erken yaşlarda evlenmelerin önüne geçilmesi ve kız çocukların eğitimden faydalanabilmesi için zorunlu eğitim süresinin kesintisiz sekiz yıl olması olumlu bir gelişme olarak görülmüştür. Ülkede hukuk ve hak kavramlarının toplumca benimsetilerek, suç oranlarının azaltılmasında zorunlu eğitim süresi önemli bir faktör olarak görülmektedir. Erken yaşta çalışmaya mecbur bırakılan çocukların eğitimden yararlanabilmesi ve ucuz işgücünün engellenebilmesi amacıyla zorunlu eğitim süresinin sekiz yıla çıkarılması gerekli görülmüştür. Avrupa Birliği ülkeleri ile Türkiye'deki zorunlu eğitim süresi karşılaştırıldığında zorunlu eğitim uygulamalarında farklılıklar görülmektedir. Zorunlu eğitim süresi birçok ülkede sekiz yıl, bazılarında ise on iki yıl olarak değişmektedir. İlköğretim kademesi birçok ülke tarafından zorunlu eğitime dâhil edilirken bazı ülkelerin ortaöğretim kademesini de zorunlu eğitime dâhil ettiği görülmektedir (Aydın, 2006; Gültekin, 1998).

Sekiz Yıllık Kesintisiz Zorunlu İlköğretim Yasası, çocukların evlenme ve suç işleme yaşını etkilerken aynı zamanda çocukların sosyalleşmesini de sağlayarak devlete karşı daha olumlu bir bakış açısı kazandırmıştır. Bu Yasa, bireylerin kendini daha iyi ifade edebilmesini, iş ve meslek seçimini daha sağlıklı yapabilmesini sağlayarak kabul gören bir uygulama olmuştur (Aydın, 2006; Ayhan, 2004; Baş, 2004; Yabancı, 2004).

Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim ile ilgili araştırmalar incelendiğinde, sistemin olumlu taraflarının yanında bazı olumsuz taraflarından da bahsedilmiştir. Aydın (2006) ve Süzen (2004) tarafından yapılan çalışmalarda, okuldaki spor alanlarının, sıraların, tuvaletlerin, kütüphanenin 6-14 yaş grubu öğrencilere uygun olmadığı ve okullardaki dersliklerin yetersiz kaldığı ifade edilmiştir. İlgili araştırmalarda sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim uygulamasında yaş gruplarındaki açıklığın fazla oluşunun okullarda birçok soruna sebep olduğu, taşınmalı ilköğretimle ilgili olarak eğitimciler ile veliler arasında sağlıklı bir iletişim kurulamadığı ileri sürülmüştür (Aydın, 2006; Ayhan, 2004; Baş, 2004; Yabancı, 2004).

TBMM Milli Eğitim Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda, sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulamasında, öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıklarının dikkate alınmadığı, genç nüfusun bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatılmadığı diğer bir deyişle eğitimin işlevsel hale getirilmediği, bu nedenle de eğitim

sisteminde değişikliğe gereksinim duyulduğu belirtilmiştir. Eğitim yeniliklerinin amaçlarının, toplumun ortalama eğitim seviyesini artırmak ve eğitim sistemini bireylerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine göre yönlendirme yapacak şekilde düzenlemek olduğu ifade edilmiştir (MEB, 2012b).

Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesi

30 Mart 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilen, 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 11 Nisan 2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu Kanunla eğitim sisteminde çok sayıda değişiklik yapılmıştır. Aşağıda bu değişiklikler sırasıyla ele alınacaktır.

Zorunlu Eğitim Süresinin On İki Yıla Yükseltilmesi

6287 sayılı Kanun ile zorunlu eğitim dört yıl srelilikokul, dört yıl srelilikortaokul ve dört yıl sreliliklise eğitimini kapsamak üzere on iki yıla çıkarılmıştır. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ile zorunlu eğitim süresini on iki yıla çıkaran kanunun amacı, toplumun ortalama eğitim seviyesini yükselterek eğitim sistemindeki bireylere ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda sağlıklı bir yönlendirme yapmaktır (MEB, 2012b).

Okula Başlama Yaşının 60 Aya Düşürülmesi

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesiyle, öğrencilerin ilkokula başlama yaşları değiştirilerek 60-66 aylık ilkokula başlama dönemi ortaya çıkmıştır. MEB İlköğretim Kurumları Yönetmeliği 21.07.2012 tarihinde çıkarılan resmi gazetede yayınlanmıştır. İlgili yönetmelikte;

İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın Eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir. Yaşça kayıt hakkını elde eden, ancak bedenlen veya zihnen yeterince gelişmemiş olup okula uyum sağlayamayan 66 ay ve üzeri çocuklar da Kasım ayı sonuna kadar sağlık kurumlarından verilen bedenlen veya zihnen gelişmemiş tıbbi tanılı rapor üzerine okul öncesi eğitime yönlendirilebilir veya kayıtları bir yıl ertelenebilir (MEB, 2012b, md. 15).

ifadeleri yer almaktadır. 2012/20 sayılı ve 12 yıllık zorunlu eğitime yönelik uygulamalar konulu genelgede, 30 Eylül 2012 tarihinden itibaren 66 ayını tamamlayanların

ilköğretime kayıt yaptıracığı belirtilmiştir. Okula başlama yaşının 66 aya indirilmesine ilave olarak 60-65 aylık çocukların velilerinin isteği üzerine birinci sınıfa kayıt yaptırmalarına izin verilmiştir (MEB, 2012b).

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesine bağlı olarak zorunlu eğitime başlama yaşının 60-66 ay olarak değiştirilmesi, 2012-2013 öğretim yılında birinci sınıflarda birçok sorunla karşılaşılmasına sebep olmuştur. Bu nedenle 2013-2014 öğretim yılından itibaren uygulamada değişikliğe gidilerek İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 15'inci maddesi gereğince 66 ayını tamamlayan çocukların okula başlama zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır. Böylece 66-68 ay aralığındaki çocukların velisinin izin dilekçesi ve 69-71 aylık çocukların ise okula başlamalarına yeterince hazır olmadıklarına ait sağlık raporuyla okul kayıtlarının bir yıl ertelenme kararı alınmıştır. İlkokul birinci sınıfa kayıtların yapıldığı yılın eylül ayının sonu itibarıyla 66 ayını dolduran ve gelişim yönünden ilkokula hazır olan ve velisinin yazılı imzası ile 60-66 aylık çocukların ilkokul birinci sınıfa kaydının yapılacağına karar verilmiştir (MEB, 2013).

İlköğretim Okullarının 4+4 Şeklinde Bölünmesi

11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan, İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla sekiz yıl kesintisiz eğitim yapan ilköğretim okulları ilkokul ve ortaokul olarak bölünmüştür. İlkokul süresi beş yıldan dört yıla indirilirken ortaokul süresi üç yıldan dört yıla çıkarılmıştır (MEB, 2012b). Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ilköğretim okullarını ayırtırmayı hedeflemiştir. Fakat okulların ayrışmasıyla uygulamada birçok sorunla karşılaşmış, ilköğretim okullarında yedi farklı kategoride bir ayrışma yapılmak zorunda kalınmıştır. Okulların ayrıştırılmasında aynı binada ilkokul, ortaokul ile ortaokul, lise sınıflarının bulunduğu hallerde, okul giriş ve çıkışlarının öğrencilerin gelişimsel özelliklerine göre düzenleneceği belirtilmiştir (MEB, 2012b).

Ortaokul ve Liselerde Seçmeli Ders Sayısının Artırılması

1739 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinin birinci fıkrasında ilköğretim okulları, dört yıl süreli ve zorunlu ilkokullar ile dört yıl süreli, zorunlu ve farklı programlar arasında seçme imkânı veren ortaokullar ve imam-hatip ortaokulları şeklinde düzenlenmiştir. Yine aynı maddede ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarında lise

eğitimini destekleyecek şekilde öğrencilerin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre seçmeli dersler ve diğer ortaokullar için oluşturulacak öğretim program seçeneklerinin Bakanlıkça belirleneceği ifade edilmiştir. Ortaokul ve liselerde seçmeli ders sayıları artırılarak Kuran-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in Hayatı derslerinin bu kademelerde seçmeli ders olarak okutulması 6287 sayılı Kanun'a eklenmiştir.

Seçmeli derslerin seçilme ve açılma süreçlerine ilişkin çocukların katılım hakkını kullanmada problemlerle karşılaşıldığı, derslerin seçiminde aile ve okul yönetiminin etkilerinin olduğu tespit edilmiştir (Bucak, 2019). Çelik (2013) tarafından yapılan araştırmada okulların olanaklarının kısıtlı oluşu, seçmeli ders seçiminde öğrenciden çok okul yönetimlerinin öğretmen norm durumuna göre karar verdiği ve seçmeli derslerin öğrencilerin ilgi, istidat ve becerileri doğrultusunda değil veli, öğretmen ve okul idareleri kararlarına bağlı olarak seçildiği ileri sürülmüştür.

Ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarında lise eğitimini destekleyecek şekilde öğrencilerin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre seçmeli dersler ve diğer ortaokullar için oluşturulacak öğretim program seçeneklerinin Bakanlıkça belirleneceği ifade edilmiştir. "Kuran-ı Kerim" ve "Peygamber'in Hayatı" adlı dini ağırlıklı derslerin yanında, "Matematik Uygulamaları" ve "Medya Okuryazarlığı" gibi seçmeli dersler de ders çizelgelerine eklenmiştir. İlköğretim altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarda öngörülen seçmeli derslerin sayısı 10'dan 21'e çıkarılmıştır. İlköğretim programı seçmeli ders saati altı saatten ve yedinci sınıflarda haftada bir saatten, sekizinci sınıflarda ise haftada iki saatten, ortaokul beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarda haftada sekiz saate çıkarılmıştır (ERG, 2012).

İlköğretim Programında Yapılan Değişiklikler

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 25 Haziran 2012 tarihli ve 69 sayılı kararı ile kabul edilen İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Programının 2012-2013 öğretim yılından itibaren ilkokul birinci sınıf ve ortaokul beşinci sınıflardan başlanarak kademeli olarak uygulanması kararlaştırılmıştır. Hazırlanan programa göre ilkokul birinci sınıfta Türkçe dersi haftalık on saat olarak belirlenmiştir (MEB, 2012a). Eğitim programları kademeli olarak yenilenerek ilkokullarda ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflardaki programa olduğu şekliyle devam edilmiştir. İlkokul birinci sınıf programlarında ise ilkokula başlama yaşının düşürülmesine bağlı olarak bazı

düzenlemeler yapılmıştır (Sarpkaya, Erdem ve Yılmaz, 2012). Hazırlanan programa göre haftalık ders saati ortaokul beşinci ve altıncı sınıflarda 30 ders saatinden 36 ders saatine, yedinci ve sekizinci sınıflarda 37 ders saatine çıkarılırken, imam hatip ortaokullarında haftalık ders saati 40 saat olarak tanımlanmıştır. Matematik ve Fen Bilimleri derslerinde haftalık bir saat artış yapılarak, Fen Bilimleri dersi ilkököl üçüncü sınıftan itibaren uygulamaya konulmuştur. İlkokul kademesinde yabancı dil öğretimi dördüncü sınıf yerine ikinci sınıftan başlatılmıştır. İlkokul dördüncü sınıfa İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi dersi eklenmiştir. İlkokul birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda her gün bir saat olmak üzere haftada beş saat, dördüncü sınıfta ise haftada iki saat Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi tanımlanmıştır. Ortaokulların haftalık ders saatinin artırılması ikili eğitimde ve taşınalı eğitimde sorunlar yaşanınca Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından haftalık ders saati, 28.05.2013 tarih ve 22 sayılı kararla, ortaokullarda 35 saate, 07.06.2013 tarih ve 51 sayılı karar ile imam hatip ortaokullarında 36 saate düşürülmüştür (ERG, 2012). Haftalık ders çizelgelerinin yenilenmesi ile ilkököl kademesinin ders yükleri hafifletilirken, ortaokul kademesinde Matematik ve Fen Bilimleri derslerinin haftalık ders saatleri artırılmıştır. (ERG, 2012).

Fen Bilimleri dersi ilkököl üçüncü sınıftan itibaren ders programlarında yer almıştır. Yabancı dil öğretime ilkököl ikinci sınıfta başlama kararı alınırken, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi dersi ilkököl dördüncü sınıf müfredatına dâhil edilmiştir. Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi ilköğretim birinci kademedede ilk üç yıl her gün bir saat olmak üzere haftada beş saat, ilkököl dördüncü sınıfta ise haftada iki saat olarak tanımlanmıştır (MEB, 2012a).

İlgili Araştırmalar

Bu kısımda eğitimde 4+4+4 düzenlemesi, zorunlu eğitime başlama yaşı ve beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınması ile ilgili araştırmaların özetleri yer almaktadır.

Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesi İle İlgili Araştırmalar

Karadeniz (2012) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 4+4+4 kesintili eğitim sistemine ilişkin öğretmenlerin görüşlerini değerlendirmektir. Araştırma, tarama modelinde tasarlanmıştır. Veriler, 468 öğretmene anket uygulanarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, yeni eğitim sistemine geçişteki kanun teklifinin gerekçelerinin,

sekiz yıllık kesintisiz eğitimin sorunlarını çözmek için yeterli olmadığı, idareci ve öğretmenlerin çoğunun sistem değişikliğine ikna olmadığı, eğitim sistemindeki değişikliği uygun bulmayan öğretmenlerin sistem değişikliğinde önceliğin eğitim süresini uzatmaya değil, eğitim kalitesini arttırmaya yönelik olması gerektiğini düşündükleri ifade edilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin dörtte üçünün yeni sisteme birçok açıdan tereddütle baktığı görülmüştür. Araştırma sonuçlarında, Kanunun ihtiyaçları karşılamadığı, detaylı akademik çalışmalarla eğitim sisteminin eksiklikleri ve ihtiyaçları belirlenmeden ve gerekli araştırmalar yapılmadan değişikliklerin uygulamaya konulmasının herkes için üzücü olduğu, ayrıca çocukları erken yaşta başarılarına göre birbirinden ayıran bir eğitim sisteminin adil olmadığı vurgulanmıştır. Eğitim-öğretimin sadece ders kitaplarından ibaret olmadığı, eğitim-öğretimin okula geliş-gidiş, bahçede, sınıfta, koridorda arkadaşları ile birlikte olmak, öğretmenlerle yüz yüze iletişim ile sosyalleşmeyi getiren bir olgu olduğu, zorunlu eğitim çağındaki çocukların açık öğretime yönlendirilmesinin sakıncalı olduğu vurgulanmıştır.

Adıgüzel (2013) tarafından yapılan çalışmanın amacı, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinin uygulama sürecinde ilkokullarda ve ortaokullarda görev yapan okul yöneticilerinin ve öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları belirlemektir. Nicel araştırma modeline göre tasarlanan araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında İstanbul ili Kadıköy ilçesinde görev yapan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Veriler, anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda okul yöneticilerinin niteliklerinin artırılması amacıyla hizmetiçi eğitim düzenlenmesi, okul yöneticilerinin, öğretmenlerin, velilerin uygulamalarla ilgili daha çok bilgi alışverişinde bulunmalarının sağlanması önerilmiştir. Okul yöneticilerine ve öğretmenlere eğitim sistemindeki gelişmelerin, yeni çıkan mesleki yayınların tanıtılması ve 4+4+4 sürecinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin süreçle ilişkin düşüncelerinin alınması, beklentilerini ortaya koyabilmeleri için sağlıklı bir iletişim sürecinin oluşturulması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Tok (2013) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 4+4+4 zorunlu eğitim uygulamasına ilişkin öğretmen, yönetici ve velilerin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Veriler yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu rastgele seçilen 42 sınıf öğretmeni, 20 branş öğretmeni, 14 okul yöneticisi, 17 veli olmak üzere toplam 93 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırma sonucunda 60-72 aylık öğrencilerin aynı sınıfta olmalarının

sorun yarattığı, okulun fiziki imkânlarının erken yaşlarda okula başlayan çocuklar için yetersiz olduğu, beşinci sınıf öğrencilerinin gelişim açısından ortaokul öğrencisi seviyesinde olmadığı ve haftalık ders yükünün öğrencileri olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) tarafından yapılmış araştırmanın amacı, 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu 17 okul yöneticisinden oluşmuştur. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış; betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda 4+4+4 uygulamasını olumlu ve faydalı değerlendiren yöneticiler, sistemin uygulanışında ve yöntemindeki yanlışlara değinmişlerdir. Erken yaşta okula başlama, birçok katılımcı tarafından olumsuz karşılanmıştır. Katılımcılar, 4+4+4 uygulamasının velilerin okuma konusunda aceleci davranış sergilemeleri, öğrencilerin gelişim seviyelerine yabancı olmaları, düz yazı öğretme ısrarı, öğrencilere olan ilginin azlığı ve materyal desteği sağlayamadıklarını ifade etmişlerdir. 4+4+4 uygulamasında programın uyum sürecinin uzunluğu, 60-66 aylık çocukların gelişimine uygun olmaması, ders kitaplarının sisteme uygun hazırlanmaması, öğretmenlerin programı uygulamadaki hazırbulunuşluk eksikliği, uzman görüşünden yeterince yararlanılmamış olması sorunlarına ulaşılmıştır. Yeni sistemin okul ve öğretmenlerden kaynaklanan sorunları, eğitsel materyal eksikliği, birçok okulda yeterli oyun alanının olmaması, okulun fiziki şartlarının küçük yaş gruplarına göre düzenlenmemesi, sınıfların kalabalık oluşu, öğretmenlerin yeni sisteme adaptasyon sorunu ve eski sistemi sürdürme ısrarı, okuma-yazmaya geçişte aceleci davranma gibi birçok sorunla karşılaşıldığı belirtilmiştir. Uygulamayı olumsuz olarak değerlendiren katılımcılar, kişilerin ilgi alanlarına göre eğitilmesini doğru bularak, uygulamanın imam hatip liseleriyle sınırlandırılmış olmasının tarafsız eğitim-öğretimle bağdaşmayacağını belirtmişlerdir.

Örs, Erdoğan ve Kipici (2013), 12 yıllık kesintili zorunlu eğitim sistemini eğitim yöneticilerinin görüşleri açısından değerlendirmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket ve yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma grubu, 2012-2013 öğretim yılında müstakil ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 132 eğitim yöneticisinden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, 4+4+4 kesintili 12 yıllık zorunlu eğitimin uygulanmasındaki sorunlar ve çözüm önerileri belirlenmiştir. Okul yöneticileri

12 yıllık kesintili eğitimi değerlendirirken özellikle geçiş dönemi olması ve sistemin ön hazırlıklar yapılmadan uygulanmasının getirdiği sıkıntıları birebir yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Birinci sınıfa kaydedilen öğrencilerin yaş seviyesinin 66 aya çekilmesi, 60 ve 66 ay arası yaş grubundaki öğrenci kayıtlarının velilerin tercihinin bırakılmasının veli-öğretmen ve idareci arasında sorunlara yol açtığı tespit edilmiştir.

Külekçi (2013) tarafından yapılan çalışmanın amacı, 4+4+4 eğitim sisteminin birleştirilmiş sınıflara yansımalarını, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirmektir. Çalışma grubu, 2012-2013 öğretim yılında Kilis ve Gaziantep illerinde birleştirilmiş sınıflarda görev yapan 12 öğretmenden oluşmuştur. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanarak içerik analizi yapılmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin 60 aylık çocukların gelişim özellikleri ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları gözlenmiştir. Ayrıca küçük yaştaki, özellikle sosyo ekonomik durumu zayıf aile çocuklarının bazı algısal ve psiko-motor becerileri yerine getirememesi çocuklarda yetersizlik hissinin doğmasına ve başarısızlığa neden olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda, eğitimin sağlıklı yapılabilmesi için programın 60-66 ay arası çocukların seviyesine göre tekrar düzenlenmesi gerektiği önerilmiştir. Bu önerilerin yanında sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitimden geçirilerek 60-66 aylık yaş grubu öğrenciler ile ilgili bilgilendirilmesi, okulların fiziki durumlarının acilen iyileştirilerek okul binalarının birbirinden ayrılması ve mevcut sınıfların öğrencilerin yaş seviyesine göre düzenlenmesi gerektiği önerilmiştir.

Doğan, Demir ve Pınar (2014), ilkokula başlama yaşının düşürülmesi, zorunlu eğitim sisteminin 12 yıllık kesintili eğitim sistemine dönüştürülmesi ve yeni eğitim sisteminin uygulama aşamalarında yaşanan sorunlara ilişkin ilkokul öğretmenlerinin görüşlerini incelemişlerdir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Katılımcılar, okulların altyapı problemleri giderilmeden yeni sisteme geçildiğini, okula erken başlayan 60-66 aylık öğrencilerin okula uyum sağlamada zorlandıklarını, öğretmenlere yeni sistemle ilgili hizmetiçi eğitim verilmediğini belirtmişlerdir.

Badur (2014) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminde karşılaşılan sorunlara ilişkin eğitim yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın evreni, Mardin ili Midyat ilçesindeki müstakil

müdürlüğü bulunan okullardaki 1200 yönetici ve öğretmenden, örneklem grubu 455 yönetici ve öğretmenden oluşmaktadır. Veriler, 2013 yılında Mardin’de düzenlenen Eğitimde Başarıyı Artırma Çalıştayı sonuçlarına göre hazırlanan beşli likert tipi ölçekle toplanmıştır. Araştırma sonucunda, 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminde, ilkokullarda başarısız olan öğrencilere sınıf tekrarının yaptırılmamasının eğitim kalitesinin düşmesine neden olduğu belirtilmiştir. Okullara devlet tarafından yeteri kadar ödenek gönderilmemesinin okul yönetimindeki sorunlar arasında olduğu görülmüştür.

Yılmaz (2014) tarafından yapılan ve 4+4+4 eğitim sisteminin yapı ve işleyişi ile matematik öğretim sürecine etkisinin öğretmen görüşlerine göre incelendiği çalışma tarama modelindedir. Araştırma sonucunda 4+4+4 değişikliğinin fırsat eşitliği sağladığı, yaş ve fiziksel uyumsuzlukları ortadan kaldırdığı ve mesleki yönlendirmenin erken yaşta olması bakımından olumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Öte yandan öğretmenlerin norm fazlası durumuna düşmesi, Matematik dersinin erken yaşta öğretilmesinde güçlüklerle karşılaşılması ve fiziksel alt yapının yetersiz oluşu yapılan değişikliğin olumsuz tarafları olarak rapor edilmiştir.

Şahin (2014) tarafından yapılan araştırmanın amacı, on iki yıla çıkartılan zorunlu eğitime ilişkin ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenleri ve idarecilerin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Örneklem grubu 231 yönetici, 338 öğretmenden oluşmuştur. Veriler anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda yöneticilerin ve öğretmenlerin 4+4+4 sistemine olumlu baktıkları, yönlendirme eğitiminin ortaokul birinci sınıfından itibaren başlatılması gerektiği, reform özelliği taşıyan yasanın yapılan değişiklikler ile ulaşmak istenen hedefleri hakkında öğretmen ve yöneticilere yeteri kadar bilgilendirme yapılmadığı ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin bilgilendirilmesi amacıyla hizmetiçi eğitim yoluyla kesintili zorunlu eğitimi tanıtıcı ve bilgilendirici kursların düzenlenmesi, veli, öğretmen, rehberlik servisi çalışanlarının ve eğitim denetmenlerinin görüşlerini belirleyen çalışmalar yapılması önerilmiştir.

Çamlıbel (2015) tarafından yapılan araştırmanın amacı, anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan okul müdürü ve öğretmenlerin 12 yıllık zorunlu eğitime yönelik görüşlerini inceleyerek uygulamada aksayan yönleri saptayıp bu aksaklıkların giderilmesi için önerilerde bulunmaktır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği

kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, örneklem grubundaki okul müdürü ve öğretmenlerin hemen tamamı 12 yıllık zorunlu eğitim uygulamasına olumlu bakmadıklarını ve yapılan değişiklikler sırasında uygulanan yöntemlerden rahatsızlıklarını dile getirmişlerdir.

Gökçe (2015) tarafından yapılan araştırmanın amacı, veli ve öğretmenlerin görüşleri alınarak 4+4+4 zorunlu kesintili eğitim uygulamasının etkililiğini ve yaşanan sorunları ortaya koymaktır. Çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ortaokul öğretmenleri ve velilerinden oluşmaktadır. 6-15 yaş grubunun aynı binayı paylaşmaları ve ortak alanların birlikte kullanılmasında veliler açısından bir sorun oluşturmazken öğretmenler bu duruma sıcak bakmamıştır. Araştırma sonucunda 12 yıllık zorunlu eğitime geçişin aceleye getirildiği ve sorunları artırdığı tespit edilmiştir. Uygulamada derslerin sayıca fazla oluşu haftalık ders dağılımlarında ve ders dağılımlarının plana uygulanmasında zorluklar yaşandığı görülmüştür. Birinci sınıfa kayıt yaşı hem veliler hem de öğretmenler açısından yararlı görülmemiştir. 4+4+4 uygulaması, hazırlık aşaması iyi planlanmadığından hem veliler hem de öğretmenler tarafından kabul gören bir model olamamıştır.

Çapar (2015) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini yedi ortaokulun 400 beşinci sınıf öğrencisi, üç lisenin 192 öğrencisi, bu öğrencilerin derslerine giren 151 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, öğrenciler düzenleme ile ilgili olumlu değerlendirmelerde bulunurken öğretmenlerin yarısı uygulamanın başarıya ulaşamayacağı nedeniyle düzenlemeyi gereksiz bulmuşlardır.

Noyan (2019) tarafından yapılan araştırmanın amacı, Türkiye’de 1973-2016 yılları arasında zorunlu eğitim sisteminin, dönemin iktidar politikaları bağlamındaki değişimlerini incelemektir. Araştırma, doküman analizi yöntemi ile desenlenmiş ve ulusal gazeteler araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmada analiz edilecek gazeteler amaçlı örnekleme yaklaşımı ile seçilmiştir. Araştırma kapsamındaki gazete haberleri incelenerek içerik analizlerine ilişkin bulgular saptanmış ve çeşitli kaynak kitap, mevzuat ve araştırmalardan yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda siyasi iktidarların eğitim sistemini şekillendirirken kendi ideolojileri doğrultusunda bir rota izledikleri, 4+4+4 düzenlemesiyle de laik ve tutucu kesimlerin karşı karşıya geldiği tespit edilmiştir.

Tayfun (2019) tarafından yapılan araştırmanın amacı, öğretmenlerin zorunlu eğitim süresinden memnun olup olmadıklarını tespit etmektir. Araştırmanın veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi, çevrimiçi olarak uygulanan ankete katılım sağlayan 107 lise öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, zorunlu eğitim süresi arttıkça sınıf geçmenin kolaylaştığı, eğitim sisteminin bilinçsiz meslek seçimine sebep olduğu belirtilmiştir. Zorunlu eğitim süresinin kısaltılması, mezunların eğitim ve iş bulma takiplerinin yapılması, öğrencilerin ilgisini çekecek okul aktivitelerinin artırılması, ders içerik ve müfredatlarının öğrencileri okula yönlendirip ilgilerini artıcı şekilde olmaları gibi önerilerde bulunulmuştur.

Eğitimde 4+4+4 değişikliği ile ilgili yapılan araştırmalarda genel olarak uygulama sürecinde karşılaşılan sorunlar, okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması, 4+4+4 kesintili eğitim uygulamasının etkililiği, eğitsel sonuçları ve eğitim süresi ele alınmıştır. Araştırmalarda nitel araştırma, nicel araştırma ve doküman analizi yöntemleri ile anket, yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Farklı eğitim bileşenlerinin görüşlerinin incelendiği araştırmalarda rastgele örnekleme ve maksimum çeşitlilik örnekleme teknikleri kullanılmıştır.

Araştırmaların sonuçlarına göre eğitimde 4+4+4 uygulaması aceleye getirilmiş, hazırlık aşaması iyi planlanmadığı için birçok sorunu da beraberinde getirdiğinden hem veli hem de öğretmenler tarafından kabul gören bir model olamamıştır. Yeni düzenlemenin 60-66 aylık çocukların gelişimine uygun olmaması, ders kitaplarının sisteme uygun hazırlanmaması, öğretmenlerin programı uygulamadaki hazırbulunuşluk eksikliği sorunları ile karşılaşmıştır. Yapılan değişikliğin hazırlık aşamasında uzman görüşünden yeterince yararlanılmaması, eğitsel materyal eksikliği, birçok okulda yeterli oyun alanının olmaması, okulun fiziki şartlarının küçük yaş gruplarına göre düzenlenmemesi, sınıfların kalabalık oluşu, öğretmenlerin yeni sisteme adaptasyon sorunu yaşaması ve eski sistemi sürdürme ısrarı, okuma-yazmaya geçişte acele davranılması gibi sorunlarla karşılaşmıştır. Uygulamayı olumsuz olarak değerlendiren katılımcılar, kişilerin ilgi alanlarına göre eğitilmesini doğru bularak, uygulamanın imam hatip liseleriyle sınırlandırılmış olmasını tarafsız eğitim-öğretimle bağdaşmayacağını belirtmişlerdir. Araştırmaların çoğunda, 12 yıllık zorunlu eğitim savunulurken, okullardaki altyapı eksikliği, okula başlama yaşına bağlı olarak yaşanan olumsuzluklar,

öğretmenlerin branş değişikliğinden kaynaklanan sorunlar ve hizmetiçi eğitimin yetersiz oluşu sistemde karşılaşılan sorunlar olarak ifade edilmiştir.

İlgili araştırmalarda öğretmenlerin ve yöneticilerin bilgilendirilmesi amacıyla hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle kesintili zorunlu eğitimi tanıtıcı ve bilgilendirici kursların düzenlenmesi, veli, öğretmen, rehberlik servisi çalışanlarının ve eğitim denetmenlerinin görüşlerini belirleyen çalışmalar yapılması önerilmiştir. Seçmeli derslerle artan ders saatlerinin azaltılması, öğrencilerin ilgisini çekecek okul aktivitelerinin artırılması, ders içerik ve müfredatlarının öğrencileri okula yönlendirip ilgilerini artıcı şekilde olmaları önerilmiştir. Beşinci sınıfların dil ağırlıklı bir kademe olarak düşünülmesi durumunda, ilköğretim kademesinde kalmaya devam etmesi, ikili eğitim veren kurumlarda okula giriş-çıkış saatlerinin revize edilmesi, okul yöneticilerinin, öğretmenlerin, velilerin sürece ilişkin düşüncelerinin alınması, beklentilerini ortaya koyabilmeleri için sağlıklı bir iletişim sürecinin oluşturulması önerilmiştir.

Okula Başlama Yaşı İle İlgili Araştırmalar

Gürkan (1979) tarafından yapılan araştırmanın amacı, ilköğretim birinci sınıfa giden okulöncesi eğitim alan ve almayan öğrencileri öğretmenlerin görüşlerine göre incelemek ve okulöncesi eğitimin ilköğretimde öğrencilerin başarılarına olan etkisini araştırmaktır. Araştırmanın evreni Ankara'daki tüm okulların birinci sınıf öğrencileridir. Araştırmanın örneklemini, farklı yerleşim bölgelerindeki 11 ilköğretim birinci sınıfları oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri anket formu ile toplanarak elde edilen cevaplar araştırmanın hipotezine uygun olarak kategorilere ayrılmış, her kategoriye ilişkin frekans ve yüzde olarak tablolarda gösterilerek analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda okulöncesi eğitim alarak ilköğretime başlayan çocuklarda yaşlarına göre kalem tutmada, resim çizebilmede farkların olduğu ve bu durumun da çocuğun güven duygusu kazanmasını sağladığı ifade edilmiştir. Ayrıca okulöncesi eğitim alan öğrencilerin ilköğretim birinci sınıf derslerindeki başarısının da olumlu yönde etkilendiği, bu başarının da çocukta zihinsel, sosyal, duygusal ve diğer yönlerdeki olumlu gelişmelerin sonucu olduğu görülmüştür.

Karbuğa (2011) tarafından yapılan araştırmanın amacı, ilköğretim birinci sınıfa başlama yaşına ilişkin ilköğretim okul yöneticisi ve öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma tarama modelindedir. Araştırma örneklemini, 55 okul yöneticisi ve 178 öğretmenden oluşmaktadır. Verileri anket formu ile toplanmış, ki-kare ile analiz

edilmiştir. Araştırmada ilköğretim birinci sınıfa başlayacak öğrencinin yalnız takvim yaşına bakılmaması, öğrencinin sosyal, fiziksel, zihinsel özelliklerine de dikkat edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kartal (2013) tarafından yapılan araştırmanın amacı, okula başlama yaşının düşürülmesini eğitim politikaları bağlamında değerlendirmektir. Araştırmanın örneklemini, sınıf öğretmenliğinde öğrenim görmekte olan 89 öğretmen adayı oluşturmuştur. Katılımcılara araştırmanın amacı belirtilerek ön görüşme sonucunda tüm üçüncü sınıf öğretmen adaylarına ilkokula başlama yaşının 60-66 aya düşürülmesi ile ilgili açık uçlu soru yöneltilerek cevapları yazılı olarak vermeleri istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda uygulanan sistem ile ilgili olumsuz görüş belirten öğretmen adaylarının çoğunluğu çocukların beş yaşında okula başlamasının uygun olmadığını belirtmiştir. Öğretmen adayları, okula erken başlayan çocukların erken yaşta okuldan soğuyacaklarını ve bu yaş çocukların psiko-motor, zihinsel, duygusal gelişimlerinin yetersiz olduklarını ifade etmiştir. Katılımcılar programdaki ders sürelerinin küçük yaş gruplarının dikkatlerini verebilmeleri için uygun olmadığını, yaşanan olumsuzlukların çocuklarda okul fobisi oluşturduğunu belirterek aileden erken ayrılışın çeşitli uyum problemleri yaşamasına neden olacağını öngörmüştür. Araştırmada okula başlama yaşının düşürülmesiyle öğretmen yetiştirme programlarında da yeni bir düzenleme getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Tutal (2013) tarafından yapılan araştırmanın amacı, okula başlama yaşının, öğrencilerin ilk okuma-yazma becerilerine etkisinin belirlenmesidir. Araştırma tarama modelindedir. Amaçlı örnekleme tekniği ile seçilen beş farklı ilkokulun birinci sınıflarından ikişer şubede öğrenim gören toplam 432 öğrenci araştırma örneklemidir. Araştırma verileri öğrenci bilgi formu, okuma ölçeği, yazma ölçeği ve okuduğunu anlama testiyle toplanmıştır. 60-66 aylıkken okula başlayan öğrencilerin ilk okuma-yazma ve okuduğunu anlama başarılarının, 67-72 aylık ve büyük olan öğrencilerden daha düşük olduğu görülmüştür.

Boz ve Yıldırım (2014) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 4+4+4 düzenlemesiyle birinci sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı zorlukları ve farklı demografik gruplarla olan bağına belirleyerek, öğretmenlerin karşılaştığı problemlerle baş etme yollarını ortaya çıkarmaktır. Araştırma verileri 301 birinci sınıf öğretmeninden anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin 66-71 aylık öğrencilerle orta

düzeyde sorun yaşarken, 60-65 aylık çocuklarda daha fazla sorunla karşılaştıkları rapor edilmiştir. Öğretmenlerin 60-65 aylık öğrenci grubuna temel becerileri kazandırırken, çocukların tuvalet ihtiyacını karşılamada yetersiz olduğu ve ders araç gereçlerini düzgün kullanmada yaşadıkları problemlerin öğrencilerin öz bakım becerilerinin tam gelişmemiş olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Araştırmada okulun fiziki yapısının bu yaş grubuna uygun olmadığı ve öğretmenlerin aldıkları hizmet öncesi eğitimin yetersiz olduğu belirtilmiştir.

Uzun ve Talat (2014) tarafından yapılan araştırmanın amacı 4+4+4 değişikliği ile ilkokula başlayan öğrencilerin hazırbulunuşluklarının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre belirlenmesidir. Araştırmada nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini maksimum çeşitlilik örnekleme ile seçilen 20 sınıf öğretmeninden oluşmuş, verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda, yeni eğitim sistemi için yeterli alt yapıya sahip olunmadığı ve okula erken başlayan çocukların hazırbulunuşluk düzeylerinin yetersiz olması sebebiyle sorunlar yaşandığı belirtilmiştir.

Kerimoğlu (2014) tarafından yapılan çalışmanın amacı 60-84 aylık farklı yaş aralığındaki öğrencilerle ilkokul birinci sınıflarda yaşanan sorunların belirlenmesi ve bu sorunların en aza indirilebilmesi için öneriler geliştirmektir. Araştırma verileri, Ankara ilinin farklı ilçelerinde görev yapan 50 sınıf öğretmenine uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda küçük yaş gruplarındaki öğrencilerle yapılan uyum etkinliklerinin büyük yaştakiler için zaman kaybına sebep olduğu belirtilmiştir. Küçük yaştaki öğrencilerde yönergeleri izlemede problem yaşandığı, hareketlilik, dikkatsizlik gibi sorunların yanında akademik alanda zorlanma ve yetersizlik, olumsuz akademik benlik algısı ve akademik alanlara ilgi duymama, yerine getirmesi gereken faaliyetleri yapamama gibi olumsuzluklar tespit edilmiştir.

Sirem (2014), çalışmasında 4+4+4 eğitim sisteminde sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretim sürecine yönelik görüşlerini cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun olunan okul değişkenlerine göre belirlemeyi amaçlamıştır. Tarama modelinde olan araştırmaya birinci sınıf ve ikinci sınıf okutan 289 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerini belirlemek üzere, araştırmacı tarafından geliştirilen anket uygulanmıştır. Araştırmada okula erken başlayan çocukların okula uyum sağlamada sorun yaşadığı, 4+4+4 eğitim sisteminin ilk okuma yazma sürecini olumsuz etkilediği ve okulöncesi

eğitimi alan öğrencilerin ilk okuma yazma dersinde daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Özden, Kılıç ve Aksu (2014), 12 yıllık zorunlu eğitime yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerini ve uygulamada karşılaşılan sorunları ele almışlardır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, 23 sınıf öğretmeninden oluşmuştur. Araştırma sonucunda ilkokula 60-66 aylıkken başlayan öğrencilerin akademik başarılarının diğer öğrencilere göre daha düşük olduğu görülmüştür. Yeni sistemin okuma ve yazmayı öğrenme süreci ve okul olgunluğu açısından küçük yaş grubuna uygun olmadığı belirtilmiştir. Araştırma sonucunda yeni uygulama için yeterli hazırlığın yapılmadığı ve alt yapının yetersiz olduğu belirtilerek beşinci sınıfın ortaokul kademesine alınmasının birçok sınıf öğretmenini norm fazlası duruma düşürdüğü tespit edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin beşinci sınıfta branş öğretmenleriyle tanışmalarının onların ilgi ve yeteneklerinin ortaya çıkmasında faydalı olacağı düşüncesiyle getirilen uygulamada, aynı sınıf içerisinde farklı yaş gruplarının olmasının sınıf yönetimini güçleştirdiği, 60-66 aylık çocuklarda başaramama korkusu oluşturduğu görülmüştür.

Kılıç (2014) tarafından yapılan çalışmanın amacı, ilkokula 60, 66, 72 aylıkken başlayan çocukların dil becerilerini incelemektir. Tarama modelinde olan araştırmada, okuma, yazma, dinleme, konuşma becerileri için ölçek ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2012- 2013 öğretim yılında 10 okulda ilkokul birinci sınıfta okuyan 60, 66, 72 aylık 418 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada, 72 ay ve üzeri olan çocukların dil beceri düzeyinin, 66-72 aylık öğrencilere göre, 66- 72 aylık öğrencilerin de 60-66 aylık öğrencilere göre daha yüksek çıktığı görülmüştür. Öğrencilerin okuma, yazma, konuşma, dinleme becerilerinin, okulöncesi eğitim alma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Aslan (2014) tarafından yapılan çalışmanın amacı, 60 ve 72 aylık çocukların aynı sınıf ortamını paylaşmasından kaynaklanan sorunları, sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda ortaya çıkarmaktır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini birinci ve ikinci sınıf öğretmenleri oluşturmuştur. Veriler anket formuyla toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Demografik verilere dayalı görüşler arasında anlamlı farkların olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans

analizi ve scheffe testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, 60-72 aylık çocukların, okula başlayabilmesi için zihinsel, sosyal, bedensel ve duygusal açıdan olgunlaşması gerektiği ve okulöncesi eğitime devam eden çocukların daha başarılı olduğu ifade edilmiştir. Sınıf öğretmenleri, okula erken başlayan çocuklarda uyum ve iletişim problemleri yaşadıklarını belirtmiştir. Katılımcılar farklı yaş grubundaki öğrencilerin aynı sınıfta olmalarını sakıncalı görmüştür. Altmış aylık çocukların okulöncesi eğitim kurumlarına gitmesi ve ilkokula başlarken okul olgunluk testleri ile hazırbulunuşluk seviyelerinin ölçülmesi önerilmiştir.

Cerit, Akgün, Yıldız ve Soysal (2014) tarafından yapılan çalışmanın amacı, 4+4+4 eğitim sisteminin başlangıcında yaşanan sorunları ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini belirlemek ve yeni uygulamayı değerlendirmektir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde tasarlanmış; veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2012-2013 öğretim yılında resmi okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerden oluşmuştur. 4+4+4 eğitim sisteminin başlangıcında yaşanan en önemli sorunun okula başlama yaşının küçük olması olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Araştırma sonucunda okula başlama yaşının düşürülmesi öğrencilerde uyum sorunları yarattığı, farklı yaş gruplarının aynı sınıf içerisinde olmasının bireysel farklılıkları artırdığı, öğrencilerde kendini ifade edememe, verilen görevi yerine getirmeme, dinleme-okuma-yazma-anlama problemleri yaşandığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler, sınıfların fiziksel özelliklerinin küçük yaş grubuna uygun olmadığını ve farklı yaş grubundaki öğrencilerin aynı sınıfta öğrenim görmelerinin olumsuz sonuçlar oluşturduğunu ifade etmişlerdir.

Çakıcı (2015) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 60-72 aylık birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşlukları ile ilgili öğretmen görüşlerini belirlemek ve bu görüşlerin öğretmenlerin bazı değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın evrenini, İstanbul ili, Maltepe, Kartal ve Tuzla ilçelerindeki resmi ilkokullarda görev yapmakta olan birinci sınıf öğretmenleri oluşturmuştur. Tarama modelinin kullanıldığı çalışmada 317 birinci sınıf öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin görüşlerine göre 60-72 aylık birinci sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Demir ve Ersöz (2016) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 4+4+4 düzenlemesine bağlı olarak ilk okuma ve yazma eğitiminde birinci sınıf öğretmenlerinin

yaşadıkları sorunları tespit etmektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeden faydalanılmıştır. Araştırma verileri, 2013-2014 öğretim yılı ile 2015-2016 öğretim yıllarında öğrencilerin ilk okuma ve yazma dokümanları ve yarı yapılandırılmış gözlem formları ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda, 4+4+4 eğitim sisteminde, öğrencilerde algı ve uyum sorunu, fiziksel gelişim yetersizliği, derslerden çabuk sıkılma, disiplin problemleri, öğrenciler arası okuma hız farklılığı ve düşüklüğü, öz bakım becerilerinde yaşanan eksiklikler ve farklı yaş gruplarının aynı sınıf ortamını paylaşmaları gibi problemlerle karşılaşıldığı rapor edilmiştir. Okullarda eğitsel materyal ve oyun alanı eksikliği, fiziki ortamın küçük yaş grubuna uygun olmaması, dersliklerin yetersiz olması gibi sorunlarla karşılaşmıştır. Öğretmenlerin yeni sisteme uyum sağlayamaması, zümre dayanışma eksikliği, sınıflar arası akademik başarı farklılığı, okuma-yazmaya geçme konusunda yarış içinde olmaları gibi sorunlarla karşılaşmıştır.

Uğur, Sertçelik, Gül, Saday Duman, Kına ve Erdoğan (2016) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 4+4+4 eğitim sistemiyle beraber ilkokula bir yıl erken başlamak zorunda bırakılan çocuklar ile mazeret raporu alarak okula başlamaları ertelenen çocukların karşılaştırılması, ilköğretime erken başlamanın çocuklar üzerindeki ruhsal ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu ilköğretime bir yıl erken başlamanın durdurulması için rapor isteği ile başvuran 33 öğrenci ve veli ile ilköğretime erken başlatılan (60-66 ay) fakat klinik başvurusu olmayan çocuklar ve velileri oluşturmuştur. Ebeveynlere sosyo-demografik bilgi formu, Güçler ve Güçlükler Anketi ve Küçük Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Anketi Anne-Baba Formu uygulanmıştır. Araştırma sonucunda üç grubun yaş ortalamaları, anne-baba yaşı, anne eğitim süreleri ve aylık gelirleri arasında fark bulunmamıştır. Güçler ve Güçlükler Anketi ile ölçülen ruhsal sorun ve şiddet açısından gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Küçük Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Anketi Çocuk Formu puanları açısından yapılan araştırma sonuçları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Çocuk Yaşam Kalitesi puanlarının mazeret raporu ile okula başlatılmayan çocuklar ile diğer gruba göre anlamlı oranda yüksek olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmada ilköğretime erken başlatılan çocukların yaşam kalitesinin olumsuz yönde etkilendiği görülerek 60-72 aylık çocukların okulöncesi eğitime yönlendirilmesi önerilmiştir.

Küçük (2016) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 4+4+4 düzenlemesiyle değiştirilen zorunlu eğitime başlama yaşına bağlı olarak, 60-66 aylık ve 73-84 aylıkken okula başlayan öğrencilerin akademik başarılarını karşılaştırmaktır. Araştırma, tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma grubu, Tokat il merkezinde bulunan bir ilköğretim okulunun ikinci sınıfında öğrenim gören ve okula 60-66 ve 73-84 aylık başlayan ve rastgele örnekleme tekniği ile seçilmiş 60 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada öğrencilerin akademik başarılarını ölçebilmek için Türkçe, Matematik ve Sosyal Bilimler alanlarından oluşan ana derslerle ilgili testler hazırlanarak örneklem grubuna uygulanmıştır. Araştırmada, öğrencilerin birinci yarıyıl not ortalamaları ile ana derslerden yapılan test puanlarının sonuçları arasında ilköğretime başlama yaşına göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. 60-66 aylıkken okula başlayan öğrencilere göre, 73-84 aylıkken okula başlayan öğrencilerin akademik anlamda daha başarılı oldukları görülmüştür. Araştırma sonucunda çocukların 60-66 ay aralığında okulöncesi eğitime yönlendirilmesi ve okula erken başlayan çocukların başarıları ile ilgili daha fazla araştırma yapılması önerilmiştir.

Kabapınar, Çilingir Altınar, Topçubaşı, Atabaş ve Karadağ (2018) tarafından yapılan çalışmanın amacı, 4+4+4 eğitim sisteminin ilk mezunlarını verme sürecinde tekrar değerlendirerek 60-66 aylıkken okula başlayan çocukların eğitim sürecini gözlemlemektir. Araştırma durum çalışması yöntemiyle desenlenmiştir. Araştırmanın örnekleme, devlet ve özel okullarda görev yapmakta olan ve sınıflarında okula erken yaşta başlamış öğrenciler bulunan 27 üçüncü ve dördüncü sınıf öğretmeni ve çocuğunu okula erken yaşta başlatmış 21 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda okula erken başlayan çocuklarla zamanında başlayan çocuklar arasında bilişsel, duyuşsal, psiko-motor ve sosyal anlamda farklar olduğu ve çocuğunu erken yaşta okula gönderen velilerin pişmanlık yaşadıkları ifade edilmiştir.

Karakaya (2019) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 2012-2013 öğretim yılında yürürlüğe giren 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile birlikte ilkokula başlayan beş ve altı yaşındaki öğrencilerin okul olgunluk düzeylerini, yaş, cinsiyet, sosyoekonomik durum ve anne baba eğitim seviyesi bakımından karşılaştırmaktır. Araştırmanın örneklem grubunu 2014-2015 öğretim yılında beş devlet okulu ile bir özel okulda okumakta olan 222 ilkokul birinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Metropolitan

Okul Olgunluk Testi ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, yaşı, cinsiyetin, sosyoekonomik durumun ve anne-babanın eğitim seviyesinin okul olgunluğu üzerinde oldukça etkili olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda okula 5 yaşında başlayan öğrencilerin okul olgunluk puan ortalamaları, okula 6 yaşında başlayan öğrencilere göre daha düşük olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu tarafından, okula erken yaşta başlayan öğrencilerin bilişsel olarak dikkat problemleri yaşadıkları, akademik başarılarının ve derse katılımlarının yetersiz olduğu belirtilmiştir.

Özdemir ve Battal (2019) tarafından yapılan araştırmanın amacı, ilkokula veli isteği ile başlayan öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunları ile akademik başarılarının veli ve öğretmen görüşlerine göre analiz edilmesidir. Araştırma, olgu bilim deseni ile yürütülmüştür. Çalışma grubu, beş sınıf öğretmeni ve bu öğretmenlerin sınıfında erken yaşta okula başlayan beş öğrenci velisinden oluşmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış, verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, ilkokula erken başlayan çocukların gelişim özelliklerine bağlı olarak hazırbulunuşluk seviyelerinin yetersiz olduğu, çeşitli uyum sorunları yaşadıkları ve buna bağlı olarak akademik başarılarının düşük olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Okula başlama yaşı ile ilgili araştırmalarda okulöncesi eğitimin ve ilkokula başlama yaşının önemi, ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar, ilkokula başlayan öğrencilerin hazırbulunuşlukları, farklı yaş guruplarının aynı sınıfı paylaşımlarından kaynaklanan sorunlar, okula erken yaşta giden öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların akademik başarılarına olan etkisi araştırılmıştır. Araştırmalarda veriler anket, yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanarak nitel ve nicel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Araştırmaların örneklemi ilkokul birinci sınıf öğrencileri, okul yöneticileri, öğretmenler ve çocuğu erken yaşta okula giden velilerden oluşmaktadır.

İlgili araştırmaların sonuçlarında 4+4+4 düzenlemesine bağlı olarak okula başlama yaşının bir yıl erkene alınması, çocukların okul olgunluğu ve hazırbulunuşluk açılarından yeterli olmaması nedeniyle sakıncalı bulunmuştur. 4+4+4 kesintili zorunlu eğitim sisteminde, okula erken başlamaya bağlı olarak öğrencilerde algı ve uyum sorunu yaşandığı görülmüştür. Fiziksel gelişim yetersizliği, derslerden çabuk sıkılma, disiplin problemleri, öğrenciler arası okuma hız farklılığı ve düşüklüğü, öz bakım becerilerinde

yaşanan eksiklikler ve farklı yaş gruplarının aynı sınıf ortamını paylaşmaları gibi problemlerle karşılaşıldığı görülmüştür. 60-66 ayda okula başlamanın, ilk okuma-yazma ve okuduğunu anlama başarıları üzerinde olumsuz bir etki bıraktığı, akademik başarının okula 60-66 aylık başlayan çocuklarda daha düşük olduğu görülmüştür. Okula erken başlayan çocuklarla okula zamanında başlayan çocuklar arasında bilişsel, duyuşsal, psiko-motor ve sosyal açılardan farklar olduğu ve çocuğunu erken yaşta okula gönderen velilerin pişmanlık yaşadıkları ifade edilmiştir. Öğretmenlerin yeni sisteme uyum sağlayamaması, zümre dayanışma eksikliği, sınıflar arası akademik başarı farklılığı, okuma-yazmaya geçme konusunda yarış içinde olmaları gibi sorunlarla karşılaşmıştır.

Araştırmaların sonuçlarına göre, ilköğretim birinci sınıfa başlayacak öğrencilerin sadece yalnız takvim yaşına bakılmaması ve öğrencilerin sosyal, fiziksel, zihinsel özelliklerine de dikkat edilmesi gerektiği önerilmiştir. Eğitim programının 60-66 ay arası çocukların seviyesine göre tekrar düzenlenerek, öğretmen yetiştirme programlarında da yeni bir düzenleme getirilerek, ilkokula başlarken okul uygunluk testleri ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin değerlendirilmesi ve 60-72 aylık çocukların okulöncesi eğitime yönlendirilmesi önerilmiştir.

Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Alınması İle İlgili Araştırmalar

Tangülü ve Çıdacı (2014) tarafından yapılan araştırmanın amacı, ortaokul beşinci sınıf Sosyal Bilgiler dersine giren branş öğretmenlerinin karşılaştığı sorunları incelemektir. Araştırmanın yöntemi durum çalışması olarak belirlenmiştir. Araştırma 2013-2014 öğretim yılında Muğla ilindeki farklı ilköğretim okullarında Sosyal Bilgiler öğretmeni olarak görev yapan 10 kişi ile yapılmıştır. Araştırmanın verileri yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda beşinci sınıfların sınıf yönetimi, öğrenme ve öğretme sürecinde, rehberlik ve ölçme değerlendirme alanlarında birçok zorlukla karşılaştıkları, öğrencilerin ortaokul kademesi için yeterli fiziksel ve bilişsel hazırbulunuşluğa sahip olmadığı belirtilmiştir.

İzci ve Gökteş (2014), 4+4+4 eğitim sistemindeki değişikliklerle yürütülmeye başlatılan beşinci sınıf Matematik dersi öğretim programına ilişkin Matematik öğretmenlerinin görüşlerini incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu maksimum çeşitlilik örneklemesine dayalı olarak belirlenen sekiz farklı ilde görev yapmakta olan on üç ortaokul Matematik öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmanın verileri yarı

yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin çoğu yeterli araç gereç olmaması nedeniyle konuları kavratmada zorlandıklarını ifade etmiştir. Yeni sistemde ders saatlerinin artması olumlu bir değişiklik olarak görülürken öğrencilerin ve velilerin branş öğretmenlerine alışmada zorlandıkları tespit edilmiştir. Araştırma bulgularında, yeni öğretim programını uygulamada daha verimli olması açısından öğretmenlerin hizmetiçi eğitim ihtiyacı duydukları belirtilmiştir.

Çam (2015) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 4+4+4 eğitim sisteminin uygulanabilirliğini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu temel eğitim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenleri ve yöneticiler oluşturmaktadır. Araştırma tarama modeli ile yapılmış; veriler anket yoluyla toplanmıştır. Kadın öğretmenler akademik yönden düşük olan öğrencilerin uyumsuz davranışlarını düzeltmede problem yaşamalarından öğrencilerin dördüncü sınıftan sonra mesleki yönlendirilmesini yerinde bulmuşlardır. Kadın öğretmenler mesleki yönlendirmede rehberlik faaliyetlerinin yeteri kadar yapılmadığını düşünmüşlerdir. Araştırmanın sonuçlarından beşinci sınıfların rehberlik ve kulüp çalışmalarının devam etmesi, dördüncü sınıfta branş öğretmenlerinin derse girmesi ve okula başlama yaşının aileler tarafından belirlenmesi önerilmiştir.

Nacar (2015), 2013-2014 öğretim yılında beşinci sınıflarda uygulamaya konulan Matematik dersi öğretim programı ile önceki öğretim programını Matematik öğretmenlerinin görüşlerine göre incelemiştir. Araştırmaya 130 Matematik öğretmeni katılmıştır. Araştırmada beşli likert tipi derecelendirilmiş anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, okulların fiziki alt yapı eksiklikleri olduğu ve sınıfların kalabalık olmasının yeni programın uygulanmasını güçleştirdiği görülmüştür.

Özenç, Özcan, Güçlü ve Güney (2016) tarafından yapılan araştırmanın amacı, beşinci sınıf öğrencilerinin yaşadığı sorunların öğretmen görüşleri açısından incelenmesidir. Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı araştırmanın örneklemini beşinci sınıf branş öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmada öğrencilerin yaşlarının küçük olmasından dolayı kendilerini ilkokula gidiyor gibi zannettikleri, ergenlik çağındaki çocuklarla bir arada olmalarının sakıncalı olabileceği ve derslere karşı ilgisiz oldukları tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, küçük yaş gruplarının bulunduğu sınıflarda sınıf yönetiminde zorlanıldığı, günlük ve haftalık ders saatlerinin fazla olduğu,

ders giriş çıkış saatlerinin, ders kitaplarının ve öğretim programının beşinci sınıfların seviyesine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Göktaş (2018) tarafından yapılan araştırmanın amacı, beşinci sınıfın ortaokul kademesine alınmasının eğitsel sonuçlarının öğretmen görüşlerine göre incelenmesidir. Araştırmada keşfedici karma desen kullanılmıştır. Çalışmanın nitel verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu, nicel verileri ise araştırmacı tarafından geliştirilen ölçekle elde edilmiştir. Araştırmanın nitel boyutu için 44 öğretmenle görüşme yapılmış; nicel boyutu için 627 öğretmene 4+4+4 Uygulaması ile Beşinci Sınıfın Ortaokul Kapsamına Alınmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler öğretmenleri ders kazanımlarını öğrenci seviyelerinin üzerinde bulurken, İngilizce ve Sosyal Bilimler öğretmenleri içeriği çok yoğun bulmuşlardır. Matematik ve Fen Bilimleri öğretmenleri ders içeriklerini çok basit ve yüzeysel bulurken, İngilizce öğretmenleri oyun etkinliklerini az bularak, araç gereç yetersizliği yaşandığını ifade etmişlerdir. Ölçme ve değerlendirme araçlarının beşinci sınıflara uygun olmadığı Fen Bilimleri ve İngilizce öğretmenleri tarafından ifade edilmiştir. Araştırma sonucuna bağlı olarak eğitimle ilgili yapılan değişikliklerden öğretmenlerin görüşlerinin de alınması gerektiği, beşinci sınıfların ilkökul kademesi olarak kalması, ikili eğitim veren okullarda beşinci sınıfların ders giriş-çıkış saatlerinin düzeltilmesi, artan ders saatlerinin azaltılması gerektiği önerilmiştir.

Çoruk (2019) tarafından yapılan araştırmanın amacı, 4+4+4 eğitim sistemindeki uygulamalarla ilgili beşinci sınıf öğrencilerinin yaşadığı sorunların öğretmen görüşlerine göre incelenmesidir. Araştırma, 2014-2017 yılları arasında 32 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni ve görüşme yöntemi kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler öğretmenlerle yüz yüze görüşme yapılarak toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler beşinci sınıf öğrencilerinin branş derslerinde zorlandığını, Matematik ve İngilizce derslerinde akademik olarak gerilediğini ve branş öğretmenlerine alışmakta güçlük çektiğini söylemiştir.

İlgili araştırmaların sonuçlarında 4+4+4 düzenlemesine bağlı olarak beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınması ile branş öğretmenlerinin sınıf yönetiminde, öğrenme ve öğretme sürecinde birçok zorlukla karşılaştıkları görülmektedir. Rehberlik ve ölçme değerlendirme alanlarında güçlükler yaşanmaktadır. Yeni sistemde ders

saatlerinin artması olumlu bir değişiklik olarak görülürken öğrencilerin ve velilerin branş öğretmenlerine alışmada zorlandıkları tespit edilmiştir. Okulların fiziki alt yapı eksiklikleri olduğu ve sınıfların kalabalık olmasının programın uygulanmasını güçleştirdiğı görölmektedir. Öğrencilerin yaşlarının küçük olmasından dolayı kendilerini ilkokula gidiyor gibi zannettikleri, ergenlik çağındaki çocuklarla bir arada olmalarının sakıncalı olabileceğı ve derslere karşı ilgisiz oldukları tespit edilmiştir. Küçük yaş gruplarının bulunduğu sınıflarda sınıf yönetiminde zorlanıldığı, günlük ve haftalık ders saatlerinin fazla olduğu, ders giriş çıkış saatlerinin, ders kitaplarının ve öğretim programının beşinci sınıfların seviyesine uygun olmamaları gibi sorunlarla karşılaşmıştır.

İlgili araştırmaların sonuçlarına göre, yeni öğretim programını uygulamada daha verimli olması açısından öğretmenlere hizmetiçi eğitim verilmesi, beşinci sınıfların rehberlik ve kulüp çalışmalarının devam etmesi, dördüncü sınıfta branş öğretmenlerinin derse girmesi ve okula başlama yaşının aileler tarafından belirlenmesi, eğitimle ilgili yapılan değişiklerde öğretmenlerin de görüşlerinin alınması, beşinci sınıfların ilkokul kademesi olarak kalması, ikili eğitim veren okullarda beşinci sınıfların ders giriş-çıkış saatlerinin yeniden düzeltilmesi, artan ders saatlerinin azaltılması önerilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizi hakkında bilgiler verilmiştir.

Araştırma Modeli

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinin 2012-2020 yılları arasındaki uygulama sürecinde yaşanan sorunların eğitim bileşenlerinin görüşlerine göre analiz edilmesi amacıyla yapılan bu çalışma tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle belirlemeyi amaçlayan modellerdir. Bu modelde araştırmaya konu olan olay, birey veya obje sahip olduğu koşullar değiştirilmeksizin aynı şekilde tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2019).

Bu araştırmada, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Creswell'e (2013) göre durum çalışması, araştırmacının belli bir zaman içerisinde bir veya birkaç durumu gözlemleyerek, görsel ve işitsel araçlarla görüşmeler yaparak, dokümanlarla ve raporlarla derinlemesine incelendiği, bu duruma bağlı temaların oluşturulduğu nitel bir araştırma yaklaşımı olarak ifade edilmiştir. Davey'e (1991) göre durum çalışması tek bir durum ya da olayın derinlemesine boylamsal olarak incelenerek, verilerin sistematik olarak toplandığı ve gerçek ortamda neler olduğuna bakıldığı bir araştırma yöntemi olarak ifade edilmiştir. Durum çalışmalarında birden fazla olay derinlemesine incelenebilmektedir.

Bu araştırmada da eğitimde 4+4+4 düzenlemesiyle okula başlama yaşının düşürülmesi ve beşinci sınıfın ortaokul kademesine alınmasıyla ilkököl kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılması birbirleriyle ilişkili çoklu durum olarak ele alınmıştır. Bu durumların sonuçlarına ilişkin okul yöneticileri, öğretmenler, veliler ve 2019-2020 öğretim yılında ortaokuldan mezun olan öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ile okula başlama yaşının düşürülmesinin etkileri, okula erken başlama, beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınmasıyla ilkököl kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılması ile ilgili problemler, problemlere yönelik önlemler ve çözüm önerileri ele alınmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmada öğrenci, veli, yönetici ve öğretmenlerden oluşan dört ayrı çalışma grubu bulunmaktadır. Araştırmanın öğrenci çalışma grubu, 2020-2021 öğretim yılında Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde dokuzuncu sınıfa kayıt yaptıran ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 29 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Veli çalışma grubu, bu öğrencilerin çalışmaya gönüllü katılmayı kabul eden 11 velisinden oluşmaktadır. Yönetici ve öğretmen çalışma grubu, 2020-2021 öğretim yılında Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde görev yapan 176 okul yöneticisi ve 1620 öğretmen arasından araştırmaya katkı sağlamak isteyen 37 öğretmen ve 20 okul yöneticisinden oluşmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine incelenmesini sağlar. Araştırmacı, seçilen durumlar bağlamında olguları anlamaya ve bunlar arasındaki ilişkileri tespit etmeye çalışır. Ölçüt örnekleme yönteminde ise bir araştırmada önceden belirlenmiş ölçütü karşılayan katılımcılar örnekleme alınır (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz, Demirel ve Kılıç, 2013). Bu çerçevede öğretmen ve okul yöneticisi grupları belirlenirken öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin 2012-2020 yılları arasında görev yapmış olmaları, öğrenci çalışma grubu belirlenirken 2012-2013 öğretim yılında ilkokul birinci sınıfa başlamış olmaları ve 2020-2021 öğretim yılında dokuzuncu sınıfta öğrenim görmeleri ölçütü alınmıştır. Veliler ise öğrencilere bağlı olarak belirlenmiştir.

Görüşme yapılan örneklemin seçiminde aranan bu ölçütler beraberinde maksimum çeşitleme örnekleme yönteminin kullanılmasını da gerektirmiştir. Maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminin tercih edilmesinin temel nedeni, araştırmada farklı kademelerde (ilkokul, ortaokul), farklı branş ve meslek kıdemlerine sahip okul yöneticileri ve öğretmenlerin, farklı yaş grubundaki öğrencilerin ve velilerinin görüşlerine yer vermektir. Maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminin amacı, çeşitlilik gösteren durumlar arasında ortak paydada kesişen olguları belirlemek ve oluşan çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 109). Bu amaçla araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında ilkokul birinci sınıfa başlamış ve 2012-2020 yılları arasında Kocaeli'nin Gölcük

ilçesinde öğrenim görmüş, öğrenciler, bu öğrencilerin velileri, öğretmenleri ve kayıtlı oldukları okulların yöneticileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın çalışma grupları öğrenciler, veliler, öğretmenler ve okul yöneticileri açısından aşağıda açıklanmıştır. Görüşme yapılan öğrencilerin kişisel bilgileri Tablo 1’de verilmiştir. Araştırmaya katılan 29 öğrencinin %72,4’ü kız, %27,5’i erkektir. Öğrencilerin %6,9’u 13, %65,5’i 14, %17,3’ü 15 ve %10,3’ü 16 yaşındadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 2020 LGS sınav puanlarına bakıldığında, %13,8’inin 200-250, %17,2’sinin 251-300, %34,5’inin 301-350, %20,7’sinin 351-400 ve %13,8’inin 401-450 aralığında olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %75,9’u sınavsız girilen Anadolu Lisesinde, %6,9’u Teknik Anadolu Lisesinde, %6,9’u Mesleki Anadolu Lisesinde ve %10,3’ü Fen Lisesinde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin %24,1’i 60-66 ay arasında, %41,4’ü 66-72 ay arasında ve %34,5’i 72 ve üzerinde iken okula başlamıştır.

Tablo 1. Görüşme Yapılan Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler

		f	%
Cinsiyet	Kız	21	72,4
	Erkek	8	27,6
Yaş	13 yaş	2	6,9
	14 yaş	19	65,5
	15 yaş	5	17,3
	16 yaş	3	10,3
2020 LGS puanı	200-250 puan	4	13,8
	251-300 puan	5	17,2
	301-350 puan	10	34,5
	351-400 puan	6	20,7
	401-450 puan	4	13,8
Devam edilen okul türü	Anadolu Lisesi (AL)	22	75,9
	Teknik AL	2	6,9
	Mesleki AL/İmam Hatip	2	6,9
	Fen Lisesi	3	10,3
İlkokula	60-66 ay	7	24,1
Başlama (ay)	66-72 ay	12	41,4
	72 ve üzeri ay	10	34,5
Toplam		29	100,0

Görüşme yapılan öğrenci velilerinin kişisel bilgileri Tablo 2’de verilmiştir. Buna göre 11 velinin %18,2’si erkek, %81,8’i kadındır. Velilerin %18,2’si ilköğretim, %45,5’i ortaöğretim ve %36,3’ü üniversite mezunudur. Görüşmeye katılan velilerin 3’ü işsiz ev kadını, 2’si öğretmen, 2’si işçi iken diğerleri güvenlik görevlisi, iş güvenliği uzmanı, serbest meslek ya da memurdur. Katılımcıların çocuklarının %36,4’ü 60-66 aylık, %63,6’sı 66-72 aylıkken okula başlamıştır. Katılımcı velilerin çocuklarının çoğunluğu (%81,8) okulöncesi eğitim almıştır.

Tablo 2. Görüşme Yapılan Öğrenci Velilerine İlişkin Kişisel Bilgiler

		f	%
Cinsiyet	Erkek	2	18,2
	Kadın	9	81,8
Eğitim Düzeyi	İlköğretim	2	18,2
	Ortaöğretim	5	45,5
	Üniversite	4	36,3
Mesleği	Öğretmen	2	18,1
	Güvenlik Görevlisi	1	9,1
	İş Güvenliği Uzmanı	1	9,1
	İşçi	2	18,2
	Serbest Meslek	1	9,1
	Memur	1	9,1
	İşsiz Ev Kadını	3	27,3
Çocuğunun Birinci Sınıfı Başladığındaki Yaşı	60-66 Aylık	4	36,4
	66-72 Aylık	7	63,6
Çocuğunun Okul Öncesi Eğitim Alma Durumu	Evet	9	81,8
	Hayır	2	18,2
Toplam		11	100,0

Görüşme yapılan ilköğretim öğretmenlerinin kişisel bilgileri Tablo 3'te verilmiştir. Araştırmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin %63,2'si kadın, %36,8'i erkektir. Katılımcıların %5,3'ünün kıdemi 6-10, % 21,0'nin 11-15, %26,3'ünün 16-20 yıl arasında, %47,4'ünün kıdemi de 21 yıl ve üzerindedir. Araştırmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin çoğunluğu (% 94,7) sınıf öğretmenidir. Bir katılımcının branşı ise İngilizcedir. İlköğretim öğretmenlerinin tamamı lisans mezunudur. Katılımcıların bulundukları okulda görev yapma sürelerine bakıldığında %36,8'inin 0-5 yıl, %52,7'sinin 6-10 yıl ve %10,5'inin 11-15 yıl arasında görev yaptıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Görüşme Yapılan İlköğretim Öğretmenlerine İlişkin Kişisel Bilgiler

		f	%
Cinsiyet	Kadın	12	63,2
	Erkek	7	36,8
Mesleki Kıdemi	6-10 Yıl	1	5,3
	11-15 Yıl	4	21,0
	16-20 Yıl	5	26,3
	21 Yıl Ve Üzeri	9	47,4
Eğitim Düzeyi	Lisans	19	100,0
Çalıştığı Okuldaki Görev Süresi	0-5 Yıl	7	36,8
	6-10 Yıl	10	52,7
	11-15 Yıl	2	10,5
Toplam		19	100,0

Görüşme yapılan ortaokul öğretmenlerinin kişisel bilgileri Tablo 4'te verilmiştir. Araştırmaya katılan ortaokul öğretmenlerinin %72,2'si kadın, %27,8'i erkektir. Ortaokul öğretmenlerinin %38,9'u 6-10, %11,1'i 11-15, %22,2'si 16-20 yıl arasında, %27,8'i de 21 yıl ve üzerinde kıdeme sahiptir. Katılımcıların %16,6'sı İngilizce, %11,2'si Türkçe, %22,2'si Fen Bilimleri, %27,7'si Matematik, %11,1'i Sosyal Bilgiler, %5,6'sı Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve %5,6'sı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

branşındadır. Öğretmenlerin çoğunluğu (%94,4) lisans mezunudur. Yalnızca bir katılımcı yüksek lisans mezunudur. Katılımcıların bulundukları okulda görev yapma sürelerine bakıldığında %50,0'sinin 0-5 yıl, %44,4'ünün 6-10 yıl ve %5,6'sının 11-15 yıl aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Görüşme Yapılan Ortaokul Öğretmenlerine İlişkin Kişisel Bilgiler

		f	%
Cinsiyet	Kadın	13	72,2
	Erkek	5	27,8
Mesleki Kıdemi	6-10 Yıl	7	38,9
	11-15 Yıl	2	11,1
	16-20 Yıl	4	22,2
	21 Yıl Ve Üzeri	5	27,8
Branşı	İngilizce	3	16,6
	Türkçe	2	11,2
	Fen Bilimleri	4	22,2
	Matematik	5	27,7
	Sosyal Bilgiler	2	11,1
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	5,6
	Rehber Öğretmen	1	5,6
Eğitim Düzeyi	Lisans	17	94,4
	Yüksek lisans	1	5,6
Çalıştığı Okuldaki Görev Süresi	0-5 Yıl	9	50,0
	6-10 Yıl	8	44,4
	11-15 Yıl	1	5,6
Toplam		18	100,0

Görüşme yapılan ilkokul yöneticilerinin kişisel bilgileri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Görüşme Yapılan İlkokul Yöneticilerine İlişkin Kişisel Bilgiler

		f	%
Cinsiyeti	Erkek	8	80,0
	Kadın	2	20,0
Okul Yöneticiliğindeki Kıdemi	0-5 yıl	1	10,0
	6-10 Yıl	4	40,0
	11-15 Yıl	3	30,0
	20 Yıl ve Üzeri	2	20,0
Çalıştığı Okuldaki Görev Süresi	0-5 Yıl	7	70,0
	6-10 Yıl	3	30,0
Eğitim Düzeyi	Lisans	7	70,0
	Yüksek lisans	3	30,0
Toplam		10	100,0

Araştırmaya katılan ilkokul yöneticilerinin 8'i erkek, 2'i kadındır. Bir yöneticinin çalıştığı okuldaki yöneticilik kıdemi beş yıldan daha az iken 4'ünün 6-10 yıl, 3'ünün 11-15 yıl arası, 2'sinin de 20 yıl ve üzeridir. İlkokul yöneticilerinin

çoğunluğunun (%70,0) mevcut okuldaki görev süresi beş yıl ya da daha azdır. Çoğunluğu (%70,0), lisans mezunudur. Yüksek lisans yapmış ilköğretim yöneticisi sayısı 3'tür.

Görüşme yapılan ortaokul yöneticilerinin kişisel bilgileri Tablo 6'da verilmiştir. Araştırmaya katılan ortaokul yöneticilerinin 4'ü kadın, 6'sı erkektir. Okul yöneticiliğindeki kıdemleri incelendiğinde, %60,0'ının 0-5 yıl, %40,0'ının 6-10 yıl arasında olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan ortaokul yöneticilerinin mesleki kıdemleri ise %10,0'u 6-10 yıl, %40,0'ı 11-15 yıl, %10,0'u 16-20 yıl arasında ve %40,0'ının da 21 yıl ve üzerindedir. Katılımcıların bulundukları okulda görev yapma süreleri 0-5 yıl (% 70,0) ya da 6-10 yıl (% 30,0) arasında değişmektedir. Araştırmaya katılan ortaokul yöneticilerinin yarısı lisans, yarısı yüksek lisans mezunudur.

Tablo 6. Görüşme Yapılan Ortaokul Yöneticilerine İlişkin Kişisel Bilgiler

		f	%
Cinsiyeti	Erkek	6	60,0
	Kadın	4	40,0
Okul Yöneticiliğindeki Kıdemi	0-5 Yıl	6	60,0
	6-10 Yıl	4	40,0
Mesleki Kıdem	6-10 Yıl	1	10,0
	11-15 Yıl	4	40,0
	16-20 Yıl	1	10,0
	21 Yıl ve üzeri	4	40,0
Çalıştığı Okuldaki Görev Süresi	0-5 Yıl	7	70,0
	6-10 Yıl	3	30,0
Eğitim Düzeyi	Lisans	5	50,0
	Yüksek lisans	5	50,0
Toplam		10	100,0

Veri Toplama Aracı

Durum çalışması yöntemiyle desenlenen bu araştırmanın verileri görüşme yöntemiyle toplanmıştır. İlkokul öğretmenleri, ilköğretim yöneticileri, ortaokul öğretmenleri, ortaokul yöneticileri, 2012-2013 öğretim yılında birinci sınıfa, 2020-2021 öğretim yılında dokuzuncu sınıfa devam eden öğrenciler ve velilerle yapılan görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. “Yarı yapılandırılmış görüşmelerde katılımcılar için araştırma konusu ile ilgili sorular hazırlanır ve araştırmaya gönüllü olarak katılan kişinin soruları cevaplamasına izin verilir ve araştırmacı gerek gördüğünde katılımcılara anlaşılmayan sorularla ilgili açıklamalarda bulunabilir” (Berg, 1998; Gay, 1996'dan akt. Bozkurt ve Demir, 2012, s. 970). “Bir araştırmada görüşme tekniğinin seçilme sebebi, araştırılan konu ile ilgili ayrıntılı ve

derinlemesine analiz edebilme olanağının yanında, katılımcıların görüşleri ile konuyu değerlendirme fırsatı yakalayabilmesidir” (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 119).

Görüşme formu, araştırmanın amacı ve alt amaçlarına uygun olarak ve ilgili alanyazın çerçevesinde araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formunun yapı ve kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında öğretim görevlisi Doç. Dr. Erdal Küçüker’in, Ege Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında doktora öğrencisi Fatih Arslan’ın, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalından mezun eğitim uzmanı Hakkı Şimşek’in görüşleri alınmıştır. Araştırmada kullanılan altı farklı çalışma grubuna dönük olarak hazırlanmış görüşme formları Ek.1, Ek.2, Ek.3, Ek.4, Ek.5, Ek.6’da verilmiştir. Görüşme formları üç bölümden oluşmaktadır. Formun ilk bölümünde görüşmenin biçimi, yeri ve zamanı yer alırken ikinci bölümde katılımcıların demografik özellikleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Görüşme sorularının yer aldığı üçüncü bölümde ilkökul yöneticisi, ilkökul öğretmeni ve dokuzuncu sınıf öğrencilerinden oluşan katılımcılara üç açık uçlu soru, ortaokul yöneticisi, ortaokul öğretmeni ve dokuzuncu sınıf öğrenci velilerine dört açık uçlu soru sorulmuştur. Görüşme formunda katılımcıların okula başlama yaşının düşürülmesi ve beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesi, ilkökul kademesinin dört yıla indirilmesiyle yaşanan problemler ve bu problemlere ilişkin çözüm önerileri hakkındaki görüşlerine başvurulmuştur.

Veri Toplama Süreci

Bu araştırmada eğitimde 4+4+4 düzenlemesine ilişkin Kocaeli ilinin Gölcük ilçesinde ilkökul ve ortaokul kademelerinde görev yapan okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin 2020-2021 öğretim yılında dokuzuncu sınıfa kayıt yaptıran öğrencilerin ve bu öğrencilerin velilerinin görüşlerine ulaşabilmek için altı ayrı kategoride yarı yapılandırılmış görüşme formu (Ek.1, Ek.2, Ek.3, Ek.4, Ek.5, Ek.6) uygulanmıştır. Araştırma için gereken Etik Kurul Onayı (Ek.7) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün 14.12.2021 tarih ve 108821 sayılı kararla katılımcılarla görüşme sağlanmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmelerde yüz yüze görüşmelerin yanı sıra salgın koşullarından dolayı uzaktan iletişim araçları (Zoom, WhatsApp vb.) da kullanılmıştır. Görüşme yapılan tüm katılımcılardan “gönüllü katılım formu” alınmıştır. Oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formlarının gerçeği yansıtması ve katılımcıların konu ile ilgili düşüncelerini içtenlikle cevaplayabilmesi için

isim bilgisi alınmamıştır. Araştırmada görüşme formundaki sorulara geçerli cevaplar verilmesi için gereken önlemler alınmıştır. Katılımcılara çalışmanın literatüre önemli ölçüde katkı sağlayacağı yönünde bilgilendirme yapılarak, soruları aceleye getirmeden, en doğru ve gerçeği yansıtacak şekilde cevaplanabilmesi için süre sınırı konulmamıştır.

Görüşmede ses kaydı yapılmasında sakınca görmeyen katılımcıların verdikleri cevaplar ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Ses kayıt cihazı kullanılması, verilerin yanlış veya eksik olma ihtimalini ortadan kaldırarak veri kaybını önlemiştir. Görüşme sırasında katılımcıların soruları cevaplarken araştırmacıdan etkilenmemesine çalışılarak, görüşme süresi ortalama yirmi ile otuz dakika arası sürmüştür.

Verilerin Analizi

Öğrenci, veli, öğretmen ve eğitim yöneticileri ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi yapmanın amacı, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve temalara ulaşmaktır. “Çalışmada toplanan verilerin kavramsallaştırılması ve temalar halinde sunulabilmesi için birbirine benzeyen veriler, belirli kodlar, kavramlar ve temalar halinde bir araya getirilerek yorumlanarak nitel verilerin içerik analizi tamamlanmaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Veriler analiz edilmeden önce görüşmeye ait ses ve video kayıtları yazıya dökülmüştür. Yazıya dökülen kayıtların doğruluğunu sağlamak amacıyla kontrolü için kayıtlar tekrar dinlenmiştir. 2012- 2020 yılları arasında görev yapmamış olan öğretmenler ve yöneticiler ile görüşme sorularını geçiştirerek cevap veren 15 katılımcının formu değerlendirme dışına alınmıştır.

Nitel çalışmalarda elde edilen büyük veri setlerini anlamlı bir metin haline getirmek için veri setlerinin kodlanması gerekmektedir. Araştırma sürecinde elde edilen görüşme notlarından önemli noktalar ve temalar belirlenmektedir. “Verileri anlamlı parçalar haline getirerek bu parçaları adlandırmak, kodları daha geniş kategoriler ve temalar haline getirmek, veri grafiğinde ve veri tablosunda bu kodları karşılaştırmak nitel veri analizinde yapılacak adımlar olarak ifade edilmektedir” (Cresswel, 2007).

Verilerin analizi için yarı yapılandırılmış görüşme formlarından elde edilen ham veriler olduğu gibi Microsoft Word programında yazıya dökülerek altı farklı örneklem grubu için altı ayrı dosya oluşturulmuştur. İlkokul öğretmenleri ile yapılan

görüşmelerden 11, ilkokul yöneticilerinden 14, ortaokul öğretmenlerinden dokuz, ortaokul yöneticilerinden 9, dokuzuncu sınıf öğrencilerinden 14 ve dokuzuncu sınıf velilerinden sekiz sayfa ham verilerin olduğu toplam 65 sayfa görüş elde edilmiştir. Araştırmada betimsel analizle, ilkokul ve ortaokul yöneticilerinin, ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin, dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ve velilerinin okula başlama yaşının düşürülmesi ve ilkokul kademesinin ile ortaokul kademesinin dört yıl olmasının etkilerine ilişkin görüşleri ele alınmıştır. Katılımcıların süreç içerisinde karşılaştıkları problemler, problemlere yönelik önlemler ve çözüm önerileri kategorize edilerek kodlanmış, belirlenen kodlar için temalar ve alt temalar oluşturulmuştur.

Nitel veriler, ilk aşamada araştırmacı ve eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapmış bir kişi tarafından ayrı ayrı analiz edilmiş, ikinci aşamada, analiz edilen veriler, araştırmacılar tarafından bir araya getirilmiş ve görüş birliği ile tema, alt tema ve kodlamalar oluşturulmuştur. Elde edilen temaların ve alt temaların ham verilerin özünden kopmamasına dikkat edilerek tez danışmanı tarafından ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen kategorilere ait en çok tekrar eden kodlar açıklanarak görüş sıklığını belirtmek için frekans kullanılmıştır. Görüşme yapılan ilkokul yöneticileri İY1, İY2, İY3, ... İY10; ortaokul yöneticileri OY1, OY2, OY3, ... OY10; ilkokul öğretmenleri İÖ1, İÖ2, ... İÖ19; ortaokul öğretmenleri OÖ1, OÖ2, ... OÖ18, okula erken başlayan öğrenciler EÖ1, EÖ2, ... EÖ29, okula zamanında başlayan öğrenciler ZÖ1, ZÖ2, ... ZÖ29, veliler V1, V2, ... V11 şeklinde kod isim verilerek bulgular kısmında gösterilmiştir. Katılımcıların görüşlerinden birebir alıntılar her bir tablonun altında sunulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlilik ve güvenirlilik, bir araştırmanın sonuçlarının inandırıcılığını artırmaya yarayan ölçüttür. Nitel araştırmalarda, toplanan verilerin ayrıntılı olarak çözümlenmesi ve araştırmacının elde ettiği verilere nasıl ulaştığını açıklaması geçerliğin önemli ölçütleri arasındadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada araştırma sonuçlarının geçerliğini sağlamak için veri analiz süreci ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Katılımcıların görüşme formlarındaki sorulara vermiş oldukları yanıtlar ayrı ayrı kodlanarak temalar oluşturulmuş, oluşturulan temalar üzerinde görüş birliği ve görüş

ayrılıkları değerlendirilmiştir. Araştırmanın güvenirliği, Güvenirlik: Görüş Birliği/Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı formülü ile hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 2002). Bu formüle göre araştırmanın güvenirliği: $[87/(87+10)] \sim 0,90$ bulunmuştur. Miles ve Huberman'a (2002) göre uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun $x \sim 0,90$ ve $x \geq 0,90$ durumunda istenilen düzeyde bir güvenirlik sağlandığını göstermektedir. Güvenirliği ve geçerliği artırmak için araştırma soruları bir uzmana sorulmalı, verilerin analizi katılımcılara sunulmalı ve ulaşılan sonuçların katılımcılar tarafından onaylanması sağlanmalıdır (Merriam, 1998; Güler, Halıcıoğlu, Taşgın, 2013). Bu araştırmada da geçerliği ve güvenirliği sağlayabilmek için Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde alanında uzman Doç. Dr. Erdal Küçüker'e sunulmuş ve uzman görüşü doğrultusunda düzenlemeler yapılmıştır. Bu araştırmada da araştırma sonuçları, araştırmaya katılan bir ortaokul yöneticisi, iki ortaokul öğretmeni, bir ilkokul yöneticisi, üç ilkokul öğretmeni, bir veli ve üç öğrenci tarafından teyit edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırma bulguları, ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin etkileri, beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesiyle birlikte ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının sonuçları ile karşılaşılan problemlere yönelik önlemler ve çözüm önerilerine ilişkin katılımcı görüşlerinden oluşturulmuştur.

Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

İlkokula başlama yaşının düşürülmesinin etkilerine ilişkin bulgular, görüşme yapılan her bir grup için ayrı başlıklar altında verilmiştir. Buna göre izleyen kısımda, sırasıyla ilkokul yöneticileri, ortaokul yöneticileri, ilkokul öğretmenleri, ortaokul öğretmenleri, dokuzuncu sınıf öğrencileri ve dokuzuncu sınıf velileri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular yer almaktadır. Çalışma gruplarından elde edilen bulgular, bu kısmın sonunda birleştirilmiştir.

İlkokul Yöneticileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 10 ilkokul yöneticisi ile görüşme yapılmıştır. İlkokul yöneticilerinin ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin etkilerine ilişkin görüşlerine dair bulgulara Tablo 7’de yer verilmiştir. Görüşme yapılan ilkokul yöneticilerinin tamamı, ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencileri, öğretmenleri ve okul yöneticilerini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. İlkokul yöneticilerinin önemli bir kısmı ilkokula başlama yaşının düşürülmesi nedeniyle öğrencilerin öğrenmede zorlandıklarını (f=9) ve sınav puanlarının düştüğünü (f=8) ifade etmiştir:

“Sınavların sonuçları öngörülen düzeyde değildi, bir önceki yıla göre düşüşler vardı.” (İY2)

“Sistemin ilk dönemlerinde okulöncesi eğitimi hiç almadan birinci sınıfa kaydolan çocuklar oldu. Bu çocuklar ilk yıl okuma yazma öğrenmede sıkıntılar yaşadılar. Okula başlatılma kararı velinin tercihine bırakıldı. Çoğu veli de bilinçli olmadığından okulöncesi

eğitime gitmeden çocuğunu birinci sınıfa başlattı. Veliler, Bakanlık tarafından çocuklarını erken yaşta okula başlatılmaları yönünde teşvik edildi.” (İY3)

“Erken başlayanlar akranlarına göre zorlanmaktadır. Hem el becerisi, hem akademik anlamda zorluklar yaşamaktadırlar.” (İY4)

“İlkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akademik başarılarını etkilediğini, bununla beraber okul deneme sonuçlarının ve öğrenci başarılarının da önceki yıllara nazaran düştüğünü gözlemledik.” (İY6)

“Akademik başarı olumsuz etkilendi. Zira soyut düşünme tam gelişmediği için sayısal derslerde zorlanıldı. Önceki yıllara göre sınav sonuçlarımızda düşüş oldu.” (İY9)

Tablo 7. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin İlkokul Yöneticileri İle Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=10)

Tema	Alt Tema	Kodlar	f	Katılımcılar
Olumsuz Etkiler	Öğrenciler	Öğrenmede Zorlanma	9	İY1, İY2, İY3, İY4, İY5, İY6, İY7, İY9, İY10
		Sınav Puanlarında Düşme	8	İY1, İY2, İY3, İY4, İY5, İY6, İY7, İY9
		Hazırbulunuşluk	8	İY3, İY4, İY5, İY6, İY7, İY8, İY9, İY10
		Akademik Benlik Algısında Yetersizlik	4	İY3, İY5, İY16, İY7
		Okula Uyum	4	İY1, İY4, İY5, İY7
		Akran Zorbalığı	1	İY1
	Öğretmenler	Aynı Sınıfta Oluşan Yaş Farkı	6	İY1, İY2, İY3, İY5, İY6, İY10
		Sistemi Uygulamadaki Zorlanma ve Küçük Çocuklarla Uyumsuzluk	5	İY2, İY3, İY6, İY7, İY8
		Sınıf Düzeninde Zorluk Yaşanması	1	İY1
	Okul Yöneticileri	Öğretim Programı	4	İY2, İY3, İY5, İY7
		Okulun Fiziki Ortamı	3	İY5, İY7, İY10
		Öğrencilerin Erken Yaşta Meslek Okullarına Yönlendirilmesi	1	İY2

**İlkokul yöneticilerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.*

İlkokul yöneticilerinin bazıları ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencileri hazırbulunuşluk (f=8), akademik benlik algısında yetersizlik (f=4) ve okula uyum (f=4) açılarından olumsuz yönde etkilediğini ifade etmiştir:

“Öğrenci hazırbulunuşluk düzeyinin dikkate alınmaması büyük bir sorundur. Bu durumda akademik başarıda düşüş olduğunu düşünüyorum. Sınıf öğretmenlerimiz bu çocukların devamlı oyuncakla gelmek istediklerini, derse karşı ilgisiz olduklarını ve ders başarılarının da düşük olduklarını söylemektedirler. Okula erken kayıt olan çocuklar sürekli oyun oynamak istiyor. Akranlarından geri kalan çocuk duygusal eksiklik yaşamaktadır.” (İY5)

“Okula erken başlayan öğrencilerin öğrenme güçlüğü çektiği, hazırbulunuşluk durumlarını ve algılama, kavrama seviyelerini olumsuz etkilediği, normal yaşta başlayan çocukların bile aynı sınıf ortamındaki bu farklılıktan olumsuz etkilendiği kanısındayım.” (İY6)

“O yıl okula kayıt olan çocukların büyük çoğunluğu okula uyum konusunda sıkıntı yaşadı.” (İY1)

Katılımcıların bir kısmı öğrencilerin ortaokul kademesinde akran zorbalığına (f=1) maruz kaldıklarını ifade etmiştir:

“Çocuklar arasında yaş aralığı bulunması hem akran zorbalığına neden olabiliyor hem de öğrenciler arasında öğrenme güçlükleri yaşanabiliyor.” (İY1)

İlkokul yöneticilerinin bazıları ilkokula başlama yaşının düşürülmesi ile öğretmenlerin yeni sistemi uygulamada ve küçük çocukların seviyesine inmede (f=5), aynı sınıfta oluşan yaş farkında (f=6) ve sınıf düzeninde (f=1) zorlandıklarını ifade etmiştir:

“Öğretmen arkadaşlar özellikle küçük yaş gurubu öğrencilerinin öz bakım konusunda devamlı problem yaşadıklarını dile getirirlerdi. Sürekli altına kaçırılan öğrenciler olurdu. Sınıf öğretmenleri özellikle yaşı küçük olarak kayıt olan öğrencilerde sıkıntı yaşarlardı.” (İY3)

“O sene bazı öğretmenler eski sistemi sürdürmek istedi. Zümreler arası kopukluklar yaşandı.” (İY7)

İlkokul yöneticilerinin bazıları ilkokula başlama yaşının düşürülmesi ile öğretim programından (f=4) kaynaklanan sorunlar yaşandığını ifade etmiştir:

“Okula başlama yaşının düşürülmesinde çok başarılı olunamadı. Ders programı, eğitim programıyla desteklenemedi. Sistemdeki ilk grup çok şanssızdı. Anasınıfında olmalıydılar. Özellikle okula erken kayıt olanlarda fiziksel ve psikolojik hazırbulunuşluk yoktu. Eski öğretim programında okuma yazmaya erken geçilmesi başarıydı. Ama bu sistemde erken geçme küçük başlayanlarda büyük problemlere neden oldu.” (İY7)

İlkokul yöneticilerinin bazıları ilkokula başlama yaşının düşürülmesi ile okulun fiziki ortamından (f=1) kaynaklanan ve öğrencilerin erken yaşta mesleki yönlendirilmesinden (f=1) kaynaklanan sorunlar yaşandığını ifade etmiştir:

“4+4+4 sistemine geçişte gerekçe olarak gösterilen erken yaşta mesleki yönlendirmenin yapılacak olması, bilimsel bir yaklaşım değildir. Çocukların ilgi ve yeteneklerinin yaşama, geleceğe dair hedeflerle bütünleştiği gerçekçi yaş aralığı ergenlik döneminin sonlarıdır. Bilişsel, sosyal gelişimin hızlandığı, 21. yüzyıl becerilerinin kazandırıldığı yaş dönemine bütüncül yaklaşmamak, mesleğe erken yönlendirme ve kazanç değil aksine bir kayıptır, tutarsızlıktır. Mesleki okulların donanım ve öğretmen sorunları, akademik açıdan düşük seviyede öğrencilerin tercih ediyor olması (2023 Vizyonu ile mesleki okullarda iyileştirmelere gidilmiştir.) yöneticilerle öğretmenleri, velileri karşı karşıya getirmiştir. Hatta üst yönetimden baskılar olmuştur.” (İY2)

Ortaokul Yöneticileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 10 ortaokul yöneticisi ile görüşme yapılmıştır. Ortaokul yöneticilerinin ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin etkilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Ortaokul Yöneticileri İle Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=10)

Tema	Alt Tema	Kodlar	f	Katılımcılar
Olumsuz Etkiler	Öğrenciler	Öğrenmede Zorlanma	7	OY1, OY2, OY3, OY4, OY5, OY8, OY10
		Hazırbulunuşluk	7	OY2, OY3, OY4, OY5, OY6, OY8, OY9
		Okula Uyum	7	OY2, OY3, OY4, OY5, OY7, OY9, OY10
		Akademik Benlik Algısında Yetersizlik	6	OY1, OY2, OY3, OY4, OY5, OY9
		Sınav Puanlarında Düşme	4	OY3, OY4, OY8, OY10
	Öğretmenler	Aynı Sınıfta Oluşan Yaş Farkı	3	OY3, OY5, OY9
		Sistemi Uygulamadaki Zorlanma ve Küçük Çocuklarla Uyumsuzluk	3	OY2, OY4, OY5
		Sınıf Düzeninde Zorluk Yaşanması	1	OY5
	Okul	Öğretim Programı	4	OY1, OY3, OY4, OY5
	Yöneticileri	Okulun Fiziki Ortamı	1	OY4

*Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Ortaokul yöneticilerinin tamamı ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencileri olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. Katılımcılardan olumlu yönde görüş bildiren olmamıştır. Ortaokul yöneticilerinin önemli bir kısmı ilkokula başlama yaşının

düşürülmesi ile öğrencilerin öğrenmede (f=7) ve okula uyum (f=7) konusunda zorlandıklarını, hazırbulunuşluk seviyelerinde yetersizlik (f=7) yaşadıklarını, akademik benlik algısında yetersizlik (f=6) ve sınav puanlarında düşme (f=4) olduğunu ifade etmiştir:

“Çocukların küçük yaşta okula başlamaları soyut kavramlar ile de daha erken tanışacakları anlamına gelmektedir. İlerleyen sınıflarda karşılaştıkları soyut ifadeler onlara bazen anlamsız gelebilmektedir. Öğrencinin öğrenme güçlüğü yaşadığını hissetmesi de kendisini eğitimden soğutmaktadır. Sürekli başarısızlık yaşayan bir öğrenci öğrenilmiş çaresizlik yaşamaya başlamakta ve ben zaten yapamam demeye başlamaktadır.” (OY2)

“Okula başlama yaşının düşürülmesi ile erken yaşta okula başlayan çocuklar uyum sağlayamayarak diğer çocukların gerisinde kalıyorlar. İlkokula erken yaşta başlayan çocukların gelişim özelliklerine bağlı olarak hazırbulunuşluk düzeylerinde yetersizlik, uyum sorunları ve buna bağlı olarak akademik başarılarında düşüş olduğu gözlemlenmektedir.” (OY3)

“Küçük çocuklar özellikle ince motor becerilerinde zorluk yaşıyordu. Sınıfta uyuyan, sınıfa girmek istemeyen birçok arkadaşı vardı. Bunun ileriki öğrenim hayatında travma oluşturacağını düşünüyorum.” (OY9)

“Okula erken başlayanlarda ciddi anlamda dikkat sürelerinde kısalık odaklanamama ve zihinsel faaliyetlerde zorlanma sorunları yaşanıyor. Birçoğuna, sırf yaşının küçüklüğünden algılamada sorun yaşadığından öğrenme güçlüğü tanısı konulabiliyor. İlaç kullanan öğrencilerimiz oldu bu süreçte. Sistemdeki bu değişiklik sadece bizleri değil öğrenci ve velileri de zor durumda bırakarak birçoğu psikolojik destek almak zorunda kaldılar. Yaşlarından dolayı algılamada problem yaşıyorlar. Yeterli hazırbulunuşlukları olmadıklarından derslerde de yeteri kadar başarılı değiller.” (OY5)

“Erken yaşta okula başlayan çocuklar bu becerileri daha geç geliştirebilecekleri için okuldan soğuma, başarısızlık duygusu ve derslere karşı olumsuz tutum geliştirme gibi akademik başarılarını etkileyecek durumlarla karşılaşmaktadırlar. Geçmiş yıllara göre çocuklarımızın algılama seviyelerinde, analiz, sentez yapabilme soruyu anlayabilme yeteneklerinde de yaşa bağlı düşüşler gözlemlenmiştir. Sınavlara dayalı eğitim sistemimiz

çocuklarımızı çok erken yaşlarda gereksiz rekabet ve yarış ortamına sokuyor ve mutsuz bireyler yetiştirmemize sebep oluyor.” (OY3)

“İlkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akademik başarılarını okula başlarken sahip olamadığı hazır olma durumu yüzünden etkilendiğini düşünüyorum.” (OY6)

“4+4+4 kararı sonrasında öğrencilerin bariz bir şekilde akademik başarılarının daha düşük olduğunu, hem LGS’de hem de deneme sınavlarında daha düşük olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim.” (OY10)

Ortaokul yöneticileri, okula başlama yaşının düşürülmesi nedeniyle öğretmenlerin, aynı sınıfta oluşan yaş farkı (f=3), sistemi uygulamadaki zorlanma ve küçük çocuklarla uyumsuzluk (f=3) ve sınıf düzeninde zorlanma (f=1) gibi olumsuzluklar yaşadıklarını ifade etmiştir:

“Ortaokul sınıflarında farklı yaş gurubunun bulunması sınıf içinde hem öğrenciyi hem de dersin öğretmenini zor duruma düşürüyor. Dengeyi sağlamak güçleşiyor. Disiplin sorunları oluşabiliyor.” (OY5)

“Ortaokul sınıflarında farklı yaş gurubunun bulunması sınıf içinde hem öğrenciyi hem de dersin öğretmenini zor duruma düşürüyor. Dengeyi sağlamak güçleşiyor. Disiplin sorunları oluşabiliyor. Çünkü okula erken başlayanlarda ciddi anlamda dikkat sürelerinde kısalık, odaklanamama ve zihinsel faaliyetlerde zorlanma sorunları yaşanıyor.” (OY5)

“Her şeyden önce öğrencilerin ilk ayı hem biz eğitim yöneticileri hem de öğretmenleri adına eskiye nazaran daha zor geçmektedir. Öğrencilerde okula başlama korkusu çok olduğu için okulun ilk zamanlarını eğitim-öğretim faaliyetlerinden ziyade çocukları okula alıştırmaya etkinlikleri ile geçirmek durumunda kalıyoruz.” (OY2)

Ortaokul yöneticileri, öğretim programı (f=4) ve okulun fiziki ortamı (f=1) ile ilgili olumsuzluklar yaşadığını ifade etmiştir:

“Küçük yaş grubuna müfredatımız maalesef çok ağır gelmekte. Bu anlamda çok zorlanıyorlar. Özellikle geçen sene küçük yaşta okula başlayan gurup hem sınava hazırlık konusunda hem de ortaokul derslerinin ağırlığı karşısında birçoğu başarısız oldu.” (OY5)

“İkinci kademedeki küçük yaş gurubunun ortaokula gelmesiyle sınıflar önceki yıla oranla kalabalıklaştı. Okuldaki etkinlikleri yapmamız oldukça güç bir hal aldı. Kalabalıktan dolayı zaman zaman konferans salonunda bir etkinliği birkaç kez tekrarlamak zorunda kaldık.” (OY4)

İlkokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

İlkokul öğretmenlerinin ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin etkilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 9’da yer verilmiştir. Araştırma kapsamında görüşme yapılan ilkokul öğretmenlerinin tamamı (n=19), ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencileri olumsuz etkilediğini düşünmektedir.

Tablo 9. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Olarak İlkokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=19)

Tema	Alt Tema	Kodlar	f	Katılımcılar
Olumsuz Etkiler	Öğrenciler	Hazırbulunuşluk	19	İÖ1, İÖ2, İÖ3, İÖ4, İÖ5, İÖ6, İÖ7, İÖ8, İÖ9, İÖ10, İÖ11, İÖ12, İÖ13, İÖ14, İÖ15, İÖ16, İÖ17, İÖ18, İÖ19
		Akademik Benlik Algısında Yetersizlik	13	İÖ1, İÖ2, İÖ3, İÖ5, İÖ6, İÖ8, İÖ9, İÖ10, İÖ12, İÖ13, İÖ14, İÖ15, İÖ16
		Öğrenmede Zorlanma	10	İÖ1, İÖ2, İÖ3, İÖ5, İÖ6, İÖ8, İÖ12, İÖ13, İÖ15, İÖ19
		Okula Uyum	10	İÖ1, İÖ2, İÖ5, İÖ6, İÖ7, İÖ13, İÖ14, İÖ15, İÖ16, İÖ19
	Öğretmenler	Sistemi Uygulamada Zorlanma	8	İÖ1, İÖ5, İÖ8, İÖ13, İÖ14, İÖ15, İÖ16, İÖ19
		Sınıf Düzeninde Zorluk Yaşanması	8	İÖ1, İÖ2, İÖ6, İÖ7, İÖ13, İÖ14, İÖ16, İÖ19
		Aynı Sınıfta Oluşan Yaş Farkı	7	İÖ2, İÖ8, İÖ13, İÖ14, İÖ15, İÖ16, İÖ18
		Öğretim Programı	3	İÖ7, İÖ15, İÖ19
	Okul	Öğretim Programı	1	İÖ19
	Yöneticileri	Okulun Fiziki Ortamı	1	İÖ6

*İlkokul öğretmenlerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

İlkokul öğretmenlerinin önemli bir kısmı, ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencileri hazırbulunuşluk (f=19) açısından olumsuz etkilediğini düşünürken bazı ilkokul öğretmenleri akademik benlik algısında yetersizlik (f=13), öğrenmede zorlanma (f=10) ve okula uyum (f=10) açısından olumsuz etkilediğini ifade etmiştir:

“Okula erken başlayan çocuklar öz bakım becerilerinde eksiklik yaşıyorlardı. İnce motor kasları etkinlikleri yapmada yetersizdi ve yaşça büyüklere göre geri kalıyorlardı. El kasları gelişmeden okula başladıkları için ezildiklerini düşünüyorum. Okula başlama yaşının düşürülmesi sınıf öğretmenlerine birçok zorluk yaşattı. Çocuk pantolonunu düğümleyemiyor, ayakkabısını bağlayamıyor, en önemlisi tuvalet alışkanlığı kazanamayan

öğrenciler oluyordu. Bu öğrenciler bu eksikliklerinden dolayı diğer arkadaşlarının karşısında mahcup oluyorlardı.” (İÖ8)

“Hazırbulunuşluk seviyeleri düşük. Yardımsız çalışamıyorlar. Küçük kasları daha gelişmemiş olduğundan yazı yazmada güçlük yaşadılar. Dikkat süreleri çok düşük. Ondan dolayı algılama sıkıntıları yaşadık. Soyut düşünme gelişmemiş, Matematik dersinde sorun yaşamaları daha yoğun. Okula erken başlayanlarda öz bakım becerileri tam gelişmemiş olduğundan bu anlamda çok zorlandım.” (İÖ1)

“Bu çocuklar oyun çocuğu olduğunda okula karşı daha isteksiz olabiliyorlar. Psiko-motor olgunluğa da geç ulaştığından makas kesme, defter düzeni, yazı yazma, fiziksel etkinliklere katılmada diğerlerine göre geç kalınabiliyor.” (İÖ13)

“Okula erken başlamanın akademik başarılarını etkilediğini düşünüyorum. Çocuklar hem fiziksel hem de psikolojik olarak hazır olmuyorlar. Algılama becerilerinin, yorum yeteneklerinin ve soyut düşünme becerilerinin zayıf olduğunu düşünüyorum.” (İÖ5)

“Kas gelişimi ve bilişsel becerilerde yetersizliğini fark eden öğrenci öğrenilmiş çaresizlik duygusuyla çok erken yaşta tanışıyor. Bunun da olumlu duygusal gelişim ve duygularla başlaması ve devam etmesi istenen akademik süreci olumsuz etkilediğini düşünüyorum.” (İÖ6)

“Bu öğrencilerle özellikle birinci sınıfın ilk dönemi çok zorlandık. Çocuklar yeterli hazırbulunuşluğa sahip değildi. Yaşça büyük olanlara göre ayrı ilgilenilmesi gerekiyordu. O sene birinci sınıf öğretmenleri olarak çok yorulduk. Okula erken başlatılan çocukları okuma yazma, makas tutma yazı yazmada hız kazanma gibi etkinliklerde desteğe ihtiyaçları vardı. Anaokuluna gitmemiş çocuklar vardı. Öz bakım becerileri çok geç oluştu. Bu durum bizlerin onlarla daha fazla ilgilenmemize sebep oldu” (İÖ14)

“Derste sınıf kurallarına uymada zorlandılar. Ağlamalar fazla oldu dikkatleri çok çabuk dağılıyordu. Sürekli oyun oynamak istiyorlardı. Sınıfa oyuncak getiriyorlardı. Derste bazen oyuncaklarıyla oynuyorlardı. Küçük yaştaki öğrenciler okula başladıklarında 60 ve 66 aylık çocuklar ile 72 ve üstü çocuklar arasında çok seviye farkı olabiliyordu. Küçükler başarısızlık duygusunu tadıp okuldan soğuyordu.” (İÖ16)

İlkokul öğretmenleri okula başlama yaşının düşürülmesi ile öğretmenlerin sistemi uygulamada (f=8) ve sınıf düzeninde zorluk yaşadıklarını (f=8), aynı sınıfta oluşan yaş farkı (f=7) ve öğretim programı (f=3) açılarından olumsuz etkilendiklerini ifade etmiştir:

“Okula başlama yaşının düşürülmesi sınıf öğretmenlerine birçok zorluk yaşattı. Hazırbulunuşluğu yetersiz öğrenciler bu eksikliklerinden dolayı diğer arkadaşlarının karşısında mahcup oluyorlardı. Bu sorunları önlemek adına anasınıfı öğretmeni gibi davrandık. Aslında aldığımız eğitim buna da pek uymuyordu pedagojik olarak ama buna mecbur kaldık.” (İÖ8)

“Okula uyum süreci uzun ve sancılı olan öğrencilerim vardı. Arkadaşlık kurmada sorun yaşayan öğrenciyi sınıfa katmak daha da zor oldu.” (İÖ1)

İlkokul öğretmenlerinin bir kısmı öğretim programını uygulamadan (f=1) kaynaklanan problemlere yönelik görüş ifade etmiştir:

“Sınıf içerisinde yaş farkı fazla olduğu için bazı öğrenciler istenen davranışları daha kolay sergilerken küçük çocuklar bu davranışları yerine getiremediler.” (İÖ15)

“60 aylık çocukla 80 aylık çocuğu aynı sınıfa koyduğunuzda aradaki zihinsel farklılık, hazırbulunuşluk düzeyinin farkı, 60 aylık çocukta belirgin bir akademik gerilik olarak yansıyabiliyor.” (İÖ2)

İlkokul öğretmenlerinden bazıları okul yöneticileri alt teması altında öğretim programını uygulamadan (f=1) kaynaklanan problemlere ve okulun fiziki ortamından (f=1) kaynaklanan problemlere yönelik görüş ifade etmiştir:

“Yasanın aceleci bir şekilde uygulanması için yeterli hazırlık yapılmamıştı. Okullarda birçok sorunla karşılaşıldı. Bunlardan biri sistemi bilmiyorduk. Küçük yaş guruplarıyla iletişim önemliydi bunun için bir eğitim verilmedi.” (İÖ15)

Ortaokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 18 ortaokul öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akademik başarılarına etkilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 10’da yer verilmiştir.

Tablo 10. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Olarak Ortaokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=18)

Tema	Alt Tema	Kodlar	f	Katılımcılar
Olumsuz Etkiler	Öğrenciler	Hazırbulunuşluk	11	OÖ1, OÖ2, OÖ4, OÖ5, OÖ6, OÖ7, OÖ10, OÖ11, OÖ12, OÖ15, OÖ18
		Öğrenmede Zorlanma	8	OÖ1, OÖ3, OÖ6, OÖ7, OÖ8, OÖ11, OÖ13, OÖ17
		Akademik Benlik Algısında Yetersizlik	8	OÖ1, OÖ2, OÖ3, OÖ4, OÖ5, OÖ6, OÖ8, OÖ15
		Okula Uyum	3	OÖ11, OÖ15, OÖ16
	Öğretmenler	Öğretim Programı	6	OÖ4, OÖ7, OÖ11, OÖ12, OÖ13, OÖ14
		Aynı Sınıfta Oluşan Yaş Farkı	2	OÖ10, OÖ15
		Sınıf Düzeninde Zorluk Yaşanması	2	OÖ5, OÖ16
		Ders araç gereç eksikliği	1	OÖ7
	Okul Yöneticileri	Norm sorunları	1	OÖ7
Olumlu Etkileri	Dersler	Branş öğretmenlerinden ders dinleme	1	OÖ16
	Sosyal çevre	Dezavantajlı öğrencilerin okula başlatılmasının faydalı olması	1	OÖ10
Etkisi olmadı			1	OÖ9

*Ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Ortaokul öğretmenlerinin çoğunluğu (f=14) ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akademik başarısını olumsuz yönde etkilediğini düşünürken ikisi etkisi olmadığını, ikisi de olumlu etkilediğini ifade etmiştir.

Ortaokul öğretmenlerinin çoğunluğu ilkokula başlama yaşının düşürülmesi nedeniyle öğrencilerin hazırbulunuşluk yetersizlikleri (f=11) yaşadıklarını, öğrenmede zorlandıklarını (f=8), akademik benlik algısı yetersizlikleri (f=8) yaşadıklarını ifade ederken öğretmenlerin bir kısmı öğrencilerin okula uyum (f=3) konusunda zorlandıklarını ifade etmiştir:

“Süreçte küçük yaşta okula başlayıp dil gelişimi, psiko-motor beceri, sosyal iletişim yönünden zayıf öğrencilerin olumsuz etkilendiklerini gördüm. Çocukların bu yeterlilikleri tam gelişmeden okula gönderilmesi olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Öz güven problemleri, başarısızlık, yetersizlik duygusu...” (OÖ2)

“Beşinci sınıflardan itibaren derslerine girdiğim küçük yaşta öğrencilerle normal yaşında başlayan öğrenciler kıyaslandığında fiziksel özelliklerinde farklılık göze çarpıyor. Okulla ilgili verilen görevleri yapmama, derslerden çabuk sıkılma verimli ders çalışma davranışlarını kazanamama gibi olumsuz durumların yaşanmasına neden oluyor. Öğrencilerdeki bu olumsuz tutum ve davranışların genellikle her geçen yıl artarak daha çözülemez bir durum haline geldiğini gözlemliyorum.” (OÖ15)

“Öğrencilerin temel dersleri tam olarak algılayamaması temelinin sağlam olmaması nedeniyle ileriki yıllarda da başarısızlığının devam etmesi, dersten soğuyarak yapamayacağını düşünmesi başarıyı olumsuz etkiliyor.” (OÖ8)

Ortaokul öğretmenlerinin bazıları okula başlama yaşının düşürülmesiyle öğretmenlerin öğretim programından (f=6), aynı sınıfta oluşan yaş farkından (f=2), sınıf düzeninde zorluk yaşamasından (f=2) ve ders araç gereç eksikliğinden (f=1) dolayı olumsuz etkilendiklerini ifade etmiştir:

“Beşinci sınıf öğrencileri için hazırlanan müfredat içeriklerinin yaşlarına uygun olmadığını düşünüyorum.” (OÖ14)

“Soyut işlemler ve düşünme aşamasına geçmeden akademik olarak geçilmesi bekleniyor.” (OÖ1)

“Akran zorbalığı neticesinde dışlanma, eziklik hissi, özgüven eksikliği, alınganlık, isteksizlik, başarısızlık duygularını yaşamasına sebep oluyor. Olumsuz durumları velisiyle paylaştığımızda okula erken başladığını okula karşı arkadaşlarına karşı öğretmenlerine karşı olumsuz tutum takındığını ifade ediyorlar.” (OÖ15)

Ortaokul öğretmenlerinden bazıları okula başlama yaşının düşürülmesiyle okul yöneticilerinin norm sorunları (f=1) yaşadığını ifade etmiştir:

“Öğrenci sayısı birden arttı ve materyal eksikleri yaşadık. Aynı şekilde öğretmen ihtiyacı da arttı.” (OÖ7)

Ortaokul öğretmenlerinden OÖ9 ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilere herhangi bir etkisi olmadığını ifade ederken bazı ortaokul öğretmenleri ise branş öğretmenlerinden ders almanın (f=1) ve dezavantajlı öğrencilerin okula erken başlatılmasının (f=1) olumlu olduğunu ifade etmiştir:

“Sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı öğrencilerin okula başlaması bir avantajdır.” (OÖ10)

“Okula erken yaşta başlama akademik başarıyı evet etkiledi. Ben olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum. Matematik dersinde yetersiz olan sınıf öğretmenlerinden gelen öğrencilerin eksiklerini beşinci sınıfta giderebiliyoruz.” (OÖ16)

Dokuzuncu Sınıf Öğrencileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 29 dokuzuncu sınıf öğrencisi ile görüşme yapılmıştır. İlkokula başlama yaşının düşürülmesinin etkilerine ilişkin katılımcı öğrencilerin görüşlerine ait bulgulara Tablo 11’de yer verilmiştir.

Tablo 11. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Olarak Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular (n=29)

Tema	Alt Tema	Kodlar	f	Katılımcılar
Olumsuz Etkiler	Öğrenciler	Akademik Benlik Algısında Yetersizlik	23	ZÖ2, ZÖ4, EÖ5, ZÖ6, ZÖ7, EÖ8, EÖ10, EÖ11, ZÖ12, EÖ13, EÖ14, ZÖ15, EÖ16, EÖ17, EÖ18, EÖ20, EÖ21, EÖ22, EÖ24, ZÖ25, EÖ26, ZÖ28, EÖ29
		Öğrenmede Zorlanma	20	ZÖ2, ZÖ3, ZÖ4, EÖ5, ZÖ8, ZÖ9, ZÖ11, EÖ14, EÖ16, EÖ17, EÖ19, EÖ20, EÖ22, EÖ23, EÖ24, ZÖ25, EÖ26, ZÖ27, ZÖ28, EÖ29
		Sosyal İlişkilerde zorlanma	19	ZÖ2, ZÖ4, EÖ5, ZÖ6, EÖ8, ZÖ9, EÖ11, ZÖ12, ZÖ15, EÖ16, EÖ20, EÖ21, EÖ22, EÖ23, EÖ24, ZÖ25, EÖ26, ZÖ27, ZÖ28
		Hazırbulunuşluk	17	ZÖ2, ZÖ3, ZÖ4, EÖ5, EÖ8, EÖ11, ZÖ12, EÖ13, EÖ14, EÖ22, EÖ23, EÖ24, ZÖ25, EÖ26, ZÖ27, ZÖ28, EÖ29
		Okula Uyum	11	ZÖ2, ZÖ3, EÖ5, ZÖ6, EÖ8, ZÖ9, ZÖ12, EÖ19, EÖ26, ZÖ27, ZÖ28
		Aynı Sınıfta Oluşan Yaş Farkı	9	ZÖ2, ZÖ3, EÖ5, EÖ8, ZÖ9, ZÖ10, ZÖ12, EÖ26, EÖ28
	Öğretmenler	Sınıf Düzeninde Zorluk Yaşama	2	ZÖ3, ZÖ25
Olumlu Etkileri	Yaş açısından	Bilgileri erken öğrenme açısından avantajlı görülme	1	ZÖ21
Etkisi Olmadı			2	EÖ1, EÖ8

* Öğrencilerin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğu, okula erken başlayan öğrencilerin akademik benlik algısında yetersizlik (f=23) yaşadıklarını, öğrenmede (f=20), sosyal ilişkilerde zorlandıklarını (f=19) ve hazırbulunuşluk yetersizlikleri (f=17) yaşadıklarını ifade etmiştir:

“Yaşıtlarımdan geri kaldım. Dersleri anlamakta zorluk çektim. Bu yüzden ara sıra psikolojik sorunlar yaşadım. Bazen derslerde çok sıkılıyordum.” (EÖ20)

“İlkokula erken yaşta gitmedim ama giden sınıf arkadaşlarım derslerde bayağı zorlandı. Erken başlayanlar okumaya geç başladılar. Derslerde genelde başarısızdılar. Sınıfta düzgün ders işleyemezdik. Devamlı kaos yaratırlardı. Sınıfta yapılan sınavlarda genelde başarısız olduklarından kopya çektikleri bile oluyordu.” (ZÖ3)

“Yaşı büyük olanlar bize göre daha hızlı yazıyorlardı. Ama onlara yetişemiyordum. Dersler sıkıcı geliyordu. Dışarı çıkmak istiyordum sürekli. Ders süreleri çok uzun geliyordu. Matematik derslerini bir türlü anlayamıyordum. Biraz büyüdükçe anlamaya bağlı sıkıntılarım azaldı.” (EÖ11)

“Büyükler daha atılgandı. Arkadaşım biraz daha çekingendi ve hoca soru sorduğunda soruyu bilse bile cevaplamaktan çekiniyordu.” (ZÖ15)

“Yaşı küçük olanlar kendini soyutluyordu. Sınıfta disiplin sorunu olurdu hep. Biz bundan olumsuz etkilenirdik. Bende dikkat sorunu vardı. Onların dersi kaynatması beni çok etkiliyordu. Dersleri de başarısızdı. Aramıza alıp okula kaynaştırmaya alıştırmaya çalışırdık hep. Bazen dışlanırlardı. Bu duruma üzülürdüm.”(ZÖ25)

“İlkokulda genelde arkadaşlık ortamında dışlananlardan oldum. O yüzden fazla arkadaşım olmadı. Ortaokulda da bu sorun devam etti. Hala da öyle devam ediyor. Hocalar sınıf başkanı seçerken bile büyükleri seçiyor.” (EÖ24)

“Alınganlık oluyordu. İlgi gösterilmesini istiyordum. Okula hiç gidesim gelmiyordu. Dışlanıyordum. Öğretmenimi hiç sevmedim. Okula karşı isteksizdim. Okuma yazmaya çabuk geçemedim. Okumak basitti. Yazı yazmak zor geliyordu. Parmaklarım yoruluyordu. Basit matematik işlemlerinde zorlandım. Hemen gözlerim yoruluyordu. Yapmak istemiyordum. Devamlı oyun oynamak istiyordum. Arkadaşlarım tarafından dışlandım. Süreç boyunca zorlanma devam etti. İlkokulda öğretmenlerim kızılıyordu. Dışlanmış hissediyorum. Başarısızlık ortaokula yansıdı.” (EÖ5)

“Herkes benden büyüktü. Derslerde çok etkilendim. Okumaya geç başladım. Üçüncü sınıfa kadar problemler devam etti. Okuma yazmada çok zorlandım. Kitap okuyamıyordum. Okuldan nefret ediyordum. Dersleri diğer arkadaşlarım gibi yapamıyordum. Çok zorlanıyordum. Ödevler çok geliyordu. Sınıfın gerisinden geliyordum. Dersler ağır geliyordu. Hep bir yıl sonra alışıyordum.” (EÖ24)

Görüşme yapılan dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir kısmı ilkokula başlama yaşının düşürülmesi ile okula uyum (f=11) konusunda zorlandıklarını ve aynı sınıfta oluşan yaş farkından (f=9) dolayı olumsuz etkilendiklerini ifade ederken öğretmenlerinin sınıf düzeninde (f=2) zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir:

“Sınıfta hep dışlanan kız oldum. Diğer arkadaşlarıma göre daha duygusalım. Çocuktum ama hiç oyun oynamak istemiyordum. Üçüncü sınıfa kadar başarısızlık duygusu yaşadım. Ciddi bir özgüven eksikliğim var. Hala atlatamadım. Kişisel gelişim kitapları okuyorum. İlkokulda genelde arkadaşlık ortamında dışlananlardan oldum. O yüzden fazla arkadaşım olmadı. Ortaokulda da bu sorun devam etti. Hala da öyle devam ediyor.” (EÖ24)

“Sınıfta farklı yaşta öğrenciler olmasına üzülüyordum. Ortaokulda okula erken yaşta başlayan öğrenciler daha çocuksuydular. Alingandılar. Yaş farkı kendini çok fazla belli ediyordu. Uyum problemleri oluyordu. Bazen mizah seviyesi uyuşmuyordu. Çocuksuydular ve çok alinganlık yapıyorlardı.” (ZÖ2)

“Okula erken yaşta başlayan arkadaşlarımla aynı sınıfta olmak beni çok etkiledi. Genelde hep annelerini istiyorlardı. Benim de ders konsantrasyonumu bozuyorlardı. Beden derslerinde fiziksel yetersizlikler yaşıyorlardı. Sınıf kurallarını çiğnemek istiyorlardı. Küçük olan öğrencileri öğretmenim hep öne oturturdu.” (ZÖ3)

“Yaşça küçük olduklarından dışlanıyorlardı. Rahat edemiyorlardı. Küçüklerden küsenler oluyordu. Yardımcı oluyordum. Aynı sınıfta yaşlılarım olmasını isterdim. Hepimize aynı etkinlikler yaptırıyorlardı. Küçük olanlara bazen basit şeyler yaptırılırdı. Bizim ortamımıza uyamıyorlardı.” (ZÖ12)

“Yaşı küçük olanlar kendini soyutluyordu. Sınıfta disiplin sorunu olurdu hep. Biz bundan olumsuz etkilenirdik.” (ZÖ25)

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin biri (n=1) ilkokula başlama yaşının düşürülmesini, küçük yaşta gitmenin bilgileri erken öğrenme açısından avantaj olarak görürken bazı katılımcılar ise (f=5) ilkokula erken başlamanın olumlu ve olumsuz bir etkisinin olmadığı yönünde görüş ifade etmiştir:

“İlkokula erken yaşta gitmenin ders başarısını etkilediğini düşünmüyorum. Başta evet çok zorlandım. Diğerlerine göre küçüktüm. Ama zamanla bu bende sorun oluşturmadi. Sınıf arkadaşlarımla ders başarısı olarak eşit hale geldim.” (EÖ8)

“Yaşla alakası olmadığını düşünüyorum. Çalışma hissi içsel bir şeydir. Aramızda küçük olanlar vardı. Ama bazılarının ders başarısı da iyiydi.” (EÖ1)

Dokuzuncu Sınıf Velileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında görüşme yapılan veli sayısı 11'dir. Dokuzuncu sınıf velilerinin ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin etkilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 12'de yer verilmiştir.

Tablo 12. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Olarak Dokuzuncu Sınıf Velileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=11)

Tema	Alt Tema	Kodlar	f	Katılımcılar
Olumsuz Etkiler	Öğrenciler	Akademik Benlik Algısında Yetersizlik	9	V1, V2, V3, V4, V5, V7, V8, V9, V11
		Hazırbulunuşluk	8	V1, V2, V3, V4, V5, V8, V10, V11
		Öğrenmede Zorlanma	6	V2, V3, V5, V6, V7, V8
		Okula Uyum	3	V2, V8, V11
		Okulun Fiziki ortamı	2	V3, V7
		Aynı Sınıfta Oluşan Yaş Farkı	2	V3, V11
	Öğretmenler	Sistemi Uygulamadaki Zorlanma ve Küçük Çocuklarla Uyumsuzluk	2	V10, V5
	Öğrenci velileri	Okula erken yazdırmadan dolayı pişmanlık duyma	3	V3, V5, V7
		Çocuğa sürekli yardım etme zorunluluğu	1	V8
		Psikolojik yardım ihtiyacı	1	V3
		4+4+4 düzenlemesi hakkında yeterli bilgi sahibi olamama	1	V8
Olumlu Etkiler		Yaş açısından	1	V11

*Öğrenci velilerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Görüşme yapılan velilerin çoğunluğu (n=9), ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrenciler üzerinde olumsuz etki yaptığını düşünmektedir. Buna karşın bir veli etkisi olmadığını, biri de olumlu yönde etkisi olduğunu ifade etmiştir. Dokuzuncu sınıf velilerinin çoğunluğu, ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akademik benlik algısında yetersizlik yaşamalarına (f=9), hazırbulunuşluk yetersizliği yaşamalarına (f=8) ve öğrenmede (f=6) zorlanmalarına neden olduğunu ifade etmiştir:

“Arkadaşları tarafından sürekli dışlanıyordu. Çok az arkadaşı vardı. Bazen okulda büyüklerin dalga geçtiğini söylüyordu. Çok alıngandı. Ağlayarak eve geldiği oluyordu. Okula erken başlamasından dolayı okula karşı hep isteksiz oldu. Ders yapmak istemiyor. Basit matematik işlemlerini bile yapmakta zorlanıyordu. Kitap okumak istemiyor. Yaşıtlarına göre derslerde çabuk sıkılıyor. Yaşça büyük olsaydı dersleri daha iyi olurdu. Sürekli başarısızlık yaşadığı için özgüveni de etkilenmişti. Çocuğumu erken yaşta okula başlattığım için çok pişmanım.” (V3)

“Odaklanma sorunları ve algılamada zorluk çekiyordu. Sürekli oyun istiyordu. Defter tutmada çok düzensizdi. Derslere karşı ilgisizlik yaşadığından akademik başarısının olumsuz etkilendiğini düşünüyorum.” (V6)

“Birinci sınıfta fiziksel olarak biraz zorluk çekti. Okulöncesi eğitim almadığı için kalem tutmakta çok zorlanıyordu ve bilekleri ağrıyordu.” (V4)

Dokuzuncu sınıf velilerinin bir kısmı ise öğrencilerin okula uyum sorunları (f=3) yaşadıklarını, okuldaki fiziki ortamın küçük yaş grubuna uygun olmadığını (f=2) ve aynı sınıfta farklı yaş gurubundan öğrencilerin olmasından (f=2) öğrencilerin olumsuz etkilendiğini ifade etmiştir:

“Sınıfları kalabalık olduğundan pek söz sırası gelmiyordu. Akademik başarısı da etkileniyordu.” (V7)

“Zorlandığımız konu sınıfında daha küçüklerin olması ve sınıf disiplinini bozması olmuştu. Küçük olanla arkadaş olarak da pek anlaşıyorlardı. Çocuğum yaşı küçük olanların sürekli ağladıklarını, yenilgiyi kabul etmediklerini, oyunun düzenini bozduklarını ifade ediyordu. Sınıfta disiplin sorunları yaşanabiliyordu. Çünkü yaşı küçükler dersten çabuk sıkıldıklarından dersin huzurunu bozabiliyorlardı. Bu durumdan da çocuğum olumsuz etkilenmişti.” (V11)

“Küçük yaşta okula başlatılan öğrenciler devamlı annelerini istiyorlardı. Çocukların erken yaşta ezildiğini, özgüven eksikliği yaşadığını ve uyum problemleriyle karşılaştığını düşünüyorum.” (V2)

Görüşme yapılan dokuzuncu sınıf velilerinden bazıları okula başlama yaşının düşürülmesiyle öğretmenlerin sistemi uygulamada zorlandıklarını (f=2) ifade etmişlerdir:

“Okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili çocuğumla problem yaşadım. Daha oyun yaşında olan bir çocuğun sıralarda oturması ve neredeyse hiç hareket etmeden ders boyunca oturması çocuğumuzda olumsuz etkilere neden oldu. İçindeki enerjiyi atamadığından dolayı sınıfta hırçınlaştı. Bu da öğretmenin sinirlenmesine neden oldu.” (V5)

Dokuzuncu sınıf velilerinin bir kısmı ise okula başlama yaşının düşürülmesiyle ilgili yapılan değişiklikle çocuklarını okula erken yazdırdıkları için pişman olduklarını (f=1), çocuklarına sürekli yardım etme zorunluluğu duyduklarını (f=1) ifade etmiştir. Bazı veliler ise çocuklarına psikolojik destek aldırarak zorunda kaldıklarını (f=1) ve 4+4+4 düzenlemesi ile ilgili yeterli bilgi sahibi olmadıklarını (f=1) ifade etmiştir:

“Çocuğumu okula erken verdiğim için birinci sınıfta okumayı öğrenirken çok zorlandık. Geç öğrendi. Çocuğum zeki ve akıllıydı. Okula kolay adapte olur diye düşündük. Zekâ ile yaşı beraber gitmediğini gördük. Hazır olmama durumu söz konusuydu. Süreci çok zor geçirdik. Ödevler çoktu ve anne baba yardımı olmadan yapamıyordu. A harfi ile İ harfini devamlı karıştırıyordu. Ayırt etmesi bir ayı buldu. Geç öğrendi.” (V8)

“Çocuğumu erken yaşta okula gönderdiğim için pişmanım. Şimdiki aklım olsa çocuğumu yedi yaşı bittikten sonra gönderirdim. Çünkü çocuğum daha kalemi tutamaz yaşta iken hem öğretmeni hem de biz onu aşırı derecede zorladık. Eğer yedi yaşından sonra çocuğumu okula gönderseydim belki de bu zorlukları yaşamayacaktı.” (V5)

“Çareyi pedagoga götürmekte bulduk. O da ilaç verdi. Dördüncü sınıfa kadar devamlı ilaç kullandık. Bu ilaçlar çocuğumu daha içe kapanık hale getirdi. Sorunun en çok da yaşlılarıyla okula gitmemesi olduğunu düşünüyorum.” (V3)

Görüşme yapılan dokuzuncu sınıf velisi bir katılımcı, küçük yaşta gitmenin avantaj olarak görülmesi açısından V11, *“Küçük yaşta her şeyi daha iyi anlayacağını düşünüyorum”* şeklinde olumlu görüş bildirmiştir.

İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkilerine İlişkin Bütün Katılımcılarla Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Ortak Bulgular

Araştırma kapsamında 10 ilkokul yöneticisi, 10 ortaokul yöneticisi, 19 ilkokul öğretmeni, 18 ortaokul öğretmeni, 29 dokuzuncu sınıf öğrencisi ve 11 dokuzuncu sınıf velisi ile görüşme yapılmıştır. Toplam 97 katılımcı ile yapılan görüşmelerin analizinden elde edilen bulgular Olumsuz Etkiler ve Olumlu Etkiler başlıkları altında birleştirilmiştir.

Olumsuz Etkiler (Sorunlar)

Tüm katılımcıların ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin olumsuz etkilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 13'te yer verilmiştir.

Tablo 13. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Olumsuz Etkilerine İlişkin Tüm Katılımcılar ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=96)

Alt Tema	Kodlar	f	Katılımcılar
Öğrenciler	Hazırbulunuşluk	70	İY3, ..., İY10, OY2, ..., OY6, OY8, OY9, İÖ1, ..., İÖ19, OÖ1, OÖ2, OÖ4, ..., OÖ7, OÖ10, ..., OÖ12, OÖ15, OÖ18, ZÖ2, ..., ZÖ4, EÖ5, EÖ8, EÖ11, ZÖ12, EÖ13, EÖ14, EÖ22, ..., EÖ24, ZÖ25, EÖ26, ZÖ27, ZÖ28, EÖ29, V1, ..., V5, V8, V10, V11
	Akademik Benlik Algısında Yetersizlik	63	İY3, İY5, İY7, İY16, OY1, ..., OY5, OY9, İÖ1, ..., İÖ3, İÖ5, İÖ6, İÖ8, ..., İÖ10, İÖ12, ..., İÖ16, OÖ1, ..., OÖ6, OÖ8, OÖ15, ZÖ2, ZÖ4, EÖ5, ZÖ6, ZÖ7, EÖ8, EÖ10, EÖ11, ZÖ12, EÖ13, EÖ14, ZÖ15, EÖ16, EÖ17, EÖ18, EÖ20, EÖ21, EÖ22, EÖ24, ZÖ25, EÖ26, ZÖ28, EÖ29, V1, ..., V5, V7, V8, V9, V11
	Öğrenmede Zorlanma	60	İY1, ..., İY7, İY9, İY10, OY1, ..., OY5, OY8, OY10, İÖ1, ..., İÖ3, İÖ5, İÖ6, İÖ8, İÖ12, İÖ13, İÖ15, İÖ19, OÖ1, OÖ3, OÖ6, ..., OÖ8, OÖ11, OÖ13, OÖ17, ZÖ2, ..., ZÖ4, EÖ5, ZÖ8, ZÖ9, ZÖ11, EÖ14, EÖ16, EÖ17, EÖ19, EÖ20, EÖ22, EÖ23, EÖ24, ZÖ25, EÖ26, ZÖ27, ZÖ28, EÖ29, V2, V3, V5, ..., V8
	Okula Uyum	38	İY1, İY4, İY5, İY7, OY2, ..., OY5, OY7, OY9, OY10, İÖ1, İÖ2, İÖ5, ..., İÖ7, İÖ13, ..., İÖ16, İÖ19, OÖ11, OÖ15, OÖ16, ZÖ2, ZÖ3, EÖ5, ZÖ6, EÖ8, ZÖ9, ZÖ12, EÖ19, EÖ26, ZÖ27, ZÖ28, V2, V8, V11
	Sosyal ilişkilerde zorlanma	17	ZÖ2, ZÖ4, EÖ5, ZÖ6, ZÖ11, ZÖ12, ZÖ15, EÖ16, EÖ20, EÖ21, EÖ22, EÖ23, EÖ24, ZÖ25, EÖ26, ZÖ27, ZÖ28
	Sınav Puanlarında Düşme	12	İY1, İY2, İY3, İY4, İY5, İY6, İY7, İY9, OY3, OY4, OY8, OY10
Öğretmenler	Aynı Sınıfta Oluşan Yaş Farkı	28	İY1, ..., İY3, İY5, İY6, İY10, OY3, OY5, OY9, İÖ2, İÖ8, İÖ13, ..., İÖ16, İÖ18, OÖ10, ZÖ2, ZÖ3, EÖ5, EÖ8, ZÖ9, ZÖ10, ZÖ12, EÖ26, EÖ28, V3, V11
	Küçük Çocuklarla Uyumsuzluk	16	İY2, İY3, İY7, İY8, İÖ1, İÖ5, İÖ8, İÖ13, İÖ14, İÖ15, İÖ16, İÖ19, OÖ2, OY4, OY5, V5
	Sınıf Düzeninde Zorluk Yaşanması	14	İY1, İÖ1, İÖ2, İÖ6, İÖ7, İÖ13, İÖ14, İÖ16, İÖ19, OY5, OÖ15, ZÖ3, ZÖ25, V11
	Öğretim Programı	9	İY2, İY3, İY5, İY7, İÖ7, İÖ15, İÖ19, OÖ1, OÖ14
	Ders araç gereç eksikliği	1	OÖ7
Okul Yöneticileri	Öğretim programı	5	İÖ19, OY1, OY3, OY4, OY5
	Okulun fiziki ortamı	4	İÖ6, OY4, V3, V7
	Norm sorunları	1	OÖ7
Öğrenci velileri	Pişmanlık duyma	3	V3, V5, V7
	Çocuğa yardım etme	1	V8
	Psikolojik yardım ihtiyacı	1	V3
	4+4+4 hakkında bilgi sahibi olamama	1	V8

Katılımcıların çoğunluğu, ilkokula erken başlayan öğrencilerin okula başlamak için gereken hazırbulunuşluğa (f=70) sahip olmadığını, akademik benlik algısında yetersizlik yaşadıklarını (f=63), öğrenmede zorlandıklarını (f=60) ve okula uyum (f=38) konusunda zorlandıklarını ifade etmiştir. Görüşme yapılan katılımcılar okula erken yaşta başlayan öğrencilerin sosyal ilişkilerde zorlandıklarını (f=17) ve sınav puanlarının düşük olduğunu (f=12) ifade etmiştir. Görüşme yapılan katılımcılar okula başlama yaşının düşürülmesi ile öğretmenlerin aynı sınıfta oluşan yaş farkından (f=28), sistemi uygulamada zorlandıklarını ve küçük çocuklarla uyumsuzluk yaşadıklarını (f=16), sınıf düzenini sağlamada zorluk

(f=14) yaşadıklarını ifade etmiştir. Katılımcıların bir kısmı ise öğretmenlerin yeni öğretim programından (f=9) ve ders araç gereç eksikliği (f=1) yaşadıklarından dolayı olumsuz etkilendiklerini ifade etmiştir. Katılımcıların bazıları okul yöneticilerinin öğretim programında (f=5), okulun fiziki ortamından (f=4) kaynaklanan olumsuzluklar yaşadıklarını aynı zamanda okul yöneticilerinin norm sorunları (f=1) ile karşılaştıklarını ifade etmiştir.

Olumlu Etkiler

Tüm katılımcıların ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin olumlu etkilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 14'te yer verilmiştir. İlkokul yöneticileri, ortaokul yöneticilerinin, ilkokul öğretmenlerinin tamamı okula başlama yaşının düşürülmesinin olumlu etkisinin olmadığını ifade ederken, iki ortaokul öğretmeni, bir öğrenci ve bir veli okula başlama yaşının düşürülmesinin olumlu etkilerini ifade etmiştir. Söz konusu olumlu etkiler, dersler sosyal çevre ve yaş açısından ele alınmıştır.

Tablo 14. İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Olumlu Etkilerine İlişkin Tüm Katılımcılar ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular (n=4)

Alt Tema	Kodlar	f	Katılımcılar
Dersler	Branş öğretmenlerinden ders dinleme	1	OÖ16
Sosyal çevre	Dezavantajlı öğrencilerin okula başlatılmasının faydalı olması	1	OÖ10
Yaş açısından	Bilgileri erken öğrenme açısından avantajlı görülme	2	EÖ21, V11

İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Bu başlık altında katılımcıların, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara karşı aldıkları önlemler ve çözüm önerileri yer almaktadır. Konu ile ilgili olarak ilkokul yöneticileri, ortaokul yöneticileri, ilkokul öğretmenleri, ortaokul öğretmenleri, dokuzuncu sınıf öğrencileri ve dokuzuncu sınıf velileri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular ayrı başlıklar altında verilmiştir.

İlkokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında 10 ilkokul yöneticisi ile görüşme yapılmıştır. İlkokul yöneticilerinin, okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara karşı aldıkları önlemler ve çözüm önerilerine dair bulgulara Tablo 15'te yer verilmiştir.

Tablo 15. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı İlkokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=9)

Tema	Alt tema	f	Katılımcı Kodları
Alınan önlemler (n=8)	Okulun fiziki koşullarını düzenleme ve güvenlik önlemlerinin artırılması	6	İY1, İY4, İY7, İY5, İY9, İY10
	Velilerle etkili iletişim sağlama	5	İY2, İY4, İY5, İY10, İY9
	Hazırbulunuşluğu yetersiz çocukların anasınıfına yönlendirilmesi	4	İY5, İY7, İY9, İY10
	Psikolojik yardım ve sosyo kültürel fiziki etkinlikler düzenleme	3	İY4, İY5, İY6
	Özel ders aldırma/takviye kursları	1	İY2
	Eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılması	5	İY3, İY5, İY7, İY8, İY10
	Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılması	4	İY2, İY3, İY6, İY7
Çözüm önerileri (n=8)	Çocukların hazırbulunuşluğuna bakılması	4	İY4, İY6, İY7, İY8,
	Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş grubuna göre değiştirilmesi	2	İY5, İY7
	Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması	1	İY4
	Aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesi	1	İY7
	Moral ve motivasyon artırıcı etkinliklerin sıklıkla yapılması	1	İY2

*İlkokul yöneticilerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

İlkokul yöneticilerinin çoğunluğu (n=8) problemlere yönelik önlemler aldıklarını ifade ederken iki katılımcı herhangi bir önleme dair görüş belirtmemiştir. İlkokul yöneticilerinin bir kısmı eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile okulun fiziki koşullarını düzenlediklerini ve güvenlik önlemlerini artırdıklarını (f=6) ifade etmiştir:

“Okula erken başlamaya bağlı olarak küçük yaş grubunun okulda olması, güvenlik risklerinin artmasına ve daha çok önlem alınmasına neden olmuştur. Yaşı büyük olanlarla küçük olanların aynı bahçeyi kullanmaları risk oluşturdu. Bunun için okul idaresi olarak daha fazla önlem aldık. Büyük ve küçük yaş gruplarını ortak etkinliklerde ayırmaya çalıştık. Ezilmelerini engellemek için okulun fiziki alanlarında, koridor, kantin, bahçe vb. gibi alanlarda tedbirlerimizi artırdık. İlgili yerlerde nöbetçi öğretmen sayılarını artırdık.” (İY5)

“Okulda küçük yaştaki öğrencilere göre tuvaletleri, lavabo yüksekliklerini ayarladık. Sınıflarda sıra ve tahta boylarını küçük yaş gurubuna göre revize ettik.” (İY7)

Katılımcıların çoğunluğu problemlere yönelik olarak velilerle etkili iletişim sağlanarak (f=5) ve hazırbulunuşluğu yetersiz çocukları anasınıfına yönlendirilerek (f=4) önlem aldıklarını ifade etmiştir:

“Velilere okul kaydını ertelemeleri konusunda telkinlerde bulunduk. Velilere sürekli küçük yaş gurubunun dezavantajlarını anlattık.” (İY10)

Katılımcıların bir kısmı psikolojik yardım ile sosyo kültürel fiziki etkinlikler düzenleyerek (f=3) ve takviye kursları açarak (f=1) önlem aldıklarını ifade etmiştir:

“Okul olarak devamlı etkinlikler hazırladık. Rehberlik servisiyle işbirliği içinde çalışmalarımız oldu. Grup çalışması, küme çalışması gibi...” (İY4)

“Yaşı küçük olan öğrenciler heterojen şekilde sınıflara dağıtıldı. Psikolojik destek sağlandı.” (İY5)

İlkokul yöneticilerinin çoğunluğu (n=8) okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili yaşadıkları problemlere yönelik çözüm önerilerinde bulunurken üç katılımcı karşılaşılan problemlere yönelik bir öneride bulunmamıştır. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili karşılaşılan problemlere yönelik katılımcıların önemli bir kısmı öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılmasına (f=4) yönelik görüş bildirirken katılımcılardan İY2 *“Kendisini geliştirmeyen öğretmenlerin emekli edilmeli”* şeklinde öneride bulunmuştur.

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili karşılaşılan problemlere yönelik katılımcıların bir kısmı eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasına (f=5) yönelik görüş ifade etmiştir:

“Akademik gelişim evet önemli fakat çocukların mental, sorgulayıcı, soruları korkmadan soracağı düşündüren ve felsefi değerlere oturan bir eğitim sisteminin olması daha anlamlı. Çocuklarımızı sistemin bir kölesi olmaktan çıkarıp kuralları sorgulayan birey olarak yetiştirmeliyiz. Özdenetimlerini geliştirici fırsatlar yaratmalıyız. Kendi kural ve iradesini kullanabilme yetisi vermeliyiz.” (İY6)

“Sistemde yeni bir düzenleme ve öneri getirmek gerekirse sınıf öğretmenlerinde branşlaşmaya gidilebilir. Müfredat biraz daha hafifletilebilir. Uygulama odaklı olabilir.” (İY7)

“Bir eğitim modeli önersem 5+3+4 modelini öneririm. Aslında bir şeyin sayısını artırmak ya da azaltmak içeriğinde bir şey değiştirmiyorsa çok bir şey fark ettirmez.

Örneğin liseyi dört sene arttırdın da içeriğine ne ekledin. Üç senede vereceğimiz eğitimi dört seneye yayıyorsak bu anlamsız. Lise dört yıl olacaksa bunun ilk yılı hazırlık şeklinde olabilir.” (İY10)

İlkokul yöneticilerinin bir kısmı çocukların hazırbulunuşluğuna bakılmasını (f=4), öğretmenlerin öğrenci merkezli ders işlemesini (f=2), aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesini (f=1), okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasını (f=1) ve moral ve motivasyon artırıcı etkinliklerin sıklıkla yapılmasını (f=1) önermiştir:

“Sınıf öğretmenlerimiz en başta bu konuda eski sistemi sürdürmek istediler. Özellikle birinci sınıfta okuma yazma konusunda yarış içinde olunabiliyor. Arkadaşlara tavsiyem acele etmemeleri ve çocuğun olgunlaşmasını beklemeleri olacaktır.” (İY6)

Ortaokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında 10 ortaokul yöneticisi ile görüşme yapılmıştır. Ortaokul yöneticilerinin, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara karşı aldıkları önlemler ve çözüm önerilerine dair bulgulara Tablo 16’da yer verilmiştir.

Tablo 16. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Ortaokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=8)

Tema	Alt tema	f	Katılımcılar
Alınan Önlemler (n=6)	Psikolojik yardım ve motivasyon sağlama	5	OY2, OY5, OY6, OY8, OY10
	Okuldaki güvenlik önlemlerinin artırılması	1	OY4
Çözüm önerileri (n=4)	Eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılması	3	OY3, OY4, OY5
	Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılması	1	OY4
	Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması	1	OY3
	Öğretmenlerin öğrenci merkezli ders işlemesi	1	OY4
	Aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesine	1	OY4
	Aynı yaş grubuyla okula gidilmesi	1	OY3
	Çocukların hazırbulunuşluğuna bakılması	1	OY9

**Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.*

Ortaokul yöneticilerinin çoğunluğu (n=6) problemlere yönelik önlem aldıklarını ifade ederken üç katılımcı ise herhangi bir önleme dair görüş belirtmemiştir. Ortaokul yöneticilerinin çoğunluğu okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili yaşanan problemlere yönelik öğrencilere psikolojik yardım ve motivasyon sağlayarak (f=5) önlem aldıklarını ifade etmiştir:

“Rehberlik servisiyle sıkı bir iletişim kurarak oryantasyon etkinliklerini artırdık.”
(OY10)

Katılımcıların bir kısmı ise problemlere yönelik okuldaki güvenlik önlemlerini (f=1) arttırdıklarını ifade etmiştir:

“Ortaokuldaki olumsuz davranışları sekizinci sınıfa kadar sürdürenler oldu. Okula erken başlayıp yaşı küçük olanların çocuksu hareketleri vardı. Sınıflarda saklambaç oynadıkları; uyarınca da ‘Müdür amca oyun bitsin daha oynamayız’ diye cevap verenler bile olmuştu. Çocuksuydular. Okulun birçok yerinde güvenlik amacıyla nöbetçi öğretmen sayısını fazlalaştırmak zorunda kaldık.” (OY4)

Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili problemlere yönelik eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasını (f=3) önermiştir:

“Müfredatta ciddi bir değişikliğe gidilebilir. Öğretim programında değişikliğe gidilebilir. Yeterli uygulanamıyor. Ciddi anlamda öğretmen eğitimlerine ihtiyacımız var. Hizmetiçi eğitimlerle değişiklikler hakkında sürekli eğitim verilmelidir. Okulların fiziki yapıları yeni kuşağın ihtiyaç ve özelliklerine cevap verecek şekilde olmalıdır. Ders saatlerinde azalmaya gidilebilir. Seçmeli dersler kaldırılmalı ders yükü hafifletilmeli, okulun bulunduğu bölgeye göre müfredat yeniden uzman kişiler tarafından revize edilmelidir.” (OY4)

Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılmasını (f=1), okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasını (f=1), öğretmenlerin öğrenci merkezli ders işlemesini (f=1), aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesini (f=1), aynı yaş gurubuyla okula gidilmesini (f=1) ve çocukların hazırbulunuşluğuna bakılmasını (f=1) önermişlerdir:

“İlköğretim birinci sınıfa devam eden öğrencilerin gelişim özellikleri açısından benzer ay aralığında olacak şekilde düzenlenmesi, okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve ilköğretimde fiziksel aktivite derslerinin artırılması gibi uygulamalar yaşanan sorunların çözümüne katkı sağlayacaktır.” (OY3)

“Okula başlama yaşı asla 72 aydan küçük olmamalı. Okula başlama yaşının yükseltilmesi gerekmektedir. 72 aydan küçük başlatılan çocuklarda ciddi anlamda öz bakım becerilerinde sıkıntı çıkabiliyor. Öğretmen de bu durumda eğitim dışında farklı sorunlarla uğraşmak zorunda kalıyor. Aynı zamanda erken yaşta okula başlamaya bağlı olarak ilkokulda yaşanan başarısızlık duygusu, okula karşı isteksizlik ve dersleri ciddiye almama, özgüven eksiklikleri ve arkadaşlarıyla uyum problemlerinin maalesef ortaokulda da devam ettiğini gözlemliyoruz.” (OY5)

İlkokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında 19 ilkokul öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. İlkokul öğretmenlerinin, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara karşı aldıkları önlemler ve çözüm önerilerine dair bulgulara Tablo 17’de yer verilmiştir.

Tablo 17. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı İlkokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=17)

Tema	Alt tema	f	Katılımcılar
Alınan önlemler (n=11)	Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	7	İÖ8, İÖ10, İÖ12, İÖ14, İÖ15, İÖ16, İÖ19
	Hazırbulunuşluğu yetersiz çocukların anasınıfına yönlendirme	5	İÖ9, İÖ12, İÖ13, İÖ6, İÖ11
	Velilerle etkili iletişim sağlama	2	İÖ6, İÖ14
	Okula başlama yaşı	8	İÖ2, İÖ4, İÖ5, İÖ8, İÖ9, İÖ13, İÖ18, İÖ19
Çözüm önerileri (n=17)	Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	6	İÖ1, İÖ7, İÖ10, İÖ12, İÖ15, İÖ16
	Eğitim sisteminde ve müfredatta değişikliğe gidilmesi	3	İÖ2, İÖ3, İÖ19
	Aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesi	3	İÖ6, İÖ11, İÖ19
	Çocukların hazırbulunuşluğuna bakılması	3	İÖ7, İÖ8, İÖ9
	Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılması	2	İÖ6, İÖ19
	Moral ve motivasyon artırıcı etkinliklerin sıklıkla yapılması	1	İÖ6
	Aynı yaş grubuyla okula gidilmesi	1	İÖ8

*İlkokul öğretmenlerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

İlkokul öğretmenlerinin çoğunluğu (n=11) problemlere yönelik önlem aldıklarını ifade ederken sekiz katılımcı ise herhangi bir önleme dair görüş belirtmemiştir. İlkokul öğretmenlerinin büyük çoğunluğu yaşanan problemlere yönelik öğretim yöntem ve tekniklerini küçük yaş gurubuna göre değiştirerek (f=7) önlem aldıklarını ifade etmiştir:

“Öğrenciler eksikliklerinden dolayı diğer arkadaşlarının karşısında mahcup oluyorlardı. Bu sorunları önlemek adına anasınıfı öğretmeni gibi davrandık.” (İÖ6)

“Küçük kasları yeterince gelişmeyen öğrencilerimizi anasınıfına yönlendiriyoruz. Küçük kasları çalıştırmak için çeşitli çalışmalar yapıyoruz (oyun hamuru etkinlikleri gibi).” (İÖ12)

İlkokul öğretmenlerinin önemli bir kısmı hazırbulunuşluğu yetersiz çocukları anasınıfına yönlendirerek (f=5) ve velilerle etkili iletişim sağlayarak (f=2) önlem aldıklarını ifade etmiştir:

“Yaşı küçük öğrencinin velisini anasınıfına gitmesi için ikna etmeye çalışıyorum.” (İÖ13)

İlkokul öğretmenlerinin tamamına yakını (n=17) okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili yaşadıkları problemlere yönelik çözüm önerilerinde bulunurken ikisi ise karşılaşılan problemlere yönelik bir öneride bulunmamıştır. İlkokul öğretmenlerinin büyük çoğunluğu karşılaşılan problemlere yönelik okula başlama yaşının yükseltilmesi (f=8) ile öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi (f=6) yönünde önerilerde bulunmuştur:

“Dersleri işlerken oyunla öğretim yöntemini daha çok kullanmak gerekiyor. Daha çok sabırlı olmayı gerektiriyor.” (İÖ16)

“Okula başlama yaşı kesinlikle en az 72 ay olmalı. Öğrenci psiko-motor, bilişsel, duyuşsal anlamda yeterliğe sahip olmalı. Alt süre 84 aya kadar bile çıkarılabilir. Aynı sınıf içerisinde farklı yaş gurubundan öğrenciler olmamalı. Okulöncesi kesinlikle zorunlu ve iki yıl olmalı. İlkokul 4 yıl, ortaokul 3 yıl olmalıdır. Ortaöğretim zorunlu olmamalı.” (İÖ8)

İlkokul öğretmenlerinin önemli bir kısmı eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasını (f=3), aile eğitimlerine ve veli iletişimine önem verilmesini (f=3), çocukların hazırbulunuşluğuna bakılmasını (f=3) ve öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılmasını (f=2) önermişlerdir:

“72 aydan önce çocuklar okula alınmamalı.” (İÖ2)

“Bu durumdaki öğrencilerle uyum etkinlikleri ve okuma yazma çalışmaları hem öğretmen hem de velilerle daha sabırla yürütülmeli, süreç yavaşlatılmalıdır. Diğer çözüm önerim, velilerin çocuklarını daha sorumluluk bilinciyle, yaşına uygun sosyal

sorumluluklarla hayata ve okula hazırlamaları okul sürecine daha sorunsuz başlamasını sağlayacaktır. Ayrıca çocuğun hayatın tek merkezi ve 'egosantrik' yetiştirilmesi okul sorunlarını artıracığı için ailelerin çocuklarıyla 'öteki' ve 'ötekine saygıyı', fedakârlığı, hayatın kendisinden ibaret olmadığını fark ettirmeleri gerekmektedir. Bakanlık olarak öğretmen eğitimlerine bu konuda daha fazla önem verilmelidir." (İÖ6)

"Çocuk ilkokula erken gitmemeli. Fiziksel olarak olgunlaşmamış oluyor. Kalem tutma çocuk için çok önemli. Kendinden büyüklerin içinde zorlanıyor, horlanıyor ve başarısı düşüyor. 6 ay geç gitsin öbür türlü bir ömür kaybediyor. Birinci sınıfın programı hafifletilmeli. Sürecin uzatılması gerekir. Akademik başarı arka planda olmalı. Öğretmen eğitimleri artırılmalı." (İÖ19)

"Birinci sınıfın programı hafifletilmeli. Sürecin uzatılması gerekir. Akademik başarı arka planda olmalı. Öğretmen eğitimleri artırılmalı. Veli ile empati kurulabilmeli. Kendi çocuğum okuma yazma bildiği halde okula geç verdim. Güven açısından bu önemli." (İÖ19)

İlkokul öğretmenlerinin bir kısmı moral ve motivasyon artırıcı etkinliklerin sıklıkla yapılmasını (f=1) ve aynı yaş gurubuyla okula gidilmesini (f=1) önermişlerdir:

"Aynı sınıf içerisinde farklı yaş gurubundan öğrenciler olmamalı." (İÖ8)

Ortaokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında 18 ortaokul öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara karşı aldıkları önlemler ve çözüm önerilerine dair bulgulara Tablo 18'de yer verilmiştir.

Tablo 18. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Ortaokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=13)

Tema	Alt tema	f	Katılımcılar
Alınan önlemler	Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	11	OÖ3, OÖ4, OÖ7, OÖ8, OÖ9, OÖ10, OÖ11, OÖ13, OÖ14, OÖ17, OÖ18
	Rehberlik servisiyle işbirliği içinde olma ve veli iletişimi	2	OÖ15, OÖ16
	Sosyo kültürel fiziki etkinlikler düzenleme	1	OÖ7

Çözüm önerileri	Eğitim sisteminde ve müfredatta değişikliğe gidilmesi	5	OÖ3, OÖ7, OÖ14, OÖ11, OÖ17
	Çocukların hazırbulunuşluğuna bakılması	2	OÖ11, OÖ18
	Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	1	OÖ14
	Moral ve motivasyon artırıcı etkinliklerin sıklıkla yapılması	1	OÖ7
	Aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesi	1	OÖ7

*Ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Ortaokul öğretmenlerinin çoğunluğu eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili yaşadıkları problemlere yönelik öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirerek (f=11) önlem aldıklarını ifade etmiştir:

“Daha çocuksu davranış sergiledikleri için dersleri daha etkinlik içeren hale getirdik. Onlar gibi daha çocuksu davranarak iletişim kurmaya çalıştık.” (OÖ4)

“Beşinci sınıf öğrencilerine yaklaşımın daha anaç olması, yüreklerine dokunarak dersi sevdirmek, veli görüşmelerinin daha fazla olması, öğrencilere okul ve sınıf kurallarının sık sık hatırlatılması, ilkokul alışkanlıklarından ayrılmaları gerektiğini vurgulamak.” (OÖ8)

“Konuları hikâyeleştirerek anlatıyorum. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) haricinde ders ve deney videolarını kullanıyorum.” (OÖ13)

“Beşinci sınıf öğrencileri için hazırlanan müfredat içeriklerinin yaşlarına uygun olmadığını düşünüyorum. Bu problemi, konuyu sadeleştirmeye çalışarak ve yaşlarına uygun olmadığını düşündüğüm kavramları eleyerek çözmeye çalıştım.” (OÖ14)

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili ortaokul öğretmenlerinin bazıları yaşadıkları problemlere yönelik rehberlik servisiyle işbirliği içinde olarak ve veli iletişimine önem vererek (f=2) ve sosyo kültürel fiziki etkinlikler düzenleyerek (f=1) önlem aldıklarını ifade etmiştir:

“Öğrencilerdeki bu olumsuz tutum ve davranışların genellikle her geçen yıl artarak daha çözülmez bir durum haline geldiğini gözlemliyorum. Bu durumdaki öğrencileri ve ailelerini Okul Rehberlik Servisine yönlendiriyorum.” (OÖ15)

Görüşmeye katılan beş katılımcı ise eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile problemlere yönelik herhangi bir önlem ifade etmemiştir.

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili problemlere yönelik ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasını (f=2) önermiştir:

“Okula başlama yaşının düşürülmesi ile eğitimin kalitesi artmıyor. Beraberinde birçok sorun ile geliyor. Bir yıl daha sınıf öğretmenleri ile devam edilmesi kanaatindeyim.” (OÖ4)

“Beşinci sınıfı daha çok bilişsel, duyuşsal ve psiko motor etkinliklerle devam etmeli. Akademik bilgi sonrasında verilmeli.” (OÖ7)

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili ortaokul öğretmenlerinin bazıları öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesini (f=1), moral ve motivasyon artırıcı etkinliklerin sıklıkla yapılmasını (f=1), aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesini (f=1) ve çocukların hazırbulunuşluğuna bakılmasını (f=3) önermişlerdir.

Dokuzuncu Sınıf Velilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında 11 dokuzuncu sınıf velisi ile görüşme yapılmıştır. Dokuzuncu sınıf velilerinin, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara karşı aldıkları önlemler ve çözüm önerilerine dair bulgulara Tablo 19’da yer verilmiştir.

Tablo 19. Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Dokuzuncu Sınıf Velilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=9)

Tema	Alt tema	f	Katılımcılar
Alınan önlemler	Psikolojik yardım ve motivasyon sağlama	5	V2, V3, V4, V5, V6
	Çocuğun ilgisini çekecek ortamlara girmesini sağlama	2	V5, V6
	Takviye kurslarına gönderme	1	V2
Çözüm önerileri	Çocukların hazırbulunuşluğuna bakılması	3	V1, V8, V11
	Okula erken başlatılmaması	3	V2, V5, V7
	Eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılması	2	V2, V5

*Velilerin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Dokuzuncu sınıf velilerinin bir kısmı (n=5) problemlere yönelik önlem aldıklarını ifade ederken katılımcıların çoğunluğu (n=6) ise herhangi bir önleme dair görüş

belirtmemiştir. Dokuzuncu sınıf velilerinin çoğunluğu öğrencilere psikolojik yardım ve motivasyon sağlayarak (f=5) önlem aldıklarını ifade etmiştir:

“Çocuğu rahatlatmak için sosyal etkinliklere katılmasını teşvik ettim. Devamlı konuşup ona destek olmaya çalıştım.” (V6)

“Zaman zaman çok çekingendi. Bu durumu okulda devamlı yanında olmaya çalışarak ve onu devamlı cesaretlendirerek bu durumun üstesinden geldik.” (V4)

“Problemlerimizi öğretmenlerimizle özel görüşmeler yaparak çözmeye çalıştık. Çocuklarımızı devamlı motive ediyorduk. Bu yüzden etüde yolladık. Çocuğu okula alıştırabilmek için uzun bir zaman okul bahçesinde bekledim. Öğretmeni ile devamlı görüştüm. Çareyi pedagoga götürmekte bulduk. O da ilaç verdi. Dördüncü sınıfa kadar devamlı ilaç kullandık.” (V3)

Dokuzuncu sınıf velilerinin bir kısmı (n=6) okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili yaşadıkları problemlere yönelik çözüm önerilerinde bulunurken beş katılımcı ise herhangi bir çözüm önerisinde bulunmamıştır. Dokuzuncu sınıf velilerinin bir kısmı çocukların hazırbulunuşluğuna bakılmasını (f=3) ve okula erken başlatılmamasını (f=3) önerirken bazı katılımcılar ise eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasını (f=2) önermiştir:

“Her çocuk aynı değildir. Her çocuğun gelişimi yaşıyla orantılı şekilde ilerlemez. Bu yüzden çocukların hazırbulunuşluğunu gözlemleyip öyle birinci sınıfa başlaması gerekir.” (V1)

“Çocuklar okula başlatılırken zekâ seviyeleri ölçülsün. Okula ne kadar hazırlar buna bakılsın. Öğretmenini sevmesi sağlanmalı. Bu çok önemli.” (V8)

“Eğer bu süreç bu şekilde devam edecekse birinci sınıfın geçiş sınıfı olması gerektiğini düşünüyorum. Ne birinci sınıf olsun ne de anasınıfı olsun bu iki sınıfın arasında oluşan bir hazırlık sınıfı olması daha iyi olur o yaştaki çocuklar için.” (V5)

Tüm Katılımcıların Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Aldıkları Önlemlere İlişkin Ortak Bulgular

Araştırma kapsamında 68 katılımcının eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara yönelik aldıkları önlemlere ilişkin görüşlerine dair bulgulara Tablo 20’de yer verilmiştir. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara yönelik katılımcıların çoğunluğu öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirildiğini (f=18), öğrencilere psikolojik yardım ve motivasyon sağlayarak (f=14) önlem aldıklarını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar önlem olarak hazırbulunuşluk yetersizliği olan çocukları anasınıfına yönlendirdiklerini (f=10), velilerle etkili iletişim sağladıklarını (f=9), okulun fiziki koşullarını düzenlediklerini ve güvenlik önlemlerini artırdıklarını (f=7), çocuğun ilgisini çekecek ortamlara girmesini sağladıklarını (f=2), akademik olarak zorlanan çocuklara özel ders aldıklarını (f=1) ifade etmiştir.

Tablo 20. Tüm Katılımcıların Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Alınan Önlemlere İlişkin Ortak Görüşlerine Ait Bulgular (n=42)

Önlemler	f	Katılımcılar
Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	18	İÖ8, İÖ10, İÖ12, İÖ14, İÖ15, İÖ16, İÖ19, OÖ3, OÖ4, OÖ7, OÖ8, OÖ9, OÖ10, OÖ11, OÖ13, OÖ14, OÖ17, OÖ18
Psikolojik yardım ve sosyo kültürel fiziki etkinlikler düzenleme	14	İY4, İY5, İY6, OY2, OY5, OY6, OY8, OY10, OÖ7, V2, V3, V4, V5, V6
Hazırbulunuşluğu yetersiz çocukların anasınıfına yönlendirilmesi	10	İY5, İY7, İY9, İY10, OY9, İÖ9, İÖ12, İÖ13, İÖ6, İÖ11
Velilerle etkili iletişim sağlama	9	İY2, İY4, İY5, İY10, İY9, İÖ6, İÖ14, OÖ15, OÖ16
Okulun fiziki koşullarını düzenleme ve güvenlik önlemlerinin artırılması	7	İY1, İY4, İY7, İY5, İY9, İY10, OY4
Çocuğun ilgisini çekecek ortamlara girmesini sağlama	2	V5, V6
Özel ders aldırma/ takviye kursları	2	İY2, V2

*Katılımcıların bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Tüm Katılımcıların Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Ortak Bulgular

Araştırma kapsamında 97 katılımcı ile görüşme yapılmıştır. Tüm katılımcıların eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin görüşlerine dair bulgulara Tablo 21’de yer verilmiştir. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara yönelik katılımcıların çoğunluğu eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasını (f=17), çocukların okula başlarken hazırbulunuşluğuna bakılmasını (f=12) ve erken yaşta okula başlatılmamasını (f=11) önermiştir. Katılımcıların bir kısmı

öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş grubuna göre değiştirilmesini (f=9), öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılmasını (f=7) ve aile eğitimleri ve veli iletişimine (f=6) önem verilmesi gerektiğini önermiştir. Katılımcılardan bazıları ise okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili yaşanan sorunlara yönelik moral ve motivasyon artırıcı etkinliklerin sıklıkla yapılmasını (f=3), aynı yaş grubuyla okula gidilmesini (f=2), okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasını (f=2) ve öğretmenlerin öğrenci merkezli ders işlemesini (f=1) önermiştir.

Tablo 21. Tüm Katılımcıların Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Okula Başlama Yaşının Düşürülmesinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Ortak Görüşlerine Ait Bulgular (n=40)

Çözüm Önerileri	f	Katılımcılar
Eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılması	17	İY3, İY5, İY7, İY10, OY3, OY4, OY5, İÖ2, İÖ3, İÖ19, OÖ3, OÖ7, OÖ14, OÖ11, OÖ17, V2, V5
Çocukların hazırbulunuşluğuna bakılması	12	İY4, İY6, İY7, OY9, İÖ7, İÖ8, İÖ9, OÖ11, OÖ18, V1, V8, V11
Okula başlama yaşının yükseltilmesi	11	İÖ2, İÖ4, İÖ5, İÖ8, İÖ9, İÖ13, İÖ18, İÖ19, V2, V5, V7
Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş grubuna göre değiştirilmesi	9	İY5, İY7, İÖ1, İÖ7, İÖ10, İÖ12, İÖ15, İÖ16, OÖ14
Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılması	7	İY2, İY3, İY6, İY7, OY4, İÖ6, İÖ19
Aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesi	6	İY7, OY4, İÖ6, İÖ11, İÖ19, OÖ7
Moral ve motivasyon artırıcı etkinliklerin sıklıkla yapılması	3	İY2, İÖ6, OÖ7
Okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılması	2	İY4, OY3
Aynı yaş grubuyla okula gidilmesi	2	OY3, İÖ8
Öğretmenlerin öğrenci merkezli ders işlemesi	1	OY4

*Katılımcıların bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Bu başlık altında ilkökul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkilerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Konu ile ilgili olarak ilkökul yöneticileri, ortaokul yöneticileri, ilkökul öğretmenleri, ortaokul öğretmenleri, dokuzuncu sınıf öğrencileri ve dokuzuncu sınıf velileri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular ayrı başlıklar altında verilmiştir.

İlkokul Yöneticileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 10 ilkökul yöneticisi ile görüşme yapılmıştır. İlkokul yöneticilerinin, ilkökul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkilerine ilişkin görüşlerine dair bulgulara Tablo 22’te yer verilmiştir.

Tablo 22. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin İlkokul Yöneticilerinin Görüşlerine Ait Bulgular (n=10)

Tema	Alt Tema	Kod	f	Katılımcılar
Olumsuz	Eğitim öğretim uygulamaları	Okulun fiziki ortamı	3	İY3, İY5, İY10
		Öğretim programı	3	İY3, İY5, İY7
	Öğrenciler	Okula uyum	5	İY1, İY2, İY7, İY8, İY9
		Akademik zorlanma	2	İY6, İY9
		Akran zorbalığı	1	İY7
	Öğretmenler	Norm sorunları	5	İY2, İY3, İY4, İY5, İY10
		Mesleki yetersizlik	5	İY1, İY2, İY6, İY7, İY10
		Psikolojik sorunlar	2	İY1, İY4
	Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi	Beşinci sınıfların ortaokul kademesinde olması	7	İY2, İY3, İY5, İY6, İY7, İY9, İY10
		Okulların ayrışması	5	İY1, İY4, İY5, İY8, İY10
Olumlu	Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi	İlkokulun dört yıla düşürülmesi	2	İY3, İY5,
		Erken yaşta mesleki yönlendirilme	2	İY4, İY8
		Branşlaşmanın erken başlaması	1	İY1

*İlkokul yöneticilerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

İlkokul yöneticilerinin çoğunluğu (n=6) ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesine ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasına ilişkin olarak hem olumlu hem de olumsuz görüş bildirirken; dördü sadece olumsuz sonuçlarına yönelik görüş bildirmiştir. İlkokul yöneticilerinin büyük çoğunluğu beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesiyle birlikte ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin eğitim öğretim uygulamaları (f=6), öğrenciler (f=8), öğretmenler (f=12) ve eğitimde 4+4+4 düzenlemesi (f=7) açısından olumsuz sonuçlarına ilişkin görüş ifade etmiştir. İlkokul yöneticilerinin bir kısmı beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesiyle birlikte ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin sonuçlarıyla ilgili eğitim öğretim uygulamaları açısından okulların fiziki ortamına (f=3) ve öğretim programına (f=3) yönelik olumsuz görüş ifade etmiştir:

“Okulun bazı yerleri sınıflara dönüştürüldü. İdari odalar, kantin, rehberlik odaları vb. gibi. Öğretmenler norm fazlası olmasın diye gereksiz şubeler oluşturuldu. Bazı okullar yerleşim yerlerine çok uzakta kalıyordu. Bu durumda bu okullar maalesef ayrıştırılamadı. İlköğretim okulu olarak devam etti. İkili öğretim de ayrı bir sorundu. Kademelendirmenin yanında müfredatta da büyük sıkıntı vardı. Sınıf öğretmeni birinci sınıftan alır dördüncü sınıfa kadar okutur. Programda ikinci sınıfta 2 saatlik İngilizce dersine branş öğretmeni giriyor. Dördüncü sınıfta Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersine de branş öğretmeni girmektedir. Burası ilkokul olmasına rağmen 12 saat Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi var. Öğretmen 12 saat derse giriyor. Maaş karşılığını doldurmuyor. Bunun için farklı bir okula gitmesi gerekiyor. Ama gitmek istemiyor.” (İY3)

“Bazı bölgelerde ilkokul ve ortaokul dağılımları çok orantısız ve hala çok kalabalık yerleşim yerlerinde ortaokul ve ilkokul eksikliği yaşanmakta, sınıflar kırkar kişilik. Alt yapı sıkıntıları hala devam ediyor maalesef.” (İY10)

İlkokul yöneticilerinin bir kısmı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkileri ile ilgili öğrenciler açısından okula uyum (f=5), akademik zorlanma (f=2) ve akran zorbalığından kaynaklanan (f=1) olumsuzlukları ifade etmiştir:

“Ufak yaştaki çocukları ortaokula koyduk. Bunun verimli olduğunu düşünmüyorum. Okul olarak tüm önlemleri alsak bile küçük yaştaki çocuklar okulda, kantin sırasında, serviste, ortak etkinliklerde ezilebiliyor ve akran zorbalığına maruz kalabiliyor.” (İY7)

“Ortaokul beşinci sınıfta soyut kavram gelişmemiş oluyor. Beşinci sınıf branş derslerine adapte olmak için henüz çok erken. Öğrenciler çevre ve aile baskısı altında. Okula adapte olmak da sıkıntı.” (İY9)

İlkokul yöneticilerinin yarısı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkileri ile ilgili öğretmenler açısından norm sorunlarının (f=5) yaşandığına yönelik olumsuz görüş bildirmiştir:

“Beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesiyle tayinler zorlaştı. Ciddi anlamda norm sorunları oluştu. Bir karmaşa yaşandı. Sınıf öğretmenlerinin çoğu norm fazlası durumuna düştü. Uzak yerlere gitmek istemeyenler branş değiştirmek zorunda kaldılar. Branş değiştirenlerde de pişmanlık yaşayanlar oldu.” (İY4)

“Beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesi birçok öğretmeni norm fazlası durumuna düşürerek mağdur etmiştir.” (İY5)

İlkokul yöneticilerinin önemli bir kısmı öğretmenlerin mesleki yetersizlik (f=5) ve psikolojik sorunlar yaşadığını (f=2) ifade etmiştir:

“Branş öğretmenleri daha çok sınıflarından çok dersin gidişatıyla ilgileniyorlar. Ama sınıf öğretmenleri için ilk öncelik sınıfın gidişatı. Yani öğrencinin psikolojik durumu aile durumu bunlar önemliyken branş öğretmenleri için bu durum farklı. On sınıfa giren

bir branş öğretmeni bu durumlarla haliyle ilgilenemiyor. Matematik branşına geçenler. İnsan Matematik mezunu bile olsa 20 sene o dersi vermediği sürece çok zor. Bu şekilde bir sürü örnek var. Hala onlara ‘çakma’ branşçılar deniliyor ve hala branşlarda saygı görmüyorlar. Verim olmadığı için saygı görmüyorlar.” (İY10)

İlkokul yöneticilerinin çoğunluğu (f=7) eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ile beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınmasının olumsuz olduğunu ifade etmiştir:

“Ortaokula dâhil edilmesinin olumsuzlukları: Çocukluk psikolojisinden kurtulamamış öğrencileri ortaokul öğretmenlerinin kontrol sorunu yaşaması. Sınıf kontrolünde sıkıntılar yaşanması. Sınıf öğretmenlerine bağımlı öğrencilerin birden çok öğretmenle daha küçük yaşta karşılaşmaları.” (İY1)

“Öğrenci, veli ve öğretmenler arasında iletişim sorunları çokça yaşandı. Bu yaş grubunun seviyesine inerek ders anlatmakta zorlanan öğretmenlerimiz oldu. Şikâyetler okul yönetimini de zorda bıraktı.” (İY2)

“Ortaokul beşinci sınıfta soyut kavram gelişmemiş oluyor. Beşinci sınıf branş derslerine adapte olmak için henüz çok erken. Öğrenciler çevre ve aile baskısı altında. Okula adapte olmakta sıkıntı yaşıyorlar.” (İY5)

İlkokul yöneticilerinin bir kısmı ilkökul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkileri ile ilgili okulların ayrışması (f=5), ilkökulun dört yıla düşürülmesi (f=2), erken yaşta mesleki yönlendirme yapılması (f=2) ve branşlaşmanın erken başlaması (f=1) açılarından olumlu görüş bildirmiştir:

“Çocuklar daha uzun süre branş öğretmenleriyle zaman geçirme ve akademik çalışma içinde bulunma imkanı bulmuşlardır.” (İY1)

“Çocukların erken yaşlarda mesleki yönlendirilmesini doğru buluyorum.” (İY4)

“İlkokul kademesinin dört yıla indirilmesiyle iş yükümüz azaldı.” (İY5)

Ortaokul Yöneticileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 10 ortaokul yöneticisi ile görüşme yapılmıştır. Ortaokul yöneticilerinin, ilkökul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkilerine ilişkin görüşlerine dair bulgulara Tablo 23’te yer verilmiştir.

Tablo 23. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Ortaokul Yöneticilerinin Görüşlerine Ait Bulgular (n=10)

Tema	Alt Tema	Kod	f	Katılımcılar
Olumsuz	Eğitim öğretim uygulamaları	Okulun fiziki ortamı	6	OY2, OY3, OY5, OY6, OY8, OY10
		Öğretim programı	4	OY4, OY5, OY9, OY10
	Öğrenciler	Okula uyum	9	OY2, OY3, OY4, OY5, OY6, OY7, OY8, OY9, OY10
		Hazırbulunmuşluk	9	OY2, OY3, OY4, OY5, OY6, OY7, OY8, OY9, OY10
		Akademik zorlanma	5	OY2, OY3, OY6, OY7, OY8
		Duyuşsal problemler	3	OY2, OY3, OY4
		Akran zorbalığı	2	OY4, OY7
	Öğretmenler	Mesleki yetersizlik	3	OY2, OY4, OY5
		Norm sorunları	2	OY4, OY7
		Psikolojik sorunlar	1	OY2
Olumlu	Eğitimde4+4+4 düzenlemesi	Beşinci sınıfların ortaokul kademesinde olması	9	OY2, OY3, OY4, OY5, OY6, OY7, OY8, OY9, OY10
	Eğitimde4+4+4 düzenlemesi	Seçmeli derslerin çeşitliliği ve okulların ayrışması	1	OY4
		Ortaokula alışma süreci	1	OY1

*Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı ilköğretim kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasıyla eğitim öğretim uygulamaları açısından okulların fiziki ortamından (f=6) ve öğretim programından kaynaklanan (f=4) olumsuzlukları ifade etmiştir:

“Ortaokulun dört yıl olmasıyla araç gereç ve materyal eksikliği yaşadık. Beşinci sınıflarda yaşları itibariyle daha uygulamaya dayalı işlenmesi gereken dersler ilk etapta eski usul işlenmeye devam etti. Aynı zamanda derslik sıkıntısı çekilmesinden dolayı her branşın dersliği olan okullar sınıf çoğaltmak için bu uygulamadan vazgeçmek zorunda kaldılar. Ortaokullarda yeteri kadar zekâ oyunları köşeleri, laboratuvar, matematik uygulama sınıfları, resim, müzik atölyeleri, Stem odaları olmadığından ve hala beşinci sınıfların fiziki koşulları sekizinci sınıflarla aynı olduğundan ortaokulların birçoğu sıkıntı yaşamaktadırlar.” (OY5)

“İkili eğitim yapmak zorunda kaldığımız zamanlar oldu. Öğleden sonraki saatlerde öğretmen de öğrenci de bıkiyordu usanıyordu. İkili eğitim yüzünden ortaokul kademesindeki öğrenciler sabah çok erken derse başlıyor, birinci kademedeki öğrenciler akşam geç saatlerde dersten çıkıyorlardı. Yasa çıktığı yıl okula başlayan grup ortaokul beşinci sınıfa başladığında sınıflar aşırı kalabalıklaşmıştı. Ortaokulların tümünde bu artış söz konusuydu. O yaş gurubuna uygun araç gerecimiz yok denecek kadar azdı. Yetersizdi.

Tasarım beceri atölyeleri gibi uygulamaya dönük alanlar okullarda yeterli değildi. Hala da değil. Ücretli öğretmen sorunu yaşadık. Beşinci sınıfların ortaokula verilmesiyle branş öğretmeni eksikliği yaşadık.” (OY4)

Ortaokul yöneticilerinin çoğunluğu ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasıyla öğrenciler açısından okula uyum sorunları (f=9), hazırbulunuşluk yetersizliği (f=9), akademik zorlanma (f=5), duyuşsal problemler (f=3) ve akran zorbalığı (f=2) yaşadığını ifade etmiştir:

“Beşinci sınıfa gelen öğrencilerin gelişimsel ve yaş itibarıyla hala ilkokul düzeyinde olmaları ve gelişim olarak soyut işlemler döneminde olmamaları soyut kavramların anlamsız gelmesi ve somutlaştırma kaynaklı eğitimde aksaklıklar yaşanmakta ve müfredat öğrencilerin seviyesine uygun düşmemektedir. Bu sebeple öğrencilerde uyum sorunları, öğretmenlere alışamama, dersleri ve ödevleri düzgün takip edememe gibi sorunlarla karşılaşmaktayız.” (OY3)

“Beşinci sınıf öğrencileri okula adapte olmakta zorluk çekiyor. Sosyal ruhsal gelişimleri ortaokula uygun değil. İlkokulu beş yıl okuyan öğrenciler ortaokula daha kolay adapte olabiliyorlardı.” (OY9)

“O sene çok karmaşa yaşandı. Küçük guruplar akran zorbalığına maruz kaldılar. Rehberlik servisiyle görüştük. Ailelerle iletişime geçtik. Beşinci sınıfların çocuk kimlikleri devam ettiği için bize ifade etmekte korkuyorlar. Öğretmen arkadaşlar beşinci sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşluk seviyelerinin ortaokula uygun olmadığını ifade ettiler.” (OY4)

“Küçük yaş gurupları ile sekizinci sınıf öğrencilerinin bir arada olması akran zorbalığı, akran baskısı gibi sorunları beraberinde getiriyor. Fiziki kazalarda artışa sebebiyet verdi. Okul idaresi olarak bu sorunların artışı ve e-okul sistemindeki işlemlerin artışı biz idarecilere artı bir yük getirdi.” (OY6)

“Henüz bilişsel ve fiziksel gelişimini tamamlayamamış çocukların beşinci sınıfta ve kendilerinden yaşça büyük olan guruplarla aynı ortamda olmalarını doğru bulmuyorum. Örnek verilecek olursa bu çocuklar akran zorbalığı yaşamıştır.” (OY7)

Ortaokul yöneticilerinin çoğunluğu ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasıyla öğretmenler açısından mesleki yetersizlik (f=3), norm sorunları (f=2) ve psikolojik sorunlar (f=1) yaşandığına dair görüş ifade etmiştir:

“Branş öğretmenleri sınıf yönetiminde sıkıntılar yaşayabilmektedir. Branş öğretmenleri küçük yaştaki öğrencilerin seviyesine inmekte zorlanmaktadırlar. 4+4+4 düzenlemesinin ilk yıllarında normalde üç yıl olan ortaokul kademesinin bir anda herhangi bir hazırlık süreci olmadan dört yıla çıkarılması okulda norm kadro sıkıntısı çıkardı. Bir anda neredeyse her branştan öğretmen eksiği yaşadık.” (OY2)

“Aynı zamanda seçmeli derslerle yaşanan branş öğretmeni eksikliğimiz daha da artmıştı. Mecburiyetten bu eksiği ücretli öğretmenlerle kapatmaya çalıştık. Ücretli öğretmenlerden bazıları hem alan dışı branştan olması sebebiyle hem de okulun kadrolu öğretmeni olmadığı için sınıfı pek sahiplenemiyorlardı ve küçük yaş gurubu öğrencilerin seviyesine incek pedagojik yeterliğe sahip değillerdi.” (OY4)

Ortaokul yöneticilerinin tamamına yakını (n=9) eğitimde 4+4+4 düzenlemesi açısından ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasıyla ilgili olumsuz görüş ifade etmiştir:

“İkili eğitim yapmak zorunda kaldığımız zamanlar oldu. Öğleden sonraki saatlerde öğretmen de öğrenci de bıkiyordu usanıyordu. İkili eğitim yüzünden ortaokul kademesindeki öğrenciler sabah çok erken derse başlıyor, birinci kademedeki öğrenciler akşam geç saatlerde dersten çıkıyorlardı.” (OY4)

Ortaokul yöneticilerinin çok azı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ile eğitimde 4+4+4 düzenlemesi açısından okulların ayrışmasının sağlandığını (f=1) ve beşinci sınıfın ortaokula alışma sürecini kolaylaştırdığını (f=1) ifade etmiştir:

“Olumlu görülen değişikliklerden biri ilköğretim okullarının ilk ve ortaokul olarak ayrışması olarak söylenebilir. Diğer bir olumlu görülen değişiklik ise seçmeli derslerin çeşitli olması, zekâ ve akıl oyunları derslerinin programa eklenmesini örnek verebilirim.” (OY4)

İlkokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 19 ilkokul öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. İlkokul öğretmenlerinin, ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkilerine ilişkin görüşlerine dair bulgulara Tablo 24’te yer verilmiştir.

Tablo 24. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin İlkokul Öğretmenlerinin Görüşlerine Ait Bulgular (n=19)

Tema	Alt Tema	Kod	f	Katılımcılar
Olumsuz	Eğitim öğretim uygulamaları	Öğretim programı	4	İÖ8, İÖ15, İÖ16, İÖ17
		Okulun fiziki ortamı	3	İÖ8, İÖ12, İÖ14
	Öğrenciler	Hazırbulunuşluk	11	İÖ4, İÖ5, İÖ6, İÖ7, İÖ8, İÖ9, İÖ11, İÖ13, İÖ15, İÖ16, İÖ19
		Ortaokula uyum	6	İÖ2, İÖ4, İÖ7, İÖ11, İÖ13, İÖ16
		Akademik zorlanma	4	İÖ1, İÖ8, İÖ9, İÖ19
		Akran zorbalığı	3	İÖ6, İÖ7, İÖ13
		Duyuşsal problemler	2	İÖ1, İÖ5
	Öğretmenler	Norm sorunları	4	İÖ8, İÖ12, İÖ14, İÖ19
		Mesleki yetersizlik	3	İÖ3, İÖ7, İÖ19
		Psikolojik sorunlar	2	İÖ8, İÖ19
	Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi	Beşinci sınıfların ortaokul kademesinde olması	8	İÖ2, İÖ5, İÖ6, İÖ7, İÖ8, İÖ9, İÖ13, İÖ14
		Alan değişikliği	1	İÖ8
Olumlu	Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi	İlkokulun dört yıla düşürülmesi	2	İÖ10, İÖ18
		Okulların ayrışması	1	İÖ14
		Branslaşmanın erken başlaması	1	İÖ12

*İlkokul öğretmenlerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

İlkokul öğretmenlerinin bir kısmı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkileri ile ilgili eğitim öğretim uygulamaları açısından öğretim programından (f=4) ve okulların fiziki ortamından kaynaklanan (f=3) olumsuzlukları ifade etmiştir:

“4+4+4 düzenlemesi süreç etüdü iyi yapılmış gibi önümüze sunuldu. Fakat birçok alt yapı sorunu olan, gereken pilot uygulama yapılamadan direkt geçilen bir sistem oldu. Bu sistem birdenbire değiştiği için hepimiz aslında süreci yaşayarak öğrendik. Olan sistemin ilklerine oldu. Okulların ayrıştırılamaması da sistemin ilk öğrencileri açısından sorun oldu. Birçok ortak alanı kullanmak istiyorduk fakat her sınıfa ancak bir kez sıra geliyordu (bilgisayar laboratuvar, kütüphane, laboratuvar vb.). Fiziki ortam için özel bir ön hazırlık yapılmadı.” (İÖ8)

“Yeni sistemin ilk öğrencileri kalabalık bir kitleydi. Önceki yıllara göre sınıflarımız daha kalabalıklaştı. Şehir merkezinde sınıf mevcudu 40’ı bulan sınıflar vardı. Yasanın uygulamaya geçirilmesi birçok alt yapı eksikliğiyle oldu. Ve hemen ayrıştırılamayan okullar oldu.” (İÖ12)

“Ayrıştırılamayan okullar için aynı binayı kullanmak sorun olmuştur. Sisteme hızlı geçiş yapıldı. Gereken alt yapı henüz hazır değildi. Sınıfların kalabalık oluşu beraberinde disiplin ve idare sorununu da getirdi.” (İÖ14)

İlkokul öğretmenlerinin büyük çoğunluğu ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ile ilgili öğrenciler açısından hazırbulunuşluk (f=11) yetersizliğine sebep olduğu, okula uyum ve branş öğretmenlerine alışmada problem yaşandığını (f=6), akademik olarak zorlanıldığını (f=4), akran zorbalığı yaşandığını (f=3) ve psikolojik sorunlarla karşılaşıldığını (f=2) ifade etmiştir:

“Beşinci sınıfta öğrencilerimizden çok yüksek verim almaktaydık. Olgunlaşmaktaydılar. İlkokul seviyesine göre. Şuan branş öğretmenlerinin beşinci sınıflardan hoşnut olmadığına, çocukça davranışlar sergilediklerini söylediklerine şahit olmaktadır.” (İÖ4)

“Beşinci sınıfların ortaokula dâhil edilmesini doğru bulmuyorum. Çünkü gelişim özellikleri bakımından ergenlik ve ön ergenlik döneminde olmayan bir çocuğun ortaokulda olması diğer üst sınıflarla davranış, duygusal farklılıkların fazlalaşması hem kendisini sosyal guruplarda, okulunda farklı hissettirecektir hem de akran zorbalığına maruz kalma riski fazlalaşacaktır.” (İÖ6)

İlkokul öğretmenlerinin bir kısmı olumsuz sonuçlarla ilgili öğretmenler açısından norm sorunlarına (f=4) mesleki yetersizliğe (f=3) ve psikolojik sorunlara (f=2) yönelik görüş ifade etmiştir:

“İlkokul kademesinin dört yıla indirilmesiyle sınıf öğretmenlerinin birçoğu norm fazlası durumuna düştü. İlkokulların normları düşürüldü haliyle. Yillardır çalıştığımız arkadaşlarımızdan ayrılmak zorunda kaldık. Norm fazlası olmamak için de alan değişikliğinden faydalanan arkadaşlar ortaokul kademesinde ve seçtikleri alanda çok bocaladılar. İlk öğrencilerine olumsuz etkileri oldu. 15 sene sınıf öğretmenliği yapan kişi uzmandır bence. Bu uygulamayla birçok uzman öğretmeni kaybetmek zorunda kaldık. Bu ne kadar doğru. Sınıf öğretmenliğinde çok iyi olabilir ama Matematik öğretmenliğinde tecrübesi yok. Bu hem kendi için hem de öğrenciler için sıkıntılı bir durumdu.” (İÖ8)

“Dikkat dağınıklığı gözlemlenen çocuklar rehberlik araştırma merkezlerine yönlendiriliyorlar. Beşinci sınıf yaşının ortaokul çocuğunun seviyesinde olduğunu düşünmüyorum.” (İÖ5)

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi açısından ortaokul yöneticilerinin büyük çoğunluğu beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınması (f=8) ve öğretmenlerin alan değişikliği yapması (f=1) ile ilgili olumsuzlukları ifade etmiştir:

“Yeni gelen sistemle norm fazlası durumuna düşenler yan alanlara ya da ücra okullara geçmek zorunda kaldılar. Matematik, Türkçe gibi alanlara geçenler geri dönmek istediler. Umdukları gibi olmadı.” (İÖ19)

İlkokul öğretmenlerinin çok azı ilkokulun dört yıla düşürülmesini (f=2), okulların ayrışması (f=1) ve branşlaşmanın erken başlaması (f=1) açılarından olumlu olarak değerlendirmektedirler:

“İlkokulun dört yıla düşmesini olumlu buluyorum. Branşlaşmanın erken başlamasını eğitsel açıdan faydalı buluyorum.” (İÖ12)

“İlkokul ve ortaokulun ayrışması benzer yaş gurupları olması sebebiyle olumlu bir değişiklik olarak söylenebilir.” (İÖ14)

“Öğrenci açısından olumlu olduğunu düşünüyorum. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin bir arada olması, yaş farkının düşürülmesi aynı okul içinde riskleri azaltmıştır” (İÖ18)

Ortaokul Öğretmenleri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 18 ortaokul öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etlilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 25’te yer verilmiştir.

Tablo 25. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Ortaokul Öğretmenlerinin Görüşlerine Ait Bulgular (n=18)

Tema	Alt Tema	Kod	f	Katılımcılar
Olumsuz	Eğitim öğretim uygulamaları	Öğretim programı	5	OÖ3, OÖ4, OÖ8, OÖ12, OÖ15
		Okulun fiziki ortamı	1	OÖ15

Öğrenciler	Hazırbulunuşluk	7	OÖ2, OÖ3, OÖ4, OÖ10, OÖ13, OÖ15, OÖ17
	Ortaokula uyum	6	OÖ2, OÖ3, OÖ4, OÖ8, OÖ15, OÖ18
	Akademik zorlanma	4	OÖ1, OÖ13, OÖ17, OÖ15
	Akran zorbalığı	3	OÖ3, OÖ5, OÖ10
	Duyuşsal problemler	1	OÖ17
Öğretmenler	Norm sorunları	3	OÖ4, OÖ7, OÖ15
	Mesleki yetersizlik	2	OÖ12, OÖ18
Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi	Beşinci sınıfların ortaokul kademesinde olması	2	OÖ9, OÖ10
	Alan değişikliği	1	OÖ15
Olumlu	Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi	4	OÖ7, OÖ8, OÖ9, OÖ11
	Seçmeli derslerin faydalı olması	2	OÖ6, OÖ15
	Okullardaki ayrışma	1	OÖ15
	Beşinci sınıflarla etkili iletişim sağlama	1	OÖ16
Etkisi Yok		1	OÖ14

*Ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılması ile ilgili eğitim öğretim uygulamaları açısından öğretim programından (f=5) ve okulların fiziki ortamından kaynaklanan (f=1) olumsuz sonuçları ifade etmiştir:

“Hiçbir hazırlık yapılmadan tartışmadan araştırma dahi yapılmadan yürürlüğe girmesi tabi ki birçok sorunu da beraberinde getirdi. Örnek: Okullar ilkokul ortaokul olarak ayrılmamıştı. Beşinci sınıflar ortaokul kademesine geçtiği için sınıf sorunu ortaya çıktı. Laboratuvar sınıf olarak kullanıldığı için diğer sınıftaki öğrenciler laboratuardan etkin şekilde yararlanamadı. Öğretmenlerin çay odası boşaltıldı, küçük bir sınıf haline dönüştürüldü. Beşinci sınıf öğrencisi henüz somut işlemler döneminde (6-11 yaş) olduğu için ders saatinin ve ders yükünün artması geçiş sürecinde uyum problemleri yanı sıra akademik başarısını olumsuz etkilediğini düşünüyorum.” (OÖ15)

Ortaokul öğretmenlerinin büyük çoğunluğu ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ile ilgili öğrenciler açısından hazırbulunuşluk yetersizliği (f=7), okula uyum ve branş öğretmenlerine alışma ile ilgili problem (f=6) yaşandığını ifade etmiştir:

“Bu sistemle birlikte öğrencinin gerekli ve yeterli bilişsel, duygusal, sosyal özellikleri kazanmadan ortaokul seviyesine geçtiğini düşünüyorum. Hem öğretmenler hem de öğrenciler bu seviyede birbirlerinin yeteneklerini karşılayacak düzeyde görünmüyor.” (OÖ2)

“Ortaokula başlamak için beşinci sınıfın erken olduğunu düşünüyorum. Daha öz bakım becerilerini kazanamamış öğrenciler yaş olarak daha büyük öğrenciler ile bir arada okuyunca sıkıntılar yaşayabiliyor.” (OÖ10)

“Öğrenciler adapte olamadılar. Branş öğretmenleri ile uyum sorunu yaşandı. Duygusal, fiziksel, bilişsel gelişimleri tam gelişmediği için, olgun bireyler olamadıkları için hem kendi aralarında hem de öğretmenler arasında uyum sorunları yaşadılar.” (OÖ4)

Ortaokul öğretmenlerinin önemli bir kısmı beşinci sınıfların ortaokul olmasıyla öğrencilerin akademik olarak zorlandıklarını (f=4), akran zorbalığı ile karşılaştıklarını (f=3) ve duyuşsal problemler yaşadıklarını (f=1) ifade etmiştir:

“Akademik olarak dördüncü sınıfın devamı niteliğinde bir kademenin konular oturmadan branş öğretmenleriyle devam ettiğinde çocuklarda başarısızlık oranı artıyor.” (OÖ2)

“Daha öz bakım becerilerini kazanamamış öğrenciler yaş olarak daha büyük öğrenciler ile bir arada okuyunca sıkıntılar yaşayabiliyor.” (OÖ11)

“Beşinci sınıf çocuklarının hala ilkokul çağında olmasından ötürü alınganlık, disiplin sorunu, ilgi dağınıklığı sürekli yönlendirme ve tekrar gereksinimi olumsuz yönleridir.” (OÖ17)

Ortaokul öğretmenlerinin önemli bir kısmı öğretmenler açısından norm sorunları (f=3) ile karşılaştıkları ve öğretmenlerin mesleki olarak yetersizlik yaşadıklarını (f=2) ifade etmiştir:

“Bunun en önemli olumsuz sonucu öğretmen açısından oldu. Birçok sınıf öğretmeni arkadaşımız norm fazlası olurken ortaokul kademesinde branş öğretmeni ihtiyacı arttı.” (OÖ7)

“Bu sistemle birlikte öğrencinin gerekli ve yeterli bilişsel, duygusal, sosyal özellikleri kazanmadan ortaokul seviyesine geçtiğini düşünüyorum. Hem öğretmenler hem de öğrenciler bu seviyede birbirlerinin yeteneklerini karşılayacak düzeyde görünmüyor” (OÖ2)

“Olumsuz sonuç olarak plan ve programda yeterli düzenlemenin yapılamaması ve öğretmenlerin hizmetiçi eğitim eksikliği.” (OÖ12)

“Öğretmenler açısından ilkokulun dört yıl olması öncelikle sınıf öğretmenlerinin eğitimlerini aldıkları yaş grubuyla ilgili alanın daralmasına neden olmuş, diğer açıdan il içi ve il dışı yer değişikliği sorunlarını da beraberinde getirmiş. Birçok sınıf öğretmeni tüm bu olumsuzluklar karşısında branş değişikliğine gitmiştir. Beşinci sınıfların ortaokul kademesine geçişiyle birlikte branş öğretmeni ihtiyacı daha da artırmıştır.” (OÖ15)

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi açısından ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınması (f=2) ve öğretmenlerin alan değişikliği yapması (f=1) ile ilgili olumsuz sonuçları ifade etmiştir:

“Ortaokula başlamak için beşinci sınıfın erken olduğunu düşünüyorum. Daha öz bakım becerilerini kazanamamış öğrenciler yaş olarak daha büyük öğrenciler ile bir arada okuyunca sıkıntılar yaşayabiliyor.” (OÖ10)

“Öğretmenler açısından ilkokulun dört yıl olması öncelikle sınıf öğretmenlerinin eğitimlerini aldıkları yaş grubuyla ilgili alanın daralmasına neden olmuş, diğer açıdan il içi ve il dışı yer değişikliği sorunlarını da beraberinde getirmiş. Birçok sınıf öğretmeni tüm bu olumsuzluklar karşısında branş değişikliğine gitmiştir.” (OÖ15)

Ortaokul öğretmenlerinin çok azı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ile ilgili olumlu olarak eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ile branşlaşmanın erken başladığını (f=4), seçmeli derslerin faydalı olduğunu (f=2), okulların ayrıştırıldığını (f=1) ve beşinci sınıflarla etkili iletişim sağlandığını (f=1) ifade etmiştir:

“Olumlu yönleri branş öğretmenlerinin temel eğitime katkıları artmış oldu.” (OÖ9)

“Beşinci sınıfların ortaokullara dâhil edilmesi doğru bir karar. Çünkü her ders branş öğretmeninden aldığı için başarı artmaktadır. Sorumluluk duygusu daha iyi gelişmektedir.” (OÖ11)

“İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin okullarının ya da binalarının ayrılmasını olumlu buluyorum. Seçmeli ders olarak Satranç, Zekâ Oyunları, Bilim Uygulamaları ya da Yabancı Dil ders saatlerinin artmasını olumlu buluyorum” (OÖ15)

“Beşinci sınıfta olunca öğrencilerle kurulan duygusal bağ daha kuvvetli oluyor. Bu sayede çocuklarla daha güzel ve etkili iletişim kurabiliyoruz.” (OÖ16)

Ortaokul öğretmenlerinden sadece biri yapılan değişikliğin olumlu ve olumsuz etkisinin olmadığına yönelik görüş bildirmiştir.

Dokuzuncu Sınıf Öğrencileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 29 dokuzuncu sınıf öğrencisi ile görüşme yapılmıştır. Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde beşinci sınıfı ortaokul kademesinde okuma ile ilgili olumlu ve olumsuz yaşantılara ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 26’da yer verilmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu (n=27) beşinci sınıfın ortaokulda olması ile ilgili olumsuz görüşler ifade ederken bir kısmı (n=10) ise yapılan değişikliğin olumlu sonuçlarının olduğunu ifade etmiştir. İki dokuzuncu sınıf öğrencisi beşinci sınıfın ortaokul kademesinde olmasının olumlu ve olumsuz herhangi bir etkisinin olmadığını düşünmektedir.

Tablo 26. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfı Ortaokul Kademesinde Okuma İle İlgili Öğrencilerin Olumlu ve Olumsuz Yaşantılara İlişkin Bulgular (n=29)

Tema	Alt Tema	f	Katılımcılar
Olumsuz	Duyuşsal problemler	25	EÖ1, ZÖ2, ZÖ3, ZÖ4, EÖ5, ZÖ6, EÖ9, ZÖ10, EÖ11, ZÖ12, EÖ13, EÖ14, ZÖ15, EÖ16, EÖ17, EÖ18, EÖ19, EÖ20, EÖ21, EÖ22, EÖ24, ZÖ25, ZÖ26, ZÖ27, ZÖ28
	Akran zorbalığı	15	EÖ1, ZÖ2, ZÖ3, EÖ5, EÖ9, ZÖ10, EÖ11, ZÖ12, EÖ13, EÖ19, EÖ20, EÖ22, EÖ24, ZÖ27, ZÖ28
	Akademik zorlanma	13	ZÖ2, ZÖ3, EÖ5, EÖ9, EÖ11, ZÖ12, EÖ13, EÖ16, EÖ20, EÖ22, ZÖ25, ZÖ26, ZÖ27
	Okula uyum	12	EÖ1, ZÖ2, ZÖ3, ZÖ4, EÖ5, EÖ9, EÖ13, EÖ14, EÖ20, ZÖ27, ZÖ28, ZÖ29
	Öğretim programı	12	ZÖ2, ZÖ3, ZÖ4, EÖ5, ZÖ6, EÖ9, ZÖ10, EÖ13, ZÖ25, ZÖ26, ZÖ27, ZÖ28
	İletişim kurma ve sosyal ilişkiler	7	ZÖ3, ZÖ7, EÖ11, ZÖ14, ZÖ22, EÖ24, ZÖ29
	Okulun fiziki ortamı	6	ZÖ10, ZÖ12, EÖ13, ZÖ25, ZÖ26, ZÖ27
	Öğretmenlerin mesleki yeterliği	5	ZÖ3, EÖ9, EÖ11, ZÖ25, ZÖ26
	Hazırbulunuşluk	3	ZÖ13, EÖ14, EÖ20
	Aynı sınıfta farklı yaş gurubu olması	3	ZÖ3, ZÖ7, ZÖ10
Olumlu	Öğretmenlerin sürekli değişmesi	3	EÖ1, EÖ9, ZÖ26
	Derslere farklı öğretmenlerin girmesi ve seçmeli dersler	6	ZÖ4, EÖ5, EÖ9, ZÖ10, ZÖ27, ZÖ28
	Öğretmenlerin mesleki yeterliği	7	EÖ1, ZÖ2, ZÖ3, ZÖ4, EÖ5, EÖ24, ZÖ28
Etkisiz	Erken yaşta okula kayıt	2	EÖ8, EÖ23

*Öğrencilerin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin çoğunluğu eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde beşinci sınıfın ortaokul kademesine alınmasıyla duyuşsal problemler yaşadıklarını (f=25) ve akran zorbalığına maruz kaldıklarını (f=15) ifade etmiştir:

“Özgüvenim eksildi. Ortaokulda bana çok karışıyorlardı. Okula gitmek istemezdim. Derslerde çok zorlandım. Matematik ve İngilizce en çok zorlandığım derslerdi. Elimden geleni yaptım ama bir süre sonra bıraktım çalışmayı. Beşinci sınıftan sonra derslerim çok kötü oldu. Yükseltemedim. Ailem bunu görmüyordu. Ailem benden hep teşekkür takdir bekliyorlardı. Sonradan bıraktım. Ortaokulda büyükler bizi dışlıyorlardı. Arkadaşlık kurmada problem yaşıyordum. Çekingendim. Okulda durmak istemiyordum. Ortaokulda branş öğretmenleri seviyemize inemezdi. Büyükmüşüz gibi davranıyorlardı.” (EÖ11)

“Ortaokulda akran zorbalığına maruz kaldım. Sınıfı geçebilmek için özel ders almak zorunda kaldım. Psikologa gittim. Beşinci ve altıncı sınıfta gittim. Derslerin ağır geldiğini ve bunlarla baş edemeyeceğimi düşündüm hep.” (EÖ5)

“İmam hatip okuduğum için Arapça gördüm fakat Arapça alt yapım hiç yoktu. Ayrıca ders saatleri arttı ve sorumluluğum da arttı. Bu da disiplin ve özgüven eksikliğine yol açtı.” (ZÖ6)

“Ortaokulda derslerde çok kavga oluyordu. Yaşı küçük olanlar dersi dinlemiyor devamlı konuşuyorlardı. Ortaokul öğretmenleri daha disiplinliydi. Beşinci sınıftayken sekizinci sınıflar bizi eziyordu. Bizi düşürüyorlardı. Dalga geçiyorlardı. Paramızı alıyorlardı. Bazıları baskıcıydı.” (EÖ10)

“Ortaokulda akran zorbalığı çektim. Kıskançlık vardı sınıftakilerin itip kakmasına maruz kalıyordum. Ama yaş ilerleyip büyüyünce akran zorbalığı sona erdi. Ağlayarak bana değip veremli diyorlardı. 2007’li olduğum için ‘velet’ diyorlardı. Bu sorunu devamlı ortaokul hocama iletmeme rağmen bana bir tepki vermek yerine meyve veren ağaç taşlanır diyordu. 2007’li olmak bir suçmuş gibi davranıyorlardı.” (EÖ19)

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin çoğunluğu akademik olarak zorlandıklarını (f=13), öğretim programına bağlı problemler yaşadıklarını (f=12), ortaokula uyum konusunda ve branş öğretmenlerine alışmada sorunlarla karşılaştıklarını (f=12) ifade etmişlerdir:

“Beşinci sınıfta okulda başta çok yabancılık çektim. Daralma oluyordu. Yeter artık sıkıldım diyordum. Ders kitapları zordu, anlaşılmıyordu. Derslerde ablam yardım ediyordu. Ortaokulda sınıflarımız çok kalabalıktı.” (ZÖ12)

“Dersler biraz ağırdı ve ders süreleri uzundu. Beşinci sınıftayken sınıf öğretmenimle sorun yaşadım.” (EÖ13)

“Beşinci sınıfta daha çok zorlandım. Birçok dersi anlayamadım ve hala dersleri anlamakta zorluk çekiyorum. Ortaokula alışamadım. İlkokul öğretmenimi çok aradım. Öğrenmekte çok zorlandım ve bazı öğretmenler tarafından dışlandım.” (EÖ20)

Görüşme yapılan öğrencilerin bir kısmı iletişim kurmada ve sosyal ilişkilerde (f=7) olumsuzluklar yaşadığını belirtmiştir. Beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınmasıyla dokuzuncu sınıfların bir kısmı hazırbulunuşluk yetersizliği (f=3) yaşadıklarını, aynı sınıfta farklı yaş gurubu olmasından kaynaklanan sorunlarla karşılaştıklarını (f=3) ve branş öğretmenlerinin sürekli değiştiğini (f=3) ifade etmiştir:

“Ortaokul beşinci sınıfta derslerde zorlandım. İlkokul öğretmenimden ayrılmakta zorlandım. Arkadaş edinmekte zorlandım. Ödevlerimi tamamlayamadım. Anlamakta zorlandım. LGS ye çalışmak zor geldi. Arkadaşlarım tarafından dışlandığım için okul değiştirdim. Yine dışlandım. Zorbalığa uğradım. Sosyal aktivitelere katılamadım.” (EÖ23)

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bazıları okulun fiziki ortamından (f=6) ve öğretmenlerin mesleki yetersizliklerinden kaynaklanan (f=5) sorunlar yaşadıklarını ifade etmiştir:

“Branş öğretmenlerine ilk başta alışamadım. Branş öğretmenleri seviyemize pek inemiyorlardı. Bizi anlamıyorlardı. Okulumuz ikili eğitimdi. Sınıflar 35 kişiydi. Kalabalıktık. Karanlıkta eve geldiğim olurdu. Bir dönem de sabah 6’da okula gittiğim oldu. Çok yoruluyordum.” (ZÖ25)

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bazıları beşinci sınıfın ortaokul kademesine alınmasıyla derslere branş öğretmenlerinin girmesini ve seçmeli derslerin olmasını (f=6) olumlu bularak ortaokul öğretmenlerinin mesleki yeterliklerinin (f=7) seviyeye inme konusunda iyi olduğunu ifade etmiştir:

“Derslere farklı öğretmenlerin girmesini olumlu karşılıyorum. Öğretmenlerimiz üzerimizde baskı kurmuyorlardı. Seviyemize iniyorlardı. Branş öğretmenlerimiz iyiydi.” (ZÖ4)

“Yeni düzen daha iyi oldu. Dersler karışıyordu. Bazen matematik geri, fen ileriye. Beden Eğitimi, Resim, Müzik derslerinde Matematik Türkçe gibi dersler işleniyordu. Seçmeli dersler kolaydı. Ortalamamız yükseliyordu. İlkokulda bahçemiz çok büyüktü. Sosyal etkinlik daha fazlaydı.” (EÖ10)

“Öğretmenlerimiz genelde seviyemize inerlerdi. Beşinci sınıfta Matematik dersi genelde somutlaştırarak oyunla anlatılırdı.” (EÖ24)

“İlkokula göre ortaokulda daha azdık. Kalabalık değildik.” (EÖ26)

“Seçmeli dersler verimliydı. Ders işliyorduk. Konuları kapatıyorduk.” (ZÖ27)

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinden EÖ8 ile EÖ23 yapılan değişikliğin olumlu ve olumsuz etkisinin olmadığına yönelik görüş bildirmiştir:

“Beşinci sınıfı ortaokul kademesinde okumanın üzerimde herhangi bir etkisi olmadı, çünkü gittiğim okulda benimle aynı yaşta o seviyede olan çok fazla öğrenci vardı.” (EÖ8)

“Ortaokulda arada bir 2007’li diye dalga geçiyorlardı ama sıkıntı yaşamıyordum” (EÖ23)

Dokuzuncu Sınıf Velileri ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma kapsamında 11 dokuzuncu sınıf velisi ile görüşme yapılmıştır. Dokuzuncu sınıf velilerinin ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının etkilerine ilişkin görüşlerine dair bulgulara Tablo 27’de yer verilmiştir. Dokuzuncu sınıf velilerinin çoğunluğu (n=8) ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının olumsuz etkilerine yönelik görüş bildirirken iki veli olumlu görüş ifade etmiştir.

Tablo 27. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Velilerin Görüşlerine Ait Bulgular (n=11)

Tema	Alt Tema	f	Katılımcılar
Olumsuz	Okula uyum	10	V1,V2, V3, V5, V6, V7, V8, V9, V10,V11
	Aynı sınıfta farklı yaş gurubu olması	6	V1,V2, V3, V4, V8, V11
	Duyuşsal Problemler	5	V1, V3, V6, V7, V10
	Öğretim programı	4	V5, V6, V8, V9
	Akran zorbalığı	5	V3, V5, V6, V8, V10
	Hazırbulunuşluk	3	V2, V3, V5
	Okulun fiziki ortamı	1	V6
	Öğretmenlerin mesleki yetersizlikleri	1	V5
Olumlu	Branş öğretmenlerinin derslere girmesi	1	V10
	Matematik ve zekâ oyunları ders sayılarının artırılması	1	V6
	Okulların ayrışması	1	V6
Etkisiz	Okula uyum sağlamada zorluk yaşanmaması	2	V1, V4

*Velilerin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Dokuzuncu sınıf velilerinin çoğunluğu ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılması ile okula uyum (f=10) konusunda problem yaşandığını ifade etmiştir:

“Çocukların erken yaşta ezildiğini, özgüven eksikliği yaşadığını ve uyum problemleriyle karşılaştığını düşünüyorum. İlkokulda bir tane öğretmeni varken ve ona alışmışken ortaokulda birçok branş öğretmeni ile karşılaşması derslerinde bocalamasına sebep oldu.” (V2)

Dokuzuncu sınıf velilerinin bir kısmı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılması ile aynı sınıfta farklı yaş gruplarının (f=6) olmasının öğrenciler açısından olumsuz olduğunu ve duyuşsal problemlerle (f=5) karşılaşıldığını ifade etmiştir:

“Sınıf öğretmenimiz aynı sınıfta farklı yaş grubundan öğrencilerin olması yüzünden çok zorlanıyordu. Yaşı büyük olanlar bu durum karşısında gerileyebiliyorlardı. Sınıf içinde sorumluluk gerektiren görevler genelde yaşı büyük olanlar arasında dağıtılıyordu. Sınıfta disiplin sorunları yaşanabiliyordu. Çünkü yaşı küçükler dersten çabuk sıkıldıklarından dersin huzurunu bozabiliyorlardı. Bu durumdan da çocuğum olumsuz etkilenmişti.” (V11)

Katılımcıların önemli bir kısmı yeni öğretim programının uygulanmasıyla birçok problemle karşılaşıldığını (f=4) ifade etmiştir:

“Müfredat çok ağırdı ve kötüydü. Giderek zorlaşıyordu. Derslerin zorlaşması çocuklara da ağır geliyor. Çocukların ezildiğini düşünüyorum. Devletin dağıttığı kitaplar kesinlikle yetersiz.” (V7)

“Ortaokulda derslere karşı isteksizliği devam etti. Derslerde zorlanıyordu zaten. Ortaokulda dersler hep ağır geldi. Başarısızlık önyargısı, özgüven eksikliği devam etti. LGS’yi kesinlikle ciddiye almadı. Çok çocuksuydu. Sınavın öneminin farkında değildi.” (V3)

Ortaokula geçtiği zaman çok bocaladı. Derslerin çokluğu, branş dersleri, ders programı ve yeni bir ortam başta çok korkutucu gelmişti. Daha çekimserdi ve özgüven eksikliği yaşadı.” (V6)

“Bana kalırsa eski sistem olan 5+3 sistemi daha iyi idi. Çünkü beşinci sınıf olan öğrenci o yaşta daha soyut işlemler dönemine geçmediğinden dolayı ortaokul öğretmenlerinin anlattıkları konuları anlamamaktadırlar. Benim gördüğüm kadarıyla ortaokul öğretmenleri o yaştaki çocukların seviyesine inememekte ya da dersleri somut olarak anlatamamaktadırlar. Örnek vermek gerekirse; çocuğum ilkokulda iken matematik derslerini somut nesneler ile öğrenirken ortaokulda ise daha çok soyut olarak gördü. Bundan dolayı matematik dersinde epeyce bocaladı.” (V5)

Dokuzuncu sınıf velilerinin bir kısmı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılması akran zorbalığına (f=5), hazırbulunuşluk yetersizliğine (f=3) ve öğretmenlerin mesleki yetersizlik yaşamalarına (f=1) sebep olduğunu ifade etmiştir:

“Eski sistem olsa daha başarılı olacağını düşünüyorum. Küçük yaşta okula başlatılan öğrenciler devamlı annelerini istiyorlardı. Okula başlamak için hazır değildiler.” (V2)

“Arkadaşları tarafından sürekli dışlanıyordu. Çok az arkadaşı vardı. Bazen okulda büyüklerin dalga geçtiğini söylüyordu. Çok alıngandı. Ağlayarak eve geldiği oluyordu.” (V3)

“İkinci kademeye geçtiği zaman çok zorlandık. Ders sayıları ve saatleri fazlaydı. Bu durum eve geç gelmesine ve fazla yorulmasına neden oluyordu. İlkokul öğretmeninden ayrılmak çocuğumu çok üzdü. Branş öğretmenlerinden beklediği şefkati bulamadı.” (V9)

Dokuzuncu sınıf velilerinin bir kısmı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılması ile branş öğretmenlerinin derslere girmesini

(f=1), matematik ve zeka oyunları ders sayılarının artırılmasını (f=1) ve okulların ayrışmasını (f=1) sağladığını ifade ederken iki katılımcı ise ilkokul kademesinin dört yıla inmesinin olumlu ve olumsuz sonucunun olmadığını düşünmektedir:

“Ben olumlu buluyorum. Yurt dışında da kademelere ayrılmış sistem uygulanıyor. Branş derslerinin branş öğretmenlerinden öğrenmesini faydalı buluyorum.” (V10)

“Olumlu sonuçları okulların ilk ve ortaokul olarak ayrılması, matematik uygulamaları dersi ile matematik ders sayısının artırılması, zekâ oyunları seçmeli derslerinin konulması olduğunu düşünüyorum.” (V6)

İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Ortak Bulgular

Araştırma kapsamında ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının olumsuz ve olumlu etkilerine ilişkin tüm katılımcılar ile yapılan görüşmelerin analizinden elde edilen bulgular Olumsuz Sonuçlar ve Olumlu Sonuçlar başlıkları altında birleştirilmiştir.

İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Olumsuz Etkilerine İlişkin Ortak Bulgular

Araştırma kapsamında 10 ilkokul yöneticisi, 10 ortaokul yöneticisi, 19 ilkokul öğretmeni, 18 ortaokul öğretmeni, 29 dokuzuncu sınıf öğrencisi ve 11 dokuzuncu sınıf velisi ile görüşme yapılmıştır. Tüm katılımcıların ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının olumsuz etkilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 28’de yer verilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasıyla yeni öğretim programının (f=32) uygulanmasında ve okulun fiziki ortamında (f=20) olumsuzluklar yaşandığını ifade etmiştir. Tablo 28’e göre öğretim programı ile ilgili yaşanan olumsuzluklar en fazla dokuzuncu sınıf öğrencileri tarafından ifade edilirken okulun fiziki ortamından kaynaklanan olumsuzluklar ise en fazla okul yöneticileri tarafından ifade edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu ilkökul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasıyla okula erken yaşta başlayan çocuklarda okula uyum (f=48) konusunda problem yaşadıklarını, yaşa bağlı olarak duyuşsal problemlerle (f=36) karşılaştıklarını ifade etmiştir. Katılımcıların bazıları ortaokul kademesinde beşinci sınıftaki öğrencilerin hazırbulunuşluk yetersizliği yaşadıklarını (f=33), derslerde akademik olarak daha fazla zorlandıklarını (f=28) ve ortaokulda akran zorbalığına (f=26) maruz kaldıklarını ifade etmiştir. İlkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının olumsuz etkileri arasında iletişim kurma ve sosyal ilişkilerde problem yaşandığı (f=7), aynı sınıfta oluşan yaş farkının (f=9) ve öğretmenlerin sürekli değişmesinin (f=3) öğrencileri olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.

Tablo 28. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Etkilerine İlişkin Tüm Katılımcıların Görüşlerine Ait Bulgular (n=89)

	Alt Tema	f	Katılımcılar
Eğitim öğretim uygulamaları	Öğretim programı	32	İY3, İY5, İY7, OY4, OY5, OY9, OY10, İÖ8, İÖ15, İÖ16, İÖ17, OÖ3, OÖ4, OÖ8, OÖ12, OÖ15, ZÖ2, ZÖ3, ZÖ4, EÖ5, ZÖ6, EÖ9, ZÖ10, EÖ13, ZÖ25, ZÖ26, ZÖ27, ZÖ28, V5, V6, V8, V9
	Okulun fiziki ortamı	20	İY3, İY5, İY10, OY2, OY3, OY5, OY6, OY8, OY10, İÖ8, İÖ12, İÖ14, OÖ15, ZÖ10, ZÖ12, EÖ13, ZÖ25, ZÖ26, ZÖ27, V6
Öğrenciler	Okula uyum	48	İY1, İY2, İY7, İY8, İY9, OY2, OY3, OY4, OY5, OY6, OY7, OY8, OY9, OY10, İÖ2, İÖ4, İÖ7, İÖ11, İÖ13, İÖ16, OÖ2, OÖ3, OÖ4, OÖ8, OÖ15, OÖ18, EÖ1, ZÖ2, ZÖ3, ZÖ4, EÖ5, EÖ9, EÖ13, EÖ14, EÖ20, ZÖ27, ZÖ28, ZÖ29, V1, V2, V3, V5, V6, V7, V8, V9, V10, V11
	Duyuşsal problemler	36	OY2, OY3, OY4, OY5, OY6, OY7, OY8, OY9, OY10, İÖ4, İÖ5, İÖ6, İÖ7, İÖ8, İÖ9, İÖ11, İÖ13, İÖ15, İÖ16, İÖ19, OÖ2, OÖ3, OÖ4, OÖ10, OÖ13, OÖ15, OÖ17, ZÖ13, EÖ14, EÖ20, V2, V3, V5
	Hazırbulunuşluk	33	İY6, İY9, OY2, OY3, OY6, OY7, OY8, İÖ1, İÖ8, İÖ9, İÖ19, OÖ1, OÖ13, OÖ17, OÖ15, ZÖ2, ZÖ3, EÖ5, EÖ9, EÖ11, ZÖ12, EÖ13, EÖ16, EÖ20, EÖ22, ZÖ25, ZÖ26, ZÖ27
	Akademik zorlanma	28	İY7, OY4, OY7, İÖ6, İÖ7, İÖ13, EÖ1, ZÖ2, ZÖ3, EÖ5, EÖ9, İÖ10, EÖ11, ZÖ12, EÖ13, EÖ19, EÖ20, EÖ22, EÖ24, ZÖ25, ZÖ26, ZÖ27, ZÖ28, V3, V5, V6, V8, V10
	Akran zorbalığı	26	ZÖ3, ZÖ7, ZÖ10, V1, V2, V3, V4, V8, V11
	Aynı sınıfta farklı yaş gurubu olması	9	ZÖ3, ZÖ7, EÖ11, ZÖ14, ZÖ22, ZÖ24, ZÖ29
	İletişim kurma ve sosyal ilişkiler	7	EÖ1, EÖ9, ZÖ26
	Öğretmenlerin sürekli değişmesi	3	İY1, İY2, İY6, İY7, İY10, OY2, OY4, OY5, İÖ3, İÖ7, İÖ19, OÖ12, OÖ18, ZÖ3, EÖ9, EÖ11, ZÖ25, ZÖ26, V5
Öğretmenler	Mesleki yetersizlik	19	İY2, İY3, İY4, İY5, İY10, OY4, OY7, İÖ8, İÖ12, İÖ14, İÖ19, OÖ4, OÖ7, OÖ15
	Norm sorunları	14	İY1, İY4, OY2, İÖ8, İÖ19
	Psikolojik sorunlar	5	İY2, İY3, İY5, İY6, İY7, İY9, İY10, OY2, OY3, OY4, OY5, OY6, OY7, OY8, OY9, OY10, İÖ2, İÖ5, İÖ6, İÖ7, İÖ8, İÖ9, İÖ13, İÖ14, OÖ9, OÖ10
Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi	Beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınması	26	İÖ8, OÖ15
	Alan değişikliği	2	

*Katılımcıların bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Katılımcıların bir kısmı ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılması ile öğretmenlerin mesleki yetersizlik yaşadıklarını (f=19), norm sorunları (f=14) ile karşılaştıklarını ve psikolojik sorunlar (f=5) yaşadıklarını ifade etmiştir.

Katılımcıların bir kısmı eğitimde 4+4+4 düzenlemesi açısından beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınmasının (f=26) olumsuz sonuçları olduğu düşünürken dokuzuncu sınıf öğrenci ve velilerinin bu alt temada olumsuz bir ifade kullanmadığı görülmektedir.

İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Olumlu Etkilerine İlişkin Ortak Bulgular

Araştırma kapsamında 97 katılımcı ile görüşme yapılmıştır. Tüm katılımcıların ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin ve ortaokul kademesinin dört yıla çıkarılmasının olumlu etkilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 29’da yer verilmiştir.

Tablo 29. İlkokul Kademesinin Dört Yıla İndirilmesinin ve Ortaokul Kademesinin Dört Yıla Çıkarılmasının Olumlu Etkilerine İlişkin Tüm Katılımcıların Görüşlerine Ait Ortak Bulgular (n=31)

Tema	Alt Tema	f	Katılımcılar
Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi	Branşlaşmanın erken başlaması	12	İY1, OÖ7, OÖ8, OÖ9, OÖ11, ZÖ4, EÖ5, EÖ9, ZÖ10, ZÖ27, ZÖ28, V10
	Seçmeli dersler	11	OY4, İÖ12, OÖ6, OÖ15, ZÖ4, EÖ5, EÖ9, ZÖ10, ZÖ27, ZÖ28, V6
	Okulların ayrışması	9	İY1, İY4, İY5, İY8, İY10, OY4, İÖ14, OÖ15, V6
	İlkokulun dört yıla düşürülmesi	4	İY3, İY5, İÖ10, İÖ18
	Erken yaşta mesleki yönlendirilme	2	İY4, İY8
	Öğretmenlerin mesleki yeterliği	2	EÖ8, EÖ23
	Ortaokula alışma süreci	1	OY1
	Beşinci sınıflarla etkili iletişim sağlama	1	OÖ16

*Katılımcıların bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Katılımcıların bazıları (n=13) ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin olumlu etkisinin olduğunu ifade etmiştir. Tablo 29’a göre eğitimde 4+4+4 düzenlemesi açısından katılımcıların çoğunluğu branşlaşmanın erken yaşta başlamasının (f=12), yapılan değişiklikle seçmeli derslerin sayısının artmasının (f=11) ve okulların ayrışmasının (f=9) olumlu olduğu düşünülmektedir. Ayrıca araştırma bulgularına göre katılımcılardan ilkokul yöneticilerinin çoğu okuldaki iş yükünün ve öğrenci yoğunluğunun azalması açılarından

okulların ayrışmasının olumlu olduğunu düşünmektedir. Katılımcılar arasından en çok dokuzuncu sınıf öğrencileri, beşinci sınıfın ortaokul kademesine alınmasıyla branşlaşmanın erken başlamasının ve seçmeli derslerin artmasının olumlu olduğunu düşünmektedir.

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Bu başlık altında eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesinden kaynaklanan sorunlara karşı alınan önlemler ve çözüm önerilerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Konu ile ilgili olarak ortaokul yöneticileri, ortaokul öğretmenleri ve dokuzuncu sınıf velileri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular ayrı başlıklar altında verilmiştir.

Ortaokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında 10 ortaokul yöneticisi ile görüşme yapılmıştır. Ortaokul yöneticilerinin, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesinden kaynaklanan sorunlara karşı alınan önlemler ve çözüm önerilerine ilişkin bulgulara Tablo 30'da yer verilmiştir.

Tablo 30. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesi ile İlgili Ortaokul Yöneticilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=10)

Tema	Alt tema	f	Katılımcılar
Alınan Önlemler	Okulun fiziki koşullarını düzenleme ve güvenlik önlemlerinin artırılması	4	OY4, OY5, OY6, OY7
	Okul rehber öğretmeni ile işbirliği kurabilme	4	OY2, OY4, OY6, OY10
	Okula uyum etkinliklerinin planlanması	3	OY2, OY9, OY10
	Öğretmen eksikliklerini ücretli öğretmenle telafi etme	3	OY2, OY4, OY5
	Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	1	OY10
Çözüm önerileri	Eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılması	7	OY3, OY4, OY5, OY6, OY8, OY9, OY10
	Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılması	3	OY1, OY4, OY5
	Okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılması	1	OY4
	Aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesi	1	OY5

*Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Ortaokul yöneticilerinin çoğunluğu (n=7) problemlere yönelik önlem aldıklarını ifade ederken üç katılımcı ise herhangi bir önlem aldığına dair görüş belirtmemiştir. Ortaokul yöneticilerin bir kısmı problemlere yönelik önlem olarak okulun fiziki koşullarını düzenlediklerini ve güvenlik önlemlerini artırdıklarını (f=4) ve öğretmen eksikliklerini

ücretli öğretmenle telafi etmeye (f=3) çalıştıklarını, öğretim yöntem ve tekniklerini küçük yaş gurubuna göre değiştirdiklerini (f=1) ifade etmiştir:

“Yeni sistemle birlikte gelen öğrenci sayısındaki artış okuldaki atölye ve laboratuvarların derslik olarak kullanılmasını zorunlu hale getirdi.” (OY6)

“Ortaokullarda küçük yaş gurubunun gelmesiyle idare olarak önlemlerimizi artırdık. Sınıflardaki camlı dolapları kaldırdık. İş güvenliği kurslarına gittik. Her okulun bu konuda çok eksiği vardı kendi imkânlarımızla birçok fiziki ortam revize edildi. Panolar, dolaplar, 5. sınıflara göre tasarlandı. Alan dışı (iktisat, işletme, mühendislik vb.) öğretmenlerle bu eksiklik giderilmeye çalışılıyordu.” (OY4)

Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı önlem olarak okula uyum etkinlikleri planladıklarını (f=3) ifade etmiştir:

“Öğrencilerde ortaokula başlama korkusu olduğu için okulun ilk zamanlarını eğitim-öğretim faaliyetlerinden ziyade çocukları okula alıştırma etkinlikleri ile geçirmek durumunda kalıyoruz.” (OY2)

“Biz okul olarak beşinci sınıfın ilk döneminde oryantasyon çalışmalarına önem veriyoruz.” (OY9)

Ortaokul yöneticilerinden bir kısmı okul rehber öğretmenleriyle işbirliği kurarak (f=3) önlem aldıklarını ifade etmişlerdir:

“Rehberlik servisiyle sıkı bir iletişim kurarak oryantasyon etkinliklerini artırdık.” (OY10)

Ortaokul yöneticilerinin çoğunluğu (n=8) ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili yaşadıkları problemlere yönelik çözüm önerilerinde bulunurken katılımcıların bir kısmı (n=2) ise karşılaşılan problemlere yönelik bir öneride bulunmamıştır. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili karşılaşılan problemlere yönelik çözüm önerilerinden ortaokul yöneticilerinin bir kısmı öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılmasına (f=3) yönelik görüş bildirirken, ortaokul yöneticilerinin bazıları ise eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasına (f=2) yönelik görüş belirtmiştir:

“Anasınıfı kesinlikle zorunlu olacak. İlkokula başlama yaşı 72 ayın altında olmamalı. 1+5+3 zorunlu olmalı. Ortaöğretim 3 yıl olmalı. Ortaöğretim kesinlikle zorunlu olmamalı.” (OY4)

Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı ise okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılması (f=1) ile aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesini (f=1) önermiştir:

“Eksiklerin tamamlanması için Bakanlığın okullara yeterli ödenek ayırması, okulları kaderleriyle baş başa bırakmamasını, ders ve çalışma kitaplarının tekrar revize edilerek ek kaynak kitaplara ihtiyaç duyulmayacak şekilde tekrar revize edilmesini önerebilirim. Öğretmen eğitimlerinin verimli olacak şekilde yapılmasını, aile seminerlerini de sıklaştırmak gerektiğini düşünüyorum. Çözüm modelim 5+3 modeli veya müfredat azaltılması (özellikle beşinci sınıfta).” (OY5)

Ortaokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında 18 ortaokul öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesinden kaynaklanan sorunlara karşı alınan önlemler ve çözüm önerilerine ilişkin bulgulara Tablo 31’de yer verilmiştir.

Tablo 31. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Ortaokul Öğretmenlerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=18)

Tema	Alt tema	f	Katılımcılar
Alınan önlemler	Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	9	OÖ1, OÖ4, OÖ7, OÖ9, OÖ10, OÖ13, OÖ15, OÖ17, OÖ18
	Rehberlik servisiyle işbirliği içinde olma ve veli iletişimi	3	OÖ8, OÖ15, OÖ16
	Seçmeli derslerle müfredatın yetiştirilmeye çalışılması	1	OÖ12
Çözüm önerileri	Eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılması	9	OÖ1, OÖ2, OÖ3, OÖ4, OÖ11, OÖ15, OÖ7, OÖ10, OÖ16
	Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	5	OÖ11, OÖ13, OÖ14, OÖ17, OÖ18
	Aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesi	3	OÖ7, OÖ8, OÖ16
	Okula başlama yaşının en az 72 ay olması	1	OÖ15
	Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılması	1	OÖ16

*Ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Ortaokul öğretmenlerinin çoğunluğu (n=11) problemlere yönelik önlem aldıklarını ifade ederken öğretim yöntem ve tekniklerini küçük yaş gurubuna göre değiştirdiklerini (f=9) ifade etmiştir:

“Daha çocuksu davranış sergiledikleri için dersleri daha etkinlik içeren hale getirdik. Onlar gibi daha çocuksu davranarak iletişim kurmaya çalıştık.” (OÖ4)

“Çocukların yaşlarını göz önünde bulundurarak daha fazla eğlenceli öğrenme etkinliklerine yer vermeye çalıştım.” (OÖ9)

“Sınıflarda akademik odaklı ders anlatmamız gerekirken beşinci sınıflarda daha çok oyun odaklı ders anlatımı planlamak zorunda kalıyoruz.” (OÖ10)

Ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı problemlere yönelik olarak rehberlik servisiyle işbirliği içinde olarak ve veli iletişimine (f=3) önem vererek önlem almışlardır. Ortaokul öğretmenlerinden bir katılımcı da seçmeli derslerle müfredatın yetiştirilmeye çalışıldığını ifade etmiştir:

“Öğrencilerdeki bu olumsuz tutum ve davranışların genellikle her geçen yıl artarak daha çözülemez bir durum haline geldiğini gözlemliyorum. Bu durumdaki öğrencileri ve ailelerini Okul Rehberlik Servisine yönlendiriyorum.” (OÖ15)

Ortaokul öğretmenlerinin çoğunluğu (n=14) ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili yaşadıkları problemlere yönelik çözüm önerilerinde bulunurken dört katılımcı ise karşılaşılan problemlere yönelik herhangi bir öneride bulunmamıştır. Eğitimde 4+4+4 düzenlenmesinde ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili karşılaşılan problemlere yönelik çözüm önerilerinden ortaokul öğretmenlerinin çoğunluğu eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasına (f=9) yönelik görüş belirtmiştir:

“Beşinci sınıf kesinlikle eski sistemde olduğu gibi ilkokula dâhil edilmelidir.” (OÖ3)

“Eğitim öğretimin süresini (12 yıl) veya devam durumunu (zorunlu) uzatmak elimizdeki modelin iyi olduğunu göstermiyor maalesef. Keşke biraz da içeriği zenginleştirebilsek. Bundan kastım artırmak değil, anlam kazandırmaktır.” (OÖ7)

“Branş öğretmenlerine küçük yaşlara hitap edecek şekilde hizmetiçi eğitim verilebilir. Beşinci sınıflara daha fazla rehberlik yapılabilir. Rehberlik dersi geri gelmelidir. Beşinci sınıfların ders saati azaltılmalıdır. 7 saat ders saati fazla. Seçmeli derslerde notlar kaldırılmalı. Performansa dayalı not verilebilir. Ailelere aile eğitim seminerleri verilmelidir.” (OÖ16)

Ortaokul öğretmenlerinin önemli bir kısmı karşılaşılan problemlere yönelik öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesini (f=5) ve aile eğitimleriyle veli iletişimine önem verilmesini (f=3) önermiştir. Bazı katılımcılar ise okula başlama yaşının en az 72 ay olması (f=1) ile öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılmasını (f=1) önermiştir:

“Okullardaki sosyal aktiviteyi sağlayan oyun alanları, bilişsel gelişimi destekleyen atölyeler açılmalı bu konuda öğretmenler de hizmetiçi eğitimlerle desteklenmelidir. Sınav sistemi tekrar gözden geçirilmeli.” (OÖ15)

“Beşinci sınıf öğrencilerine yaklaşımın daha anaç olması, yüreklerine dokunarak dersi sevdirmek, veli görüşmelerinin daha fazla olması, öğrencilere okul ve sınıf kurallarının sık sık hatırlatılması, ilkökul alışkanlıklarından ayrılımları gerektiğini vurgulamak.” (OÖ8)

Dokuzuncu Sınıf Velilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında 11 dokuzuncu sınıf velisi ile görüşme yapılmıştır. Dokuzuncu sınıf velilerinin, eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesinden kaynaklanan sorunlara karşı alınan önlemler ve çözüm önerilerine ilişkin bulgulara Tablo 32’de yer verilmiştir.

Tablo 32. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Ortaokul Kademesinin Dört Yıl Olması İle İlgili Dokuzuncu Sınıf Velilerinin Aldıkları Önlemler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=11)

Tema	Alt tema	f	Katılımcılar
Alınan önlemler	Takviye kurslarına gönderme	5	V1, V2, V3, V7, V10
	Önlem almayanlar	4	V4, V5, V8, V9
	Rehberlik servisiyle işbirliği içinde olma ve veli iletişimi	4	V3, V6, V10, V11
Çözüm önerileri	Eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılması	5	V1, V2, V5, V7, V10

Aynı yaş grubuyla okula gidilmesi	2	V1, V11
Çocukların hazırbulunluşuna bakılması	1	V3

*Velilerin bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Dokuzuncu sınıf velilerinin tamamı (n=11) problemlere yönelik önlem aldıklarını ifade etmiştir. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili problemlere yönelik dokuzuncu sınıf velilerinin çoğunluğu çocuklarını takviye kurslarına gönderdiklerini (f=5) ve rehberlik servisiyle işbirliği (f=4) kurarak önlem aldıklarını ifade ederken katılımcılardan dördü ise herhangi bir önlem almadıklarını ifade etmiştir:

“Çocuğa bu yarışta geri kalmaması ve eksikliklerini tamamlatmak için özel ders aldirtmak zorunda kaldık.” (V1)

“Çocuğu etüde göndermek zorunda kaldık. Ek kaynak almak zorunda kalıyorduk.” (V7)

“Pedagoglara gitmeye ortaokulda da devam ettik. Özel ders de aldirdık.” (V3)

“Özel dershaneye gönderdik, özel dersler aldık. Rehberlik servisiyle sürekli iletişim içerisindeydik.” (V10)

Ortaokul yöneticilerinin çoğunluğu (n=9) ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili yaşadıkları problemlere yönelik çözüm önerilerinde bulunurken iki katılımcı ise karşılaşılan problemlere yönelik bir öneride bulunmamıştır. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili dokuzuncu sınıf velilerinin çoğunluğu karşılaşılan problemlere yönelik eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasını (f=5) önermiştir:

“Bence beşinci sınıf ilkokulda olmalı. Ders programının beşinci sınıflara ağır geldiğini düşünüyorum.” (V2)

“Çocukların daha çok yaparak yaşayarak öğrenmesi. Laboratuvarlara gitsinler. Deneyler yapsınlar. Yaşam becerileri öğrensinler. Özel yetenekler keşfedilsin. Akademik dersler verilsin fakat yetenekleri de köretilmesin. Beden dersleri bile verimli değil. Çocukların sosyalleşmesi için fırsat verilmeli.” (V7)

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili katılımcıların bir kısmı karşılaşılan problemlere yönelik aynı yaş gurubuyla okula gidilmesini (f=2) önerirken bir katılımcı ise çocukların hazırbulunuşluğa bakılmasını önermiştir:

“Her çocuk aynı değildir. Her çocuğun gelişimi yaşıyla orantılı şekilde ilerlemez. Bu yüzden çocukların hazırbulunuşluğunu gözlemleyip öyle birinci sınıfa başlaması gerekir.” (V1)

Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Tüm Katılımcıların Aldıkları Önlemlere İlişkin Ortak Bulgular

Araştırma kapsamında 39 katılımcının eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili sorunlara yönelik aldıkları önlemlere ilişkin bulgulara Tablo 33’te yer verilmiştir.

Tablo 33. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Ortaokul Kademesinin Dört Yıl Olması İle İlgili Tüm Katılımcıların Aldıkları Önlemlere İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular (n=30)

Önlemler	f	Katılımcılar
Okul rehber öğretmeni ile işbirliği kurabilme ve veli iletişimi	11	OY2, OY4, OY6, OY10, OÖ8, OÖ15, OÖ16, V3, V6, V10, V11
Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	10	OY10, OÖ1, OÖ4, OÖ7, OÖ9, OÖ10, OÖ13, OÖ15, OÖ17, OÖ18
Takviye kurslarına gönderme	5	V1, V2, V3, V7, V10
Okulun fiziki koşullarını düzenleme ve güvenlik önlemlerinin artırılması	4	OY4, OY5, OY6, OY7
Okula uyum etkinliklerinin planlanması	3	OY2, OY9, OY10
Öğretmen eksikliklerini ücretli öğretmenle telafi etme	3	OY2, OY4, OY5
Seçmeli derslerle müfredatın yetiştirilmeye çalışılması	1	OÖ12

*Katılımcıların bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde beşinci sınıfların ortaokul kademesine dahil edilmesinden kaynaklanan sorunlara yönelik katılımcıların çoğunluğu okul rehber öğretmeni ile işbirliği kurarak ve veli iletişimi sağlayarak (f=11), öğretim yöntem ve tekniklerini küçük yaş gurubuna göre değiştirerek (f=10) önlem aldıklarını ifade etmiştir. Görüşme yapılan dokuzuncu sınıf velilerinin çoğunluğu ortaokul kademesinde akademik olarak zorlanan çocuklarını takviye kurslarına göndererek (f=5) önlem aldıklarını ifade etmiştir. Görüşmeye yapılan katılımcılardan okul yöneticilerinin bazıları ortaokul kademesinin dört yıl olmasıyla okulun fiziki koşullarını düzenleyerek ve güvenlik önlemlerini artırarak (f=4), öğrencilerin okula uyum etkinliklerini planlayarak (f=3) önlem

aldıklarını ifade etmiştir. Görüşme yapılan katılımcılardan okul yöneticilerinin bir kısmı ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ortaokul kademesinde yaşanan branş öğretmen eksikliğini ücretli öğretmenle telafi ederek ($f=3$), bir katılımcı ise seçmeli derslerle müfredatın yetiştirilmeye çalışarak önlem aldıklarını ifade etmiştir.

Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dahil Edilmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Tüm Katılımcıların Çözüm Önerilerine İlişkin Ortak Bulgular

Araştırma kapsamında 39 katılımcının eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili yaşadıkları sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara Tablo 34'te yer verilmiştir.

Tablo 34. Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesinde Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesinden Kaynaklanan Sorunlara Karşı Tüm Katılımcıların Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular ($n=29$)

Çözüm Önerileri	f	Katılımcılar
Eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılması	21	OY3, OY4, OY5, OY6, OY8, OY9, OY10, OÖ1, OÖ2, OÖ3, OÖ4, OÖ11, OÖ15, OÖ7, OÖ10, OÖ16, V1, V2, V5, V7, V10
Öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesi	5	OÖ11, OÖ13, OÖ14, OÖ17, OÖ18
Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılması	4	OY1, OY4, OY5, OÖ16
Aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesi	4	OY5, OÖ7, OÖ8, OÖ16
Aynı yaş grubuyla okula gidilmesi	2	V1, V11
Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması	1	OY4
Okula başlama yaşının en az 72 ay olması	1	OÖ15
Çocukların hazırbulunuşluğuna bakılması	1	V3

*Katılımcıların bir kısmı birden fazla yanıt vermiştir.

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesinden kaynaklanan sorunlara yönelik katılımcıların çoğunluğu eğitim sisteminde ve müfredatta değişiklik yapılmasını ($f=21$), öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş gurubuna göre değiştirilmesini ($f=5$), aile eğitimleri ile veli iletişimine önem verilmesini ($f=4$) önermiştir. Katılımcılardan ortaokul yöneticilerinin ve ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılmasını ($f=4$) ve okula başlarken aynı yaş gurubuyla okula gidilmesini ($f=2$) önermiştir. Dokuzuncu sınıf velilerinin bir kısmı da okula başlama yaşının en az 72 ay olması gerektiğini ($f=1$), okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasını ($f=1$) ve çocukların hazırbulunuşluğuna bakılmasını ($f=1$) önermiştir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

2012-2013 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ilkokula başlama yaşını yetmiş iki aydan altmış aya düşüren, ortaokul ve lise programlarına seçmeli dersleri ekleyen, ortaöğretimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasını sağlayan, ilköğretim programlarını yeniden düzenleyen ilköğretim okullarını ilkokul ve ortaokul olarak ayıran, ayrıca ilkokul ve ortaokul sürelerinde yapılan değişiklikleri kapsamaktadır. Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın alt problemleri olan ilkokula erken başlama yaşının etkileri, beşinci sınıfların ortaokula dâhil edilmesiyle ortaya çıkan sonuçlar, okula başlama yaşının düşürülmesi ve ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili yaşanan problemler, problemlere yönelik alınan önlemler ve çözüm önerileri tartışılıp yorumlanmıştır.

İlkokula Başlama Yaşının Düşürülmesinin Etkileri

Araştırma sonucunda ilkokul yöneticilerinin tamamı, ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencileri, öğretmenleri ve okul yöneticilerini olumsuz etkilediğini ifade etmiştir. Araştırma bulgularından ilkokul yöneticileri okula erken başlayan öğrencilerin hazırbulunuşluklarının yetersiz olması sebebiyle kavrama seviyelerinin de olumsuz etkilendiğini ve öğrenmede zorlandıklarını düşünmektedir. Elde edilen bulgulardan zihinsel faaliyetlerde ve algılamada sorun yaşayan çocukların öğrenme güçlüğü tanısı aldığı, psikolojik desteğe ihtiyaç duyduğu ve ilaç kullanmak zorunda kaldıkları ifade edilmiştir. Araştırmada 60-66 ay aralığında okula başlayan öğrencilerin akademik benlik algısında yetersizlik yaşadıkları, okula başlamak için yeterli hazırbulunuşluğa sahip olmadıkları vurgulanmaktadır. Bu bulguyu destekleyen Yılmaz (2014) araştırmasında, erken yaşta okula başlayan öğrencilere Matematik öğretiminde güçlük çekildiğini belirtirken, Türk Tabipler Birliği (2012) yayınladığı raporda beş yaşındaki çocuğun zihinsel, fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak okula başlayacak seviyede olmadığını ifade etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre ilkokul yöneticilerinin bir kısmı okula erken başlayan çocukların veli baskısı ile erken yaşta meslek okullarına yönlendirilmesini sorun olarak görmüştür. Dokuz yaşındaki bir çocuğun tercihlerine bakılmaksızın, seçme yetisine ulaşmadan velisinin baskısıyla meslek okullarına yönlendirilmesinin öğrencinin eğitim hayatını etkileyecek olumsuz bir uygulama olduğu düşünülmektedir. Veli ve idare

baskısıyla meslek okullarına gönderilmesi çocuğun ileride seçeceği mesleği belirlemede sınırlandırabilir. Bu görüşleri destekler biçimde Çamlıbel (2015) tarafından yapılan çalışmanın da en önemli bulgusu mesleki yönlendirmenin çok erken yaşlarda yapılmasının sakıncalı olmasıdır. Bu görüşün aksine Yılmaz (2014) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin kabiliyetleri doğrultusunda mesleki eğitime erken yönlendirilmesi belirtilmiştir.

Araştırma sonucunda ortaokul yöneticilerinin çoğu, öğrencilerin bilişsel, fiziksel, duyuşsal ve sosyal becerilerin yaşla orantılı olarak geliştiğini düşündüğünden bu becerilerin eksikliğinde öğrencilerin okuldan soğumasına, başarısızlık duygusu ve derslere karşı olumsuz tutum geliştirmesine ve akademik benlik algısında yetersizlik yaşamalarına neden olduğu belirtilmiştir. Derslere karşı olumsuz tutum geliştiren öğrencilerin akademik başarılarının da olumsuz etkilendiği düşünülmektedir. Olumsuz yönde görüş belirten ortaokul yöneticilerinin çoğu okula erken başlayan çocukların bilişsel ve duyuşsal yetersizlik yaşadıklarını, okula başlamak için yeterli hazırbulunuşluğa sahip olmadıklarını ifade ederken katılımcıların bir kısmı ise okulun öğrenci aldığı çevre nedeniyle ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin akademik başarıya bir etkisinin olmadığını düşünmektedir. Okula erken başlayan öğrencilerdeki hazırbulunuşluk yetersizlikleri öğrencilerin duyuşsal problemler yaşamasına sebep olmuştur. Bu bulguyu destekler biçimde, Külekçi (2013) tarafından yapılan çalışmada hazırbulunuşluk düzeyi yeterli olmayan öğrencilerin okula başlamasının uygun olmadığı, Kartal (2013) tarafından yapılan çalışmada da hazırbulunuşluğu yetersiz çocukların öğrenme hızlarının düşeceği belirtilmiştir. İlkokul yöneticilerinin bir kısmı okula başlama yaşının düşürülmesi ile okulların fiziki koşullarında çeşitli sorunlarla karşılaştığını ifade etmiştir. Yeni sistem için gereken hazırlığın yapılmaması birçok altyapı sorununu ortaya çıkardığı görülmektedir. Okula erken başlayan öğrencilerin fiziki yetersizlikleri nedeniyle okul idareleri zor durumda kalmıştır. Ortaokul yöneticilerinin bir kısmı ise ikinci kademede küçük yaş grubunun gelmesi ve okulun kalabalıklaşmasıyla sıkıntılar yaşandığını ifade etmiştir. Araştırma bulgularından okula erken başlayan öğrencilerin ortaokula başlamasında okulun fiziki koşullarının yetersiz olduğu, çocukların branş derslerinde soyut kavramları anlamada akademik olarak zorlandıkları ve sınıf içerisinde dersi anlamaya bağlı sorunlar yaşandığı ve karşılaşılan sorunların da ders içi disiplin sorunlarına yol açtığı belirtilmiştir. Bu görüşü destekler biçimde Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) tarafından yapılan çalışmada 4+4+4 değişikliği ile okullarda eğitsel materyal

eksikliği yaşandığı, birçok okulda yeterli oyun alanının olmaması, okulun fiziki şartlarının küçük yaş gruplarına göre düzenlenmemesi, sınıfların kalabalık oluşu gibi birçok sorunla karşılaşıldığı belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan ilkokul öğretmenlerinin çoğu ilkokula başlama yaşının düşürülmesi ile öğrencilerin akademik başarılarının hazırbulunuşluk ve fiziksel yeterlilik açılarından olumsuz etkilendiğini ifade ederken olumlu etkisine dair görüş bildiren olmamıştır. İlkokul öğretmenleri 60 aylık çocukla 80 aylık çocuğun aynı sınıf içerisinde hazırbulunuşluk düzeylerinin farklı olmasından dolayı zihinsel farklılığın da oluştuğunu, erken yaşta okula gitmeye bağlı olarak 60 aylık çocukta akademik geriliğin daha fazla görüldüğünü belirtmiştir. Aynı sınıfta farklı yaşta öğrencilerin olması sınıf içinde düzensizliklere sebep olduğu ve dersi işleme kalitesini düşürdüğü söylenebilir. Bu görüşü destekler biçimde Arı (2014) tarafından yapılan çalışmada da aynı sınıfta farklı yaş grubunda olan öğrencilerin kendi aralarında gruplaştığını, akranlarına göre küçük yaştaki öğrencilerin büyükler tarafından dışlandığını ve iletişim kurmada problem yaşadıklarını ifade etmiştir.

Araştırma sonucunda görüşme yapılan ortaokul öğretmenlerinin çoğu ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencileri olumsuz yönde etkilediğini ifade ederken ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı ise dezavantajlı öğrencilerin okula erken başlatılmasının faydalı olduğunu ve dersleri branş öğretmenlerinden dinlemenin olumlu olduğunu düşünmektedir. Mesleki kıdemleri 9 ile 33 yıl arasında değişen deneyimli ortaokul öğretmenlerinin çoğu ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin hazırbulunuşluk yetersizliğinden dolayı buna bağlı olarak da öğrenmede zorluk yaşamalarına ve akademik benlik algılarında düşüklük yaşamalarına sebep olduğunu düşünmektedir. Okula erken başlamaya bağlı olarak öğrencilerin yeterli hazırbulunuşluğa sahip olmaması temel dersleri tam olarak algılayamamasına ve ilerleyen yıllarda akademik başarısızlığın devam edeceği düşünülmektedir. Bu bulguyu destekler şekilde Uzun, Mercan ve Alat (2014) okula erken başlayan çocukların hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğunu, Kerimoğlu (2014) ilkokula erken başlayan çocukların akademik becerilerde ve eğitsel alanlarda bilişsel yetersizlik yaşadıklarını belirtmiştir. Araştırmada öğretmenlerin çoğunun hazırlanan müfredat içeriklerinin okula erken yaşta giden öğrencilerin yaşlarına göre olmadıklarını, ders anlatırken küçük yaş grubunun seviyesine inmede zorlandıklarını ve aynı sınıfta farklı yaş grubundan öğrencilerin olmasından

dolayı problem yaşandıklarını ifade etmiştir. Okula erken başlayan öğrencilerle diğer çocuklar arasında iletişim kurmada ve sosyal ilişkilerde sorunlar yaşanmıştır. Okula başlama yaşının düşürülmesi sınıf içi yaş farkının artmasına ve sınıfta disiplin sorunları yaşanmasına sebep olduğundan yaşça büyük olan öğrencilerin bu durumdan akademik ve sosyal olarak olumsuz etkilendiği görülmüştür. Bu görüşü destekleyen Demir ve Ersöz (2016) tarafından yapılan çalışmada da farklı yaş gruplarının aynı sınıf ortamını paylaşmaları ve disiplin problemleri yaşandığı belirtilmiştir. Ortaokul kademesinde okula erken başlayan öğrencilerde soyut kavrama yaşına gelmediklerinden olguları kavramada zorluk çektikleri, fiziksel olarak akranlarına göre yetersiz oldukları, oluşan farklılık sonucu diğer arkadaşları tarafından dışlandıklarını ve akran zorbalığına maruz kaldıklarını ifade etmiştir. Bu durumu destekler biçimde Küçüker (2016) yaptığı çalışmada 73-84 aylık okula başlayan öğrencilerin bir yıl daha erken okula başlayan 60-66 aylık öğrencilere göre, akademik anlamda daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer biçimde Örs, Erdoğan ve Kipici (2013) tarafından yapılan çalışmada da okula başlama yaşının beş yaşa düşürülmesinin öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olmadığı belirtilmiştir.

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğu ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrenme problemleri yaşamalarına, akademik benlik algısında yetersizliğe, sosyal ilişkilerde zorlanmaya sebep olduğunu ifade etmiştir. Bazı öğrenciler okula erken başladıkları için algılamada, yorum yapmada ve birçok dersi anlamada zorlanarak bilişsel yetersizlik yaşamıştır. Bazı öğrenciler ise sürecin başlarında aileden ayrılmada zorlanarak, iletişim ve sosyal uyum açısından akranları ile sorun yaşamışlardır. Okula erken başlayan öğrencilerde gereksiz kıskançlık, çekingenlik ve alınganlık, sürekli ilgi isteği, derslerde sıkılma ve devamlı oyun oynamak isteği görülürken okula karşı fobi oluşturdıkları ve sınıftaki büyük öğrencilere göre fiziksel yetersizlik yaşadıkları görülmüştür. TTB'nin (2012) yayınladığı raporda okula erken başlayan çocukların öğrenme becerilerinde güçlük yaşayacakları, başarısızlık duygusuna kapılacakları ve okul fobisi oluşturmaları belirtilmiştir. Bu görüşü destekler biçimde Örs, Erdoğan ve Kipici (2013) tarafından eğitim yöneticileri ile yapılan çalışmada okula başlama yaşının 60 aya düşürülmesinin öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olmadığı, Sirem (2014) tarafından yapılan çalışmada da 60-66 aylık çocukların okula uyum konusunda sıkıntı yaşadığı ifade edilmiştir. Görüşmeye katılan okula erken başlayan öğrenciler 2020 Lise Giriş Sınavında almış oldukları puanlar ve nitelikli okullara yerleşme durumları bu

öğrencilerin bilişsel sorunlar yaşadığını, yaşa bağlı olarak derslerde akademik olarak zorlandıkları ve çoğu öğrencinin ders çalışma konusunda aileleri tarafından devamlı yönlendirildiği, özel ders almak zorunda kaldıklarını ifade etmiştir. Bu görüşü destekler biçimde Canbulat (2017) tarafından yapılan çalışmada 60-65 ay arasında okula başlayan çocukların 66 ay ve üzerindeki öğrencilere göre fark edilir bir şekilde geri kaldıklarını ifade etmiştir. Görüşme yapılan yaşça büyük öğrenciler okula erken başlayan çocuklarla aynı sınıfı paylaştığından sınıfta ortaya çıkan disiplin sorunlarından etkilendiklerini belirtmiştir. Farklı yaş guruplarının bulunduğu sınıfta öğretmenin dersi kontrol etmede zorlandığı, yaşlı büyük olan öğrencilerin öğretmene yardım ettikleri, öğretmenin daha çok küçüklerle ilgilenmek zorunda kaldığı ve bu durumdan yaşça büyük olan öğrencilerin olumsuz etkilendiği görülmüştür. Bu bulguları destekler biçimde Öztürk ve Uysal (2013) tarafından yapılan çalışmada 60-66 aylık okula başlayan çocukların algılama sorunları yaşadığı, öğretmenlerin bu konuda yeterli olamadığı bunun da eğitim öğretimde aksaklıklara yol açtığı belirtilmiştir.

Görüşme yapılan dokuzuncu sınıf velilerinin çoğu erken yaşta okula gitmeye bağlı olarak öğrencilerin akademik benlik algısında yetersizlik yaşadığını ifade etmiştir. Çocuğu okula erken başlayanların dokuzuncu sınıf velilerinden çoğu çocuklarının öğrenmede zorlandıklarını, devamlı aile desteğine ihtiyaç duyduklarını, sürecin başlarında aileden ayrılmada zorlandıklarını, bireysel bir işi başlama ve devam ettirme konusunda problem yaşadıklarını ifade etmiştir. Bu düşünceleri destekler biçimde Özdemir ve Battal (2019) araştırmasında, ilkokula erken başlayan çocukların gelişim özelliklerine bağlı olarak hazırbulunuşluk seviyelerinin yetersiz olduğu, çeşitli uyum sorunları yaşadıkları ve buna bağlı olarak akademik başarılarının da düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. İlkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilere olumsuz etkisi olduğunu düşünen dokuzuncu sınıf velilerinin demografik özelliklerine göre çoğunun meslek sahibi olduğu ve eğitim seviyelerinin ilköğretim-ortaöğretim düzeyinde olduğu görülmüştür. İlkokul mezunu ve mesleği işçi olan dokuzuncu sınıf velilerinden biri ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilere bilgileri erken öğrenme açısından olumlu etkisi olduğunu düşünürken ortaöğretim mezunu ve mesleği ev hanımı olan dokuzuncu sınıf velilerinden biri ise ilkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilere bir etkisinin olmadığını ifade etmiştir. Bu bulgudan hareketle eğitim seviyesi yüksek ve meslek sahibi olan velilerin süreç içerisinde zorlanmalarına rağmen olumsuzlukları kabul ettikleri, çocuklarını okula erken başlattıkları için pişmanlık duydukları ve süreç

içerisinde çocuklarına daha ilgili ve hassas davrandıkları görülmüştür. Bu görüşü destekler nitelikte Özdemir ve Battal (2019) tarafından yapılan çalışmada da eğitim düzeyi yüksek velilerin çocuğunu erken yaşta okula başlattıkları için pişmanlık duyduklarını ve zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu görüşü destekler biçimde Kabapınar (2018) araştırmasında, erken yaşta okula başlamadan kaynaklı olumsuzlukların daha çok akademik yetersizlik olarak yaşandığı ve çocuğunun gelişimsel özelliklerini dikkate almadan okula erken yazdıran velilerin bu karardan pişman olduklarını ifade etmiştir.

Araştırma sonuçlarında okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili olarak karşılaşılan problemlerin katılımcılara göre değiştiği görülmüştür. İlkokul ve ortaokul yöneticilerinin, ilkokul öğretmenlerinin ve velilerin çoğu okula başlama yaşının düşürülmesiyle öğrencilerin hazırbulunuşluk yetersizliği yaşadığını ifade ederken ortaokul öğretmenlerinin ve öğrencilerin çoğu okula başlama yaşının düşürülmesiyle daha çok akademik benlik algısında problem yaşandığını düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğu, okula erken başlamanın duyuşsal problemlerin yanında iletişim ve sosyal ilişkilerde de problem yaşamalarına yol açtığını ifade ederken okula erken başlayan iki öğrenci ise erken başlamanın herhangi bir olumlu ve olumsuz etkisinin olmadığını düşünmektedir. Bu bulgu okula erken yaşta başlayan öğrencilerin zamanla olgunlaştığını ve küçük yaşa bağlı problemlerin zamanla azaldığı şeklinde yorumlanabilir. Bu yorumu destekler biçimde Özenç, Özcan, Güçlü ve Güney (2016) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin yaşları büyüdükçe bazı sorunların üstesinden gelinmesinin kolaylaşacağı ifade edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre tüm katılımcılar okula başlama yaşının düşürülmesi ile öğrencilerin hazırbulunuşluk yetersizlikleri yaşadıklarını ifade etmiştir. Bu görüşü destekler biçimde Özden, Kılıç ve Aksu (2014) tarafından yapılan çalışmada okula başlama yaşının düşürülmesi araştırmaya katılanların tümü tarafından olumsuz bir değişiklik olarak görülerek öğrencilerin psikolojik ve fiziksel olarak okula başlamaya hazır olmadıklarını ifade etmiştir. Hazırbulunuşluk yetersizliğinin sorun olmadığını düşünen öğrencilerin, okul olgunluğu ve yaş almaya bağlı olarak yaşanan sorunlarının azaldığı düşünülmektedir. Görüşme yapılan öğrencilerin çoğunluğu okula erken başlamasına rağmen yaşamış oldukları problemleri inkâr ettiği veya sekiz yıl öncesindeki sorunları hatırlamadığı gözlemlenmiştir. Bu görüşe benzer şekilde Şahin (2010) tarafından yapılan çalışmada da bazı kişilerin sorunlarıyla yüz yüze gelmekten kaçındığı,

içe kapandığı ve bazen de olayları inkâr ettikleri ifade edilirken bu davranışın yaşanan sorunların ortadan kaybolma dahi problemlerin çözülmemesine neden olacağı belirtilmiştir.

Araştırmada okula başlama yaşının düşürülmesiyle karşılaşılan sorunlara yönelik okul yöneticilerinden ve öğretmenlerinden özellikle Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanı ile diğer alanlarda yüksek lisans yapanların süreci yönetmede daha başarılı oldukları ve karşılaşılan sorunlara yönelik daha sağlıklı kararlar aldıkları görülürken diğer yöneticilerin ve öğretmenlerin sürece oldukça yabancı kaldıkları görülmüştür. Ayrıca çocuğunu okula erken yaşta okula başlatan dokuzuncu sınıf velilerinin eğitim seviyelerinin, çocuğunu okula geç gönderen velilerin eğitim seviyelerine göre daha düşük olduğu görülürken ilkokula kayıt sırasında velilerin 4+4+4 düzenlemesi ile ilgili yeterli bilgi sahibi olmadıklarından çevre ve okul idarelerinin görüşlerinin etkisi altında kalmışlardır.

Okula Başlama Yaşının Düşürülmesi İle İlgili Yaşanan Sorunlara Karşı Alınan Önlemler ve Çözüm Önerileri

Araştırmanın bu bölümünde okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara karşı ilkokul yöneticilerinin, ortaokul yöneticilerinin, ilkokul öğretmenlerinin, ortaokul öğretmenlerinin ve dokuzuncu sınıf velilerinin aldıkları önlemler ve çözüm önerileri ayrı başlıklar şeklinde verilmiştir.

Okula Başlama Yaşının Düşürülmesi İle İlgili Olarak Alınan Önlemler

Araştırma sonucunda okula başlama yaşının düşürülmesinden kaynaklanan sorunlara karşı ilkokul yöneticileri ve öğretmenlerinin çoğu hazırbulunuşluğu yetersiz çocukları anasınıfına yönlendirerek, psikolojik yardım ve sosyokültürel etkinlikler düzenleyerek ve velilerle etkili iletişim kurarak önlem aldıklarını ifade etmiştir. Bu önlemlere ek olarak okul yöneticilerinin çoğu okulun fiziki koşullarını düzenleyerek, güvenlik önlemlerini artırarak önlem aldıklarını, öğretmenlerin çoğu ise öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş grubuna göre değiştirerek önlem aldıklarını belirtmiştir. Veliler, okula başlama yaşının düşürülmesiyle yaşanan problemlere yönelik çocuklarına psikolojik destek aldıklarını, çocuklarının yetersizlikleri karşısında onları motive ettiklerini, çocukların ilgisini çekecek ortamlara götördüklerini ve öğrenme güçlükleri

için takviye kurslarına gönderdiklerini ifade etmişlerdir. Velilerin çoğunun okula başlama yaşının düşürülmesiyle karşılaşılan problemlere yönelik herhangi bir önlem almadığı, önlem alanların çocuklarıyla daha fazla ilgilendikleri ve çocuklarını okula erken gönderdiklerinden pişmanlık yaşadıkları görülmüştür.

Araştırma sonuçlarından tüm katılımcıların okula başlama yaşının düşürülmesiyle karşılaşılan problemlere yönelik öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş grubuna göre değiştirilerek, psikolojik destek sağlanarak, sosyokültürel etkinlikler düzenleyerek ve etkili veli iletişimi sağlayarak hazırbulunuşluğu yetersiz öğrencileri anasınıfına göndererek önlem alındığı görülmüştür.

Katılımcıların okula başlama yaşının düşürülmesine yönelik karşılaşılan sorunların okulların fiziki alt yapısının farklı oluşuna ve bulunduğu çevre faktörlerine göre değiştiği söylenebilir. Karşılaşılan sorunların farklı oluşu katılımcıların da farklı önlemler almasını gerektirmiştir. Araştırmada katılımcıların ifadelerinden eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde yapılan değişikliği ilk zamanlar kabullenmedikleri, eski sistemi sürdürdükleri ve sürece uyum konusunda sorunlar yaşadığı görülürken bir sonraki yıl yaşadığı sorunlara karşı önlem aldıkları dikkat çekicidir.

Okula Başlama Yaşının Düşürülmesi İle İlgili Çözüm Önerileri

Araştırma sonucunda okula başlama yaşının düşürülmesi ile karşılaşılan problemlere yönelik okul yöneticileri ve öğretmenler, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılmasını, okula erken yaşta başlayan çocuklar öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş grubuna göre değiştirilmesini bunun için öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerine önem verilmesini önermiştir. Bu öneriyi destekler biçimde Aykaç, Kabaran, Atar ve Bilgin (2014), Durmuşçelebi ve Bilgili (2014) öğretmenlere hizmetiçi eğitim verilmesini önermişlerdir. Bu çalışmaları destekler şekilde Özdemir ve Battal (2019) tarafından yapılan çalışmada da ilkokul ve anasınıfı öğretmenlerine ilkokula hazırbulunuşluk, uyum sorunları ve çözümlerine ilişkin eğitim verilmesi önerilmiştir.

Araştırma sonucunda okul yöneticileri, öğretmenler ve velilerin çoğu eğitim sisteminde değişikliğe gidilerek ve müfredatın hafifletilmesini, okulda moral ve motivasyon artırıcı etkinliklerin sıklıkla yapılmasını önermişlerdir. Bu öneriyi destekler biçimde Tayfun (2019) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin ilgisini çekecek okul

aktivitelerinin artırılması, ders içerik ve müfredatlarının öğrencileri okula yönlendirip ilgilerini artırıcı şekilde olması gerektiği önerilmiştir.

Okul yöneticileri, öğretmenler ve velilerin birçoğu çocukların okula başlarken hazırbulunuşluğuna bakılmasını, okula erken başlatılmamasını, okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasını, okula başlama yaşının düşürülmemesini ve en az 72 ay olması gerektiğini, aynı yaş grubuyla okula gidilmesi gerektiğini önermiştir. Bu önerileri destekler biçimde Karbuğa (2011) tarafından yapılan çalışmada ilköğretim birinci sınıfa başlayacak öğrencinin yalnız takvim yaşına bakılmaması, öğrencinin sosyal, fiziksel, zihinsel özelliklerine de dikkat edilmesi gerektiği önerilmiştir. Bu görüşleri destekler şekilde Külekçi (2013) tarafından yapılan çalışmada mevcut sınıfların öğrencilerin yaş seviyesine göre düzenlenmesi gerektiği, Aslan (2014) tarafından yapılan çalışmada da ilkokula başlarken okul olgunluk testleri ile hazırbulunuşluk seviyelerinin ölçülmesi gerektiği önerilmiştir. Uğur, Sertçelik, Gül, Saday Duman, Kına ve Erdoğan (2016) tarafından yapılan çalışmada da 60-72 aylık çocukların okulöncesi eğitime yönlendirilmesi gerektiği ve Çamlıbel'in (2015) çalışmasında da tüm öğrencilerin okulöncesi eğitim almaları için yasal düzenlemeler yapılarak yaygınlaştırılması önerilmiştir.

Araştırma sonucunda aile eğitimlerinin ve veli iletişiminin önemine vurgu yapılmıştır. Bu görüşü destekler biçimde Kabapınar, Çilingir Altınar, Topçubaşı, Atabaş ve Karadağ (2018) tarafından yapılan çalışmada da eğitimde kaliteyi arttırabilmek için velilerin okula erken başlayan çocukların durumu ile ilgili bilgilendirilmesi gerektiği, Çamlıbel (2015) tarafından yapılan çalışmada da velilerin de iyi bir eğitim sürecinden geçirilmesi gerektiği önerilmiştir.

Mevcut ilkokul programına göre öğrencileri birinci sınıfa kaydı yapılırken gerekli olgunluk testlerinden geçirerek ve özellikle psikomotor ve zihinsel hazırbulunuşluğun kazanılmış olmasına bakılması süreç içerisinde karşılaşılan sorunları en aza indirmede fayda sağlayacaktır.

Araştırmada okula başlama yaşının düşürülmesiyle karşılaşılan problemlere yönelik en çok eğitim sisteminde değişiklik yapılması ve müfredatın hafifletilmesi ile ilkokula başlarken hazırbulunuşluğa bakılması önerilmiştir. Eğitim sisteminde ve müfredatta yapılması öngörülen değişikliklerin, eğitim ortamlarındaki gerekli alt yapı

eksikliklerinin giderilerek, öğretmen norm sorunları yaşatmayacak şekilde ve eğitim bileşenlerinin karşılaşması muhtemel problemleri en aza indirerek gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesinin Etkileri

İlkokul yöneticilerinin çoğu beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesiyle olumsuz etkilerini ifade etmiştir. Beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesiyle okulların ayrıştırılmasına bağlı olarak ilkokul yöneticilerinin bir kısmı problem yaşarken öğrencilerin kalabalıklaşmasıyla okulun fiziki ortamlarında ve farklı yaş gruplarına hitap eden öğretim programında bazı olumsuzluklarla karşılaştıklarını belirtmiştir. Bu görüşün aksine ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesi okul yöneticilerinin iş yükünü azalttığı okuldaki fiziki ortamı rahatlatmış olumlu görülen değişiklik olarak değerlendirilmiştir. İlkokul yöneticileri eğitimde 4+4+4 değişikliğinin gereken ön hazırlık yapılmadığını ve öğretim programının beşinci sınıfı ortaokul kademesinde okuyacak öğrenciler için uygun olmadığını düşünmektedir. Araştırmanın bu bulgusunu destekleyen Özden, Kılıç ve Aksu'nun (2014) çalışmalarında, gereken pilot uygulamanın yapılmadığı ve alt yapının yetersiz olduğunu, Badur (2014) çalışmasında, 12 yıllık kesintili zorunlu eğitime hazırlıksız geçildiğini, okulların kalabalıklaşmasıyla fiziksel zorluklar yaşandığını belirtmiştir. Araştırma sonucunda ilkokul yöneticilerinin çoğu beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınması ile öğrencilerin okula uyum sürecinde problemler yaşadığını, ortaokul müfredatının ağır gelmesi sonucu akademik olarak zorlandıklarını ve bazı öğrencilerin akran zorbalığına maruz kaldıklarını ifade etmiştir. Benzer şekilde Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat'ın (2014) çalışmalarında, aynı sınıfta farklı yaş grubu öğrencilerin olmasıyla yaşça büyük olan öğrencilerin küçük olan öğrencilere baskı uyguladıkları sonucuna ulaşması araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Araştırma sonucunda ilkokul yöneticilerinin çoğu beşinci sınıfın ortaokul kademesine alınmasıyla ilkokul öğretmenlerinin birçoğunun norm fazlalığı durumuna düştüğünü ve bu durumdan dolayı alan değiştirerek başka branşlara geçtiğini ifade etmiştir. Alan değişikliği yapan öğretmenlerin uzun yıllar kendi branşında öğretmenlik yaparken alan değiştirmesi mesleki yetersizliklere sebep olduğu, sınıf öğretmenlerinin norm sorunları sebebiyle yıllardır çalıştığı okullarından yaşadığı çevreden ayrılmak zorunda kaldığı ve geçtikleri alanlarda mesleki yetersizlik yaşadığı öğretmenlerin psikolojik sorunlarla karşılaştığı ifade edilmiştir. Çepni, Cerrah ve Bacanak'ın (2002)

çalışmalarında, uzun yıllar sınıf öğretmenliği yapan öğretmenlerin sınıf öğretmenliği dışında farklı branşa geçtiklerinde mesleki anlamda yetersizlik yaşadıkları sonucuna ulaşması araştırma bulgularını destekler niteliktedir. İlkokul yöneticilerinin çoğu eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde yapılan değişiklikle beşinci sınıfın ortaokul kademesinde olmasının olumsuz olduğunu ifade ederken bir kısmı ise okulların ayrıştırılmasını, erken yaşta mesleki yönlendirme ve branşlaşmanın erken başlamasının olumlu olduğunu düşünmektedir. Bu görüşü destekler şekilde Şekerci (2011) tarafından yapılan çalışmada kesintili eğitimin mesleki yönlendirme için uygun olduğu ve Akdemir'in (1998) çalışmasında öğrencilerin mesleklerinde başarılı olabilmeleri için ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirilmesi gerekliliğini savunmuşlardır. Ancak tercihleri konusunda sağlıklı karar alma olgunluğuna ulaşmamış bir çocuğun veli isteği ile meslek okullarına yönlendirilmesi bu çocukların ileride istemediği alanda meslekleri tercih etmelerine neden olacaktır. Bu görüşü destekleyen Doğan, Demir ve Pınar (2014) tarafından yapılan çalışmada mesleki yönlendirmede velilerin bilinçli olmadığı, öğrencilerin sağlıklı yönlendirilmediği ve meslek ortaokullarında imam hatip dışında başka seçeneğin olmaması ve bu durumun öğrencileri mağdur edeceği belirtilmiştir.

Ortaokul yöneticilerinin çoğu beşinci sınıfların ortaokul kademesine geçmesini eğitim öğretim uygulamaları açısından okulların fiziki ortamlarında ve öğretim programında olumsuzluklara neden olduğunu ifade etmiştir. Beşinci sınıf öğrencilerinin ortaokul kademesine uyum konusunda zorlandıkları ve bu durumda disiplin sorunlarına neden olduğu belirtilmiştir. Bu durum beşinci sınıfların ortaokulda uyum sorunları yaşadığını, beşinci sınıfta uygulanan öğretim programının öğrencilerin seviyesine uygun olmadığını ve öğrencilerin akademik olarak zorlandığını göstermektedir. Bu görüşü destekler şekilde Göktaş (2018) da beşinci sınıf öğrencilerinin ortaokul kademesinde akademik olarak zorlandıklarını, ilkokulda başarılı olan öğrencilerin beşinci sınıfta akademik olarak gerilediğini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan ortaokul yöneticilerinin çoğu beşinci sınıfların ortaokul olması ile henüz bilişsel ve fiziksel gelişimini tamamlayamamış çocukların yaşça büyük olan guruplarla aynı ortamda olmalarından dolayı akran zorbalığına maruz kaldıklarını belirtmiştir. Bu görüşü destekler biçimde ERG (2014) tarafından yayımlanan raporda beşinci sınıfların ortaokul kademesinde olmasıyla daha fazla öğrencinin akran zorbalığı ile karşılaştığı belirtilmiştir. Ortaokul yöneticilerinin çoğu beşinci sınıf öğrencilerinin ortaokul kademesi için yeterli hazırbulunuşluğa sahip olmadıklarını ifade etmiştir. Bu durum beşinci sınıf öğrencilerinin

gelişim dönemlerinden somut evreden soyut evreye geçemediğini göstermektedir. Bu görüşü destekler biçimde Tangülü ve Çıdacı (2014) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin ortaokul kademesi için fiziksel ve bilişsel hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğu belirtilmiştir. Ortaokul yöneticilerinin çoğu beşinci sınıfın ortaokul kademesine geçmesi ve seçmeli derslerin artışı ile beşinci sınıf müfredatının ağırlaştığını ve ders sayılarının arttığını belirtmiştir. Bu durumun beşinci sınıf öğrencilerini olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Bu görüşü destekler biçimde Özenç, Özcan, Güçlü ve Güney (2016) tarafından yapılan çalışmada da günlük ve haftalık ders saatlerinin fazla olması, ders giriş çıkış saatlerinin, ders kitaplarının ve öğretim programının beşinci sınıfların seviyesine uygun olmadığı belirtilmiştir. Bu görüşün aksine Kuzu ve Eroğlu (2012) tarafından yapılan çalışmada ise seçmeli ders sayısının artması olumlu bir değişiklik olarak görülmüştür. Ortaokul yöneticilerinin çoğu ortaokul kademesinde branş öğretmeni eksikliği yaşandığını, branş öğretmenlerinin beşinci sınıf öğrencilerinin seviyesine inmede sorunlar yaşadığını ve sınıf kontrolünde zorlandıklarını ifade etmiştir. Bu durum öğretmenleri zor durumda bırakarak ve öğretmenlerin mesleki yetersizlik yaşamasına sebep olmuştur. Bu bulguyu destekler şekilde Özenç, Özcan, Güçlü ve Güney (2016) tarafından yapılan çalışmada, öğretmen kaynaklı sorunlarından, küçük yaş gruplarının bulunduğu sınıflarda sınıf yönetiminde güçlük yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesiyle beşinci sınıfların ortaokul kademesinde olması ortaokul yöneticileri tarafından olumsuz karşılanan bir değişiklik olmuştur. Yapılan değişiklik birçok okulu fiziki olarak zor durumda bırakmış, araç gereç ve materyal eksikliği yaşanmasına sebep olmuştur. Seçmeli derslerin artması birçok okulda derslik sisteminden vazgeçilmesine ve branş öğretmeni açığının ücretli öğretmenle kapatılmaya çalışılmıştır. Bu görüşü destekler biçimde Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) tarafından yapılan çalışmada okul yöneticileri, okullarda eğitsel materyal eksikliği yaşandığını, Çelik, Boz, Gümüş ve Taştan (2012) tarafından yapılan çalışmada da okul yöneticileri seçmeli ders uygulamasında branş öğretmeni eksikliği yaşadıklarını ve derslik bulmada zorlandıklarını ve bu durumu ücretli öğretmenlerle gidermeye çalıştıklarını ifade etmiştir. Ortaokul yöneticilerinin çoğu yapılan değişiklikle okulların ayrıştırılmasında birçok sorunla karşılaştıklarını ifade etmiştir. Ortaokul yöneticilerinin çoğu ayrıştırılamayan okullarda ikili eğitim yapmak zorunda kaldıklarını, ikili eğitim yapılan okullarda öğrencilerin çok erken saatlerde geldiğini ve çok geç saatlerde okuldan ayrıldığını, bu durumun da güvenlik sorunlarını artırdığını, okul dönüşümlerinde bölgelere göre zaman zaman haksızlık yapıldığını ifade etmiştir. Ortaokul yöneticileri nitelikli birçok ortaokulun imam

hatip okulu olarak değiştirildiğini, okulların kalabalıklaşmasına bağlı olarak sınıf mevcutlarının arttığını, okulların birçoğu önceden uyguladıkları derslik sisteminden vazgeçmek zorunda kaldıklarını, okulun kütüphane, kantin, veli bekleme salonu gibi birçok ortak alanını sınıfa dönüştürdüklerini ifade etmişlerdir. Araştırma bulgularından ortaokul kademesinin dört yıl olması ile birçok okulun mağduriyet yaşadığı ve eğitim sürecinin olumsuz etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Kayıp ve Kartal (2021) tarafından yapılan çalışmada öğrenci sayısının artmasıyla eski okul binalarında derslik sıkıntısı çekildiği, kütüphanenin sınıfa dönüştürüldüğü ve eğitim kalitesinin olumsuz etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu görüşü destekleyen Eğitim Bir-Sen (2012) tarafından yayımlanan raporda seçmeli derslerin uygulamasında en çok karşılaşılan sorunlarının okulun fiziksel sorunları, branş öğretmenleri eksikliği ve derslik ihtiyacı olduğu belirtilmiştir.

İlkokul öğretmenleri beşinci sınıf öğrencilerinin bilişsel ve gelişimsel olarak ortaokul kademesinde yeterli hazırbulunuşluğa sahip olmadığını, ortaokula uyum ve birçok branş öğretmenine alışmada zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Ortaokul kademesinde uygulanan müfredatın beşinci sınıf öğrencilerine göre ağır geldiği, artan ders sayıları karşısında öğrencilerin akademik olarak zorlandıkları belirtilmiştir. İlkokul öğretmenlerinin çoğu ilkokulun dört yıl olması ile norm sorunları yaşadıklarını ve alan değiştirmek zorunda kaldıklarını ifade etmiştir. Bu durum birçok sınıf öğretmenin yıllardır çalıştığı okul ortamının ve çevresinin değişmesine aynı zamanda deneyimli olduğu alandan başka alanlara geçmesine sebep olmuştur. Yapılan düzenleme ile birçok sınıf öğretmeni mağdur olmuştur. Alan değiştiren öğretmenler geçtikleri alanda kendilerini yetersiz hissetmiş ve pişmanlık duymuştur. Bu görüşü destekler biçimde Çepni, Cerrah ve Bacanak (2002) tarafından yapılan çalışmada uzun yıllar sınıf öğretmenliği yapan öğretmenlerin sınıf öğretmenliği dışında farklı branşa geçtiklerinde mesleki anlamda yetersizlik yaşadıkları görülmüştür. İlkokul öğretmenlerinin çoğu 4+4+4 düzenlemesini süreç etüdü iyi yapılmayan bir uygulama olarak görmektedir. Sistemin pilot uygulama yapılmadan birden bire değişmesiyle özellikle sistemin ilk öğrencilerini mağdur ettiğini belirtmişlerdir. Katılımcılar sistem için gereken alt yapının olmaması okulların ayrıştırılmasını güçleştirdiğini, yeni sistemin ilk öğrencilerinin kalabalık oluşu, okullarda disiplin ve idare sorunu yarattığını belirtmiştir. Bu görüşü destekler biçimde Badur (2014) tarafından yapılan çalışmada 12 yıllık kesintili zorunlu eğitime hazırlıksız geçildiği, okullarda fiziksel zorluklar yaşandığı ve sınıfların

kalabalıklaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulguların aksine beşinci sınıfın ortaokul kademesine geçmesini bazı ilkokul öğretmenleri, branşlaşmanın erken başlaması ve okulların ayrışması açılarından olumlu bulmuştur. Olumlu görüşleri destekler biçimde Özden, Kılıç ve Aksu (2014) öğrencilerin beşinci sınıfta branş öğretmenleri ile tanışmalarının ilgi ve yeteneklerin ortaya çıkmasında fayda sağlayacağını belirtirken bu bulguyu desteklemeyen Ercan (2016) tarafından yapılan araştırmada sekiz yıllık ilköğretim sisteminin uygulanması ve eğitimin kesintisiz devam etmesinin daha uygun olduğu ifade edilmiştir. Olumlu görüş belirten öğretmenler çalıştığı okulun fiziki imkânlarının ve çevre olanaklarının iyi olması sebebiyle olumsuzluk yaşamadığını düşünmektedir.

Ortaokul öğretmenlerinin çoğu beşinci sınıfların ortaokul kademesine geçmesinde öğrencilerin yeterli hazırbulunuşluğa sahip olmadığını ve okula uyum konusunda oldukça zorlandıklarını ifade etmiştir. Bu çalışmada da beşinci sınıf öğrencilerinin ortaokul kademesindeki branş öğretmenlerinde ilkokul öğretmenlerinin şefkat ve yakınlığını bekledikleri, özellikle beşinci sınıfın ilk döneminde ilkokul alışkanlıklarına devam ettikleri ve okula uyum konusunda, ortaokulda artan ders saatleri ve yoğun müfredat karşısında akademik olarak zorlandıkları düşünülmektedir. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ile ortaokul öğretmenlerinin en çok öğrenciler açısından olumsuz durumla karşılaştığı görülmektedir. Bu görüşü destekler biçimde Karadeniz ve Ulusoy (2015) tarafından yapılan çalışmada 4+4+4 değişikliğinin uygulanmasında ortaokula beşinci sınıfta başlayan öğrencilerin okula uyum problemleri yaşadığını ve sınıf öğretmenlerinden ayrılıp branş öğretmenine alışmada zorluk yaşadığını ifade etmiştir. Ortaokul öğretmenlerinin bazıları küçük yaş gurubunun seviyesine inmede pedagojik olarak zorlandıklarını ifade etmiştir. Ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı ise norm sorunları yaşamamak için alan değişikliği yaptıklarını, bu değişiklikten mesleki olarak zorlandıklarını ve pişman olduklarını ifade ederken bazıları ise norm fazlalığı olmasından ötürü okul idareciliği yapmak zorunda kaldıklarını ifade etmiştir. Ortaokul öğretmenlerinden problem yaşamadığını düşünen katılımcılardan biri sınıf öğretmenliğinden matematik öğretmenliğine alan değiştirerek geçtiğini ve değişiklikten memnun kaldığını ifade ederken beşinci sınıfta derslere branş öğretmenlerinin girmesini de olumlu bulmuştur. Norm fazlası olan ve meslekte yirmi beş yılını doldurmuş bir sınıf öğretmenin alan değişikliği ile ilgili problem yaşamadığını ifade ederken bu bulgunun aksine Doğan, Demir ve Pınar (2014) tarafından yapılan çalışmada branş değiştiren

öğretmenlerin geçtikleri branşlara uyum sağlamada zorlandıkları, kendilerini mesleki anlamda yetersiz gördüklerini ifade etmiştir. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ortaokul öğretmenlerinin çoğunun norm sorunları ve mesleki yetersizlik yaşamasına sebep olmuştur. Araştırma sonucunda eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili olarak ortaokul öğretmenlerinin çoğu beşinci sınıfta yaşça küçük öğrencilerin seviyelerine inmede zorlandıklarını, beşinci sınıfta artan seçmeli derslerle beraber uygulanan öğretim programının küçük yaş grubuna uygun olmadığını ifade etmiştir. Bu görüşü destekler biçimde Göktaş (2018) tarafından yapılan çalışmada da ilk kez beşinci sınıfların dersine giren branş öğretmenlerinin öğrencilerin hazırbulunuşluğuna uygun öğretim yöntem ve tekniklerini kullanamadıkları ve konuları öğrencilere aktarırken seviyeye inme konusunda zorlandıkları sonucuna ulaşmıştır. Eğitim-Bir-Sen (2013) tarafından raporda norm fazlası durumuna düşen sınıf öğretmenlerine alan değişikliği yapma hakkı verilmiş ve alan değişikliği yapan öğretmenlerin geçtikleri alanda yetersiz kaldıkları görülmüştür.

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin çoğu ortaokul kademesinde en fazla duyuşsal problemlerle karşılaştığını ifade etmiştir. Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin çoğu beşinci sınıfı ortaokul kademesinde okurken sınıf öğretmeninden ayrılmada ve branş öğretmenlerine alışmada oldukça zorlandığını ifade ederken yaşı küçük olanların çoğu oldukça alıngan, çekingen ve heyecanlı olduklarını, arkadaş grubu içerisinde büyük olan öğrenciler tarafından sürekli dışlandıklarını ifade etmişlerdir. Beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınması ile hem okula erken yaşta başlayan öğrencilerin hem de okula zamanında giden öğrencilerin uyum problemleri yaşamalarına sebep olduğu söylenebilir. Bu görüşü destekler biçimde Çapar (2015) tarafından yapılan çalışmada beşinci sınıf öğrencilerinin sınıf öğretmenlerini özlediklerini ve eğitimde 4+4+4 düzenlemesinden psikolojik olarak olumsuz etkilendiğini belirtmiştir. Elde edilen bulgulardan öğrencilerin yaşça büyük öğrenciler tarafından akran zorbalığına maruz kaldıkları görülmüştür. Sorun yaşadığını düşünen öğrenciler psikolojik destek aldıklarını ve okula uyum konusunda problem yaşadıklarını sürekli ilkökul öğretmenlerini ve okullarını aradıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum öğrencilerin beşinci sınıfı ortaokul kademesinde okuması için yeterli yaş olgunluğuna sahip olmadığını, duygusal boşluklar yaşadığını ve fiziksel hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğunu göstermektedir. ERG (2014) tarafından yapılan çalışmada bu görüşü destekler şekilde 4+4+4 değişikliğinin öğrenciler tarafından olumlu karşılanmadığı ve ortaokul kademesinde akran zorbalığına maruz kaldığını, buna benzer

şekilde Arı (2014) tarafından yapılan çalışmada da büyük ve küçük yaş grupları arasında gruplaşmalar olduğu, bazı öğrencilerin dışlandığı, zorbalığa maruz kaldığı ifade edilmiştir. Bu görüşün aksine Doğan, Demir ve Pınar (2014) tarafından yapılan çalışmada ise okulların ayrıştırılmasıyla benzer gelişim dönemlerinde olan öğrencilerin aynı ortamda olması olumlu olarak görülmüş, öğrencilerin kendilerini daha güvende hissettikleri ve akran baskısına daha az maruz kalacakları belirtilmiştir. Görüşme yapılan dokuzuncu sınıf öğrencileri beşinci sınıfta derslerin oldukça ağır olduğunu, seçmeli derslerin notla değerlendirilmesinden oldukça kaygılandıklarını ve başarısızlıktan korktuklarını, aynı zamanda artan ders sayıları sebebiyle çok yorulduklarını ve akademik olarak zorlandıklarını ifade etmiştir. Bu durum öğrencilerin öğrenilmiş çaresizlik duygularıyla erken tanışmalarına ve ilerdeki yaşantılarında güven sorunları yaşamalarına sebep olacağını düşündürmektedir. Ortaokulda okumada gelişimsel özellikleri bakımından somut evreden soyut evreye geçemeyen özellikle okula erken başlayan çocukların daha fazla sorun yaşadığı görülmüştür. Bu görüşleri destekler biçimde Özden, Dere ve Aksu (2014) tarafından yapılan çalışmada ortaokul kademesine dâhil edilen beşinci sınıf öğrencilerinin artan derslerle beraber yoğun müfredat altında ezilerek başarısızlık duygusu ve buna bağlı olarak güven problemlerinin yaşandığı gözlemlenmiştir. Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir kısmı ortaokul kademesinde farklı derslere farklı öğretmenlerin girmesini ve seçmeli derslerin olmasını olumlu karşılamıştır. Bu görüşü ifade eden öğrenciler ilkökul öğretmenleri ile sorun yaşadıklarını, ortaokul öğretmenlerinin beşinci sınıf öğrencilerinin seviyelerine inmede başarılı olduğunu ve onlara daha anlayışlı davrandıklarını düşünmektedir. Aynı zamanda olumlu görüş bildiren öğrenciler seçmeli derslerin konu eksiklerini tamamlama açısından verimli olduğunu düşünmektedir. Bu görüşün aksine İzci ve Göktaş (2014) tarafından yapılan çalışmada ikili eğitim yapan okullarda okul çıkış saatlerinin seçmeli derslerden dolayı geç vakitlere sarkmasından dolayı seçmeli derslerin artmasının olumsuz olduğu belirtilmiştir.

Dokuzuncu sınıf velilerinin çoğu beşinci sınıfın ortaokul kademesine alınmasının olumsuz olduğunu düşünmektedir. Dokuzuncu sınıf velileri beşinci sınıfın ortaokul kademesine alınmasıyla öğrencilerin uyum sorunlarıyla karşılaştıklarını, okula başlama yaşının erkene alınmasıyla aynı sınıf içerisinde farklı yaş grubunun olduğunu ifade etmişlerdir. Aynı sınıfta farklı yaş gurubu sınıf içerisinde disiplin sorunlarının yaşanmasına sebep olduğu ve yaşça büyük olan öğrenciler bu durumdan akademik olarak

olumsuz etkilendiği belirtilmiştir. Bu görüşü destekler biçimde Örs, Erdoğan ve Kipici (2013) tarafından yapılan çalışmada aynı sınıfta farklı yaş gruplarının aynı sınıfı paylaşmaları gelişimsel ve öğretimsel problemler ortaya çıkmasına sebep olduğu belirtilmiştir. Katılımcıların önemli bir kısmı yeni öğretim programındaki olumsuzlukları ifade etmiştir. Araştırma bulgularından velilerin eski sistemi daha iyi buldukları, soyut işlemlere geçmeyen öğrencilerin beşinci sınıfta oldukça zorlandıkları, branş öğretmenlerinin küçük yaş gurubunun seviyesine inemedikleri ve dersi somutlaştıramadıkları ifade edilmiştir. Bu görüşü destekler şekilde İzci ve Göktaş (2014) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin ve velilerin branş öğretmenlerine alışamadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Çocuğunu okula erken başlatan velilerin daha çok öğretmenlere ve öğretim programına yönelik eleştirileri olduğu gözlenmiştir. Araştırmaya katılan dokuzuncu sınıf velilerinden problem yaşamadığını veya 4+4+4 değişikliğinin herhangi bir etkisi olmadığını düşünenler yaşadıkları sorunları olduğu gibi kabullendikleri ve süreçten şikâyetçi olmadıkları görülmüştür. Bu görüşü destekler şekilde Boyacıoğlu ve Saymaz (2012) tarafından yapılan “*Geçmişi Kabul Etme ve Depresyon*” adlı çalışmasında kişilerin hayal kırıklıkları yaşasalar dahi olumsuz yaşantılardan kaygılanmadıklarını ve yaşadıkları sorunları içselleştirdiğini belirtmişlerdir.

Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesi İle Alınan Önlemler ve Çözüm Önerileri

Araştırmanın bu bölümünde ortaokul kademesinin dört yıl olması ile ilgili ortaokul yöneticilerinin, ortaokul öğretmenlerinin ve dokuzuncu sınıf velilerinin yaşadığı problemlere yönelik alınan önlemler ve süreçte karşılaşılan problemlerle ilgili çözüm önerileri ayrı başlıklar şeklinde verilmiştir.

Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesi İle Alınan Önlemler

Ortaokul yöneticilerinin çoğunluğu problemlere yönelik önlem almıştır. Ortaokul yöneticilerin çoğu okulun fiziki koşullarını düzenleyerek ve güvenlik önlemlerini artırarak, okul rehber öğretmeni ile işbirliği kurarak önlem aldıklarını ifade ederken bazı ortaokul yöneticileri beşinci sınıfın ilk dönemlerinde okula uyum etkinlikleri planlayarak önlem aldıklarını ifade etmiştir. Ortaokul yöneticilerinin çoğunluğu ortaokulun dört yıl

olmasıyla artan seçmeli derslerin branş öğretmeni eksikliğine sebep olduğundan ücretli öğretmen görevlendirmesi yaparak önlem aldıklarını ifade etmiştir.

Ortaokul yöneticilerinin ve ortaokul öğretmenlerinin çoğu ortaokulun dört yıl olması ile karşılaşılan problemlerin çözümü için öğretim yöntem ve tekniklerini küçük yaş grubuna göre değiştirerek ve rehberlik servisiyle işbirliği kurarak, veli iletişimi sağlayarak önlem aldıklarını ifade etmiştir. Bazı ortaokul öğretmenleri ise ortaokul kademesindeki müfredatın yoğun olması sebebiyle seçmeli derslerle bu açığı kapattıklarını ve seçmeli derslerin olmasını fırsata çevirerek önlem aldıklarını ifade etmiştir.

Dokuzuncu sınıf velilerinin çoğu ortaokul kademesinde öğrencilerin yaşadığı akademik zorlanmayı çocuklarını takviye kurslarına göndererek ve rehberlik servisiyle iş birliği kurarak, öğretmenlerle iletişim sağlayarak önlem aldıklarını ifade etmiştir.

Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesi İle İlgili Çözüm Önerileri

Ortaokul yöneticilerinin çoğu ve ortaokul öğretmenlerinin bir kısmı ortaokulun dört yıl olması ile ilgili yaşanan problemlere yönelik öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılmasını önermiştir. Benzer bir çalışmada Yılmaz, Taşçı ve Fidan (2013) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin belirlenen eksiklerine yönelik hizmetiçi eğitimleri alması önerilmiştir. Benzer şekilde Gültekin, Çubukçu ve Dal (2010) tarafından yapılan çalışmada ilköğretim öğretmenlerinin eğitim öğretim ile ilgili alanların tümünde hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

Bu önerilerin yanında bazı ortaokul yöneticileri okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasını, aile eğitimleri ve veli iletişimine önem verilmesi gerektiğini önermiştir. Ortaokul öğretmenlerinin çoğu aile eğitimlerinin verilmesini ve veli iletişiminin sağlıklı olması gerektiğini önermiştir. Benzer şekilde Özdemir ve Battal (2019) çalışmalarında erken yaşta okula başlayan öğrencilerin karşılaştıkları problemlerin çözümüne ilişkin ailelerin bilinçlendirilmesi gerektiği önerilmiştir.

Ortaokul yöneticileri, ortaokul öğretmenleri ve dokuzuncu sınıf velilerinin çoğu eğitim sisteminde değişiklik yapılarak müfredatın hafifletilmesini ve öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş grubuna göre değiştirilmesini önerirken dokuzuncu sınıf velileri ise okula başlarken öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin ölçülmesi gerektiğini

önermiştir. Bu görüşü destekler şekilde Özdemir ve Battal'ın (2019) çalışmalarında müfredatın hafifletilmesi, Göktaş'ın (2018) çalışmasında seçmeli derslerle artan ders saatlerinin azaltılması önerilmiştir. Benzer şekilde Bayat (2015) tarafından yapılan çalışmada da öğretim programının ve müfredatın küçük yaş grubuna uygun olmadığından hafifletilmesi gerektiği, Demir, Doğan ve Pınar (2013) ise çalışmalarında günlük ders saatlerinin ve ünite sayılarının azaltılmasını, ünite içeriklerinin sadeleştirilmesini, etkinlik ağırlıklı bir program yapılmasını ve programın bölgesel farklılıklara göre yapılandırılmasını önermişlerdir.

Araştırma sonucunda bazı ortaokul öğretmenleri okula başlama yaşının en az 72 ay olması gerektiğini ve beşinci sınıfın eskisi gibi ilkokula dâhil edilmesini önermiştir. Buna benzer Ercan (2016) tarafından yapılan bir çalışmada araştırmaya katılan öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplardan okula başlama yaşının 73 ay olması gerektiği ve Göktaş (2018) tarafından yapılan çalışmada beşinci sınıfların ilkokul kademesinde kalmaya devam etmesi önerilmiştir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Bu bölümde araştırmada ulaşılan bulgulardan elde edilen sonuçlar ve öneriler yer almaktadır.

Okula Başlama Yaşının Düşürülmesine İlişkin Sonuçlar

Okula başlama yaşının düşürülmesinin etkilerine ilişkin olarak ulaşılan sonuçlar şunlardır:

Okula başlama yaşının düşürülmesi;

1. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin yetersiz kalması ile ilgili sorunlara neden olmuştur.
2. Öğrencilerin akademik benlik algısında yetersizlik yaşamalarına, öğrenmede ve sosyal ilişkilerde zorlanmalarına, uyum sorunlarına neden olmuştur.
3. Ayırıştırılamayan okullarda erken yaşta kayıt olan öğrencilerle ikinci kademedeki öğrenciler arasında yaş farkından dolayı problemler yaşanmasına, akran zorbalığına neden olmuştur.
4. Öğretmenlerin sistemi uygulamada ve küçük çocukların seviyesine inmekte zorlanmalarına neden olmuştur.
5. Aynı sınıfta farklı yaş gurubundan öğrencilerin olması hem okula erken yaşta başlayan öğrencileri, hem zamanında giden öğrencileri hem de sınıf düzenini sağlamada ve yeni öğretim programını uygulamada sınıf öğretmenlerini olumsuz etkilemiştir.
6. Çocuğunu erken yaşta okula başlatan velilerin süreç içerisinde çocuklarıyla ilgili birçok sorunla karşılaşmasına neden olmuştur.
7. Okula erken başlayan çocukların okulun fiziki ortamından olumsuz etkilenmesine neden olmuştur.
8. Okul yöneticilerini veli ve öğretmenler arasında bırakarak sorunlar yaşamasına neden olmuştur.

Beşinci Sınıfların Ortaokul Kademesine Dâhil Edilmesiyle İlgili Sonuçlar

Beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınmasının etkilerine ilişkin sonuçlar şunlardır:

1. Öğrencilerin beşinci sınıfı ortaokulda okuması, uyum problemlerine ve beşinci sınıfların yaşça büyük olan öğrencilerle aynı kademedede olması, akran zorbalığına neden olmuştur.
2. Beşinci sınıf öğrencilerinin ortaokul kademesi için hazırbulunuşluk seviyelerinin yetersiz kalması ile ilgili sorunlara yol açmıştır.
3. Ortaokul kademesinin müfredat programının beşinci sınıf öğrencilerinin yaşlarına göre yoğun olması, öğrencilerin akademik olarak zorlanmalarına ve bilişsel yetersizlikler yaşamalarına neden olmuştur.
4. Beşinci sınıf öğrencilerinin soyut evreye geçmeden, ilgi ve yetenekleri göz ardı edilerek meslek okullarına yönlendirildikleri görülmüştür.
5. Ortaokul kademesinde okul dönüşümlerinde sorunlar yaşanmasına ve birçok okulun ikili eğitim yapmasına neden olmuştur.
6. İlkokul kademesinin dört yıla indirilmesiyle okuldaki iş yükü geçmişe göre azalırken, ortaokul kademesinde öğrenci mevcudunun artması e-okul işlemlerinin de artmasına neden olarak okul idarelerinin iş yükünü arttırmıştır.
7. Ortaokul kademesinde okulların kalabalıklaşmasına neden olmuş, okullarda fiziki yetersizliklere yol açarak seçmeli derslerin verimli işlenmesini engellemiştir.
8. İlkokul kademesinde ve ortaokul kademesinde norm sorunlarının yaşanmasına neden olmuştur.
9. Norm sorunları nedeniyle birçok öğretmen alan değişikliği yapmak zorunda kalmıştır.
10. Branş öğretmenlerinin beşinci sınıf öğrencilerinin seviyesinde ders anlatmada yetersizlikler yaşanmıştır.
11. Ortaokulun dört yıl olması ve seçmeli derslerin sayısının artması ile ortaokul kademesinde branş öğretmeni eksikliği yaşanmıştır. Ortaokullarda yaşanan branş öğretmeni eksikliği ücretli öğretmenlerle kapatılmaya çalışılmıştır. Farklı branşlardan gelen ücretli öğretmenlerin eğitim sürecinde ortaokul seviyesinde eğitim verecek pedagojik yeterliğe sahip olmadıkları, öğrencinin seviyesine inmede zorluk yaşadıkları,

öğrencilerin sürekli değişen ücretli öğretmenlere alışmada problem yaşadıkları görülmüştür.

12. Beşinci sınıflarda okutulan seçmeli derslerin verimli olduğu ve konu eksikliklerini kapatmada yardımcı olduğu düşünülmektedir.

13. Beşinci sınıfların ortaokul kademesine alınması ile branşlaşmanın erken yaşta yapılacak olmasının ve Matematik, Türkçe ve Fen Bilimleri derslerinin branş öğretmenleri tarafından anlatılmasının faydalı olduğu düşünülmektedir.

14. Beşinci sınıfların ortaokul kademesine dâhil edilmesi ile okulun fiziki koşulları düzenlenerek ve güvenlik önlemleri artırılarak, okul rehber öğretmeni ile işbirliği kurularak önlem alınmıştır.

15. Beşinci sınıfın ilk döneminde uyum etkinlikleri planlanmıştır.

16. Beşinci sınıflarda öğretim yöntem ve teknikleri küçük yaş grubuna göre değiştirilerek ve rehberlik servisiyle işbirliği kurularak, veli iletişimi sağlayarak önlem alınmıştır.

17. Dokuzuncu sınıf velilerinin çoğu ortaokul kademesinde öğrencilerin yaşadığı akademik zorlanmayı çocuklarını takviye kurslarına göndererek ve rehberlik servisiyle iş birliği kurarak, öğretmenlerle iletişim sağlayarak önlem almışlardır.

18. Ortaokulun dört yıl olması ile ilgili yaşanan problemlere yönelik öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin artırılması, okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılması, aile eğitimlerine ve veli iletişimine önem verilmesi, eğitim sisteminde değişiklik yapılarak müfredatın hafifletilmesi ve öğretim yöntem ve tekniklerinin küçük yaş grubuna göre değiştirilmesi, okula başlama yaşının en az 72 ay olması ve beşinci sınıfın eskisi gibi ilkokula dâhil edilmesi önerilmiştir.

Öneriler

1. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesindeki sorunlar göz önünde bulundurularak yeniden gözden geçirilmelidir. Yapılacak değişiklikler, eğitimin tüm bileşenlerinin görüşleri alınarak, pilot uygulamalar yapılarak iyi analiz edilip tartışıldıktan sonra uygulamaya geçirilmelidir.

2. Mevcut ilkokul programı çerçevesinde ilkokul birinci sınıf Matematik Öğretim Programı, Türkçe Öğretim Programı göz önüne alınarak, öğrenciler olgunluk testlerinden geçirilerek yeterli hazırbulunuşluğu kazanmış olmasına bakılarak ve ilkokula

kayıt yaşı veli isteğine bırakılmadan 72-84 yaş aralığında olacak şekilde tekrar düzenlenmelidir.

3. Okullarda yaşanan derslik, materyal yetersizliği, laboratuvar eksikliği gibi sorunlar çözüme kavuşturulmalı okullara bu konuda kamusal finansman sağlanmalıdır.

4. İlkokuldan önce öğrencilerin okulöncesi eğitim alması zorunlu hale getirilmeli, bunun için okulöncesi eğitim kurumlarının yaygınlaştırılıp devlet desteği ile ücretsiz olması sağlanmalıdır.

5. Eğitim öğretim sürecinde veli iletişimine daha fazla önem verilerek uygulamalı olarak, uzman desteği alınarak aile eğitimleri düzenlenmeli ve okul rehberlik servisleri daha işlevsel hale getirilmelidir.

6. Beşinci sınıflar eski sistemde olduğu gibi tekrar ilkokul kademesine dâhil edilmelidir.

7. Beşinci sınıfların ortaokul kademesinde kalması yönündeki politikaların sürdürülmesi halinde ortaokul öğretmenlerine beşinci sınıf öğrencilerinin gelişim özellikleri dikkate alınarak öğretim yöntem ve teknikleri ile ders içi materyal tasarlama konusunda uygulamaya dönük sertifikalı hizmetiçi eğitim verilmelidir.

8. Ortaokul öğretim programında öğrencilerin gelişim özelliklerine ve çağın gereklerine uygun olarak sadeleştirmeye gidilmeli, seçmeli derslerdeki ders yoğunluğu ve sayısı azaltılmalıdır.

9. Eğitim sisteminde ve öğretim programlarında yapılması planlanan değişikliklere öncelikle sistemin uygulayıcısı olan öğretmenlere ve okul yöneticilere gerekli yeterlikler kazandırılarak ve eğitim ortamlarının fiziksel düzenlemeleri yapılarak geçilmelidir.

10. Gelişim bakımından soyut kavrama seviyesine ulaşmamış, ilgi, bilgi ve yetenekleri doğrultusunda sağlıklı karar verme yetisine sahip olmayan dördüncü sınıf öğrencilerine tek tip meslek okullarını seçme zorunluluğu ortadan kaldırılmalıdır. Erken yaşta mesleki yönlendirmede veli ve idare baskısı olmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Y. (2013). *Okul yöneticilerinin görüşlerine göre 2012 yılında İlköğretim ve Eğitim Kanununda yapılan düzenlemenin (4+4+4) ilkokullarda uygulanışı üzerine bir değerlendirme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akçabay, F. C. (2012). *Toplumsal değişim ve hukuk ilişkisi çerçevesinde zorunlu eğitim*. Yayımlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Akdemir, Ç. (1991).Okullarımızda mesleki rehberliğin önemi. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(1), 76-83.
- Akyüz, Y. (2012). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ankara Üniversitesi (2012). 5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Görüşü
- Arslan, M. M. ve Kılıç, Ç. (2000). Bazı Avrupa ülkelerinde ve Türkiye’de zorunlu eğitimde yönlendirme çalışmalarının değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 148.
- Arı, A. (2014). İlkokul birinci sınıfa başlama yaşına ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(3), 1031-1047.
<https://app.trdizin.gov.tr/makale/TVRZMk5UQTBOQT09/ilkokul-birinci-sinifa-baslama-yasina-iliskin-ogretmen-gorusleri> adresinden alınmıştır.
- Aslan, M. (2014). *60-72 aylık çocukların ilkokula başlama durumlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Aybek, B. ve Aslan, S. (2015). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 kesintili zorunlu eğitim sisteminde yaşamış oldukları sorunlara ve çözüm önerilerine yönelik görüşlerinin incelenmesi, *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(3), 327-346.
- Aydın, A. (2000). Zorunlu temel eğitim uygulaması ve çözüm bekleyen sorunlar. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/114889> adresinden alınmıştır.

- Aydın, İ. (2018). Türkiye’de çocuk istismarı ve çocuk işçiliği. *İş ve Hayat* 4, 65-81.
- Aydın, S. (2006). *Avrupa Birliği ülkelerinde ve Türkiye’de zorunlu eğitim*. Yayımlanmamış bilim uzmanlığı tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Ayhan, Ş. (2004). *Zorunlu eğitim süresinin artırılmasının öğretmenlere göre mesleki (çıraklık) eğitim merkezlerine olan etkilerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aykaç, N., Kabaran, H., Atar, E. ve Bilgin, H. (2014). İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin 4+4+4 uygulaması sonucunda yaşadıkları sorunların öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Muğla ili örneği). *Turkish Studies*, 9(2), 335-348.
- Badur, S. (2014). *12 yıllık zorunlu eğitim sisteminde okul yönetiminde karşılaşılan sorunlar*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Zirve Üniversitesi, Gaziantep.
- Baş, K. (2004). Türkiye’de zorunlu eğitim süresinin artırılmasının sağlayacağı kazançlar. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 59(3, 21-40).
- Baş, M. (2001). *Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim uygulamasında taşıma merkezi kabul edilen ilköğretim okullarının sorunları: Bolu ili örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Billington, R. (1997). *Felsefeyi yaşamak*. (çev. A.Yılmaz), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi (2012). 5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nin Güncellenen Görüşü. <http://www.fed.boun.edu.tr/default.asp?MainId=18> adresinden alınmıştır.
- Boyacıoğlu, İ ve Saymaz, E. B. (2012). Geçmiş kabul etme ve depresyon. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(40), 220-228.
- Boz, T. ve Yıldırım, A. (2014). 4+4+4 eğitim sisteminde birinci sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı zorluklar. *Başkent Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 1(2), 54-65.

- Bozkurt, E. ve Demir, R. (2012). Öğrenci görüşleriyle akran değerlendirme: bir örnek uygulama. *Elementary Education Online*, 11(4), 966-978.
- Bucak, A. (2019). *Ortaokullardaki seçmeli dersler uygulamasının çocuğun katılım hakkı çerçevesinde değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Büyüköztürk, Ş. ,Kılıç Çakmak, E, Akgün, Ö. E, Karadeniz, Ş ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. ve Kılıç, E. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Canbulat, T. (2017). Kesintili zorunlu eğitimden etkilenen ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve okula hazırbulunuşluk düzeylerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(4), 1573-1586.
- Carlton, M. P. ve Winsler, A. (1999). School readiness the need for a paradigm shift, *School Psychology Review*, 28(3), 338-352.
- Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K. ve Soysal, M. (2014).Yeni eğitim sisteminin (4+4+4) uygulanmasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri (Bolu il örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi Uluslararası E-Dergi*, 4(1), 59-82.
- Cicioğlu, H. (1985). *Türkiye Cumhuriyetinde ilk ve ortaöğretim (tarihi gelişimi)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi.
- Creswell, JW. (2007). Nitel sorgulama ve araştırma tasarımı: beş gelenek arasından seçim yapmak. Thousand Oaks, California: Sage Publications. <https://cmc.marmot.org/Record/.b19621632> adresinden alınmıştır.
- Çakıcı, M. (2015). *60-72 Aylık 1. sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi (öğretmen görüşlerine göre)*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Okan Üniversitesi, İstanbul.

- Çam, F. M. (2015). *Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin yeni eğitim modeline (4+4+4) ilişkin görüşleri (Pendik ilçesi örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Çamlıbel, F. (2015). *Okul müdürü ve öğretmenlerin 12 yıllık zorunlu eğitim uygulamasına ilişkin algıları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Çapar, M. (2015). 12 yıl zorunlu eğitim düzenlemesine dair öğretmen ve öğrenci algısı. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Sebahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Çağır, M. ve Türk, İ. C. (2017). 1869 Maarif-i umumiye nizamnamesi ve Türk eğitim tarihindeki yeri. *ASEAD Cilt:4 Sayı:11*, 62-75.
- Çelik, M. (2013). 2005 yılından beri seçmeli dersler. F. Tanhan, C. Aslan ve N. Taşkın (Düzenleyen), *Kesintili on iki yıllık zorunlu eğitim modelinde seçmeli dersler sempozyumu* (s. 12-16). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Çelik, M. A. (2016). *Finlandiya ve Türkiye zorunlu eğitim sisteminin karşılaştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Erzincan Üniversitesi, Erzincan.
- Çelik, Z., Boz, N., Gümüş, S. ve Taştan, F. (2013). *4+4+4 eğitim reformunu izleme raporu*. Ankara: Eğitimciler Birliği Sendikası.
- Çepni, S. , Cerrah, L. ve Bacanak, A. (2002, Eylül). *Sınıf öğretmenliği yapan fen öğretmenlerinin branş öğretmenliğine dönüş nedenleri ve döndüklerinde karşılaştıkları sorunlar*. V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi'nde sunuldu, Ankara.
- Çoruk, A. (2019). 4+4+4 sistem değişikliği sonrası 5. sınıf öğrencilerinin yaşadığı sorunlara ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2),288-299 .
- Davey, L. (1991). Vaka çalışması değerlendirmelerinin uygulanması <https://www.scholarworks.umass.edu/pare/vol2/iss1/9> adresinden alınmıştır.

- Demir, O. ve Ersöz, Y. (2016). 4+4+4 eğitim sistemi kapsamında sınıf öğretmenlerinin ilk okuma ve yazma eğitiminde yaşadıkları güçlüklerin değerlendirilmesi. *Türkiye Çevrimiçi Niteliksel Araştırma Dergisi (TOJQI)*. Cilt 7, Sayı 1, 1-27.
- Demirel, Ö. ve Ün, Kamile. (1987). *Eğitim Terimleri*. Ankara: Şafak Matbaacılık.
- Deniz, M. (2001). *Milli Eğitim Şuralarının Tarihçesi ve Eğitim Politikalarına Etkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Dilli, C. (2006). *Zorunlu Eğitim Çağında Bulunan Kız Çocuklarının Okula Gitmeme Nedenleri (Şırnak İli Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- DPT. (2000). *Sekizinci beş yıllık kalkınma planı (2001- 2005)*. Ankara: DPT Yayını.
- Doğan, S., Demir, S. B., ve Pınar, M. A. (2013). 4+4+4 yeni eğitim sisteminin yansımaları: Beşinci Sınıflardaki Eğitim-Öğretim Sürecinin Branş Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi. *Turkish Studies- - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. (8/9), 1081-1098.
- Doğan, S. , Demir, S.B. ve Pınar, M.A. (2014). 4+4+4 kesintili zorunlu eğitim sisteminin sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi, *Elementary Education Online*, 13(2), 503-517.
- Durmuşçelebi, M. ve Bilgili, A. (2014). Yeni 12 yıllık eğitim sistemi, karşılaşılan sorunlar ve dünyadaki uygulamalarda bazılarının incelenmesi. *Turkish Studies*, 9(2), 603-621.
- Eğitim Tercihi. (2012, Mart 20). *Üniversiteler 4+4+4' e Karşı Seslerini Yükseltti*. <http://www.egitimtercihi.com/gundem/1274-ueniversiteler-4+4+4ekars-seslerini-yukseltti.html>_adresinden alınmıştır.
- Eğitim-Bir-Sen (2012). 4+4+4 Yeni Eğitim Sistemi: Ne getiriyor? Neler olmalı? <http://www.egitimbirsen.org.tr/yayinlarimiz/236-egitimbirsen.org.tr-236.pdf>.15.11 adresinden alınmıştır.

Eğitim-Sen (2012). 12 yıllık kademeli zorunlu eğitim yasa teklifine yönelik hazırlanmış olduğu rapor metni, <http://www.egitimsen.org.tr/down/rapor.pdf>. adresinden alınmıştır.

Eğitim-İş, (2012). *2012 - 2013 Eğitim- Öğretim Yılı 4+4+4 Zorunlu Eğitim Yasasıyla Başlıyor*. <http://www.egitimis.org.tr>.adresinden alınmıştır.

Eorustat. (2012). *Avrupa'da eğitime ilişkin önemli veriler*. http://sgb.meb.gov.tr/eurydice/kitaplar/Egitime_Iliskin_Temel_Veriler_2012/Egitime_Iliskin_Temel_Veriler_2012.pdf adresinden alınmıştır.

Ercan, H. (2016). *İlköğretim öğretmenlerinin ve yöneticilerinin 4-4-4 eğitim sisteminin uygulama sürecine ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.

ERG. (2012a). *4+4+4'e Geçiş Eylül 2012 Bilgi ve Politika Notları*. Sabancı Üniversitesi, İstanbul.

ERG. (2012b). *4+4<8 Bilgi Notu: Kesintisiz Temel Eğitim Nedir?* http://www.egitimreformugirisimi.org/wpcontent/uploads/2017/03/ERG_Kesintisiz-Temel-Egitim-Nedir adresinden alınmıştır.

ERG. (2013). *Eğitim İzleme Raporu 2012*. İstanbul: Sabancı Üniversitesi.

Erginer, A. (2004). *Türkiye'de on iki yıllık zorunlu eğitim için bir model önerisi ve uygulanabilirliği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Fidan, N. ve Erden, M. (1998). *Eğitime giriş*. İstanbul: Alkım Yayınevi.

Fidan, N. ve Y. Baykul (1994). İlköğretimde temel öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 7-20.

Gökçe, A. (2015). *12 yıllık zorunlu eğitimin (4+4+4) veli-öğretmen bakış açısından karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.

- Göktaş, Ö. (2018). *4+4+4 uygulaması ile 5. sınıfın ortaokul kapsamına alınmasının eğitsel sonuçlarının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Malatya İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Göksoy, S. (2013). Türkiye ve avrupa birliği ülkelerinde zorunlu eğitim uygulamaları. *Asya Öğretim Dergisi*, 1(1), 30-41.
- Gültekin, M. (1998) *Türkiye ve Avrupa Birliği'ne üye bazı ülkelerde zorunlu eğitim*, Anadolu Üniv. Yay. No:1016, Açık öğretim Fak. Yay. No:559, 73-91.
- Güler, A., Halıcıoğlu, M.B. ve Taşgın, S. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Gündüz, M. (2011). Zorunlu ve kesintisiz eğitimin kısa tarihi. *Eğitim Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*. 21, 3-10. <https://docplayer.biz.tr/2797818-Zorunlu-ve-kesintisiz-egitimin-kisa-tarihi-kesintili-kesintisiz-egitim-politikasinin-degerlendirilmesi.html> adresinden alınmıştır.
- Gümüş, S. (2012). Kesintili eğitim: 28 Şubat'ın rövanşı mı, nesillerin geleceği mi? https://www.ebs.org.tr/ebs_files/files/yayinlarimiz2021/4_4_4_egitim_reformu.pdf adresinden alınmıştır.
- Gür, B. S. (2012, 15 Eylül). 4+4+4 üzerine erken bir bilanço denemesi. Haksöz Haber. <https://www.haksozhaber.net/4+4+4-uzerine-erken-bir-bilanco-denemesi-25824yy.htm> adresinden alınmıştır.
- Gürkan, T. (1979). Okulöncesi Eğitimin İlkokuldaki Etkileri Üzerine Bir İnceleme. *EĞİTİM VE BİLİM*. <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5456> adresinden alınmıştır.
- Gürkan G, Koyuncu, F., Şaşmaz, A. ve Dinçer, M. A. (2014). *Temel eğitimin kademelendirilmesi sürecinin izlenmesi*. İstanbul: ERG ve TEGV.
- Güven, B. ve Özbilen, F. M. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin 12 yıllık zorunlu eğitim hakkındaki görüşleri*. V. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde sunuldu. https://www.academia.edu/32653763/S%C4%B1n%C4%B1f_%C3%96

C4%9Fretmenlerinin_12_Y%C4%B1ll%C4%B1k_Zorunlu_E%C4%9Fitim_Hakk
%C4%B1ndaki_G%C3%B6r%C3%BC%C5%9Fleri_adresinden alınmıştır.

Güven, İ. (2012). Eğitimde 4+4+4 ve Fatih projesi yasa tasarısı=Reform mu? *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 557-577. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden alınmıştır.

Habertürk, “Bu müfredat” (27.06.2012). <http://www.haberturk.com/gundem/> adresinden alınmıştır.

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fakülte Kurulu (2012). 05.01.1961 tarih 222 sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifine ilişkin görüşler. <http://www.egitim.hacettepe.edu.tr/.../4+4+4EgtFakKurulKarar.pdf>. adresinden alınmıştır.

İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (2012). Resmi Gazete (11.04.2012). Sayı: 28261.

İzci, E. ve Göktaş, Ö. (2014). Matematik öğretmenlerinin 5. sınıf matematik dersi öğretim programına ilişkin görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 41.317- 328

Kabapınar, Y., Çilingir Altınar, E., Topçubaşı, T., Atabaş, Ü. ve Karadağ, B. (2018). İlk mezunlarını verme sürecinde 4+4+4 eğitim sistemini yeniden değerlendirmek. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*. 4(2), 45-61.

Kahramanoğlu, R., Tiryaki, E. N. ve Canpolat, M. (2014). İlkokula yeni başlayan 60-66 ay grubu öğrencilerin okula hazır oluşları üzerine inceleme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (3), 1065-1080.

Kapçı, E. G., Artar, M., Avşar V., Daşçı, E.ve Çelik, E. G. (2013). *İlkokul birinci sınıfa farklı yaşlarda başlayan çocukların ruhsal ve sosyal gelişim ile akademik benlik algıları açısından karşılaştırılması*. Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi Sonuç Raporu. Proje no: 12H5250001.

- Karadeniz, C. B. (2012). Öğretmenlerin 4-4-4 zorunlu eğitim sistemine ilişkin görüşleri. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 34-53.
- Karadeniz, O. ve Ulusoy, M. (2015). 4+4+4 Eğitim sistemi ile sosyal bilgiler eğitiminde ortaya çıkan kaotik durumlar hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(5), 99-108.
- Karakaya, F. (2019). *12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sistemi İle Birlikte İlkokul 1. Sınıfı Başlayan Öğrencilerin Okul Olgunluk*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Karaman, Kepenekci, Y. ve Taşkın, P. (2019). *Eğitim Hukuku*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel
- Karbuğa, A. Ö. (2011). *İlköğretim 1. Sınıfı Başlama Yaşının İlköğretim Okul Yönetici Ve Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Kartal, M. (2017). *Zorunlu eğitimde yeni dönem: 4+4+4*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Kartal, S. (2013). Türkiye’de ilkokula başlama yaşının beş yaşa indirilmesinin eğitim politikaları açısından değerlendirilmesi. *Mülkiye Dergisi*, 201-214.
- Kavak, Y.(1997).*Dünyada ve Türkiye’de ilköğretim*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Kayıp, S. ve Kartal, Ş. (2021). 4+4+4 eğitim sisteminin ortaöğretime yansımalarına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4777-4823.
- Kazu, İ.Y. ve Eroğlu, M. (2012, Eylül). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının 12 yıllık zorunlu eğitim sistemine yönelik görüşlerinin belirlenmesi. II. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi’nde sunuldu, Bolu.

- Kerimoğlu, F. (2014). *Farklı yaştaki çocukların oluşturduğu ilkokul 1. sınıflarda yaşanan sorunların belirlenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç, G. (2017). *Türkiye'de zorunlu eğitim süresinin hizmet sektörüne etkisi: Trabzon sanayisi örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Kılıç, S. (2014). *İlkokul birinci sınıfa devam eden 60-66-72 aylık öğrencilerin dil becerilerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kız, S. (2019). *Okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasının okulun örgütsel boyutlarına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Küçüker, E. (2012). Türkiye’de kalkınma planları kapsamında yapılan eğitim planlarının analizi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1): 9-26.
- Küçüker, E. (2016). A comparison of the academic achievements of students with different primary school entrance age. *Education*. 137, 1, 46-58.
- Küçüker, E. (2018). Kırsal kesimde yaşayan kız çocuklarının örgün ortaöğretimi terk etme nedenleri. *Eğitim ve Bilim*, 43(195), 97-117.
- Külekçi, E. (2013). 4+4+4 Eğitim sistemi kapsamında birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 369-377.
- MEB, (1961). İlköğretim ve Eğitim Kanunu. Resmi Gazete (12.01.1961). Sayı: 10705
- MEB. (1973). Millî Eğitim Temel Kanunu, Resmi Gazete (24.06.1973), Sayı:14574.
- MEB. (1992). İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Resmi Gazete (07.08.1992), Sayı: 21308.

- MEB, (1998). *Cumhuriyetin 75. yılında gelişmeler ve hedefler: milli eğitim*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB. (1999). XVI. Milli Eğitim Şûrası Kararları. http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/suralar/16_sura.pdf adresinden alınmıştır.
- MEB. (2012a). 12 Yıl Zorunlu Eğitim Sorular-Cevaplar. http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/12Yil_Soru_Cevaplar.pdf?CHK=01402264464c3ac021307baed3a38ab1 adresinden alınmıştır.
- MEB. (2012b). Millî Eğitim Bakanlığı ilköğretim kurumları yönetmeliği. Resmi Gazete (21.07.2012), Sayı:28360
- MEB. (2013). İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. Resmi Gazete (26.07.2014), Sayı:29072.
- MEB. (2016). Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete (02.12.2016), Sayı: 6764.
- Memişoğlu, S. P. ve İsmetoğlu, M.(2013). Zorunlu eğitimde 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*.14-25.
- Merriam, S. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. San Francisco: Jossey-Bas
- Mert, K. (1999). *Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulaması konusunda öğretmen görüşleri (Niğde il örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Mıhçı, H. (2012). Neden 4+4+4? <https://bianet.org/bianet/egitim/137299-neden-4-4-4> adresinden alınmıştır.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (2002). *The qualitative researcher's companion*. California: SAGE.

- Nacar, N. (2015). *Ortaokul 5. sınıf matematik dersi öğretim programının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi (Ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Noyan, E. (2016) *Türkiye’de zorunlu eğitim politikaları bağlamında 4+4+4 kesintili zorunlu eğitim (1973-2016)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara.
- ODTÜ Eğitim Fakültesi (2012). 5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında ODTÜ Eğitim Fakültesinin Görüşü, https://fedu.metu.edu.tr/tr/system/files/ReportsAndDocuments/fakultegorusu/the_faculty_position_on_4_4_4_second_proposal_in_turkish.pdf adresinden alınmıştır.
- Oktay A. ve Unutkan Ö.P. (2005). Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar. Sevinç, M. (Ed.). *İlköğretime hazır oluş ve okul öncesi eğitimle ilköğretimin karşılaştırılması*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Örmeci, O. (2012). Dünyada zorunlu eğitim ve 4+4+4 eğitim reformu. <http://ydemokrat.blogspot.com.tr/2012/03/dunyada-zorunlu-egitim-ve-4+4+4-egitim.html> adresinden alınmıştır.
- Özden, B., Kılıç, R. ve Aksu, D. (2014). Sınıf öğretmenlerinin 12 yıllık (4+4+4) zorunlu eğitime ilişkin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(4), 181-201.
- Öztürk, E. ve Uysal K. (2013, Ağustos). İlkokul 1.sınıf öğrencilerinin okuma-yazma süreçlerinin takvim yaşı yönünden karşılaştırılması. XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Kongresi’nde sunuldu, Ankara.
- Örs, Ç., Erdoğan, H., ve Kipici, K. (2013). Eğitim yöneticileri bakış açısıyla 12 yıllık kesintili zorunlu eğitim sistemi: Iğdır örneği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 131-154.
- Özenç, E. G., Özcan, Z. E., Güçlü, F. ve Güney E. K. (2016). 4+4+4 eğitim sisteminin beşinci sınıf öğrencilerine yansımaları: Öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 15(2), 560-580.

- Özenç, M. ve Çekirdekçi, S. (2013). İlkokul 1. sınıfa kaydolan okul öncesi dönem çağındaki öğrencilerin (60-69 ay) yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 177-192.
- Özdemir, A. ve Battal, Ş. (2019). İlkokula erken yaşta başlayan öğrencilerin okula uyum süreci ve akademik başarı bağlamında yaşadıkları sorunlar. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 1633-1683. DOI: 10. 2 6466/opus.529169
- Özoğlu, M. (2012). Zorunlu eğitim üzerine bir değerlendirme. *Mostar Aylık Kültür ve Aktüalite Dergisi*, 84(2).
- Resmi Gazete. (1997). İlköğretim ve eğitim kanunda değişiklik yapılması hakkındaki kanun. <http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23084.pdf> adresinden alınmıştır.
- Sarpkaya, R., Erdem, A. R. ve Yılmaz, S. (2012). Türk Eğitim Sistemindeki 4+4+4 değişikliğinin karar süreci açısından irdelenmesi. *EYFOR III. Eğitim Yönetimi Forumu Eğitimde Nitelik ve Yenileşme Bildiriler Kitabı*. 12-13 Ekim Nevşehir.
- Sirem, Ö. (2014). *4-4-4 okul sisteminde sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretim sürecine yönelik görüşleri (Düzce ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Düzce Üniversitesi, Düzce.
- Süzen, Z. B. (2004). *Sekiz yıllık zorunlu eğitimin değerlendirilmesi (Ankara Çankaya İlçesi örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Şahin, N.H. (Edt) (2010), *Stresle Başa Çıkma: Olumlu Bir Yaklaşım*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara. S:54-56.
- Şahin, H. O. (2014). *Zorunlu eğitimin kesintili 4+4+4=12 yıl olmasıyla ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri (Van ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Şaşmaz, A. (2012). *Bilgi Notu: Kesintisiz Temel Eğitim Nedir?* Sabancı Üniversitesi, İstanbul.
- Şekerci, M. (2011). Kesintili eğitim çağdaş dünyanın bir gerçeğidir. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 61-68.

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB] (2010). 18. milli eğitim şurası kararları. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29170222_18_sura.pdf adresinden alınmıştır.
- Tangülü, Z. ve Çıdaçı, T. (2014) Ortaokul 5. sınıf sosyal bilgiler dersine giren branş öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*,15(2). 227-242.
- Tayfun, O. (2019). *Zorunlu eğitim süresinin iç müşteri görüşlerine etkisi: İstanbul ili örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Tok, F. (2013). *12 yıllık zorunlu eğitim uygulamasına ilişkin öğretmen, yönetici ve veli görüşlerinin incelenmesi (Gaziantep il örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Zirve Üniversitesi, Gaziantep.
- Tutal, Ö. (2013). *İlk okuma-yazma öğrenmede okula başlama yaşının okuma yazma başarısına etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dicle Üniversitesi, Diyarbakır
- Türk Diyanet Vakfı. (1996). *Türk Eğitim Sistemi Alternatif Perspektif*. Ankara: TDV Yayınları.
- Türk Tabipler Birliği (2012). *Çocukların Gelişim Süreçleri ve Okula Başlama*. Ankara: Türk Tabipler Birliği Yayınları.
- Türk Eğitim-Sen (2012) TBMM’de Sınıf Öğretmenlerinin Haklarını Koruduk. Türk Eğitim Sen Aylık Haber Bülteni, 9 (96), 12.
- Türkoğlu, P. (1997). Yönlendirme eğitimi ve yöntem. *Aydınlanma sürecinde 8 yıllık eğitim*, Ankara: Güldiken Yayınları.
- T24 Bağımsız İnternet Gazetesi. (12 Haziran 2012). “Seçmeli Kürtçe dersi asimilasyondur”, <https://t24.com.tr/haber/kisanak-secmeli-kurtce-dersi-asimilasyondur>, 206164 adresinden alınmıştır.
- Uğur, Ç., Sertçelik, M., Gül, H., Saday Duman, N., Kına, S ve Erdoğan, G. (2016). İlköğretime başlama yaşı ile ruh sağlığı sorunlarının ilişkisinin araştırılması. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi* 2016;23: 91-100

- Uluğbay, H. (2012). 4+4+4 Eğitim Modeli Ne Getirecek Ne Götürecek? http://www.ulugbay.com/blog_hikmet/?p=276 adresinden alınmıştır.
- Uzun, E. M. ve Talat, K. (2014). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sistemi ve bu sistem sonrasında ilkokula başlayan öğrencilerin hazırbulunuşlukları hakkındaki görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 15-44.
- Üniversiteler 4+4+4' Karşı Seslerini Yükseltti. (20 Mart 2012). *Eğitim Tercihi*, <https://www.egitimtercihi.com/gundem/1274-ueniversiteler-4+4+4e-kars-seslerini-yuekseltti.html> adresinden alınmıştır.
- Yabancı, S. (2004). *Sekiz yıllık zorunlu eğitimin sosyal sonuçları (Sivrice ilçesi örneği)*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, S. (2013). *Okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Yılmaz, N., Taşçı, G. ve Fidan, M. (2013). *İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 60-66 aylık öğrencilerine ilişkin görüşleri*. XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu: 23- 25 Mayıs 2013, Aydın: Bildiriler (s.310-314).
- Yılmaz, R. (2014). *4+4+4 Eğitim Sisteminin Yapı ve İşleyişi İle Matematik Öğretim Sürecine Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri*. Yayımlanmamış doktora tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya
- Zafer, Ç., Boz, N., Gümüş, S. ve Taştan, F. (2013). *4+4+4 Eğitim Reformunu İzleme Raporu*. Ankara.

EKLER

- Ek 1. İlkokul Yöneticisi Görüşme Formu
- Ek 2. İlkokul Öğretmeni Görüşme Formu
- Ek 3. Ortaokul Yöneticisi Görüşme Formu
- Ek 4. Ortaokul Öğretmeni Görüşme Formu
- Ek 5. Öğrenci Görüşme Formu
- Ek 6. Veli Görüşme Formu
- Ek 7. Etik Kurul Kararı
- Ek 8. Özgeçmiş

Ek 1. İlkokul Yöneticisi Görüşme Formu

İLKOKUL OKUL YÖNETİCİSİ GÖRÜŞME FORMU

A. Görüşme Bilgileri

1. Okul:.....
2. Tarih:.....
3. Saat (Başlangıç/Bitiş):/.....
4. Görüşme biçimi: Yüz yüze/ Zoom/ Telefon/Yazışma

B. Katılımcıya Ait Kişisel Bilgiler

1. Branşınız:
2. Bu okuldaki görev süreniz:
3. Okul yöneticiliğindeki kıdeminiz:
4. Kaç farklı okulda okul yöneticiliği yaptınız?
5. Eğitim durumunuz:
 - a. Lisans:(Bölüm)
 - b. Yüksek lisans: (Alanı)
 - c. Doktora: (Alanı)
6. Medeni Durumunuz:
7. Cinsiyet
 - a. Erkek:
 - b. Kadın:

C. Görüşme Soruları

1) İlkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akademik başarılarını etkilediğini düşünüyor musunuz? Örnek verir misiniz?

- Okul deneme sınav sonuçlarınızda bir değişiklik olduğunu düşünüyor musunuz?
- Öğrencilerinizin başarı ortalamalarında önceki yıllara göre fark olduğunu düşünüyor musunuz?

2) Beşinci sınıfların ortaokul kademesine dahil edilmesiyle birlikte ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin olumlu ve olumsuz sonuçları sizce nelerdir? Örnek verir misiniz?

3) Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

- Varsa bu süreçte karşılaştığınız bu problemleri nasıl çözümlediniz? Hangi önlemleri aldığınızı örneklerle açıklar mısınız?
- Varsa bu süreçte karşılaştığınız bu problemlerle ilgili çözüm önerilerinizi paylaşır mısınız?

Ek 2. İlkokul Öğretmeni Görüşme Formu

İLKOKUL ÖĞRETMENİ GÖRÜŞME FORMU

A. Görüşme Bilgileri

1. Okul:.....
2. Tarih:.....
3. Saat (Başlangıç/Bitiş):/.....
4. Görüşme biçimi: Yüz yüze/ Zoom/ Telefon/Yazışma

B. Katılımcıya Ait Kişisel Bilgiler

1. Branşınız:
2. Bu okuldaki görev süreniz:
3. Mesleki kıdeminiz:
4. Öğretmenlik Yaptığınız Okul Kademesi:
5. Eğitim durumunuz:
 - Lisans:
 - Yüksek lisans:
 - Doktora:
6. Medeni Durumunuz:
7. Cinsiyet
 - Erkek:
 - Kadın:

C. Görüşme Soruları

1) İlkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akademik başarılarını etkilediğini düşünüyor musunuz? Örnek verir misiniz?

2) Sizce beşinci sınıfların ortaokul kademesine dahil edilmesiyle birlikte ilkokul kademesinin dört yıla indirilmesinin olumlu ve olumsuz sonuçları nelerdir? Örnek verir misiniz?

3) Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

- Varsa bu süreçte karşılaştığınız bu problemleri nasıl çözümlediniz? Hangi önlemleri aldığınızı örneklerle açıklayınız?
- Varsa bu süreçte karşılaştığınız bu problemlerle ilgili çözüm önerilerinizi paylaşır mısınız?

Ek 3. Ortaokul Yöneticisi Görüşme Formu

ORTAOKUL OKUL YÖNETİCİSİ GÖRÜŞME FORMU

A. Görüşme Bilgileri

1. Okul:.....
2. Tarih:.....
3. Saat (Başlangıç/Bitiş):/.....
4. Görüşme biçimi: Yüz yüze/ Zoom/ Telefon/Yazışma

B. Katılımcıya Ait Kişisel Bilgiler

1. Branşınız:
2. Bu okuldaki görev süreniz:
3. Okul yöneticiliğindeki kıdeminiz:
4. Kaç farklı okulda okul yöneticiliği yaptınız?
5. Eğitim durumunuz
 - Lisans:(Bölüm)
 - Yüksek lisans: (Alanı)
6. Doktora: (Alanı)
7. Medeni Durumunuz:
8. Cinsiyet
 - Erkek:
 - Kadın:

C) Görüşme Soruları

1) İlkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akademik başarılarını etkilediğini düşünüyor musunuz? Örnek verir misiniz?

- 2019-2020 LGS (Lise Giriş Sınavı) ve okul deneme sınav sonuçlarınızda önceki yıllara göre fark olduğunu düşünüyor musunuz?
- Öğrencilerinizin başarı ortalamalarında önceki yıllara göre fark olduğunu düşünüyor musunuz?

2) Beşinci sınıfların ortaokul kademesine dahil edilmesinin olumlu ve olumsuz sonuçları sizce nelerdir? Örnek verir misiniz?

3) Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

- Varsa bu süreçte karşılaştığınız bu problemleri nasıl çözümlediniz? Hangi önlemleri aldığınızı örneklerle açıkla mısınız?
- Varsa bu süreçte karşılaştığınız bu problemlerle ilgili çözüm önerilerinizi paylaşır mısınız?

4) Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olmasına bağlı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

- Varsa bu süreçte karşılaştığınız problemleri nasıl çözümlediniz? Hangi önlemleri aldığınızı örneklerle açıkla mısınız?
- Varsa yaşadığınız problemlerle ilgili çözüm önerilerinizi paylaşır mısınız?

Ek 4. Ortaokul Öğretmeni Görüşme Formu

ORTAOKUL ÖĞRETMENİ GÖRÜŞME FORMU

A. Görüşme Bilgileri

1. Okul:.....
2. Tarih:.....
3. Saat (Başlangıç/Bitiş):/.....
4. Görüşme biçimi: Yüz yüze/ Zoom/ Telefon/Yazışma

B. Katılımcıya Ait Kişisel Bilgiler

1. Branşınız:
2. Bu okuldaki görev süreniz:
3. Mesleki kıdeminiz:
4. Öğretmenlik Yaptığınız Okul Kademesi:
5. Eğitim durumunuz:
 - a. Lisans:
 - b. Yüksek lisans:
 - c. Doktora:
6. Medeni Durumunuz:
7. Cinsiyet
 - a. Erkek:
 - b. Kadın:

C. Görüşme Soruları

1) İlkokula başlama yaşının düşürülmesinin öğrencilerin akademik başarılarını etkilediğini düşünüyor musunuz? Örnek verir misiniz?

2) Beşinci sınıfların ortaokul kademesine dahil edilmesinin olumlu ve olumsuz sonuçları sizce nelerdir? Örnek verir misiniz?

3) Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

- Varsa bu süreçte karşılaştığınız bu problemleri nasıl çözümlediniz? Hangi önlemleri aldığınızı örneklerle açıklayabilir misiniz?

- Varsa bu süreçte karşılaştığınız bu problemlerle ilgili çözüm önerilerinizi paylaşır mısınız?

4) Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olmasına bağlı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

- Varsa bu süreçte karşılaştığınız problemleri nasıl çözümlediniz? Hangi önlemleri aldığınızı örneklerle açıklar mısınız?
- Varsa yaşadığınız problemlerle ilgili çözüm önerilerinizi paylaşır mısınız?

Ek 5. Öğrenci Görüşme Formu

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU

A. Görüşme Bilgileri

1. Okul:.....
2. Tarih:.....
3. Saat(Başlangıç/Bitiş):/.....
4. Görüşme biçimi: Yüz yüze/ Zoom/ Telefon/Yazışma

B. Katılımcıya Ait Kişisel Bilgiler

1. 2020 LGS sınav puanınız:
2. Devam ettiğiniz okul türü:
3. Cinsiyet:
4. Yaşınız:
5. İlkokula başlama yaşı (kaç aylık):

C. Görüşme soruları

- 1) İlkokula erken yaşta gitmenin ders başarısını etkilediğini düşünüyor musun? Örnek verir misiniz?
 - 2) Okula erken yaşta kayıt olmanın sende oluşturduğu etkileri hakkında ne düşünüyorsun? Örnek verir misiniz?
 - 3) 5. Sınıfı ortaokul kademesinde okumanın sende yaşattığı olumlu ve olumsuz yaşantılar oldu mu? Örnek verir misin?
- Varsa yaşamış olduğun sorunları nasıl çözümlemeye çalıştın?

Ek 6. Veli Görüşme Formu

VELİ GÖRÜŞME FORMU

A. Görüşme Bilgileri

1. Okul:.....
2. Tarih:.....
3. Saat(Başlangıç/Bitiş):/.....
4. Görüşme biçimi: Yüz yüze/ Zoom/ Telefon/Yazışma

B. Katılımcıya Ait Kişisel Bilgiler

1. Mesleğiniz:
2. Mesleki kıdeminiz:
3. Eğitim durumunuz:
4. Lisans:
5. Yüksek lisans:
6. Doktora:
7. Medeni Durumunuz:
8. Cinsiyet
 - Erkek:
 - Kadın:
9. Çocuğunuz kaç aylıkken ilkokul 1. Sınıfa kayıt yaptırdınız?

Çocuğunuz okul öncesi eğitim aldı mı?

C. Görüşme Soruları

- 1) Çocuğunuzu erken yaşta okula kayıt yaptırmamanın çocuğunuzun akademik başarısını etkilediğini düşünüyor musunuz? Örnek verir misiniz?
- 2) Çocuğunuzun 5. Sınıfı ortaokul kademesinde okumanın olumlu ve olumsuz sonuçları hakkında ne düşünüyorsunuz? Örnek verir misiniz?
- 3) Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde okula başlama yaşının düşürülmesi ile ilgili çocuğunuzla problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?
 - Varsa bu süreçte karşılaştığınız problemleri nasıl çözümlediniz? Hangi önlemleri aldığınızı örneklerle açıkla mısınız?
 - Varsa bu süreçte karşılaştığınız problemlerle ilgili çözüm önerilerinizi paylaşır mısınız?

- 4) Eğitimde 4+4+4 düzenlemesinde ortaokul kademesinin dört yıl olmasına bağlı olarak çocuğunuzla problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?
- Varsa bu süreçte karşılaştığınız problemleri nasıl çözümlediniz? Hangi önlemleri aldığınızı örneklerle açıklar mısınız?
 - Varsa bu süreçte karşılaştığınız problemlerle ilgili çözüm önerilerinizi paylaşır mısınız?

Ek 7. Etik Kurul Kararı

KARAR 28.07- Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün 14.12.2021 tarih ve 108821 sayılı yazısı görüşüldü.

Aşağıda bilgileri yer alan araştırmacıların yapmak istediği uygulamaların ve kullanacağı veri toplama araçlarının etik açıdan uygunluğuna oy birliği ile karar verildi.

ÇALIŞMANIN TÜRÜ	Yüksek Lisans Tezi
BAŞLIK	Eğitimde 444 Uygulamalarının Eğitim Bileşenlerinin Görüşlerine Göre Analizi
TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ/ YAZARI	Nurten KARAKAŞ (Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı)
RAPORTÖR GÖRÜŞÜ	OLUMLU

Ek 8. Özgeçmiş**ÖZGEÇMİŞ**